

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

Sposobni uresničiti visoke cilje

Obisk Milana Kučana v Novem mestu — Samostojna Slovenija mora biti tudi gospodarsko uspešna — Živeti vsaj z dvema resnicama o preteklosti

NOVO MESTO — Na celodnevem obisku v novomeški občini se je predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan najprej udeležil otvoritve salona pohištva Ivana Krajca na Regrških košenicah v Novem mestu, nato se je v Novolesu v Straži pogovarjal z vodstvom tega podjetja, popoldne je imel pogovor na Studiu D, od tam je šel na ogled pred nedavnim odprtega poslovno-proizvodnega objekta Blaža Taseva na Cikavi. Večerni del predsednikovega obiska pa je bil namenjen obisku v osnovni šoli Grm, kjer se je pogovarjal z ravnatelj in učitelji novomeških osnovnih šol. V nabito polni šolski avli pa sta z ženo Štefko, priscrčno pozdravljena, prisostvovala koncertu znane novomeške dekleške vokalno-instrumentalne skupine Copacabana.

V Novolesu so predsednika Kučana seznanili s stanjem in načrti tega podjetja. Znano je, da je Novoles, nekdanje uspešno slovensko lesnoprredelovalno podjetje, pred časom zašlo v hude težave, da je bilo tako rekoč že na koljenih. Vendar je novo vodstvo z Jožetom

Knezom kot predsednikom sanacijskega odbora in poslovodno ekipo z direk-

SLOVENIJA DANES IN JUTRI

METLIKA — V metliškem hotelu Bela krajina bo v petek, 13. novembra, ob 18. uri zvečer okrogla miza o temi Slovenija danes in jutri, s poudarkom predvsem na gospodarstvu. Gosta večera bosta predsednik slovenske skupščine dr. France Bučar in glavni direktor SDK in podpredsednik Demokratske stranke Slovenije Igor Omerza.

torjem Milanom Bajžljem na čelu uspešno zastavilo sanacijo in začrtalo pota nadaljnjega zdravega razvoja Novolesa. Ob tem je direktor GG Novo mesto Tone Šepec predstavil uspehe, težave in pričakovanja gozdarske stroke. GG Novo mesto ima res kaj pokazati, saj je med slovenskimi gozdnimi gospodarstvi največ vlagalo v razvoj in izboljšave gozdov. Novomeški gozdarji imajo po strokovni plati veljavo tudi v tujini, zlasti, kar se tiče tako imenovanega sonaravnega gospodarjenja z gozdovi. V prvi vrsti si želijo, da bi država s sprejemom ustreznega zakona prekinila anarhično stanje v slovenskih gozdovih.

»Mene zanimajo uspešni,« je na začetku dejal predsednik, »tako, ki so uspeli v teh težkih razmerah in neuspeh spremenili v uspeh. Žal pri nas sedaj prevladuje miselnost zgolj preživetja in predvolilni čas gre temu na roko. Podpora uspešnih bo možna šele po volitvah, če bodo taki koncepti na volitvah dobili potrditev.« Ko je Kučan govoril o izgubi trgov, je dejal, da je tudi prejšnji

(Nadaljevanje na 2. strani)

MILAN KUČAN V ŠOLI — Predsednika Kučana sta na obisku v osnovni šoli Grm ravnatelj šole Marjan Špilar in občinski sekretar za družbene dejavnosti Danijel Brezovar seznanila s težavami, uspehi in načrti novomeškega šolstva. (Foto: A. B.)

Izkušnje petstoletne tradicije

Častni gost spominske slavnostne seje ribniške občinske skupščine je bil dr. Janez Drnovšek — Po dveh letih podelili tudi občinska priznanja

RIBNICA — V počastitev 500-letnice izdaje posebnega patenta, s katerim je cesar Friderik III. 23. oktobra 1492 Ribničanom dovolil prosto trgovanje z izdelki suhe robe, je bila minulo soboto v Ribnici slavnostna seja občinske skupščine. V kulturnem programu je nastopil mešani pevski zbor Gallus iz Ribnice. Slavnostni govornik je bil predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek.

Ribniški župan Franc Mihelič je v pozdravnem nagovoru med drugim dejal, da nam je v današnjih težkih časih lahko v spodbudo izkušnja naših prednikov. Ti v času turških vpadov niso

obupali, marveč so našli svojo rešitev v izdelavi suhe robe. Z njo niso le preživeali, ampak se v svetu tudi uveljavili, v pomoč pri tem pa jim je bil patent cesarja Friderika.

Dr. Drnovšek je dejal, da je praznovanje visoke obletnice dokaz, da so tako Ribničani kot drugi Slovenci trdoživ narod, ki zna preživeti tudi v najtežjih

• Ker 26. marca, uradno sicer še vedno veljavna občinskega praznika, v Ribnici že dve leti ne praznujejo, so na slavnostni seji podelili tudi letošnja občinska priznanja. Priznanji občine Ribnica sta prejela občinski Rdeči križ in Karitas za pomoč ljudem v stiski, ter pevski zbor Gallus za dolgoletno uspešno predstavljanje Ribnice na področju kulture. Gallusovo priznanje sta prejela Anica Benčina in Tone Petek, oba za dolgoletno uspešno delo na področju šolstva. Petek pa dodatno še s področja kulture. Dekan Alojzij Dobrovoljc je za svoje življenjsko delo na področju duhovnega življenja prejel Urbanovo nagrado, naziv častnega občana pa so podelili dr. Zmago Kumer. Posebni priznanji sta prejeli tudi italijanski občini Arcevia in Bologna.

okolščinah, in da nam je to danes lahko v ohranitev. »Danes vam takšnega patenta vlada ne more dati, lahko pa ustvari čimbolj normalne in stabilne pogoje za gospodarjenje in razvoj,« je dejal Drnovšek in zagotovil, da vlada lahko vzpostavi ravnotežje, ki je bilo

V drugi polovici tedna se bo vreme poslabšalo. V nedeljo nas lahko preseneti celo sneg.

Krka je največja

Kam so se na slovenski jakostni lestvici uvrstila naša podjetja

LJUBLJANA — Kot že nekaj let doslej je Gospodarski vestnik spet objavil lestvico 300 največjih slovenskih podjetij. Spisek resda ni tako popoln in primerljiv kot nekdanji, saj nekatera podjetja niso dovolila objaviti podatke o svojem poslovanju, je pa vseeno zanimiv zlasti z vidika, kako močna so naša podjetja v primerjavi z drugimi.

Slej ko prej je bilo lani največje podjetje širše Dolenjske, ki zajema tudi Posavje, Belo krajino in Ribniško-Kočevo dolino, novomeška tovarna zdravih Krka. Z 1,4 milijarde tolarjev celotnega dohodka se je uvrstila na zavidljivo 4. mesto v Sloveniji, to je kmalu za ŽG Ljubljana, Lekom in Petrolom. V primerjavi s predhodnim letom se je Krka pomaknila po lestvici za dve mesti navzgor, precej drugače pa je za drugim največjim našim podjetjem Revozom, ki je s predlanskega 7. mesta zdrknilo na lansko 14. mesto.

Pregled jakostne lestvice nadalje pokaže, da je bil Pionir lani na 31. mestu, JE Krško na 54., Konfekcija Lisca na 57., Labod na 58., Beti Metlika na 66., Iskra Semič na 96., Jutranka Selnica na 113., PTT Novo mesto na 114., Riko Ribnica 152., TES Brestanica 160., Trimo Trebnje 169., Cestno podjetje Novo mesto 171., Adria Caravan 177., GG Novo mesto 184., Dolenjka Novo mesto 230., Mercator KZ Novo mesto 248., Komet Metlika 249., Novoteks Tkanina 256. in Keko Žužemberk na 297. mestu.

Lestvica kaže, da so še vedno daleč najmočnejša družbena podjetja, ki jih bo z novim zakonom potrebno olastniti. Značilno je tudi, da se z izjemo Revoz in Cestnega podjetja, ki sta lani povečala število zaposlenih za 4,3 oz. 2 odstotka, v vseh drugih naših podjetjih zaposlenost zmanjšuje, kar še naprej večja »armado« nezaposlenih.

M. L.

Obupani delavci so grozili z razdejanjem

Razprodaja Itasa?

KOČEVJE — Po sklepu stečajnega senata o likvidaciji Itasa je za 18. novembra napovedana javna dražba Itasovih gospodarskih objektov in zemljišč. Vseh 382 Itasovih delavcev je že z 31. oktobrom prijavljeno na zavodu za zaposlovanje.

Do odločitve, ki jo je stečajni senat sprejel 29. oktobra, da se takoj prekin z nadaljnjo proizvodnjo ter Itas razproda in tako poplača upniki, je prišlo zaradi odstopa nemškega kupca od nakupa Pina. Njihove obrazložitve, da bi nadaljnja proizvodnja pomenila samo še povečevanje Itasove izgube, pa Itasovi delavci, ki so ravno dan pred sprejemom odločitve senata za likvidacijo Itasa začeli s stavko zaradi neizplačanih plač, niso sprejeli. Tako so, kljub temu da jim je bilo rečeno, naj s ponedelkom, 3. novembra, ne prihajajo več delat, prišli na Itas tako v ponedeljek kot tudi torek, ko so se na zboru delavcev celo odločili, da bodo Itas zasedli.

Na zboru delavcev so delavci izrazili prepričanje, da se Itas namenoma vodi v likvidacijo. Dokazovali so, da ima Itas še vedno nekaj »zdravega jedra«, ki bi se ga dalo ohraniti, čeprav z manj zaposlenimi. Namigovali so, da ima stečajna ekipa namen Itas razprodati in ga potem kupiti za majhen denar. Obup in nemoč delavcev sta se sprevrgla celo v grožnjo, da bodo razbili Itas, banko in občino. V skrajnem obupu so se odločili, da zasedejo Itas.

Zasedba Itasa je trajala 24 ur. V tem času so se uspeli dogovoriti o izplačilu plač in dokončanju začete proizvodnje. Delavci Časa so z delom pričeli že pretekli teden, pričakuje pa se, da bodo enako storili tudi Pinovi delavci. V petek so delavci prejeli plače, vsi pa tudi delavske knjižice.

M. LESKOVŠEK-SVETE

VOJAKI USTANOVLILI DRUŠTVO

CERKLJE OB KRKI — V vojaškem učnem centru v Cerkljah ob Krki so 4. novembra ustanovili kulturno-sportno društvo, v katerega se bodo lahko vključevali vojaki, zaposleni in drugi.

Slovenija tudi za naše vnuke

dr. Janez Drnovšek

porušeno zaradi izgube južnih in vzhodnih tržišč.

M. L.-S.

Strupa volilcem nikar

Na nedavnem 15. srečanju slovenskih novinarjev v Gozdu Martuljku so poudarili, da volitve v demokraciji pomenijo tako pomembno dogajanje, da jim množični mediji posvečajo veliko pozornost. Za primer so vzeli nekaj tujih držav. Ne zanimajo se samo mediji za volitve, ampak se tudi stranke in politiki, ki nastopajo na volitvah, zanimajo za medije. Mediji v javni lasti se praviloma ravnavajo po načelu, naj bi vsem strankam zagotovili enake možnosti predvolilnega propagandnega medijskega nastopanja. Zasebne RTV in časopisi se do strank in politikov obnašajo po lastni presoji. Reklamiranje strank v medijih v javni lasti je prepovedano, kolikor je tu reklam, jih objavljajo na poseben način, vsekakor ločeno od poročil, ki jih napišejo novinarji in ne strankarski šefi za stike z javnostjo ali kak neodvisni kandidat.

Tako pravilo naj prej ko slej velja tudi za Slovenijo, če bi tu kdo hotel imeti pred volitvami v zakupu strani in minute, ali pa koga odrivati iz javnih medijev. Sicer je pomembno, kaj govorijo stranke, ki želijo trobitati skozi časopise in TV ekrane. Resnici na ljubo, okus, ki ga skušajo na ta način vsiljevati javnosti, je pogostokrat strup za mirno oziroma kakršno koli sožitje. In tu bi mediji verjetno smeli kdaj malce popraviti omenjena načela. V prid upora neodvisne javnosti in ne upora lisjaških političnih močnejšev.

M. LUZAR

VČERA JE BIL MARTIN —

Zvone Šeruga, svetovni popotnik in novinar, doma iz Sel pri Ratežu, je v torkovem Delu v podlistku takole zapisal: »Vedno se bom spominjal martinovanj v sto let stari zidanci na Dolenjskem, okoli katere je sneg v tistih zgodnjih novembrskih dneh zametal poti. V zakurjeni izbi smo rezali meso in točili cviček iz polnih, skorajda nabreklih sodov. Sosedje so prihajali s polnimi polji, pili smo do dna, potem pa napolnili svoje in se odpravili po gorici. 'Pij, hvala Bogu in Martinu, letos imamo dobrega', so govorili starši in tudi otroci smo smeli takrat potegniti več, kot je bilo pametno. Odrasli so se nam zvečer smejali, ko smo plesali in vriskali. Nihče nas ni silil spat in na koncu smo, toplo zaviti na saneh, ki so nas skozi zimsko pokrajino vozile proti domu.«

Tako Zvone Šeruga, mi pa pripišimo, da nam je mnogim žal za stare običaje. Morda se bodo našli, ki jih bodo oživili. Za sedaj pa velja, da se je Martinovo, ki letos traja kar teden dni, za mnoge sprevrglo v navadno pijančevanje. Za Gregorja in njegovega očeta Vinka Štembergerja iz Senti-jeveja (na sliki) je Martinovo predvsem misel na kvaliteto, priznanja in vrhunsko kakovost, ki jo pričakujeta od letošnjega vinskega pridelka. (Foto: Janez Pavlin)

Poceni denar za podjetništvo je

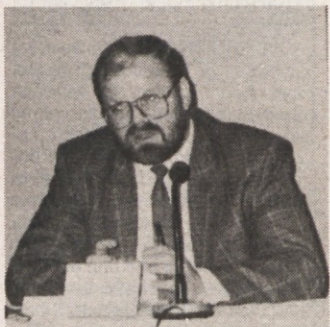
Vsi podjetniki pa ne znajo priti do njega, je na Otočcu dejal dr. Maks Tajnikar, minister za drobno gospodarstvo — Razne oblike pomoči podjetništvu

OTOČEC — Združenje zasebnih podjetnikov Dolenjske in Bele krajine je pretekli petek na Otočcu pripravilo srečanje s slovenskim ministrom za drobno gospodarstvo dr. Maksom Tajnikarjem. Seznani so ga z delom združenja, dr. Tajnikar pa je predstavil program ministrstva in podjetniško pospeševalno mrežo za drobno gospodarstvo.

Gre za pomemben projekt, za katerega je slovenska vlada že zagotovila 95 milijonov tolarjev. Podjetniška pospeševalna mreža naj bi bila temeljna oblika pospeševanja drobnega gospodarstva in obrti v Sloveniji. Ministrstvo si je zastavilo nalogo povezati vse, ki v Sloveniji že delujejo na področju pospeševanja podjetništva in obrti tako na občinskih in regijskih kot na republiški ravni. Za sodelovanje v tej mreži se jim je doslej javilo preko 400 partnerjev.

V programu ministrstva za drobno gospodarstvo je dr. Tajnikar poudaril pripravljanje nove zakonodaje. Osnutek zakona o gospodarskih družbah je

republika vlada že sprejela in ga dala v skupščinsko proceduro. Najpomembnejša novost v zakonu je, da ločuje med podjetnikom in malim podjetnikom. Ta naj bi imel do 25 zaposlenih in do milijona evrov letnega prometa, dejavnost pa bi lahko le priglasi. Obrt naj bi bila omejena le na določene poklice in servisne storitve, kot je to v Evropi.

Dr. Maks Tajnikar

»Dvoživka«, ki so zaposlene v družbenem podjetju, imajo pa še svojega, po novem ne bo več, če bo seveda sprejet predlagani zakon.

Dr. Tajnikar je opozoril na sklad za razvoj malega gospodarstva, ki daje za naše razmere ugodna posojila. Izkušnje jih namreč učijo, da vsi, ki ga potrebujejo in ki bi ga znali pametno vložiti, ne znajo priti do poceni denarja. V Sloveniji je na voljo tudi že nekaj tujega, pripravljajo pa še nove ponudbe za pridobitev kapitala. Dolenjski podjetniki so ministru pokazali za konkretne primere, ko so ugodni razvojni krediti dani za nanka za vratom. Koliko jim bo minister lahko pomagal, ko bo proučil dokumentacijo, je vprašanje. Na vprašanje, povezano z nedavnimi obiski predstavnika Evropske banke za razvoj v Novem mestu, ali je slovenska usmeritev proizvodnja ali trgovina, ki za povrh prodaja tuje izdelke, je minister dejal, da ne smemo biti ozki. Podjetij, ki bi združila sodobno tehnologijo, organizacijo, finance in marketing, je v Sloveniji zelo malo. Zato so za pospeševanje vsega, kar je profitno, seveda pa je ministrstvo zainteresirano za malo večje projekte, ki dajejo 40, 50 delovnih mest.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

SPORAZUM MED LOVSKIMA ZVEZAMA

ČRNOMELJ — V ponedeljek sta predsednik Lovske zveze Slovenije Bruno Skumavec in predsednik Hrvaške lovske zveze Ivan Tuškar v Črnomlju podpisala sporazum o sodelovanju med obema lovskima organizacijama. V sporazumu sta zvezi med drugim zapisali, da bosta obravnavali divjad, ki živi na obmejnih območjih med Hrvaško in Slovenijo, na enotnih izhodiščih, ne glede na mejo. Če so izhodišča za gojitev divjadi in lovne dobe za posamezne vrste divjadi v obeh državah različne, jih bosta za obmejno območje uskladili tako, da bo ugodnejša za divjad.

NEKDANJI DOM JLA ZNOVA ODDAN

RIBNICA — Sredi preteklega tedna so stavbo nekdanjega doma JLA v Ribnici ponovno oddali v najem. Prejšnji najemnik, podjetje Milmer, si je namreč premislil in od najemne pogodbe po nekaj mesecih odstopil. Novi najemnik je podjetje Russ, d.o.o., z Griča pri Ribnici. Kar 70-odst. površin bo predvidoma namenil lastni dejavnosti — trgovini z neživilskimi artikli (instalacijski material, bela tehnika, keramika, tekstilni in usnjeni izdelki), preostalih 30 odst. pa bo dal v najem (za prodajo avtomobilov, bife, kiosk, prodajalno usnja in usnjenih izdelkov ter pokrito tržnico). Iz najemne pogodbe z novim najemnikom je izzeta le dvorana, ki naj bi v bodoče služila šolskim, kulturnim in drugim prireditvam. Stroške za njeno vzdrževanje bo pokrival ribniški izvršni svet.

»Stranka korajžnih ljudi«

Prejšnji teden je bila v Trebnjem seja trebanjskega zbora Demokratske stranke — Gost Gorazd Čuk

TREBNJE — Prejšnji teden so se v Trebnjem sestali člani in simpatizerji Demokratske stranke Trebnje. Na sejo je prišel tudi generalni sekretar stranke Gorazd Čuk ter predstavnika volilnega štaba. Predsednik DS Trebnje stranke Ciril Pevec je v poročilu o dosedanjem delovanju povedal, da so se od ustanovitve spomladi aktivno vključevali v delo občine.

Gorazd Čuk je poudaril, da je Demokratska stranka mlada stranka, kar pa ne pomeni, da nima veliko privrženec in da ni vplivna, saj po njegovih besedah sodi med štiri najmočnejše stranke v Sloveniji. DS poudarja pomen znanja in sposobnosti njihovih ljudi. Njeno geslo se glasi: Živeti normalno in svobodno. Ciril Pungartnik je očitno glavne elemente programa stranke in program delovanja občinskega zbora stranke, v katerem trebanjski demokrati poudarjajo, da se bodo zavzemali za produktivno zaposlovanje, za razvoj kmetijstva, turizma, za varstvo okolja itd. Na socialnem področju se bodo zavzemali za demokratično in socialno

državo, za boljši odnos do kulture in do športa. Predsednik Pevec je še dodal, da

• V Trebnjem je kandidat Demokratske stranke za državni zbor Ciril Pungartnik, kandidata za državni svet pa bodo izbrali skupaj z novomeškimi demokrati.

so korajžni ljudje, ki vedo in znajo kaj narediti.

J. D.

Dr. France Hočevar

V 79. letu življenja je prejšnji teden v Ljubljani umrl dr. France Hočevar, eden izmed dolenjskih prvoborcev. Odraščal je v znani napredni učiteljski družini v Novem mestu, kjer je leta 1932 maturiral in pet let kasneje končal v Ljubljani pravno fakulteto z doktoratom.

Že v srednji šoli se je kot dijak generacije, ki se je mlada zanimala za socialno opredelitev, izobraževal v sokolski knjižnici in bral takrat prepovedane knjige. Ob maturi so ga sprejeli v Partijo in idealom za pravice zapostavljenih je ostal zvest vse življenje. O tem je med drugim pričalo njegovo uspešno delo v Zvezi društev kmečkih fantov in deklet, kjer je bil leta 1941 tajnik glavnega odbora in že takrat vključen v ljubljansko OF. Po vrnitvi v Novo mesto je 10. julija 1941 postal sekretar okrožnega odbora OF. Rasti in utrjevanju OF je posvetil vso svojo nadarjenost in mladostni žar, saj je organizacija upora proti fašizmu uspešno zajela celotno pokrajino. Ne glede na pripadnost prejšnjim strankam ali svetovnemu nazoru so dolenjski ljudje množično delali v OF.

V jeseni 1941 so sposobnega organi-

Sposobni...

(Nadaljevanje s 1. strani)

jugoslovanski trg slovenskemu gospodarstvu s svojo nezahtevnostjo in nekonkurenčnostjo dajal potuho in ni spodbujal inovativnosti.

»Slovenija se je zavestno odločila za prehod na tržno gospodarstvo, temelj tega pa sta lastninska zakonodaja ter sprememba dosedanje zavesti in razmišljanja, opustitev filozofije preživetja in še precej več. Samostojnost je velika prednost, imamo mir, varnost in mednarodno priznanje, sedaj pa moramo dokazati, da smo samostojni tudi gospodarsko uspešni.« Za doseg tega pa nam po Kučanovem mnenju manjka zlasti vizija za prihodnje tisočletje. Potrebujemo jasen nacionalni interes, jasne cilje in jasno strategijo za doseg tega. »Naše ambicije bi morale biti nadpovprečne, le take zagotavljajo razvoj in Slovenici smo že večkrat dokazali, da smo sposobni uresničiti visoko zastavljene cilje.«

Zato naj bi se »prepirali« o naši prihodnosti, ne pa o preteklosti, o kateri pač ni samo ene resnice. »Naš pogled mora biti usmerjen v prihodnost, s preteklostjo naj se ukvarjajo zgodovinarji. Živeti moramo vsaj z dvema resnicama o naši preteklosti, nekateri pa hočejo samo eno resnico in ta mora pobiti drugo. To pa nas gotovo ne bi potrjevalo kot demokratičen narod, ki ve, kaj hoče. Svet ne mara tistih, ki se prepirajo, ki niso sposobni definirati svojih ciljev, ki nekaj hočejo, a ne vejo natančno, kaj, radi pa bi, da bi to imeli že včeraj,« je končal Kučan.

V grški šoli, kjer so ga seznanili s tiskom in težavami pa tudi z uspehi in načrti novomeškega šolstva, je predsednik Kučan med drugim dejal: »Brez sposobnih ljudi s široko splošno izobrazbo naš narod nima velike perspektive. Šola mora dajati tudi dobro poznavanje naše preteklosti, vendar je učence treba navajati, da je pomembnejše razmišljati, kaj bo jutri, kot kaj je bilo včeraj.« Predsednik Kučan se je vpisal z zlato knjigo šole.

A. BARTELJ

naša anketa

Martin je naredil vino

O vinu obstajajo mnogi šegrevori in resnice. Da je za dušo vino, voda pa le za obraz, je moral vedeti že biblijski oče Noe, sicer v svojo barko ne bi naložil tudi vinske trte. Angleži pravijo, da kdor dobro pije, dobro spi, kdor dobro spi, dobro misli, kdor dobro misli, dobro dela in kdor dobro dela mora piti. Preprosto, ni kaj. Židje pravijo, da je človek, ki pije malo, dober kot ovca; če popije malo več, postane hraber kot lev; če prekorači mejo, je okreten kot tiger; če mu pijača postane strast, pa je podoben svinji, ki se valja po blatu. Rekov o vinu bi se našlo še in še, saj vino spremlja človeštvo od samega začetka bolj zvesto kot katerakoli druga stvar. V Sloveniji je približno vsak deseti prebivalec povezan s pridelovanjem, predelavo in prodajo grozdja. V vinorodnih okoljih, med njimi tudi na Dolenjskem, je ta odstotek še precej višji. Brez dvoma pa skoraj ni Slovenca ali Slovenke, ki ne bi poznal in cenil grozdja v tekoči obliki. Osemdeset tisoč tistih, ki so po oceni kronični alkoholisti, v (s)poznavanju vinske kapljice žal močno pretiravajo. Kakorkoli že, pa je Martinovo čas, ko se vinogradniki, tako »ta veliki«, ki od tega živijo, večno nezadovoljni s ceno vina, kot vikendarski, radujejo vinske letine. Za letošnje so bile napovedi zaradi suše zelo slabe, končni rezultat pa je — tudi pri dolenjskem cvičku, ki med vini še nima mesta, ki mu gre — vsemu navkljub zelo kakovostna letina vina, ki bo ostala v spominu.

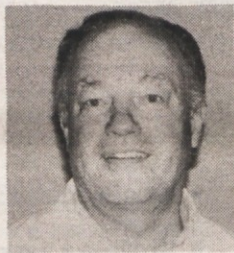
VINKO ŠTEMBERGER, vinogradnik iz Šentjerneja: »Letošnji letnik je na Dolenjskem tak, da ga bomo še dolgo pomnili. To je pravi čas, da kaj več naredimo za naš cviček. Zaradi suše bo morda izgubil nekaj svoje kislosti, zato ga bomo lahko ponudili tudi tistim, ki so se ob njem do sedaj zmrdovali. Kletarjenje letos ne bo enostavno, velike pridelovalce pa skrbi cena vina, ki je sramotno nizka. Nekvalitetno vino, ki ga vozijo iz nekdanjih jugo republik, bi morali obdavčiti in tako zaščititi slovenskega vinogradnika.«

ZVONE ROŽMAN, lastnik kmečkega turizma na Malem Vrhu pri Globokem: »Letos se bo pilo dobro vino in tudi dovolj ga bo, saj se ponekod suša sploh ni poznala. Našim gostom bomo prodajali domače vino, belo in rdeče, ki ima letos zelo visoko sladkorno stopnjo. Na žalost pa prodaja ne gre več tako dobro kot včasih. Ista skupina gostov popije danes veliko manj kot pred leti.«

MARTIN PLUT, predsednik semiške podružnice Društva vinogradnikov Bele krajine: »Vina bo pri nas zaradi suše letos manj, bo pa zato boljše. Mošt je tokrat zelo zahteven za kletarjenje, vendar so naši vinogradniki po zaslugi tečajev v tem dobro podkovani. Dobra šola za kletarje je tudi ocenjevanje mladih vin, ki je že nekaj let za Martinovo v Semiču. Vinogradniki zvedo za napake vin, ki jih je še moč popraviti.«

MARTIN KRAMARIČ, tajnik metliške podružnice Društva vinogradnikov Bele krajine: »Letos so vinogradniki v glavnem zadovoljni z letino grozdja. Tudi odkupna cena je bila boljša kot lani, čeprav še vedno ni realna. Ker so belokranjski vinogradniki vse boljše kletarji, bo letošnje vino zagotovo med najboljšimi v zadnjih letih. Zaradi obilice dobrega vina pa najbrž ne bo nič več pijancev, saj je tudi kultura pitja na vse višji ravni.«

MIRAN RESNIK, obrtnik iz Krškega: »Letos je pridelek dober, glede na sušo celo nad pričakovani, in sicer tako po količini kot po kakovosti. Kaj bomo z vinom? Običajno ga nekaj podarim, nekaj pa ga je za domačo porabo. Po obiranju je zdaj na vrsti kletarjenje, ki je zahtevno. O tem se posvetujem z enologi in z očetom. V noči z desetega na enajsti november gremo vedno v vinski klet in pazimo na mošt.«

JANKO ŠPAN, kmet iz Zabukovja nad Sevnico: »Pred desetimi leti sem posodobil približno polovico od pol hektarja vinograda, ki ga imam v Trnovcu. A kaj, ko doslej ni bilo prave sreče z vremenom. Lani je poseba pobrala skoraj ves pridelek, saj je bilo le 400 litrov vina. Letos je kapljice desetkrat več in še boljša je, a zavedam se, da jo bo težko prodati, ker imajo skoraj vsi dobro letino in ker nisem vinogradniški kooperant.«

BOJAN BRCAR, trgovina Gorca v Trebnjem: »Letošnja vinska letina je količinsko in kakovostno zelo dobra. Od leta 1976, odkar imam vinograd, še nismo imeli tako dobre letine. Suša nam v vinogradu ni naredila velike škode, saj smo imeli na trtah manjši nastavek, trgali pa smo po dežju, konec oktobra. Zato bo martinovanje letos veselo pred Martinovim godom in po njem.«

MARTINA OSMAK, ekonomska tehnik v GG Kočevje: »Martinovanje je za vinogradnike lep običaj, za ostale pa verjetno nič posebnega, vsaj zame ne, čeprav imam na Martina god. Kljub temu se mi zdi prav, da se ohranjajo stari običaji, tudi zato, ker ljudje občutijo pomanjkanje družabnosti. Glede na trud in delo, ki ga vložijo pridelovalci, je vino prepoceni, prepoceni pa se mi zdi tudi v primerjavi z nealkoholnimi pijačami.«

URBAN PELC, gostilna pri Pildarju v Ribnici: »Martinovanje pri nas ni razširjeno, je pa to za vinorodna območja lep običaj. Opažam, da se je kultura pitja pri nas izboljšala, izboljšala pa so se tudi slovenska vina. Včasih smo bela vina nabavljali pretežno na Dolenjskem in Štajerskem, sedaj pa več na Primorskem. Če nabavimo odprto vino pri proizvajalcu, je to v obojestransko korist. Mi dobimo dobro kvaliteto po nižjih cenah, oni pa poleg višje cene predvsem takošnje plačilo.«

zavarovalnica tilia d.d. novo mesto

Ljubljansko pismo

Delavec je prikrajšan za čast in oblast

Ob računu za intervju Vlada Rančigaja

LJUBLJANA — Te dni se na plačanih straneh slovenskega časopisa pojavlja veliko srečnih obrazov. Volilna kampanja je v razcvetu, tu je spet čas velikih besed. Ni je stranke, ki bi volilec te dni ne brenkala na dušo z »vse hujsko stisko delavstva, nezaposlenih, upokoencev, mladine brez perspektive« itd. A kje so bile doslej, ko so, vsaj skupščinske, imele vse vzvode oblasti v svojih rokah? Pa dosedanja skupščina ljudem ni zmogla ponuditi drugega kot ideološko obarvano pričkanje, nesklepnost, zadnje dni svojega obstoja pa nas še zjezila z zakonom, naj ima poslanec petkratno povprečno slovensko plačo in naj gre s 25 leti delovne dobe v pokoj — če mu tako bolje nese. Za »navadne« državljane pa je, kot vemo, ista skupščina delovno dobo za ženske raztegnila nad 55, za moške nad 60 let starosti...

V sedanjih skupščini ni poslancev — delavcev, predstavnikov delavske stranke. Res so takšne stranke, ki so se krstile za socialdemokratske, a ko gre za delavske pravice, glasujejo proti. Za Delavsko stranko Slovenije se je povsod po Sloveniji prvič razvedelo šele, ko je postalo znano, da se bo udeležila volitev na Združeni listi, skupaj z Demokratično stranko upokoencev, Socialdemokratsko unijo in Socialdemokratsko prenovno. A kdo je Vlado Rančigaj, predsednik delavske, javnost še vedno ne ve. Njegove podobe ni na predvolilnih oglaših.

Ondan je Savinjec, časopis iz njegovih domačih (žalskih) logov, imel z njim intervju. Zakaj je nastala delavska stranka, ga je pobral novinar. Vlado Rančigaj je odgovoril: Nastala je iz potrebe, saj v slovenskem političnem prostoru ni bilo stranke, ki bi dovolj zastopala interese delavstva. Iz tega sledi, da je naš osnovni cilj ustvariti socialno pravično državo, ki bo uveljavljala politiko visoke zaposlenosti, pravičnega zaslužka, soupravljanja in delničarstva. Dobro se zavedamo, da je osnova temu trden gospodarski sistem. Doseči želimo pravo razmerje med delom, kapitalom in znanjem. Država je dolžna, da ustvari pogoje, v katerih se bosta razvijali ustvarjalnost in sposobnost kot temelja razvoja.

Vlado Rančigaj je odgovoril še na nekatera druga vprašanja. Za razgovor je Savinjec objavil, Rančigaju pa poslal, kot je menda v predvolilnem času v navadi za bogate stranke, račun zanj: sedem tisoč tolarjev.

Volilna kampanja postaja zame prehuho breme, mi je ondan na promociji Združene liste potolžil Vlado Rančigaj. Kako ne? Da bi Delavsko stranko Slovenije postavil na noge, je po Sloveniji na svoje stroške prevozil nad 10.000 kilometrov; odkar pa je upokojen, se mu je denarnica močno stajšala. Odločil se je, da ne bo kandidiral, medtem ko se bodo za poslanski sedež v skupščini potegovali vsi drugi predstavniki političnih strank. »To čast sem prepustil Milošu Pavlici, podpredsedniku, mlajši je, manj stroškov bo imela stranka z njim, ker živi v Ljubljani. Za stranko bo bolj koristno, če pride on v parlament,« je poudaril. Tudi takšna, kakršna je v očeh Vlada Rančigaja, je naša domovina — Slovenija. In kakšna je, če si jo kdo ogleduje s helikopterja, kar si v predvolilnem času lahko privoščijo le nekateri izbranci?

VINKO BLATNIK

Črnomaljski dobir

POSLOVNO DARILO - Črnomaljši so se precej namrdnili, ko so po pošti dobili reklamni listič podjetja Eurotrade iz Ljubljane, ki ponuja poslovna darila. Prav letos, ko se veselijo odlične vinske letine, jim iz Ljubljane porinejo pod nos seznam daril, med katerimi je tudi alkoester. "Če že pijemo, je bolje, da ne vemo, koliko maliganov smo si nabrali," so komentirali Črnomaljši. Sicer pa je, odkar živijo v obmejni občini, tako in tako po cestah dovolj policistov, ki so dobro založeni z alkoesterji.

ZOBJE - Občinska vlada meni, da je že dovolj popuščala glede begunskega centra v središču Črnomlja. Sklenila je, da bo tudi ona pokazala zobe. "Če seveda niso socialni," je pripomnil eden izmed članov vlade. "Nič ne de," mu je oporekel drugi, "saj so tisti še dragocenejši kot oni, ki so zrasli sami." Že res, toda prihodnje leto, ko se nam obetajo dražje zdravstvene storitve, ne bo priporočljivo kazati ne enih ne drugih.

REGIJA - Belokranjci se zelo trudijo, da bi njihova deželica ob Kolpi postala čimbolj enotna regija. Nekateri razlike med nekdanjimi rivalskimi občinama postajajo vse manjše. Tako fešto ob martinovanju, kakršno so si pred šestimi leti omislili v Semicu, zadnje čase zavzeto pripravljajo tudi v Metliki in Drašičih. Toda če bi Črnomaljši slednjim to očitali, imajo ti že pripravljen odgovor. Potem ko so nekaj let burila duhove Metličanov solidarnostna stanovanja, ki še vedno niso dokončno razdeljena, se tudi Črnomaljem obeta stanovanjska afeta. Metličani so prepričani, da so jih z njo Črnomaljši hoteli bodisi posnemati ali pa je to črnomaljski prispevek k belokranjski enotnosti.

Sprehod po Metliki

KAR NEKAJ JE METLIČANOV, ki pravijo, da bi bilo treba sedanje metliške oblastnike vsaj kdaj pohvaliti. Predvsem za to, kar je bilo v zadnjih dveh letih narcejnega. K hvali nagnjeni krajani prično ob tem naštevati asfaltiranje pločnikov in cest, ureditev bregov potoka Obrh, mostiček čez Bojico pa še to in ono. Razumljivo je, da se ob tem takoj oglasijo nasprotniki, ki kažejo s prstom na nepitno vodo, na gnojnico, ki teče po vaških poteh, ker vasi nimajo kanalizacije, na slabo razvito telefonijo in podobno. Pa smo spet tam, kjer se udrinja po najbolj izpostavljenih v občini.

OBČINSKA ZVEZA PRIJATELJEV mladine je poslala te dni podjetjem in zasebnikom pisma, s katerimi jih prosi za denarno pomoč. Zbrane tolarčke bi porabili za nakup novoletnih daril, ki naj bi jih dedek Mráz delil predšolskim in šolskim otrokom. Nekateri naslovniki za šanki razlagajo, da ne bodo prispevali niti prebite pare, češ da je stričku s sivo brado in kučmo odklenkalo. Najbolj vneti pri Zvezi prijateljev mladine pa si ne morejo predstavljati zaključka leta brez iskric sreče v otroških očeh.

Z VESELICE JE SLOVENSKI radio posredoval v živo vesoljnemu slovenskemu poslušalstvu oddajo o vinu, turizmu in Metliki. Govorili so: Branko Matkovič, Jože Matekovič, Jože Gosenca, Tone Pezdirc, Tone Omerzel, Milan Vajda ter Janez Vraničar-Luigi. Slednji je zbijal šale na račun tistih, ki se z vinom in ob njem ne morejo obvladati.

Trebanjske iveri

AGRESIVNOST - V današnjih časih se firme na različne načine borijo za kupce svojih izdelkov, časopisne hiše pa za bralce svojih pisnih izdelkov. Nekateri časopisi naredijo za to skorajda vse. Npr.: pred kratkim je bilo v Trebnjem "anketarje" Slovenskih novic srečati skorajda na vsakem koraku; da je bila mera polna, so se spustili tudi v gostilno, kjer so tistega, ki je imel pri sebi slučajno Slovenske novice, nadlegovali in hoteli na časopis kar naročiti. "Včasih se jih človek ni mogel otresti pred domačimi vrati, sedaj pa tudi v gostilni nisi več varen pred njimi," je bilo slišati za šankom.

VOZNIŠKI IZPIT - Trebanjska občina bo del denarja iz proračuna namenila tudi dodatnemu izobraževanju in prosvetljevanju Romov z osnovami opismenjevanja, predavali jim bodo o zdravstveni vzgoji, pripravili gospodinske tečaje itd. Vendar so bili Romi najbolj zainteresirani za brezplačno pripravo na voziški izpit, ki je izvršni svet občine ni podprl, češ če imajo denar za avtomobile, imajo tudi denar za voziški izpit. Glede na letošnjo obilno gobarsko letino za Rome voziški izpit ne bo težko dosegljiv.

- Postkomunizem je seštevek vseh slabih lastnosti socializma in kapitalizma. (Petan)
- Zemlja in vse imetje se bo začelo vračati, ko bo na oblasti prava stranka. (Buser)

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Kdo je kriv za epidemijo?

Voda le prekuhana

METLIKA — V septembru in oktobru se je v metliški občini pojavila epidemija črevesnih obolenj. Ker se je to v zadnjem letu dni zgodilo že drugič, so Zeleni iz Metlike zahtevali, da se problematika uvrsti tudi na dnevni red zasедanja občinske skupščine. Na občini so poskušali dobiti odgovore ustreznih ustanov, vendar je prišlo pojasnilo le iz metliškega zdravstvenega doma, medtem ko bo novomeški Zavod za socialno medicino in higieno dal poročilo, ko bodo končane raziskave.

Zaradi akutnega vnetja prebavnega sistema ali strokovno gastroenterocolitisa je septembra v metliškem zdravstvenem domu iskalo zdravniško pomoč 245, oktobra pa 96 bolnikov. Od tega jih je bilo 208 mlajših od 15 let. Te bolnike so tudi prijavili na Zavod za socialno medicino in higieno, vendar pa v zdravstvenem domu domnevaljo, da je to le del bolnikov, ker niso vsi s podobnimi težavami iskali zdravniške pomoči. Vsi okuženi pa najbrž tudi niso zboleli. Iz zdravstvenega doma sporočajo še, da bakteriološke analize pitne vode in blata pacientov niso ugotovile vzroka bolezni, saj iz poslanih vzorcev ni izolirana kužna klica. Iz poslanih vzorcev blata je v mikrobiološkem laboratoriju v Ljubljani izoliran virus (enterovirus) kot povzročitelj okužbe. Kot je na skupščini dejal direktor zdravstvenega doma dr. Blaž Mlačak, ni moč zanesljivo trditi, da je, kot so domnevali nekateri, povzročiteljica epidemije metliška pitna voda, čeprav še vedno velja priporočilo, da je užitna le, če je prej prekuhana.

Direktor Komunale Juš Mihelčič pa je dodatno pojasnil, da je šlo za del hidrične epidemije. Vendar zaradi majhnega obsega analiz ne bi mogli najti povzročitelja. Povrh tega so raziskave še prepozne. Priznal pa je, da so se tudi z metliško pitno vodo dogajale precej čudne stvari, saj je imela na primer v začetku septembra v zajetu Obrh od 3. do 7. ure zjutraj 27 stopinj Celzija, kar ni normalno.

M. B.-J.

BEGUNSKI OTROCI NA MALTO

ČRNOMELJ - Pretekli petek je s še 46 bosanskimi begunskimi otroki iz Slovenije odšlo na trimesečno šolanje na Malto 34 šoloobveznih beguncev iz Črnomlja. Črnomaljske begunce spremljata dve vzgojiteljici, ki sta delali v begunskem centru v okviru javnih del. Malta bo plačala tako stroške bivanja kot šolanja v njihovi državi. Sicer pa je bilo pretekli teden v tukajšnjem begunskem centru 591 ljudi, vendar postopoma zapuščajo center. Večina odhajajo v tujino, redki pa se odpravijo domov.

NOVA STARA DIREKTORJA

METLIKA - Delegati metliške občinske skupščine so dali soglasje k imenovanju doc. dr. sc. Blaža Mlačka za direktorja tukajšnjega zdravstvenega doma. Dr. Mlačak je bil direktor že osem let, mandat, ki mu je potekel, pa je dobil še za naslednja štiri leta. Prav tako je skupščina dala soglasje tudi k imenovanju Jožeta Mihelčiča za direktorja Komunale. Mihelčič je bil doslej v.d. direktorja tega javnega podjetja.

Črnomaljske zahteve še neuslišane

Kdaj prekategorizacijo treh mejnih prehodov

ČRNOMELJ — Tukajšnji izvršni svet je zadnje leto na vsa pristojna slovenska ministrstva vložil zahtevo za prekategorizacijo meddržavnega mejnega prehoda v Vinici v mednarodnega tako za potniški kot tovarni promet. Hkrati so Črnomaljši predlagali tudi, da bi mejna prehoda Sodevci-Blaževci in Žuniči-Prilišče postala meddržavna. Obe belokranjski občini, Črnomaljska in metliška, pa sta zahtevali tudi mednarodni železniški prehod za potniški in tovarni promet v Metliki.

Na seji črnomaljske vlade pretekli teden so ugotovili, da so od ministrstev dobili pismena zagotovila, da se strinjajo s črnomaljskim predlogom o prekategorizaciji viniškega mejnega prehoda ter da bodo uskladili z Republiko Hrvaško črnomaljske zahteve o prekategorizaciji ostalih dveh prehodov. Hkrati pa so iz s Črnomljem pobratene hrvaške občine Duga Resa dobili obvestilo, da imajo pristojni hrvaški organi nalogo pripraviti vse potrebno za ureditev projektov mejnih prehodov in da so s hrvaške strani črnomaljske zahteve po prekategorizaciji mejnih prehodov upoštevali. Da pa črnomaljskih zahtev še niso upoštevali ustrezni slovenski organi.

Zato je tukajšnji izvršni svet sklenil, da zahteva od pristojnih slovenskih ministrstev, naj črnomaljske zahteve čim prej uskladijo med seboj ter nato tudi s hrvaško državo. O tej zahtevi je Črnomaljska vlada obvestila tudi občine na obeh straneh Kolpe ter pristojna slovenska ministrstva in predsednika slovenske vlade dr. Janeza Drnovška.

M.B.-J.

Več za majhne in obmejne občine

Takšne zahteve je slišati iz metliške občine, kjer imajo zaradi meje več stroškov — Več denarja za izobraževanje programe in prestrukturiranje

METLIKA — Ob renominaciji je v metliškem proračunu za 34,4 odst. več denarja kot ga je bilo ob sprejetju proračuna. Kot je bilo slišati na nedavni seji občinske skupščine, marsikje ta denar do konca leta ne bo zadostoval.

Tako je bil Jože Mozetič prepričan, da kljub renominaciji denarja za šolstvo ne bo dovolj. Predlagal je, da se ob reba-

OKROGLA MIZA O KMETIJSTVU

METLIKA - V torek, 17. novembra, se bo ob 15. uri v sejni sobi občine Metlika pričela okrogla miza o temi Strategija razvoja slovenskega kmetijstva, ki jo organizira metliška podružnica Slovenske ljudske stranke. Na okrogli mizi, na katero so vabljeni vsi, ki jih zanima razvoj našega kmetijstva, bodo sodelovali vidni politiki in strokovnjaki: minister za kmetijstvo mag. Jože Protnar, vladni svetovalec inž. Alojz Senegačnik, predsednik SKZ dr. Franc Zagožen, predsednik skupščinskega odbora za kmetijstvo inž. Franc Potočnik in mag. Julij Nemanič s kmetijskega inštituta.

Oškodovani kupci iščejo pravico

Zaradi nenamernega nepravilnega točkovanja so kupci družbenih stanovanj na Čardaku plačali za 22 do 145 tisočakov višjo kupnino — Tožba brez uspeha

ČRNOMELJ — Kot je moč slutiti po napovedih nekaterih kupcev stanovanj, ki jih ogrevajo iz kotlovnice na Čardaku v Črnomlju, se v Črnomlju znova obeta afeta. Gre namreč za to, da so bila stanovanja, preden so jih začeli stanovalci odkupovati, napačno točkovana, tako da so kupci plačali večjo kupnino, kot bi jo sicer. Kakšen bo razplet te, tako za kupce kot za prodajalce precej neprijetne zadeve, je težko napovedati.

Sicer pa se zgodba začne že v letu 1982, ko so bila v naselju Čardak stanovanja z lokalnimi kotlovnici točkovana s 25 točkami. Pozneje je bila za ves Čardak zgrajena skupna kotlovnica ter izdelane toplotne postaje za 19 blokov s 496 stanovanji. Vrednost stanovanj se je tako povečala za 18 točk. Po končani gradnji pa je prešla kotlovnica kot osnovno sredstvo v upravljanje Komunale, ki že v ceni za ogrevanje obračunava tudi amortizacijo in vse stroške tekočega in investicijskega poslovanja. Ker se torej kotlarna ne sme točkovati, saj sta naložba in vzdrževanje vključena v ceno energije, bi morali biti popravljene tudi zapisniki o točkovni vrednosti stanovanj. Ker pa to ni bilo storjeno, so obračun pogodbениh vred-

BELA KRAJINA - USPEŠNA REGIJA

ČRNOMELJ - Zeleni Bele krajine pripravljajo v sredo, 18. novembra, ob 17. uri v hotelu Lahinja v Črnomlju okroglo mizo z naslovom "Bela krajina - uspešna regija", na kateri bo beseda tekla o celovitem projektu regionalnega razvoja dežele ob Kolpi. Gostje bodo Branko Brumen, predsednik izvršnega sveta ptujske občine in namestnik predsednika skupnosti obmejnih občin severovzhodne Slovenije, dr. Dušan Plut, član predsedstva Republike Slovenije, dr. Božidar Voljč, minister za zdravstveno varstvo, družino in socialno varstvo, ter dr. Peter Tancig, minister za znanost in tehnologijo. Predstavili bodo tudi Božidarja Flajšmana, kandidata Zelenih za volitve v državni zbor v volilnem okraju Bela krajina.

nosti za odkup stanovanj izračunavali napačno, tako da so bili kupci oškodovani. Vendar so bili kupci obveščeni o nepravilnem točkovanju šele konec letošnjega septembra.

Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora je namreč v začetku lanskega novembra potrdilo, da je točko-

● Ko je o tem tekla beseda na zadnji seji občinskega izvršnega sveta, je nekaj članov, ki so bili na strani kupcev stanovanj, zatrjevalo, da je bil kršen specialni zakon o stanovanjskem gospodarstvu. Zato so predlagali, naj IS odpravi to napako za vse kupce občinskih stanovanj, saj je revolt med njimi že sedaj velik, pravijo pa, da bodo vztrajali, dokler ne bo zadosteno njihovi pravici. Predsednik IS pa je pojasnil, da to ni v pristojnosti vlade, ampak občinskega upravnega organa ter da je napaka v točkovanju za naprej popravljena. Vprašanje pa je, koliko bi bili uspešni pri preračunavanju za nazaj. Medtem pa je tudi že iz podjetij, od katerih so stanovalci kupili stanovanja na Čardaku, slišati, da ne bodo vračali preveč plačanega denarja, ker ga preprosto nimajo več.

vanje stanovanj pravilno. Na zahtevo podjetja Begrad pa je omenjeno ministrstvo po ponovnem preverjanju ugotovilo, da je potrebno stanovanja, ki so priključena na skupno kotlovnico, točkovati s 33 točkami. Zaradi omenjene napake so samo kupci družbenih stanovanj, s katerimi je razpolagala občina, plačali za 22.450 do 145.600 tolarjev višjo kupnino. Občina je temu ustrezno odvajala republiškemu stanovanjske-

mu skladu več denarja in tudi plačala več prometnega davka. Ocenjujejo, da je bilo preveč plačane kupnine za okrog 3,5 milijona tolarjev. Prav tako so tisti nosilci stanovanjske pravice, ki so zapustili družbena stanovanja in dobili odpravnine, prejeli preveč denarja. Ti bi morali občini nekaj denarja vrniti.

Na občini so se po odgovor na vprašanje, kako popraviti nenamerne napake, odpravili na sodišče. To je menilo, da se nepravilno točkovanje ne dotika pravnih posledic, ki so že nastale iz nepravilnega točkovanja, ker deluje samo za naprej in nikoli za nazaj. Zvedeli so še, da bodo upravičenci 57 kupljenih občinskih stanovanj s tožbo pri rednem sodišču sicer lahko uveljavljali izterjavo preveč zaračunane kupnine, a zaradi že sklenjenih pogodb svoje domnevne pravice nimajo možnosti tudi uveljaviti. Torej, na kratko, s tožbo lahko uveljavljajo preveč plačano kupnino, a ne bodo uspeli.

M. BEZEK-JAKŠE

LOJZE PETERLE BO OBISKAL BELO KRAJINO

ČRNOMELJ, METLIKA - V okviru predvolilnih obiskov vseh slovenskih občin bo v petek, 13. novembra, predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle obiskal Belo krajino. Obisk pripravljata belokranjski regijski odbor SKD. Peterle bo obiskal Vinico, Dragatuš, Belt, črnomaljski dom starejših občanov, Semic, in Krasinec. Ob 19. uri bo v kulturnem domu v Metliki sodeloval na okrogli mizi z naslovom "Slovenija danes - jutri". Če ga ne bodo zadržale druge dolžnosti, bo s Peterletom tudi predsedniški kandidat SKD Ivo Bizjak.

LOJZE PETERLE IN IVO BIZJAK V TREBANJSKI OBČINI

TREBNJE - V nedeljo, 15. novembra, bosta občino Trebnje obiskala Lojze Petrlje, predsednik Slovenskih krščanskih demokratov, in Ivo Bizjak, predsedniški kandidat SKD. Obisk Lojzeta Peterleta se bo začel v Dobriču, kjer bo javno zborovanje ob 10.15. Nadaljevalo se bo v Šentlovrencu v kulturnem domu ob 11. uri, v Šentrupertu v osnovni šoli ob 13.30, v Mokronogu v kulturnem domu ob 16. uri, na Trebelnem v gasilskem domu ob 17. uri in v Trebnjem v kulturnem domu ob 18.30. Ustanovitev KO SKD Mirna bo v domu TVD Partizan na Mirni ob 14.15. V sejni sobi Skupščine občine Trebnje bo ob 19.30 uri okrogla miza oz. srečanje s predstavniki gospodarstva občine Trebnje.

stva zastarel in bi ga moral spremeniti.

Sicer pa so letos vsak tretji tolar iz metliškega proračuna namenili za vodooskrbo in tako bo gotovo tudi prihodnje leto. Ker bodo ta dela potekala še nekaj let, dobi po Matekovičevem mnenju metliška občina premalo denarja za razvoj demografsko ogroženih območij. Opozoril je, da imajo kot majhna obmejna občina tudi večje stroške uprave na prebivalca kot v drugih občinah, zato bi morali skupno zahtevati spremembo kriterijev financiranja majhnih obmejnih in hkrati demografsko ogroženih občin, če želimo imeti v bodoče bolj enakomerno razvito republiko kot v preteklosti.

M. BEZEK-JAKŠE

Zanimivi tudi brez diamanta

V trebanjski občini so pripravili osnutek možnosti razvoja turizma v občini —Še mnenje

TREBNJE — Turizem v trebanjski občini ni nikoli pomenil pomembnejše gospodarske dejavnosti, s katero bi se lahko ljudje preživljali. Do neke mere je bil razvit pohodniški turizem, slabo pa tranzitni, kljub legi, ki jo Trebnje ima. Občina je bila usmerjena predvsem v kmetijstvo. Z željo, da bi tudi turizem zaživel v občini Trebnje, je skupina, ki so jo sestavljali Marko Kapus, Marko Koščak in Branka Kržič, na pobudo izvršnega sveta pripravila študijo o možnostih razvoja turizma v občini.

»Pogledov na razvoj turizma v občini je več,« je dejal Marko Koščak, »naša skupina pa je poskušala predstaviti tisto usmeritev, ki se nam je zdela za občino primerna.« Skupina je dala poudarek na razvoju turizma, ki ne bo spreminjal okolja, ki bo varoval naravno in kulturno dediščino ter postal tudi dopolnilna kmetijska dejavnost. V študiju so omenjene zgolj smernice razvoja brez konkretnih ponudb. Župan Ciril Pungartnik je poudaril, da je ta študija analiza nekega stanja ter da je mogoče preveč optimistič-

na, saj razen čistega zraka in kolikor toliko dobre prometne povezave v občini nimajo nič takega ponuditi, kar bi odstopalo od dolenskega kaj šele slovenskega povprečja. Poudaril pa je še, da je ta skupina naredila nekaj, česar ni naredil še nihče v občini. Vendar takšen razvoj turizma zahteva veliko denarja, zato bi bilo potrebno o konkretni odločitvi temeljito premisliti. Marko Kapus je pojasnil, da trebanjska občina resda nima turističnega diamanta, ki bi že sam po sebi vabil turiste, ima pa drobne kamenčke, ki sestavljajo čudovit mozaik naravnih in kulturnih znamenitosti, ki jih je vredno pokazati.

Milan Rman je poudaril, da je že to veliko, ker so se o turizmu začeli pogovarjati, pri tem pa je potrebno vedeti, kaj pričakujemo in želimo od turizma. Predsednik izvršnega sveta Jože Rebolj je zaključil, da bodo za mnenje o razvoju trebanjskega turizma povprašali tudi strokovnjake in vse, ki se s turizmom že ukvarjajo.

J. D.

Jože Golob

»Tako majhna firma, kot je naša, je lahko dovolj gibljiva in prilagodljiva, da mora naiti delo za 20 ljudi, čeprav moramo najti zaradi močne konkurence marsikdaj spustiti,« pravi Jože Golob. Delavci si želijo, da bi tudi po procesu lastnjinjenja firma ostala njihova.

J. DORNIŽ

Za 20 ljudi se mora najti delo

Mizarstvo Hrast iz Šentlovrenca ima že tradicijo v izdelovanju notranje oprem — Kupci le zasebniki — Stroji so že skorajda odslužili svoje

ŠENTLOVRENC — Mizarstvo ima v Šentlovrencu že tradicijo, po vojni jo je nadaljevalo podjetje Hrast. V Hrastu izdelujejo notranjo opremo predvsem za gostinske lokale in trgovine. Ko so se pred več kot 30 leti usmerili v izdelovanje notranje opreme, so bili eden redkih izdelovalcev v Sloveniji, danes jih je na desetine in zato je boj za trg veliko težji.

V Hrastu je danes zaposlenih 20 delavcev, od tega jih je tri četrtine kvalificiranih. V začetku letošnjega leta je odšel v pokoj njihov dolgoletni direktor Alojz Repovš. Ostali so brez direktorja. Delavci so se med sabo dogovorili, da bodo vršila dolžnosti direktorja poiskali kar v hiši, odločili so se za Jožeta Goloba. »Trenutno imamo dela dovolj in ga moramo celo odklanjati, cene pa so takšne, kot jih narekuje trg,« razlaga Jože Golob. Da imajo iz dneva v dan pomembnejšo vlogo cena, rok in kvaliteta, tega se v Hrastu še kako zavedajo, čeprav vidijo, da bi za boljše rezultate morali imeti nujno nove stroje.

Še pred leti so imeli dela več kot do-

Poljanci v protest zaprli cesto

Na zahtevo krajanov Poljanske doline po dokončanju ceste Kočevje—Predgrad pristojni republiški organi niso odgovorili — Poljanci uresničili grožnjo

SVETLI POTOK — V petek popoldan je bila regionalna cesta Kočevje — Črnomelj dve uri zaprta. Cesto so pri odcepu za Svetli potok ob 15. uri zaprli s tovornjaki, traktorji in osebnimi vozili krajani Poljanske doline. Da bodo to storili, če pristojni republiški organi ne bodo upoštevali njihove zahteve, da se cesto dokonča, so napovedali že 4. oktobra na protestnem shodu v Predgradu.

Predsednik krajevne skupnosti Poljanska dolina, Ferdinand Kuk, je zbranim ob cestni zapori dejal, da je zaprtje ceste protest Poljancev zoper sramotni in neodgovorni odnos republiških organov do njihovih problemov in iz izrečenih zahtev in hkrati dejanje, s katerim želijo s svojimi težavami seznaniti širšo slovensko javnost. Povedal je, da so prebivalci Poljanske doline življenjsko vezani na cesto, da je cesta regionalna in medobčinska, in kar je najpomembnejše, da jo gradijo že 17 let in da je za njeno dokončanje potrebno urediti

ZAHTEVALI ZAMENJAVO DIREKTORJA

SODRAŽICA — Minuli četrtek so delavci sodražskega Donita končali šestdnevno stavko. Člani stavkovnega odbora in upravnega odbora podjetja so se dan poprej sestali na pobudo ribniškega izvršnega sveta na posebni seji izvršnega sveta. Čeprav se še istega dne, pred sestankom v Ribnici, o stavkovnih zahtevah delavcev niso mogli dogovoriti, so se po posredovanju članov občinske vlade uspeli dogovoriti vsaj o nekaterih. Sporna je ostala le zahteva delavcev po kadrovskih spremembah v vodstvu podjetja. Delavci so zahtevali zamenjavo direktorja Donita, Danila Divjaka, kateremu so med drugim tudi očitali nezakonito pošiljanje delavcev na čakanje.

RAZPIS ZA NAČRT CESTE KOČEVSKA REKA — OSILNICA

Ponudbe za izdelavo idejnega projekta za bodočo cesto Kočevska Reka — Osilnica sprejema Republiška uprava za ceste v Ljubljani še do 19. novembra, ko bodo dopolne ponudbe odprli in nato v 15 dneh obvestili ponudnike o izbiri najugodnejšega ponudnika. Pri tem bodo odločilni cena, rok izvedbe in strokovna usposobljenost izvajalca. Orientacijska vrednost razpisanih del je 5 milijonov SIT. Predvideni rok za začetek del je letošnji december.

Tujina je bila vsem mačeha, a mnogim smrt

Na zborovanju na Bučki bo govoril dr. Franče Bučar

BUČKA — Pol stoletja je minilo, odkar so bili prvi Slovenci med 2. svetovno vojno nasilno izgnani v Nemčijo, Srbijo ali pa so sami pobegnili pred izgonom v Bosno in na Hrvaško. V nedeljo, 15. novembra, ob 11. uri bodo slovenski izgnanci na Bučki znova izrazili zahteve za pravično odškodnino in moralno zadoščenje, spregovoril pa jim bo tudi predsednik slovenskega parlamenta dr. Franče Bučar.

Predsednik koordinacijskega odbora petih krajevnih organizacij Društva izgnancev Slovenije (DIS) v sevniški občini, prof. Jože Bogovič, ki prireja to zborovanje, pričakuje na Bučki okoli 800 izgnancev, pretežno iz sevniške občine, svoj prihod pa so napovedali tudi iz ostalih dveh posavskih občin, Radeč in Ljubljane. Obisk je v veliki meri odvisen od vremena, kajti zadrugi dom na Bučki niti tamkajšnja šola ne bi mogla ponuditi strehe tolikšni množici.

Pol ure pred pričetkom zborovanja bo na Bučki promenadni koncert sevniške Delavske pihalne godbe. Za slavnostnim govornikom dr. Francetom Bučarjem bo prof. Ivica Znidaršič predstavila resolucijo, ki naj bi izrazila pričakovanja in zahteve izgnancev. Pri spomeniku bo opoldne krajša komemoracija, zatem pa si bodo izgnanci, njihovi svojci in gosti v šoli ogledali spominsko razstavo o življenju taboriščnikov in območni zbor zaključili z družabnim srečanjem. V cerkvi na Bučki bo ob 14. uri še koncert Moškega pevskega zbora DKD Svoboda iz Brestanice.

le še 6 km na odseku Pekel — Brezovica. Dodal je, da bodo vztrajali pri zahtevi po dokončanju ceste in da bodo, če bo potrebno, šli demonstrirati tudi pred republiško skupščino.

Med prisotnimi, ki so javno izrazili podporo prizadevanjem Poljancev in njihovi protestni zapori ceste, sta bila poleg predstavnika krajevne skupnosti Stari trg ob Kolpi in Jožeta Novaka, ki je govoril v imenu lovcev Poljanske doline, tudi predsednik kočevskega izvršnega sveta Alojz Petek in predsednik

kočevske skupščine dr. Mihael Petrovič. Alojz Petek je dejal, da imajo zopet samo obljubo republike, da bo prihodnje leto cesta dokončana, in da si morajo zato vsi skupaj ne le s protesti, ampak tudi drugače prizadevati, da se bo to uresničilo. Izrazil je bojazn, da Kočevska zopet postaja v nekem smislu zaprto območje, in dejal, da je potrebno vsem, ki govorijo o neokrnjeni naravi na Kočevskem, jasno povedati, da so na Kočevskem tudi ljudje. Dr. Petrovič, ki se že dve leti vztrajno bori za dokončanje ceste, pa je menil, da bi lahko za dokončanje ceste poskrbela tudi vojska. Na ta način naj bi Kočevski plačala odškodnino za uporabo strelišča v Svetlem Potoku.

M. LESKOVŠEK-SVETE

PROTESTNA ZAPORA CESTE — S protestnimi napisy: »17 let gradite 10 km naše ceste, koliko še 5 km?« »280 milijonov tolarjev za volitve, za našo cesto pa nič!« in podobnimi, ki so razvidni s slike, so Poljanci minuli petek ob dveurni protestni zapori regionalne ceste Kočevje — Predgrad utemljevali upravičenost zahteve, da se cesta na odcepu med Mozijem in Brezovico dokonča. (Foto: M. L.-S.)

Brezplačen tehnični pregled

»Da ljudi ne bo strah, se bo v prihodnje potrebno še bolje pripraviti« — Preventivna akcija

KOČEVJE — Takšna je bila zaključna ugotovitev, ki so jo minuli torek izoblikovali predstavniki vseh sodelujočih v nedavni akciji prometno-preventivnih pregledov vozil na področju občin Kočevje in Ribnica. Gre za akcijo, ki jo po republiških in občinskih programih sveta za vzgojo in preventivo v cestnem prometu, Zdrženja šoferjev in avtomobilov in avto-moto društev organizirajo vsako leto bodisi v jesenskem ali spomladanskem času z namenom, da voznike opozorijo na spremembe vozne razmere.

Akcijo so izvedli v soboto, 24. oktobra. V štirih urah, kolikor je trajala, so pri Itasu in Gradbenem materialu v Kočevju in pri Evrotransu v Ribnici pregledali skupno 230 vozil. Med pregledanimi so bili tovornjaki, traktorji, osebna in motorna vozila.

Ugotovitev ob zaključku akcije je bila, da so v povprečju vozila v boljšem stanju, kot so bila v preteklih letih. Le 2 odst. pregledanih vozil je imelo večje okvare, sicer pa so bile najpogostejše pomanjkljivosti na lučeh, gumah, zavorah in krmilih. Voznikom z vzorno vzdrževanimi vozili je zavarovalnica Tilia podelila kupončke za nagradno žrebanje, na sestanku minuli torek pa iz-

med njih izžrebala tri nagrajence. Prvo nagrado in s tem bon v vrednosti 10 tisoč tolarjev, vnovčljiv za katerokoli vrsto zavarovanja, je prejela Majda Žagar; avtosalec Andrej Kocjan in reklamne izdelke Tilie Nevenka Dolar, vsi trije iz Kočevja.

M. L.-S.

KORISTNA GOSPODINJSKA POMOČ

SEVNICA — Sevniška vlada je podprla predlog direktorja Centra za socialno in svetovalno delo Sevnica, Franca Kosa, da bi nadaljevali javna dela gospodinjstev pomoči na domu, ki se je začela v začetku maja letos in naj bi se po pogodbi z medicinsko sestro končala v začetku oktobra. Izvršni svet je javna dela podaljšal še za 6 mesecev, saj je bilo dosedanje delo medicinske sestre pri pomoči invalidski upokojenki, invalidu, očetu pri negi dojenčka in v zbirnem centru za begunce v Sevnici zelo koristno, potrebe pa so še celo večje.

M. L.-S.

Bo izmet lesa za pol manjši?

V sevniški Kopitarni naj bi to dosegli z računalniško krmiljeno sušilnico in prihranki od nabave surovin — Polovico izvozijo na Zahod

SEVNICA — »Ljudje morajo vedeti, v kakšnem položaju se nahaja Kopitarna. Izgubo jugoslovanskega trga, posebej podjetja Biohit v Beogradu, je zelo težko nadomestiti. Ko sem julija prišel v firmo, ni bilo lesa in so bile zaradi pomanjkanja preskrbe s surovinami velike težave z izpolnjevanjem dobavnih rokov.« je pretekli petek povedal novi direktor sevniške M—Kopitarne, diplomirani ekonomist Valentin Dvojmoč.

Ob njegovem prihodu v podjetje so bili precej skrhani tudi medsebojni odnosi, med delavci in vodstvom, posebej še njeno direktorico Marinko Pucelj-Arandjelović, ki so jo delavci tega najstarejšega, 248-članskega kolektiva v sevniški občini, z dolgotrajno stavko prisilili, da je odstopila.

Valentin Dvojmoč pravi, da so njegova vrata tako rekoč vedno odprta za delavce. To je tolikanj bolj pomembno, ker je treba sproti odpravljati nesporazume. V Kopitarni je bila septembra povprečna neto plača 27.560 tolarjev, najnižja plača za 36-urni delavnik pa je znašala 17.920 tolarjev. V marcu so se dogovorili, da bodo plače dosegale 80 odst. višine, določene v kolektivni pogodbi, septembrska plača je znašala 82 odst., v oktobru pa naj bi s 5-odstotnim povečanjem prišli že na 87 odst. kolektivne pogodbe. Težnja po višjih plačah in uravnilovki pa še zdaleč ni izgubila domovinske pravice.

V Kopitarni skušajo že pri nabavi surovin in seveda povsod proizvodnji čim

zmanjšati izmet! Še letos naj bi obnovili lakirnico, da bi bili kos novemu programu izdelave stolov za italijanskega kupca. Od novega leta dalje naj bi izdelali mesečno tudi do 30.000 stolov. Na ta način je zagotovljeno delo za okrog 40 delavcev, zmanjšuje pa se teža sezonskega značaja proizvodnje pri obutvi. Tem naložbam bodo kos z lastno

Valentin Dvojmoč

Vsi Rikovi delavci naj bi šli na čakanje

Direktor Jančigaj predlagal spremembe

RIBNICA — Rikovi delavci, ki so začeli stavkati prejšnji ponedeljek zaradi neizplačanih plač (razen delavcev Rikove družbe v Loškem Potoku, ki niso stavkali, in delavcev Riko Inda, ki naj bi po dogovoru menda pričeli delati v petek, so se po kolektivnem dopustu, ki so ga imeli v petek, v ponedeljek na zboru delavcev odločili, da bodo s stavko nadaljevali, dokler ne dobijo plač. Direktor Rika Mirko Jančigaj jim je povedal, da ima že zagotovljenega polovico potrebnega denarja za plače ter da predvideva, da bi plače lahko bile v sredo.

Na zboru delavcev je Jančigaj delavcem tudi predstavil svoj predlog sprememb, ki ga bo, dopolnjenega s pripombami, izrečenimi na zboru, posredoval upravnemu odboru in skupščini Hodlinga. Predlagane zahtevane spremembe so med delavci povzročile veliko vznemirjenje. O petih točkah, ki jih je predstavil delavcem, je povedal, da jih je izoblikoval na podlagi dejstev in ugotovitev (med temi je tudi ugotovitev, da organizacija Rikostroja kot samostojna družba ni bila dobro zastavljena, in dejstvo, da lakirnice kot samostojne družbe ni več), ter usmeritve, da delavcev en bi odpustila.

Jančigaj je predvsem zahteval, da se morajo začeti izvajati vsi Rikovi posli. Predlagal je, da se vsi delavci razporedijo na čakanje s 70-odst. plačami, ki bi jim jih Riko zagotavljal s prodajo počitniških zmogljivosti in vnovčevanjem terjatev in zalog. Rikove družbe naj bi poklicale na delo le toliko delavcev, kot jih potrebujejo za racionalno organizirano proizvodnjo. Delavci, ki bi delali, bi lahko prejeli tudi do 40-odst. večje plače kot sedaj. Za vse iniciativne družbe je predlagal, da prihodnjih šestih mesecev ne bi imele praktično nobenih obveznosti do Holdinga, ki je še vedno lastnik vseh družb. Za delavce, ki bi želeli, da bi jih opredelili kot tehnološke presežke, je dejal, da jim s tem lahko takoj ustrežejo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

ŠE PETI KRAJEVNI ODBOR SKD — Za Sevnico, Loko, Šentjanžem in Blanco se preteklo nedeljo krščanski demokrati v sevniški občini ustanovili še peti krajevni odbor, in sicer v Zabukovju nad Sevnico. Na zbor (na posnetku) sicer ni bilo niti Ivana Omana ne Iva Bizjaka, kot so sprva pričakovali in napovedovali organizatorji, a je bilo približno 30 vaščanov vseeno zadovoljnih s poglobljeno sevniškega rojaka Igorja Umka, bivšega ministra za plan v Peterletovi vlad, in Branka Vodopivca, predsednika SLS Krško, ki so mu za prepričljiv govor, zlasti o položaju kmetov in pomenu združništva, spontano zaploskali. Zabukovljanom se je predstavil tudi skupni kandidat SKD, SLS in ND Posavja za državni svet, strojni inženir Franc Glinšek iz Podbočja. (Foto: P. Perc)

zmanjšali izmet! Še letos naj bi obnovili lakirnico, da bi bili kos novemu programu izdelave stolov za italijanskega kupca. Od novega leta dalje naj bi izdelali mesečno tudi do 30.000 stolov. Na ta način je zagotovljeno delo za okrog 40 delavcev, zmanjšuje pa se teža sezonskega značaja proizvodnje pri obutvi. Tem naložbam bodo kos z lastno

• Lani je Kopitarna izgubila zaradi političnega tveganja kot posledici vojne tudi precej tujega trga. V zadnjih mesecih pa jim je uspelo povečati izvoz v zahodne države, ki se je povzpela iz prejšnje petine na približno polovico fakturirane realizacije. Usmerili so se predvsem v ZDA, kamor vsak mesec izvozijo kontejner napejčev in raztezačev, sledijo pa kupci v Angliji, Nemčiji in Italiji, katerim poleg že omenjenih izdelkov prodajajo tudi bio obutev, lesene podplate in kopita.

amortizacijo in posojilom Posavske banke. Dokupili bodo še nekaj šivalnih strojev za usnje, da bi našli še kakšen izdelek, morebiti biočevlji, ki bi zapolnil mrtvo sezono oz. omilil sezonska nihanja.

P. PERC

Ribniški zobotrebci

POLJE DISKRETNOSTI — V enoti Ljubljanske banke v Ribnici so pred približno tremi tedni uvedli novost, ki naj bi ljudem omogočila zaupen pogovor o denarnih zadevah brez radovednih pogledov s strani. Gre za "polje diskretnosti", ki ga Ljubljanska banka uvaja v vseh svojih poslovalnicah, le da je v nekaterih označeno zgolj z zeleno črto, v nekaterih pa tudi s posebno opremo. V ribniški poslovalnici gre za zeleno črto, ki je zarisana na tleh v oddaljenosti nekaj več kot meter od bančnih okenc. Zasebnost pri denarnih zadevah, pa čeprav samo tolika, kot jo omogoča novost Ljubljanske banke, je zaželena tako pri tistih, ki imajo veliko, kot pri tistih, ki nimajo skoraj nič.

MINI MAX — Nova trgovina z jeans konfekcijo, Mini Max na Šeškovi, je za Ribnico dobrodošla. Ribničani zato upajo, da se bo obdržala dlje, kot je to uspelo vsem njenim predhodnikom, ki so domovali v istem lokalu. PRELOŽENA ODLOČITEV — O tem, kaj bo s sporno črno gradnjo Antona Andoljškega v Opekarski ulici v Ribnici, še nekaj časa ne bo znano. Andoljšek je občinski sekretariat za družbeno planiranje, gospodarstvo in proračun zaprosil za legalizacijo začete gradnje in dograditev proizvodno-poslovno-stanovanjskega objekta. Občinski sekretariat je za soglasje k lokaciji in gradnji zaprosil občinsko sanitarno inšpekcijo, ta pa je za mnenje zaprosila republiško sanitarno inšpekcijo, tako da se bo ves postopek podaljšal za približno dva meseca.

Sevniški paberki

NEZAMENLJIVOST? — O tem, da bo šlo pri letošnjih volitvah hudo zares, da bo predvolilna kampanja neizprosna, dovolj jasno sporočajo le nekatere stranke. Po nedeljskem zboru slovenskih krščanskih demokratov v Zabukovju, kjer so ustanovili še peti krajevni odbor SKD v občini, ostaja vtis, da se SKD najbolj temeljito pripravlja, da bi se t.i. desnica na Miklavžovo najbolje odrezala na volitvah. Tudi gostje iz Ljubljane in Krškega so opozorili svojo volilno bazo, naj vsekakor gredo na volitve, saj tisti, ki ne bo volil, menda dela za nasprotnika, se pravi za "levico", ki je zdaj spet na oblasti. Zato so pozvali, da je treba tudi onemoglim volilcem, ki ne morejo brez palice, pomagati do volišč. Ni torej naključno, da je predsednik SKD Lojze Peterle zadnjič obiskal tudi sevniški dom upokojencev in oskrbovancev.

VOLUHARJI — Ker smo v nedeljo pač "pokrivali" dogodek v Zabukovju, žal nismo mogli hkrati poslušati predvolilnega nastopa predsedniškega kandidata Slovenske ljudske stranke (SLS), dr. Stanka Buserja na sevniskem radiu. So nam pa naši vrli bralci sporočili, da je bila oddaja "v živo" s prvako SLS kar zanimiva. Za to naj bi že na začetku poskrbel predsednik Zelenih Sevnice, Alfred Zeleznik, ki se z dr. Buserjem pozna že iz časov, ko je bil ta gospod še v stranki zelenih. Odstitihmal, ko je stanovski kolega Fredi začel govoriti o "voluharjih", bodisi tistih na občini ali onih na republiki, se tudi dr. Buser ni več izogibal tej besedi. In zato so se oglašili poslušalci, ki so bili ogorčeni, ker je predsedniški kandidat zlorabljal ime škodljivca.

• Oproščanje in pozabljanje pomenita, da mečemo skoz okno svoje najdragocenejše izkušnje. (Schopenhauer)

• Največja zabloda zdravniškega poklica je, da se postavlja v položaj gospodarja nad življenjem in smrtjo. (A. Dolenc)

KDO JE TISTI TIČ? - Telefonski klic je iskal reporterja in ga vprašal, kdaj je imel kakšno bližnje srečanje z dr. Odošo, na katerem bi mu izšepetala, da strela krškega zdravstvenega doma pušča vodo. Odgovor je, da navedeni osebi nikoli v življenju nista imeli stikov, nikakršnih, in kdor o tem trdi kaj drugega, je šaljivec, čuden, da mu ni para. Zgodba o strelji je torej nastala drugače. Lahko bi jo izčrkali vrtalci. Ti iz svoje ptičje perspektive prav različno vidijo Krško pod seboj in bi lahko opazili tudi kakšen dogodek na kakšni strelji ali v bližini.

LJUBIMO SE - Lojzeta Peterle sta so na obisku v Posavju sprejeli prijazno in navdušeno, tako kot običajno. Velja, da je Peterle priljubljen zaradi demokratičnih misli in da njegovo razmišljanje deluje na sedanje, bivše, nove in sploh komuniste kot deratizacija na podganje. Ampak vsaj nekateri, zlasti mlajšega rodu, ga mogoče prihajajo poslušati tudi zato, ker tako ljubice zmeraj znova pove ljubim Slovencem in Slovenkam, naj slovenskemu narodu na ljubo vsaj od časa do časa zvečer le malce ugasnejo luč. Lahko bi tudi rekli, da je uporaba kondomov skrajno nemoralna in s tem nedopustna zadeva in učenec bi bil verjetno vsaj približno enak.

ČAS NEZAUPNIC - Šest delegatov zbora krajevnih skupnosti krške občinske skupščine je 23. oktobra letos pismeno predlagalo posebno razpravo o odgovornosti posameznih članov predsedstva iz zbora krajevnih skupnosti krške občinske skupščine. Deset delegatov družbenopolitičnega zbora krške občinske skupščine je 23. oktobra letos pismeno predlagalo razrešitev Vojka Omerzuja s funkcije predsednika občinske skupščine. Pred tem pa tak dolgčas, vse od 9. julija, ko je bilo zelo plodno. Tega dne so namreč predlagali kar dve nezaupnici, in to nezaupnico vladi in predsedniku skupščine. In še ne gre. Sta pa trdno v sedlu, predsednik vlade Franc Černelič in "župan" Vojko Omerzu.

OBVELJALO JE "VABILO"

KRŠKO - Predsedstvo krške občinske skupščine je nedavno obravnavalo odnose med različnimi organi in ustanovami na ravni občine. Prevladala je filozofija, da je potrebno "čim tesnejše sodelovanje z vsemi strukturami", kot se je izrazil Stane Sunčič. Predsedstvo je ob koncu razprave o tem sklenilo, da bo v bodoče na svoje seje vabila predsednika občinske vlade Franca Černeliča. Vojko Omerzu, predsednik predsedstva, je menil, da naj bi Černelič o seji predsedstva kvečjemu obveščal, češ da tudi predsednik vlade na predsedstvo pošilja samo obvestilo in ne vabilo na sejo izvršnega sveta.

Novo v Brežicah

ALARM - Neki O.K. je pritisnil na pravi gumb oziroma zapisal pravo besedo. V breziški športni in večkrat tudi nešportni javnosti je dvignil precej prahu. Zapis v znamenitih Slovenskih novicah je namreč nesramno obtožil občinske vrhove, da gradijo v neposredni bližini mesta športni stadion. Objekt bo, tako piše O.K., lahko sprejel do 3 tisoč gledalcev, vendar mu breziški "športniki" že jadrno odgovarjajo, da jih bodo vanj strpali tudi do 12 tisoč. Stadion se že veselijo domači atleti, nogometaši in sploh vsi športniki v občini. Nekateri pa vedo povedati, da si najbolj manejo roke v nekaterih podjetjih. Stadion je namreč še pred gradnjo treba načrtovati.

PO LOVSKO - V hotelu Grad Mokrice je bil minulo soboto lovski ples in za povrh še maša v počastitev sv. Huberta, zaščitnika lovcev. Pela sta lovski pevski zbor, igrali rogisti, odprli so razstavo in pokušali vina. Kdo je na tem lovskem piru plesal in kdo maševal (napovedana je bila maša sv. Huberta), v našem uredništvu ne vemo. Vabilo smo prejeli šele v ponedeljek, ko so si že tudi zadnji lovci otrezili glave. To, da nas niso uvrstili med lovce, je pravzaprav posebna čast. Vsaj glede na to, kako radi lovci lažejo.

PRESTRAŠENI - Zadnjič je neka upokojenka, tako kot mnogi drugi, po pošti prejela lično kuverto, ki bi se je gotovo razveselila, če ne bi na njej na veliko pisalo Republiška uprava za javne prihodke. To jo je navedlo na misel o davkih in položnicah in lotila se je branja. Dolgo neprebavljivo pismo z zakonskimi utemeljitvami in izračuni, ki naj bi ji odmerilo dohodnino, je prebrala prvič, nato še enkrat in spet. Prestrašila se je, da je že tako daleč - namreč, da izgublja razsodnost. Pa je bil to prazen strah. Popolne pismo brala vsa družina, a nihče ni znal povedati, ali je treba še plačati, je ravno prav ali bo dobila še kaj nazaj. Pomagala jim je nepismena sosedka: "Če ni z javen položnice, potem je vse v redu." In vsa družina si je oddahnila.

IZ NAŠIH OBČIN

Z otoka da, a ne iz Kostanjevice

Klavnica M-Agrokombinata v Kostanjevici ima odločbo o zapiranju in to kaže na selitev — M-Agrokombinat še ni rekel zadnje besede o novi lokaciji

KOSTANJEVICA — Tukajšnja klavnica v teh dneh še obratuje, vendar so ji inšpektorji pred časom napisali odločbo, po kateri bi morala 30. oktobra letos prenehati delati. Kaže, da se bodo gledanja skozi prste kmalu naveličali tako v posavskem medobčinskem inšpektoratu kot tudi v sorodnih ustanovah v Ljubljani, in kostanjeviški kmetje se bojijo, da bo na ta način kraj za zmeraj ob klavnico.

Na otoku, kjer je zdaj, stavba za klavnice živali in predelavo mesa ne bo mogla ostati. Zato so zanjo predvideli štiri možne nove lokacije, in sicer v industrijski coni v Kostanjevici, pri prašiči farmi, v industrijski coni v Krškem in v Žadovinku. Kot je pokazala nedeljska javna razprava v Kostanjevici, tukajšnji kmetje zahtevajo, da v primeru selitve klavnice z otoka objekt dobi mesto v kostanjeviški industrijski coni. Nikakor pa niso pripravljeni dopustiti, da bi Mercator—Agrokombinat kot sedanj

lastnik klavnice objekt preselil iz Kostanjevice v drug kraj.

Nedeljska javna razprava ni dala dokončnega odgovora o novi klavnici. Franc Černelič, predsednik krškega občinskega izvršnega sveta, je podprl zidavo novega objekta v kostanjeviški industrijski coni. Ko so Kostanjevičani hoteli slišati še zagotovilo M—Agrokombinata, da bo nova klavnica res na tej lokaciji, jim Stane Tomazin kot navzoči in pooblaščen zastopnik M—Agrokombinata ni obljubil ničesar dokončnega. Rekel je, da »vam osebno danes ne morem dati stoddotnega od-

govora. Direktor Kozole me je pooblastil, da grem na ta sestanek. A tudi od Kozoleta ni vse odvisno, odvisno je od časa, v katerem živimo, in še od marsičesa zraven.« Tomazin se je zavzel, da bi klavnico uvrstili v občinski plan in zanjo odkupili zemljišča. Čistilno napravo, ki jo bo potrebovala nova klavnica, bi bilo po njegovem smotno združiti z mestno čistilno napravo. »Potem bo to cenejše in bo tudi Agrokombinat imel večji interes za gradnjo klavnice v industrijski coni v Kostanjevici,« je opozoril Stane Tomazin iz M—Agrokombinata.

L. M.

ZVEZKI ZA MLADE BEGUNCE

KRŠKO - Tukajšnjemu begunskemu zbirnemu centru so učenci OŠ Jurij Dalmatin Krško in leskovaške osnovne šole pred dnevi izročili šolske potrebščine, ki so jih zbrali v nedavni akciji. Na slovesnosti, ki so jo ob tej priložnosti pripravili v centru, so pripravili kulturni program, v katerem so nastopili begunski otroci.

KUGA ZA ZDAJ SAMO PROTI CELJU

KRŠKO - Po podatkih tukajšnjega medobčinskega inšpektorata svinjska kuga še vedno ogroža. Potem ko so bolezen odkrili v občinah Šentjur in Šmarje, so jo nedavno ugotovili tudi na območju Celja in Žalca. Ker se kuga torej širi, je možno pričakovati, da bodo ustrezne ustanove omejile nakupe in prodajo necepljenih prašičev. Tako tudi ni izključeno, da bodo začasno zaprle tudi katerega od živinskih sejmov v Posavju.

»Slovenec Slovincu prijatelj!«

Lojze Peterle in Ivo Bizjak na predvolilnem obisku v Posavju

BREŽICE, KRŠKO — »Če je gospodarstvo v vaši občini oslabevalo zaradi nastanka nove države, posledic vojne in zapletov z vojaškimi objekti, potem vam mora država posvetiti posebno pozornost,« je dejal predsednik SKD Lojze Peterle minuli četrtek, ko se je skupaj s predsedniškim kandidatom stranke Ivom Bizjakom mudil v teh dveh posavskih občinah. Najavil je svojo ponovno kandidacijo za predsednika vlade, ki bi morala imeti vsaj 4 leta miru, da bi si zagotovila zaupanje tujine. »Samo v avstrijskih koroskih bankah je za 3 milijarde dolarjev slovenskega denarja. Največ ga je tja šlo ob procesu proti čet-

verici, zasedbi prostorov TO v Ljubljani in ob nezaupnici naši vladi,« je še dejal.

Lojze Peterle se je srečal z ženskami in s starejšimi občani, obiskal zasebno podjetje Kovis na Veliki Dolini, sodeloval na tiskovni konferenci na Malem Vrhu pri Globokem in na shodu članov in simpatizerjev stranke pred brežiško blagovnico. Tu sta se predstavila še predsedniški kandidat Ivo Bizjak in domačin Tone Zevnik, kandidat brežiškega odbora SKD za posavskega poslanca v državnem svetu.

Obisk v Posavju sta visoka gosta iz SKD nadaljevala v krški občini. OSrednji dogodek tu je bil javni pogovor zvečer v krškem kulturnem domu. Po uvodu Lojzeta Peterle je Ivo Bizjak pred številnimi navzočimi ponovil, za kaj se bo zavzemal, če bo izvoljen za predsednika Slovenije. Ponudil je — rečeno na kratko — bogatejše življenje, kot ga Slovenija živi zdaj in kot ga je preživljala nekaj preteklih desetletij, ko so vladali komunisti. Kakor spreminjamo predpise in strukture, je menil Bizjak, moramo spremeniti tudi miselnost. Potrebna je duhovna prenova in bolj se moramo odpreti drug drugemu, da bo postal »Slovenec Slovincu prijatelj«.

Pred prihodom v Krško sta se Peterle in Bizjak mudila drugod po občini, saj je bilo strankarsko življenje SKD tega dne zelo živahno. V Podbočju in Kostanjevici so ustanovili strankni krajevni odbor. Na Raki je tamkajšnji krajevni odbor SKD pripravil srečanje, v okviru katerega so obiskali tudi Bonove trojčke.

Na že omenjenem shodu v krškem je krški občinski odbor SKD povedal ime svojega kandidata za volitve v državni svet. Kandidat je Franc Černelič.

B.D.-G. in L.M.

LOJZE PETERLE PO STAREM: »Večkrat moramo pogasiti luč, pa nas bo več!«

ZDRUŽENA LISTA SE PREDSTAVI

KRŠKO - V tukajšnjem kulturnem domu bo 17. novembra ob 17. uri večer s kandidati za volitve 92, ki ga pripravlja združena lista. V okviru prireditve bo kulturni program, v katerem bodo nastopili igralci Polde Bibič, pevka Stanka Macur, trio Tonija Sotoška, citrar Miran Kozole in big bend orkestra Videm. Gostje večera bodo dr. Ciril Ribičič, mag. Janez Kocijančič in kandidata združene liste: dr. Peter Zorčič kot kandidat za državni svet in Marjan Urbanč kot kandidat za državni zbor. Za uvod v celoten večer bodo v avli kulturnega doma odprli razstavo novjših del slikarja Jožeta Ciuhe.

SKLADNO Z OBČINSKIMI PREDPISI

KRŠKO - Krška skupščinska normativno pravna komisija je ponovno pretehtala postopek, s katerim je skupina desetih delegatov družbenopolitičnega zbora krške občinske skupščine predlagala razpravo in glasovanje o nezaupnici občinski vladi. Večinsko mnenje, ki ga je oblikovala pri tej ponovni obravnavi postopka, je tako, kot ga je komisija posredovala najprej. To pomeni, da normativno pravna komisija ocenjuje, da je bil omenjeni postopek po veljavnih aktih skupščine občine Krško pravilen.

IZRAELSKA OPREMA ZA NAMAKANJE

BREŽICE - Prejšnji teden so se brežiški kmetijci seznanjali z izraelskimi napravami za namakanje in orševanje. Ob predstavitvi so izračunali, da je oprema izraelskega podjetja dvakrat cenejša od tiste, ki se pri nas standardno uporablja. Tako bi oprema za namakanje hektarja površine stala 3 do 4 tisoč mark. »Če bi država omogočila najemanje tujih kreditov, bi lahko brežiške sadovnjake in zelenjavne vrtove opremili s namakalno-oroševalnimi napravami že v dveh letih,« je po obisku povedal predsednik občinskega odbora za kmetijstvo Jože Vovk.

Stranke se požvižgajo na domači kraj

Ko je bil izvoljen Bill Clinon, je do sedanjosti predsednik George Bush kljub nizkim udarcem v ostri predvolilni kampanji mirno dejal: »Podpiram Clinton, saj je zdaj v prvi vrsti interes Amerike.« Naši politiki se državi lojalnega obnašanja, pa čeprav samo v besedah, še niso naučili. Tisti, ki potegne kratko, hitro steče v tujino in toži nad razmerami doma. Še slabše je na lokalni ravni, kjer so cilji strank namreč prvi in edini, interesi domače občine pa nekje daleč zadaj.

Tako je očitno tudi v Brežicah, kjer jim tudi na seji občinske skupščine v preteklem tednu ni uspelo imenovati poslanca za državni svet. Ideja ni bila slaba. Nekateri so želeli, da bi se poslanci z glasovanjem odločili za enega kandidata, ki bi ga skupščina predlagala za poslanca v državnem svetu. Če bi se jim uspelo dogovoriti, bi kandidat imel vsaj nekaj možnosti, da bo zares izvoljen, občina bi, ob predpostavki, da bi ga podprla večina brežiških volilcev, morda imela svojega zastopnika v Ljubljani.

Skupščina po zaslugi lokalne politike ni bila sklepna. V razmerah, ko je seja vedno na robu sklepčnosti, je bilo dovolj, da samo eden izmed poslancev oide. Seje ni bilo, zato so bili zamen vsi preprijeti ter neuspešno sestankovanje in dogovarjanje o skupnem poslancu. Vsaka stranka je namreč trmasto vztrajala pri svojem kandidatu, člani SKD, SKZ — LS in NDS pa je k temu celo zavezoval strankarski dogovor na državni ravni.

Da bi preprečili morebitno izvolitev skupnega kandidata, se zato nekateri poslanci niso udeležili seje. Dosegli so svoje, kar znova potrjuje, da je tovrstna blokada dela v skupščini še vedno zelo uspešna. Stranke so tako javnosti že zasule z množico kandidatov za to funkcijo, kar pa samo še zmanjšuje možnost, da bi bil poslanec Posavja v državnem svetu ravno Brežičan. Morda bo to šola za prihodnje volitve.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

Pamet v glavo, pa na Obrežje!

Kmetijstvo in občinska gospodarska politika sta si skočila v lase — Ob meji le najnujnejši objekti, gospodarska ploščad pa na Čatežu?

OBREŽJE — V obreškem gasilskem domu so se že dvakrat zbrali lastniki parcel, na katere posegajo občinski načrtovalci s svojo prostorsko dokumentacijo za ureditev obmejne gospodarske ploščadi. Obkraj je bil razgovor zelo vroč. Če priseljenci se lahko najdejo svoje interese v bodoči ploščadi, pa nekateri kmetje zemlje nečesto prodati za nobeno ceno. Dobro namreč vedo, da jim občina ne more priskrbeti ustreznih nadomestnih parcel.

Direktor brežiškega Zavoda za prostorsko načrtovanje Dušan Blatnik razmišlja, da mogoče vendarle niso izbrali pravega prijema. Lastnike parcel bi morali pravočasno seznaniti z načrti in se z vsakim posebej pogovoriti. »To da moja naloga je le, da načrtujem posege, o odkupu zemljišč pa bi se morali dogovarjati drugi,« pravi.

Ideji o megalomanski gospodarski ploščadi ob mejnem prehodu Obrežje, ki naj bi po nekaterih načrtih zahtevala kar čez 40 ha dobre kmetijske zemlje, nasprotujeta tudi občinski sekretariat in odbor za kmetijstvo. Oba predlagata, da bi ob meji zgradili le najnujnejše objekte, za katere bi smeli porabiti največ 4 ha površine. Člani obeh organov predlagajo, da se večja gospodarska ploščad zgradi pri motelu na Čatežu. Tam je naravna ploščad v dveh višinskih ravneh, ki bi nad in pod motelom omogočala izgradnjo tudi do 30 ha velike ploščadi. Zemljišča na tem mestu so manj primerna za kmetijstvo, poleg tega bi taka lokacija ploščadi prinesla razvoj motelu in mestu Brežice.

Želim, da bi prebivalci Velike Doline in Jesenic na Dolenjskem kaj imeli od vlaganj na meji, da bi prišli do telefonov in vode ter da bi se tam zaposlili

• Sicer pa odbor daje samo mnenje, več besede pa naj bi imel Sekretariat za kmetijstvo. Gotovo je, da bodo najnujnejše obmejne dejavnosti zahtevale nekaj kmetijske površine. Država si jo je do sedaj vzela brez kakršnegakoli vprašanja, vnaprej pa tako ne bo šlo. Odločitev o tem, kako velik bo poseg na Obrežju, je sedaj na občinskih močeh, ki se bodo morali pametno pogovoriti z lastniki in dobro premisliti o lokaciji in velikosti ploščadi.

domači ljudje, ne pa tuji, ki bi jih podjetja pripeljala s seboj. Na Obrežju bi po sedanjih načrtih trije kmetje morali prodati vse najboljše parcele. Kmetje so razočarani, ker jim država še ni dala

• Mi smo za to, da se Milan Kučan po vsem tem, kar je storil za Slovenijo, nekoliko oddahne. (Peterle)

• Če ne bi šel gospod Kučan iz Beograda, bi moral iz Ljubljane. (Peterle)

nadomečila za odvzeto zemljo pri izgradnji mejnega prehoda. Dobro gnojeno zemljo, ki so jo izkopavali, so namesto na njive vozili kar na dvorišča. Nekateri kmetje se zaradi tega sploh niso pripravljali pogajati o prodaji. Lažje je s priseljenci, ki bi vendarle lahko našli interes v gospodarski ploščadi. V pospeševalni službi smo računali, da bi ravno na Obrežju zaradi bližine Zagreba začeli vzpodbujati intenzivno pridelovanje vrtnin,« utemeljuje mne-

nje Odbora za kmetijsko dejavnost njegov predsednik Jože Voyk.

B. DUŠIČ-GORNIK

BOGATEJŠI — Pred tednom dni so na Bizeljskem odprli poslovalnico Posavske banke iz Krškega in zastopstvo Zavarovalnice Triglav, Območne enote Krško.

Zahtevajo maloobmejne prehode

Življenje na Bizeljskem bi bilo lažje, če bi smeli prestopati mejo na več mestih — Gradijo vodovod in še vedno čakajo na telefon

BIZELJSKO — Krajevno skupnost Bizeljsko je nova državna meja odrezala od sosednjih hrvaških krajev in prekinila normalne življenjske tokove. Največje težave so se pojavile pri odkupu kmetijskih pridelkov in živine. Bizeljanci znajo povedati, da so nekad v času trgovat Hrvati kar s kamioni hodili kupovat grozdje. Tudi zaradi tega bo marsikdo letošnjo letino težko prodal.

Prekinjen je tudi normalen pretok ljudi, ki hodijo po nujnih opravkih ali na delo čez mejo. Krajevna skupnost Bizeljsko je razvlečena po veliki površini, zato ni čudno, da je na pristojna mesta že pred časom poslala zahtevo po ureditvi maloobmejnih prehodov. Opozarjajo na tri obmejne točke: Rakovec, Figarjev most in Nova vas. Slednja je še posebej pomembna, saj povezuje Bizeljance z najbližjo železniško postajo v Drašah.

»V zadnjem času krajani opažamo, da se je zelo povečal promet po cesti Brežice-Bizeljsko-Rogaška Slatina. Mnogo gostejši je postal tudi tovorni promet, saj tu redno prevažajo kremenčev pesek iz krške v rogaško občino. Nujno bi bilo čimprej usposobiti cesto, da bi bila ustrezna prometu,« pravi predsednik krajevne skupščine Rok Kržan. Cesta na Bizeljsko je že dalj časa v slabem stanju, ob pomanjkanju denarja za redno vzdrževanje in ob povečanem prometu pa lahko kaj kmalu postane neprevozna.

Bizeljsko gasilsko društvo se že pripravlja na 100-letnico, ki jo bo praznovalo v naslednjem letu. Upajo, da bodo takrat zgradili dve novi garaži pri združenem domu, saj predvidevajo, da bodo morali stari gasilski dom zaradi obnove ceste porušiti. Z obnovo ceste in

130 v Pišecah. Nova avtomatska centrala v Brežicah že obratuje, optični kabel so pred kratkim napeljali vse do Bizeljskega in tudi krajevna telefonska centrala je menda že kupljena. Njena zmogljivost je 572 števil in ima še možnost razširitve za 200 priključkov. Tokrat pa se je zataknilo pri stavbi za centralo. Po pogodbi bi jo moralo zgraditi podjetje PTT, vendar se je občina odločila, da jo zgradi sama in jo potem da v najem petetju. Zaenkrat je ostalo le pri odločitvi. Stavbe še ni od nikoder, čeprav nekateri prebivalci na obrobju Orlice že celo desetletje čakajo in plačujejo »svoje« telefone.

B. DUŠIČ-GORNIK

AHS AVTO HIŠA BREŽICE d.o.o.

C. bratov Cerjakov 11
68250 Brežice
Telefon: 0608 61-000. 61-633. 61-001
Telefax: 0608 61-634

Ugodna prodaja vozil Renault
Kratki dobavni roki
Razne ugodnosti brez plačila
V račun vzamemo vaše vozilo
Možnost deviznega plačila
Vleka vozil — dostava vozila na dom
Komisijska prodaja vozil po vaših cenah
Vse vrste avtomehanskih, kleparskih in ličarskih popravil vozil
Renault, VW, Audi po konkurenčnih cenah
Ročno pranje in vulkanizerska dela
Pri popravilih nad 10.000,00 SIT dajemo 5% popust.

Egoizem je bil tudi tokrat močnejši

Nedeljska javna tribuna oziroma zbor krajanov v Višnji Gori je spominjala na Jurčičovo kozlovsko sodbo. Le da tokrat Višnjani niso razburili požrešni kozel, ampak predlog, da bo v neposredni bližini Višnje Gore v gradu Podsmreka odprti sanatorij za zdravljenje narkomanov po zgledu don Pierinovi komun. Na javno tribuno je vabila demokratska stranka, vendar so se bili krajanji pripravljali pogovarjati o tej temi le pod pogojem, da to ne bo strankarsko obarvan dogodek. Tudi potem, ko so jim to ugodili, niso želeli podrobneje prislunuti strokovnjakom. Razburjali so se, da so za to pobudo izvedeli iz časopisov in iz govorov in da ne dovolijo, da pride v Višnjo Goro vse najslabše, da imajo že dovolj problemov z begunci in deklislim domom, sedaj pa naj bi dobili še narkomane. Slišati je bilo precej predsodkov, vendar bi Višnjanom naredili krivico, če ne bi priznali, da je nasploh o narkomaniji pri nas veliko predsodkov. To so pokazali že krajanji prejšnjih dveh predvidenih lokacij za zdravljenje narkomanov: v Krogu pri Sečovljah in na Planini.

• "Srčno upam, da bodo slovenski odvisniki - tisti, ki se želijo ozdraviti, čimprej dobili možnost za zdravljenje, kot sem jo dobila tudi sama. Sicer ne doma, medse so me sprejeli sosedi v Italiji, kjer komunja za zdravljenje že dolgo ni več problem." - Razmišljanje bivše narkomanke.

V Sloveniji število uživalcev mamil v zadnjih dveh letih skokovito narašča. Predvsem skrbi podatek, da sta kar dve tretjini naših uživalcev mlajših od 25 let, mamila pa se selijo celo v osnovnošolske klopi. Točnih podatkov o tem, koliko imamo v Sloveniji uživalcev mamil, ni in jih tudi ne bomo imeli, vendar je opaziti, da narkomanija v Sloveniji skokovito narašča. Najbolj učinkovito sredstvo zoper zasvojenost z mamili je preventiva: narediti vse, da bi mlade preprečili, da ne bi segali po drogi, hkrati pa poskrbeti tudi za tiste, ki jih je droga že zasvojila, da se pozdravijo in rešijo začaranega kroga pekla.

Centri don Pierina kot terapevtske skupnosti so odvisnike so že našli svoj prostor domala povsod po svetu, le pri nas se jih otepmo, kot da bi bili kužni. Med ljudmi je polno predsodkov, ker so o narkomaniji, kot tudi o zdravljenju, premalo poučeni. Zasvojenost z drogo je bolezen. Prav tako je bolezen moderne dobe tudi AIDS. In mogoče bomo že jutri odločali o odprju bolnišnic za bolnike z AIDS-om. Bomo takrat zopet rekli ne?

Zelo neodgovorno do sebe in do drugih bi bilo ravnati tako, kot da nas ta problem ne zadeva, češ saj narkomanije skorajda ni med

nami. Kaj pa, če se to jutri zgodi mojemu ali vašemu otroku? Ali je sploh potrebno, da o ustanovitvi komun odločajo ljudje iz okolice? Ni morda takrat življenje teh otrok pomembnejše od egoizma ljudi, ki zaradi komun ne bodo za nič prikrasani? Očitno je egoizem slovenskih ljudi danes močnejši od želje pomagati, spet poiskati tem mladim ljudem pot v življenje. Smo Slovenci res tako trdosrčni? Slabo bi bilo, če pri tem ne bi imeli vsaj malce slabe vesti.

J. DORNIŽ

O pošti in o ničvrednem papirju

Zgodbe o telefonskih zdrahah so se vedno začele z obljubami, nadaljevale s pogodbami, z zbiranjem denarja in z delovni akcijami ter končale s prepri, kdo bo dobil prve telefonske priključke, če jih bo sploh dobil. Večina takih zgodb, vsaj podeželskih, si je enakih kot jaje jajcu.

V brežiški občini je kar nekaj takih krajev, kjer je malodane bogokletno omeniti telefon. Mnoge krajeane beseda tako žuli, da znajo vzkipeti že ob prvi črki. Medtem pa minevajo leta, menjajo se kraji, toda način dela ostaja petetejevski. In tako bo vse dotlej, dokler temu monopolistu neko ne bo stopil na rep. Vsako pojasnilo pošte v telefonskih zdrahah nima pravega smisla, saj je vsem jasno, da se tako obnaša, ker mu pač država to dovoli.

Primer lahko najdemo v katerikoli občini, kjer so se v nekem kraju odločili za telefone. Krajevne skupnosti so prevzele investicijo in so bile kljub požrtvovalnosti v boj s PTT podjetji večinoma nemočne. Podpisale so pogodbe, krajanji so zbirali denar, kupovali poceni kable in kopali jake. Ko so izpolnili vse obveznosti iz pogodbe in je bila na vrsti druga stran, je nenadoma zmanjkalo denarja. Treba je bilo doplačati, včasih tudi večkrat. Marsikje so celo desetletje čakali na priključek, čeprav so ga pravočasno in po pogodbi plačali. Mnogi bodoči naročniki imajo v predalih celo

Ni pravil igre

Boj za glasove volilcev v ZDA se je končal in svetovna veselila ima novega predsednika, ki bo štiri leta krolil usodo ameriških državljanov, v precejšnji meri pa seveda tudi usodo sveta. Razumljivo je, da so zaradi pomena, ki ga imajo volitve v Ameriki za svetovno politiko, v svetu pozorno spremljali predvolilni boj in same volitve. Slovenci na svetovno politiko nimamo vpliva, vsaj neposrednega ne, bodo pa predvolilni boj in same volitve kljub temu deležne nekaj svetovne pozornosti. Z njimi bomo namreč položili še enega od potrebnih izpitov pred evropsko javnostjo, od tega pa je nekoliko odvisno tudi to, s kako hitrimi koraki se bomo lahko vključevali v Evropo, kamor si tako zelo želimo in kamor tudi moramo priti, če naj si zagotovimo trdno prihodnost.

Ob tem vsekakor čudi, da se je slovenska volilna scena odprla brez dogovorjenih in določenih pravil obnašanja. Parlament ni zmogel toliko moči in enotne volje, da bi sprejel ustrezna

M. MARKELJ

potrdila, da so izpolnili vse svoje obveznosti do pošte, a ker niso hoteli še doplačati, so ostali brez vloženega denarja in brez priključkov.

Pošta še naprej pobira denar in zahteva maksimalna vlaganja, da bi si nato brezobzorno prisvojila na tujih žuljih zgrajeno telefonsko mrežo, za nameček pa zanj celopobirala najemnine. Naj jo ob takem ravnanju spomnimo, da bodočih naročnikov ne zanima, če za njihove že plačane priključke ni mesta na glavni centrali. To bi morali pravočasno preračunati strokovnjaki pošte in ne prodajati tudi tistega, česar še ni. Ali se ne bi morali krepko zamisliti nad državo, v kateri je pogodba še vedno le ničvreden papir?

B. DUŠIČ-GORNIK

Zločin nad tistimi, ki stanovanje potrebujejo

V Kočevju so potrebe po stanovanjih zelo velike, stanovanj pa, kakor pravijo, praktično ni. In menda je res tako, zato pa je dejstvo, da so v samem središču mesta, na Trgu zbora odposlancev 12 - 18, kar štiri stanovanja že kako leto in pol prazna, pravi zločin nad vsem tistimi, ki nimajo stanovanj ali pa imajo neprimerna stanovanja.

Kdo naj bi bil kriv za to, da so stanovanja še vedno nezasedena? Po mnenju nekaterih skupščinskih poslancev naj bi bil to kočevski izvršni svet, češ da ni znal in ni hotel pripraviti takšnega pravilnika o oddaji stanovanj, ki bi bil v skladu z zahtevami poslancev. Pri tem naj bi, po njihovem mnenju, imel izvršni svet svoje interese, ki naj bi mejili že na zlorabo položaja. Izvršni svet z navajanjem mnenj različnih občinskih in republiških organov o pravilnosti njihovega ravnanja take obtožbe zavrača. S tem kot krivca izpostavlja občinsko skupščino, ki da se je v reševanje stanovanjske problematike "vključila" kot popolnoma nepristojna za te zadeve.

Krivca je, po tem sodeč, nemogoče ugotoviti, še vedno prazna stanovanja pa pričajo o tem, da mora biti v ozadju omenjenega spora med skupščino in izvršnim svetom kaj več kot samo nestrinjanje poslancev s pravilnikom o razdelitvi stanovanj. Da je tako, se je pokazalo tudi na zadnjem zasedanju občinske skupščine, na katerem so poslanci glasovali o nezaupnici izvršnemu svetu.

Lahko sklepamo, da se za razlogom, zakaj so stanovanja še vedno prazna, skrivajo politični interesi. V potrditev tega govori tudi najnovejši predlog posebne komisije, ki jo je z namenom, da bi pripravila pravilnik o oddajanju službenih stanovanj, imenovala kočevska skupščina. Komisija še ni pripravila pravilnika, skupščini pa je že predlagala, naj vsaj tri od omenjenih nezasedenih stanovanj odda v najem kot profita stanovanja. Pri tem je bila omenjena mesečna najemnina v višini tudi do tisoč mark.

V to, da bi pod takšnimi pogoji stanovanja lahko oddali, menda ne verjamejo niti predlagatelji, prav tako nihče resno ne računa, da bi stanovanja lahko prodali. V čem je torej smisel takšnega predloga? Logičen zaključek je, da je ves smisel samo v tem, da se pridobi na času. Ta pa je pomemben, ker še vedno ni znano, ali je kočevska občinska vlada padla ali ni.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Gre tudi brez občinske skupščine

Člani sedanje krške politične garniture, vstevši vlado, vodstvo skupščine in predsedstvo ter strankarske veljake, se bodo verjetno vpisali med svojevrstne pionirje na Slovenskem, če bodo le nadaljevali svoje politično delo v sedanjem slogu. Kar zadeva stil njihovega dela, veliko pove dejstvo, da od 9. julija letos še ni zasedal krški parlament v polnem sestavu. Tega dne je bilo skupno zasedanje vseh treh zborov, kjer so obravnavali predlog, s katerim je deset delegatov DPZ predlagalo

glasovanje o nezaupnici občinski vladi. Menili so se tudi o zaupnici predsedniku občinske skupščine; to glasovanje je predlagal župan sam, kar se je pozneje pokazalo za modro potezo. Prehitel je namreč svoje politične nasprotnike, saj so ti nezaupnico in županov odstop predlagali približno dva meseca pozneje kot on sam.

Slog dela v parlamentu združenih krških politikov se po nekaj mesecih zdaj odraža najbolj v tem, da dlje od zahtev po nezaupnicah in odstopih, naprej od kavamiškega spletkarjenja in dlje od strankarskega slepomišljenja ne pridejo ne levica ne desnica ne sredina. In da skupščina občine zavoljo tega sploh ne deluje, kot bi se od nje pričakovalo.

In za kakšno pionirstvo, omenjeno uvodoma, naj bi šlo? Morda je v tem, da krški politiki kljub razpadli občinski skupščini med prvimi na svetu zagotavljajo povsem nemoteno delovanje političnega sistema, tako, kot ga morajo po črki zakona in abecedi demokracije. Seveda, če krški politični sistem deluje tako.

M. LUZAR

Trn v peti črnomaljske občinske vlade

Odkar so se begunci iz Bosne in Hercegovine dobro namestili v nekaj poslopij nekdanje črnomaljske vojašnice, so v občinski vladi sprejemali sklepe z zahtevami, ki so bili naperjeni proti ravnanju v begunskem centru. Pa naj je šlo za število beguncev, ki je bilo pred meseci skoraj dvakrat večje, kot so jih bili v občini pripravljeni sprejeti. Ali pa zlasti v zadnjem času za sanacijo poslopij, v katerih so begunci, ki jo opravljajo brez upoštevanja stališč občinskih strokovnih služb in celo ne da bi jih o tem sploh obvestili, kar je po mnenju vlade nedopustno.

Gre namreč za to, da je črnomaljska oblast prav v tej vojašnici predvidela poslovno-obrtno cono. Priprana je bila, da bo imela tokrat pri urejanju prostorov za te namene več sreče, kot je je imela doslej na drugih krajih mesta in občine nasploh. Toda, glej ga zlomka! Potem ko so že sklenili pogodbe z obrtniki, poslovniki in podjetniki, je ministrstvo za obrambo namerilo uradu za begunce pri slovenski vladi štiri poslopja. To pa je črnomaljskem onemogočilo, da bi lahko po načrtih uredili edino obrtno cono v občini. Njihov protest je bil torej zopet tu.

Pretekli teden so v največji stavbi, kjer živi na okrog 3.000 kv. metrah 400 beguncev, začeli z ogrevanjem prostorov s centralno kurjavo. Medtem ko si v centru žele, da bi bilo ogrevanja deležnih še okrog 200 beguncev v ostalih stavbah, so v občinskem izvršnem svetu znova povzdignili glas. Zahtevajo, naj se število beguncev zmanjša na toliko, da bodo živeli v največji stavbi, medtem ko naj bi ostale tri izpraznili. Zdi se jim namreč nerazumljivo in celo nemogoče, da bi bili begunci, podjetniki in obrtniki skupaj, samo en vhod, ki sedaj vodi v nekdanjo vojašnico, pa, če so begunci v starih stavbah, ne omogoča, da bi bili prišliki in podjetniki narazen. In medtem ko na občini še vedno upajo, da bodo tri, sedaj zasedene stavbe, namenjene podjetnikom, v begunskem centru načrtujejo, kako bo v eni od njih potekal pouk za 128 šoloobveznih beguncev. Prav gotovo bi celo že stekel, če bi imeli učbenike.

V črnomaljski vladi so prepričani, da bi bilo prav, če bi jim kdo dal vedeti, kaj se dogaja pred njihovim nosom. A tega, vsaj kar se tiče begunskega centra, zlasti od odgovornih z republike ne stori nihče. Celotno partnerja, s katerim bi se pogovorili o stvareh, ki se ne nazadnje tičejo tudi ali morda predvsem črnomaljske občine, ne morejo najti. Ker so pač po belokranjsko popustljivi, bodo še enkrat poslali sporočila s svojimi zahtevami republiškemu uradu za begunce ter podpredsednikom slovenske vlade dr. Pučniku in mag. Rigelniku. In če ne bo šlo drugače, se bodo, tako sedaj grozijo, primorani poslužiti tudi tako neprijetnega ukrepa, ki je zopar begunskega centra. Takšne grožnje je bilo iz občinske vlade slišati že pred meseci. Morda pa samo zato, ker zgolj grozijo, nihče več nič ne vpraša, ko se z orodjem odpravi v begunski center.

M. BEZEK-JAKŠE

Vzgoja ustvarjalne osebnosti

Interesni oddelki, ki so v novomeških vrtcih zrasli iz interesnih delavnic, dajejo rezultate

NOVO MESTO — Naši vrtci, nastali iz potrebe zaradi velike obojestranske zaposlenosti staršev, že dolgo niso, kolikor so kdaj sploh bili, le mesto za čuvanje otrok, odloženih na varno v času materine in očetove odsotnosti. V skladu s spoznanji, da se posebno po tretjem letu starosti otrokov duh naglo razvija in je silno sprejemljiv za vse, zamujeno pa se ne da nikdar več nadomestiti, so nastajali vedno novi programi strokovne predšolske vzgoje. Tovrstna ustvarjalnost se je zadnja leta še bolj razcvetela v nove vzgojne vsebine in nove prireme z jasnim cilji: primeren duševni, socialni, telesni in moralni, skratka vsestranski razvoj v odločilnih predšolskih letih ter vzgajanje sproščenih in ustvarjalnih osebnosti.

Z razvijanjem vedno novih programov z namenom, da bi bilo bivanje otrok v vrtcu čimbolj prijetno, poučno in ustvarjalno, se trudijo tudi v novomeških vrtcih. Že dobro utečene so interesne dejavnosti oz. delavnice, v katerih malčki na kar se da sproščeno način prihajajo do novih spoznanj in razvijajo svoje sposobnosti. Navdušujoči rezultati so vzgojiteljice in vodstvo vrtcev opogumili, da so se letos odločili tudi za prave interesne oddelke. Njihov namen ni, da bi na primer naučili otroke čimveč pesmic ali pravega plesanja, vzornega risanja ali vrtnarjenja, ampak da bi jih prek glasbe, plesa, risanja, obdelovanja vrtička in še česa spodbujali k ustvarjalnosti in k razvijanju lastnih nagnjenj in sposobnosti, k sproščenosti v izražanju in komuniciranju, k iskanju rešitev in odgovorov na vprašanja, ki se tudi najmlajšim porajajo znova in znova itd. Glasba, ples, risanje in podobno so v teh interesnih vrtcih, v katerih je sodelovanje s starši v prid otrok še bolj poudarjeno kot v drugih, skratka metoda za prav tako celostno vzgojo otrok kot v drugih vrtcih oz. oddelkih.

V vrtcu Labod v Ločni vzgojiteljica Tončka Rozman vodi glasbeni vrtce, v katerega so vključeni petletniki in šestletniki. Da je malo drugačen od drugih, se vidi že ob vstopu v igralnico. V njej imajo pravi pravcati klavir, bobne, glasbeni stolp, police z raznimi instrumenti, med katerimi je tudi veliko »naravnih«. Rozmanova pravi, da je prav neverjetno, v čem vse otroci slišijo zvok, glasbo, če se jih spodbuja k raziskovanju sveta prek glasbe. Na policah se znajdejo orehove lupine, listi, trave in še vse mogoče. Otroci veliko pojejo, vendar le toliko, kolikor sami hočejo, saj jih v to nihče ne sili. Stvar jim mora očitno biti kar všeč, saj nekateri tudi doma »samo še prepevajo«, s čemer pa vplivajo tudi na starše, ki so kar preveč pozabili, kako je petje ali pa samo brundanje sebi v brado lahko sproščujoče, pa tudi k delu spodbujajoče. Glasba, različne glasbene de-

javnosti so v glasbenem vrtcu tiste, ki služijo za čim bolj sproščeno in nevsiljivo vzgojo in učenje, spoznavanje sveta, razvijanje otrokove sproščene in ustvarjalne osebnosti. Za tiste, ki so glasbeno nadarjeni, pa je v glasbenem vrtcu poskrbljeno, da se ne utapljajo v povprečju, ampak spet na neprislilen način razvijajo svoj talent.

Marija Črv v vrtcu Pedenjped na Drski vodi plesni oddelek. Vanj so vključeni štiriletniki in petletniki, ugotavlja pa, da bi bili lahko še mlajši, ki v sebi še nimajo zavor, ko se je treba pokazati, kar starši prav neverjetno znano prenašati na otroke. Poleg tega ne gre tu za učenje vrhunškega plesa, ampak za gibanje, ki ga današnjim »TV—video—avto—blok« generacijam, miselno in govorno sicer mnogo bolj razvitim, močno primanjkuje. »Začne se s tem, da otrok sploh spozna svoje telo, da se zna sprostiti. Spoznavamo, da je ples tudi gib roke, ki ponazori padanje dežne kaplje, gibanje vsega telesa, ki ponazarja to kapljo, ki se na tleh razleze pa potem staplja z drugimi v luže. S plesom oz. gibanjem telesa ponazarjamo gibanje trave in cvetic v vetru, gibanje orumenelega lista, ki v jeseni pada z drevesa. Vse vsebine, ki v mojem vrtcu niso nič zastavljene, pač poskušamo izraziti z gibanjem, ki ga spremlja glasba in beseda. Veliko dam na ustvarjalnost, otroci si sami izmišljajo vedno nove in nove gibe,« z navdušenjem razlaga Marija Črv. V delo vključuje tudi elemente joge, seveda prirejene za otroke te starosti, ki so dodatna pomoč za sproščenost otrok, ta pa je veliko pomaga k ustvarjalnosti. Obe vzgojiteljici opazata še nekaj zanimivega. Otroci so bolj umirjeni, naučijo se poslušati zvoke, svet okrog sebe, kar je s kakršnokoli drugo aktivnostjo sicer zelo težko doseči. Tudi k opoldanskemu počitku se jih da s glasbo in spremljajočo besedo brez težav popeljati. Seveda to ne sme biti prepogosto. Rutina pač že v rosnih letih lahko vodi do naveličnosti, ta pa daje povsem nasprotno učinke od želenih.

Ko so zbirali prijave za vključitev otrok v interesne oddelke, so bili sicer kar malo žalostni. Ker gre za novost, ki je bila za povrh večinoma povezana s premetitvijo otroka v drug vrtce ali vsaj v drugo skupino, prijavi ni bilo posebno veliko, ampak za vsak interesni oddelek je nekaj. Zapolnili so jih z drugimi otroki. Prvi rezultati vzgojiteljicam, vodstvom posameznih vrtcev in Vzgojnovarstvene organizacije Novo mesto potrjujejo pravilnost njihove odločitve o oblikovanju takšnih oddelkov. Otrokom, ki imajo določena nagnjenja, bi se brez tega dogajala škoda in krivica, koristi pa imajo tudi drugi malčki, ki so deležni takšnega načina vzgoje v dopoldanskem nadomestnem domu.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Tončka Rozman

Marija Črv

VELEMA
trgovina in storitve, d.o.o.
68000 Novo mesto
C. komandanta Staneta 10
tel. (068) 24-780, 24-781

razpisuje delovno mesto

— PRODAJALKA

za prodajo v trgovini s konfekcijo

POGOJI:

— poklic — srednja trgovska šola
— eno leto ustreznih delovnih izkušenj

Delovno razmerje bomo s kandidatom sklenili za nedoločen čas. Poskusno delo bo trajalo 3 mesece.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi oglasa.

Do pekla (in še naprej)

O knjigi dr. Antona Prijatelja »Pijem, torej sem«, ki je izšla te dni pri Dolenjski založbi

Pogosto, malone vsak dan vidimo ljudi, ki radi globoko pogledajo v kozarec. O posledicah njihovega »blaženega stanja« beremo v časopisih. Posledice so mnogokrat prav dramatične in celo zelo tragične. Opisane so že v naslovih časopišnih sestavkov. Npr.: Pijan povzročil prometno nesrečo, Alkohol razdrli družino, Vinjen omahnil z gradbenega odra, Zaradi alkohola ob delo, S slavo v smrt. Itd.

Po mnenju mnogih strokovnjakov je v dvemilijonski Sloveniji 35 do 80 tisoč kroničnih alkoholikov. Sodiijo, da je alkoholizem ena izmed najbolj razširjenih oblik toksiomanije — bolezní odvisnosti pri nas. Statistika ga uvršča na tretje mesto najpomembnejših bolezni — za boleznimi srca in rakavimi boleznimi. Med tako imenovanimi socialnimi boleznimi pa je alkoholizem prav zaradi svoje silne razkrojvalne moči krepko na prvem mestu.

O alkoholizmu je napisanih na kopečank, razprav, študij, analiz. Dolg je tudi seznam knjig, ki so jih o tej temi napisali različni strokovnjaki. Na tem seznamu pa knjigi, ki bi bralcu spregovorile o alkoholizmu manj učeno oziroma v njegovem jeziku, skoroda ni. Najbrž smo takšno knjigo dobiliše zdaj, z delom novogoriškega zdravnika dr. Antona Prijatelja, ki je pod naslovom »Pijem, torej sem« izšlo pred kratkim pri Dolenjski založbi v Novem mestu kot prva knjiga letošnjega letnika Seidlove zbirke.

Kot je v Predgovoru zapisal dr. Jože Felc, zdravnik in prijatelj, pomeni Prijateljeva knjiga dragocen prispevek k vsehsplošnemu obveščanju, kaj alkohol je in kaj iz človeka ta sicer zlahka vsebina lahko napravi. Knjiga je bogat informator o stanju alkoholizma v različnih časovnih obdobjih, kar je njena posebna odlika, je pa tudi, pravi dr. Felc, didaktičen pripomoček za človeka, ki zaradi alkoholizma trpi bolj, kot si okolica misli.

V knjigi »Pijem, torej sem« je veliko podatkov o tem, kako so se ljudje že v starih časih otepali s problemom zasvojenosti. Marsikaj povedo ljudski pregovori in reki o pitju in pijači. Dr. Prijatelj je zbral in objavil nekaj domačih in tujih rekov. Slovenci pravimo: Kdor veliko pije, ga kmalu zvije. Ali: Pijača vleče denar iz žepa in pamet iz glave. Ali: Pijanec se ne spreobrne, dokler se v grob ne vrne. Judje vedo: Hudič tja, kamor ne more sam, pošlje vino. Italijani: Voda razbija mostove, vino pa glave. Portugalci: Ko vino vstopa, besede izstopajo. V vinu je resnica, pa je latinski pregovor.

Iz knjige veje nerazumljiva dvojnost, ki jo v naše sociokulturno okolje prinaša alkohol, ko po eni strani »utopi vse skrbi, v potrtih prsih up budi«, kakor je zapel Prešeren, po drugi strani pa človeka duhovno in telesno tako izpridi, da se odutji sam sebi, naposled pa ga izloči tudi družba.

Dr. Prijatelj neke v svoji knjigi pravi, da je za to, da nekdo pregloboko zabrede v alkoholizem, velikokrat krivo »renevedanje ok tja. Tudi ljudi, ki bi morali po poklicni dolžnosti videti, kaj se dogaja. Kot član invalidske komisije ima še posebej brade izkušnje. »Še najbolj me boli,« je zapisal na koncu knjige, »kadar pride pred invalidsko komisijo alkoholik, tisti v zadnji fazi, tisti, za katerega do takrat niso skoraj nič naredili, ko pa je postal, razvalina življenja,« iakrat pa vsi zahtevajo, naj ga upokojimo in mu s tem damo vstopnico za oni svet. Znano je namreč, da naši alkoholiki po upokojitvi sila hitro umirajo.«

In komu je Prijateljeva knjiga namenjena? Vsem, alkoholikom in nealkoholikom, svojcem doma in v službi, sodelavcem alkoholikov, socialnim delavcem, skratka, vsem tistim, ki se kakorkoli in kjerkoli srečujejo z alkoholizmom, to boleznijo zasvojenosti, in ki bi lahko kaj naredili za alkoholike in za zmanjšanje alkoholizma. Knjiga je napisana poljudno, lahko in zanimivo, predvsem pa prepričljivo, tako, da seže do srca.

I. ZORAN

Dom Impoljca te dni kot galerija

V tem domu upokojujencev in oskrbovancev sta na ogled pregledna razstava del posavskih likovnikov in razstava del z letošnjega ekstempora Impoljca 92

SEVNICA — Dom upokojujencev in oskrbovancev Impoljca je te dni tudi galerija. V ponedeljek, 9. novembra, popoldne so v njem hkrati odprli dve likovni razstavi. Na prvi, ki so jo pripravile Zveze kulturnih organizacij občin Brežice, Krško in Sevnica, se pod naslovom Likovni trenutek v Posavju predstavlja s svojimi novjšimi ali najnovjšimi deli 22 slikarjev in kiparjev iz omenjenih občin, na drugi pa je izbor del 13 likovnikov, udeležencev poletnega ekstempora Impoljca 92, s katerim so počastili 40-letnico delovanja Doma upokojujencev in oskrbovancev.

Likovni trenutek v Posavju, ponuja na ogled 43 likovnih del, tako da je vsak sodelujoči avtor zastopan povprečno z dvema. Razstavljajo naslednji likovni ustvarjalci — iz občine Brežice: Nada Halambek, Bojan Horvatič, Karmen Jazbec, Andreja Komočar, Tugo Lebič in Ljudmila Narobe; iz občine Krško: Stane Fabjančič, Slavica Jesenko, Leopold Petan, Alojz Pirc, Pavle Predanič, Lučka Rojec in Zvone Skalicki; iz občine Sevnica pa: Mirko Bogovič, Janja Flisek, Tadeja Gabrič, Alojz Konec, Lado Leben, Silvo Mirt, Rudi Stopar, Jerica Šantelj in Peter Vene. Razstavljena dela se med seboj zelo razlikujejo

tako po motivih in slogih kot po kakovosti, vendar je čar razstave prav v tej raznolikosti. Škoda je le, da organizatorjem ni uspelo za to, sicer že peti posavskega likovnega pregleda pridobiti še druge ustvarjalce, ki živijo in ustvarjajo v Posavju, saj so tudi tokrat izostali predvsem nekateri akademski slikarji. Z njihovim sodelovanjem bi bil ta pregled ne le bolj popoln, temveč bi se ob njihovem prispevku na takšni kolektivni predstaviti tudi bolje videlo, kaj je pravzaprav tisto, kar daje posavski likovni ustvarjalnosti pečat in odmevnost.

Na razstavi ekstempora, ki so se ga

poleg domačih likovnikov udeležili tudi člani trboveljske likovne skupine Relik, je na ogled 27 izbranih del udeležencev. Le-ti so za izbor ponudili krajinske slike, portrete in druge likovne zapise iz vsakdanjega življenja oskrbovancev doma Impoljca. Dela za razstavo sta izbrala Franc Kosi in Alojz Konec, na njun predlog pa so podelili tudi tri nagrade. Nagrade so prejeli: Tadeja Gabrič za ženski portret, Matija Škrbec za Starčev mlin in Ervin Matešič za delo Impoljca, ostali razstavljalci pa so: Ivan Zgalin, Helca Kresnik, Izток Perme, Lovro Šumberger, Roman Vodep, Ivanka Uršič, Stane Fabjančič, Zvone Skalicki, Emil Škrbec in Pavel Predanič.

Ob razstavah, ki bosta na ogled do vključno nedelje, 15. novembra, sta izšli zložek z vsemi podatki o razstavah in razstavljenih delih.

I. Z.

KITARIST BO IGRAL PAPEŽU

TREBNJE — Kitarist Martin Strel, glasbeni učitelj iz Trebnje-ga, širši javnosti znan tudi kot plavalni maratonec, odhaja te dni z New swing quartetom v Rim, kjer bodo ti in še nekateri drugi slovenski glasbeniki med drugim nastopili za veleposlanike iz vsega sveta, na zaključku pa še pri papežu Janezu Pavlu II., in sicer v njegovi kapeli. Strel bo s kitaro spremljal pevce New swing quarteta; pred odhodom je povedal, da se bodo v papeški kapeli predstavili z nekaterimi novostmi, ki jih bo papež slišal kot prvi.

Nastopajo tri plesne skupine iz Novega mesta

Na republiški reviji, ki bo danes v Tolminu

TOLMIN — Danes bo tu republiška revija otroških in mladinskih plesnih skupin pod naslovom Sredi prostora 92. Prireditve bo potekala v kino gledališču, kjer bo ob 16. uri plesno popoldne, ob 18. uri pa še plesni večer. Na plesnem popoldnevu bodo skupine iz Tolmina, Celja, Maribora, Ptujja, Kranja, Peka in Novega mesta predstavile sedemnajst plesov ali odlomkov iz plesnih predstav, medtem ko bo na plesnem večeru nastopil Plesni forum iz Celja s predstavo Freddyjeve nočne more.

Na plesnem popoldnevu bodo nastopile tri plesne skupine iz Novega mesta. Skupini Roza pirueta in Gral bosta ob Offenbachovi oziroma Brunnovi glasbi predstavili: prva ples Can can in druga Slike iz norosti, obe pa plesali v koreografiji Sonje Rostan. Skupina Terpsihora pa bo nastopila s plesom Klepetulje, ki ga je koreografsko zasnovala Marta Štemberger, izvajajo pa ga ob glasbi Steva Reicha.

kultura in izobraževanje

V PESNIKOV SPOMIN

NOVO MESTO — V knjižnici Frančiškanskega samostana v Novem mestu so minulo soboto odprli razstavo v spomin na nedavno preminulega pesnika, prevajalca in urednika Severina Salija. Obenem so odprli tudi razstavo ob 25-letnici delovanja župnije sv. Lenarta v Novem mestu. V samostanski cerkvi je nastopil župnijski pevski zbor. Razstavi bosta odprti do 29. novembra, in to vsak dan, razen ponedeljka, od 16. do 18. ure.

«NOČ GOSTOV»

SEVNICA — Sevnška zveza kulturnih organizacij priredi drevi, 12. novembra, ob 19. uri v kulturni dvorani GD Sevnica gostovanje Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane. Ljubljanci bodo na sevnškem odru uprizorili priljubljeno predstavo Noč gostov v režiji Vena Tauferja. Vstopnine ne bo. Predstavo namreč podarja svojim občanom sevnška občinska skupščina ob občinskem prazniku.

FRANKFURT PO FRANKFURTU

LJUBLJANA — V Cankarjevem domu se danes izteka tradicionalna, že šesta prodajna knjižna razstava Frankfurt po Frankfurtu. Na njej je 8.000 novih inozemskih knjig, ki so bile razstavljene na nedavnem mednarodnem knjižnem sejmu v Frankfurtu. Prodajno razstavo je pripravila ena od ljubljanskih knjigarn Mladinske knjige, odprta pa je bila teden dni.

O RAZVOJU SPOMINSKEGA PARKA

PODSREDA — Jutri popoldne se bodo na sedežu Zavoda »Spominski park Trebče« na prvi seji sestali člani sveta tega zavoda, ki bodo obravnavali strategijo razvoja spominskega parka do leta 1995, program dela v naslednjem letu in predstavitveni nastop Kozjanskega parka na velikem slovenskem tednu v nemškem Regensburgu prihodnjega oktobra. Predstavitev parka bo sodila v skupen projekt Slovenska kultura in naravna dediščina.

DOBRODELNI KONCERT

NOVO MESTO — Družinski trio Novina pripravila pod naslovom »Samo življenje za druge je vredno življenja« dobrodelni koncert, ki bo v soboto, 14. novembra, ob 18. uri v gasilskem domu v Selih Šumberku. Zbran denar bo namenjen otrokom, obolelim za rakom.

Fizika postaja privlačen predmet

Zasluge za to ima učbenik, katerega soavtor je Črnomaljec Vincenc Petruna

ČRNOMELJ — Malo je Belokranjcev, ki se lahko pohvalijo, da so soavtorji katerega od šolskih učbenikov. Eden teh je prof. Vincenc Petruna, ki na črnomaljski gimnaziji poučuje matematiko, fiziko in računalništvo. Skupaj s še devetimi strokovnjaki, ki delajo v ožji projektni skupini za prenovu fizike v srednjih šolah, je napisal učbenik Fizika-Mehanika za 1. letnik srednjih šol, ki je nedavno izšel pri založbi Didakta iz Radovljice.

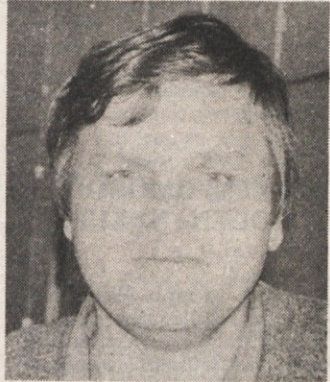
Projekt, v katerem sodeluje prof. Petruna, teče v okviru Zavoda za šolstvo RS že peto leto, njegov cilj pa je veliko več kot le izdajanje učbenikov. Predvsem naj bi opredelili učne cilje fizike in poučevanje fizike na drugačen način, kjer naj bi bil poudarek na razumevanju te vede. Razvili in izdelali naj bi opremo za demonstracijo učiteljev in laboratorijske vaje učencev, pripravili katalog znanj in enotne teste za preverjanje znanja ter napisali učbenike za vse štiri razrede srednje šole. »Pri nekaterih nalogah smo bili bolj, pri drugih pa zaradi pomanjkanja denarja manj uspešni. Eden vidnejših uspehov naše skupine pa je prav učbenik, katerega priprava je potekala zelo načrtno in prav nič stihij-sko. Najprej smo namreč pripravili le delovno gradivo, ki smo ga dopolnjeva-

li in tudi omenjeni učbenik je še vedno poskusni, kar pomeni, da ga bomo še izpopolnili. Sicer pa ga že četrto leto preizkušamo v petnajstih slovenskih srednjih šolah, tudi na črnomaljski gimnaziji,« pravi Petruna. Pripravili pa so že skripti za 2. letnik srednje šole.

Dosedanji rezultati so zelo spodbudni, saj je po mnenju učiteljev fizike postal za učence ta predmet veliko privlačnejši, zlasti zaradi drugačnega pristopa. Pri tem so se zgledovali pri

Angležih in Avstrijcih. »Otroci so z navdušenjem sprejeli nov učbenik in zatrjujejo, da je najbolj privlačen od vseh učnih knjig. Ni namreč belo-sivo-črn kot stari, ampak je snov predstavljena na zelo dostopen način. Za bolj nazorno predstavitev smo si pomagali s številnimi predvsem barvnimi fotografijami, pretežno iz sodobnih tujih fizikalnih revij,« pravi Vincenc Petruna, ki ob vsej privlačnosti učbenika ne pozabi omeniti tudi njegove cene. Medtem ko je danes težko dobiti novo šolsko knjigo za manj kot dva tisočaka, je fizikalna knjiga prvošolce veljala le 890 tolarjev.

M.B.-J.

Vincenc Petruna

KONCERT GAUDEAMUSA

ŠMARJEŠKE TOPLICE — Danes, 12. novembra, bo ob 20. uri v spodnji restavraciji Zdravilišča v Šmarjeških Toplicah koncert pevskega zbora Gaudemus iz Ljubljane, ki poje vse od klasične glasbe do evergreenov. Vabljeni! Ob tem si lahko v avli Zdravilišča ogledate še prodajno razstavo del slikarja Stana Petroviča, ki bo na ogled do konca novembra.

Lovstvo in kultura

V gradu Mokrice oživlja tradicijo lovskih navad

MOKRICE — V gradu Mokrice so se odločili oživiti stare lovske navade in kulturo, kot so jih gojili predvsem v obdobju grofov von Gagern, ki sta svoja loska doživljata in takratni način življenja prikazala v knjigah in obsežnem slikarskem opusu. V soboto, 7. novembra, so imeli mašo sv. Huberta v grajski kapeli in lovski ples, bogat pa je bil tudi kulturni program. Nastopili so pevci lovskega zbora iz Globokega, lovski oktet iz Mežice in rogisti iz Litije, v grajskem salonu pa so odprli dve likovni razstavi. Na prvi razstavi so na ogled dela iz zbirke Hansa von Gagern. Druga razstava pa je prodajna, s slikarskimi in kiparskimi deli z lovsko tematiko, ki so jih ustvarili: Janez Boljka, Peter Černe, Džurdža Debovčič, Alojz Konec, Katarina Krvnič, Jure Ladaš, Boris Leskovic, Jurij Mikuletič in Peter Vene.

Za preboj novih tokov

Pred posvetom o izobraževanju učiteljev — Novostim napoti tradicija in stare ideološke ovire

LJUBLJANA — V začetku decembra bo na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani strokovni posvet o problemih in perspektivah izobraževanja učiteljev v Sloveniji. Posvet bo potekal tri dni, namenjen pa bo vsem, ki se teoretično ali raziskovalno ukvarjajo z izobraževanjem osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev ali pa sodelujejo v procesu njihovega usposabljanja. Glede na program oziroma tematiko, ki jo nameravajo obravnavati, bo posvet zanimiv tudi za ravnatelje in učitelje osnovnih in srednjih šol.

V izobraževanju učiteljev so v zadnjem obdobju ubrali veliko novih, sodobnih prijemov, še posebno pa so razvili sistem strokovnega izpopolnjevanja pedagoških delavcev. Ugotavljajo pa, da do premikov naprej ne prihaja zlahka in da si novi, bolj sveži strokovni tokovi le s težavo prebijajo pot skozi stare

ideološke okvire. »V Evropo želimo tudi z usposabljanjem učiteljev, pa nas pri tem ovirajo s tradicijo pogojena in doslej še ne povsem razrešena in dorečena temeljna vprašanja na tem področju,« so med drugim zapisali na vabilo za decembrski posvet.

Posvet bo pod naslovom Kaj hočemo in kaj moremo. To ne bo samo priložnost za predstavitev razmišljanj in zamisli posameznikov v zvezi s pedagoškim šolstvom, temveč tudi priložnost za soočanje novih tokov s tradicionalnimi odgovori in stereotipi, za reševanje dilem ter za dogovarjanje o poteh in prihodnjih usmeritvah. Zato mu organizatorji pripisujejo izjemen pomen, predvsem pa pričakujejo, da se bo po njem na podlagi stališč in sklepov res premaknilo na boljše.

I. Z.

Izšla je Rast št. 4 — 5

Revija Rast ima v kolofonu zapisano, da izhaja marca, junija, septembra in decembra, a zaradi finančnih in drugih težav, s katerimi se otepa tako rekoč od začetka, ne pride vselej na sveto ob napovedanem času. Naročniki so zato tudi zadnjo (spet dvojno) številko, ki bi morala iziti, kot rečeno, septembra, dobili šele konec oktobra oziroma večina po prvem novembru.

Revija je bržčas morala tudi tokrat čakati na finančno pokrije natisa in si je niso upali spustiti skoz tiskarske stroje, dokler niso zbrali denarja. Izšla je s pomočjo prispevkov ministrstva za kulturo, treh občinjskih skupščin (Črnomaljske, novomeške in trebanjske) ter šestnajstih delovnih organizacij iz novomeške občine. Njen obstoj je čedalje bolj odvisen od pomoči tako imenovanih sponzorjev in po najbrž tudi še v prihodnje, saj ni pričakovati, da bi si ga v razmerah, kakršne so, lahko zagotovila kako drugače. Toliko v pojasnilo in vednost, da bo jasno, zakaj prihaja do zamudništva, in da ne bo pri bralcih, sodelavcih in naročnikih slabe volje ob morebitni zakasnitvi naslednje in drugih števil, ki ji bodo sledile.

Zdaj pa še nekaj o vsebini zadnje (oktobrske) številke. Revija je s svojimi prispevki napolnila 36 sodelavcev; med njimi jih je spet nekaj, ki se v Rasti oglašajo prvič. Spodbudno je tudi, da se v družino sodelavcev vključuje čedalje več avtorjev iz drugih slovenskih pokrajin. Tako revija še bolj utrjuje svojo vlogo in poslanstvo tudi v širšem slovenskem kulturnem prostoru.

Izvirno poezijo objavljajo: Ivo Stropnik, Rudi Robič, Dominique Reščič, Barbara Mavrin in Nika Lovšin. Prozaisti pričujoče številke pa so: Milan Markelj, Lidija Gačnik-Gombač in David Terčon, medtem ko Tone Pavček popisuje svoja otroška leta na Dolenjskem, v pokrajini, ki je tako zelo zaznamovala njegovo poezijo.

Sledi razprava o človeku kot umetniku izpod peresa Jureta Čeha, tej pa sledi Darje Povše Winkler o freskah na Vihru pri Šentrupertu. David Bizovičar, Tine Kurent in Aleksander Vidmar v skupnem prispevku predstavljajo Le Brunove slike Marijino obiskovanje v cerkvi v Slapah pri Šmarjeti v obliki merske analize in gematričnih sporočil. Janko Jarc je prispeval obširen in na vojne spomine Jožeta Marjetiča naslonjen zapis o pesniku in slikarju Jožetu Cvelbarju iz Prekopa pri Kostanjevici, ki je leta 1916 kot enainvajsetleten fant v uniformi avstrijskega vojaka padel v tirolskih Dolomiti. O Franku Lauschetu (Francu Lovšetu), sinu izseljenca iz Suhe krajine, ki se je v Ameriki povzpelo do položaja guvernerja zvezne države Ohio, piše Mihael Glavan. Milka Bobnar predstavlja Novomeščana Ivana Marinčca, znanega filmskega snemalca in montažerja, ki je stal za filmsko kamero pri snemanju 56 kratkih in 18 celovečernih filmov (npr. Na svoji zemlji) ter dveh in nadaljeval. Svoje športne in olimpijske kariere se v pogovoru s Slavkom Doklom spominja 94-letni Leon Štukelj,

najstarejši še živeči olimpijonec, Novomeščan, ki živi v Mariboru. Svoje poglede na šolo, problematiko na področju vzgoje in izobraževanja ter na razreševanje perečih zadev razgrinja v pogovoru s Francijem Salijem in Ivanom Kraskom šolski minister dr. Slavko Gaber. O strankah, procesu nastajanja in nagibih vključevanja piše Alfonz Šterbenec, o tuberkulozi, bolezni, ki na Slovenskem klugama izginja, dr. Peter Kapš, o suburbanizacijskih težnjah in pomenu za prostorsko planiranje pa mag. Marjan Ravbar.

Zadnji del revije se spet vrača na ožje področje kulture s spisi, ki so jih napisali: Branko Šuster o novomeški likovni delavnici mladih, Tone Gošnik o naivi včeraj in danes, in to v luči trebanjskega tabora likovnih samorastnikov, Milan Markelj o Robarjevem poskusu dokončanja vojne s filmom. Marjan Brezovar ocenjuje pesniško zbirko Francija Salija, Pivke, France Režun pa odgovarja na kritiko svoje knjige Naši kraji. Kot običajno so tudi v tej številki na kratko predstavljene nekatere knjižne novosti Dolenjske založbe, nakar se številka (zares) konča s pismom na Japon-skem udomljene belokranjske japon-kinje.

Takšna je zadnja Rast, če jo na hitro preletimo. Mnenje o njej, o posameznih avtorjih in njihovih prispevkih naj si ustvari vsakdo sam — po branju. Vsakdo bo našel kaj zase. Slikovno bogata in ilustrirana revija za zlasti vso dolžno pozornost. Že zato, ker je najprej in predvsem naša, dolenjska.

I. ZORAN

POTA IN STRAŠNOST

dežurni poročajo

TAT V STANOVANJU - Na 1. novembra dan je prišel v stanovanje Črnomeljčan Ljuba N. neznanec in zmaknil trinajst čokovnih blanketov ter okoli sto let staro pištolo. Škode je vsaj za 60.000 tolarjev.

KDO JE SEKAL? - Minuli mesec je nekdo v gozdu pri Gornjih Radencih posekal pet bukovih dreves in tako domačinu Jožetu K. prikril vsaj za 20 tisočakov. Nekaj podobnega se je tiste tedne pripetilo tudi Bojanu B. iz Butorja, ki je v Gornjih Radencih ob drevesa v vrednosti 60.000 tolarjev.

ZASEGLI PIŠTOLO - 6. novembra so črnomaljski policisti Janezu K. z Lokev pri Črnomlju zasegli pištolo znamke CZ, kalibra 7,65 mm, z okvirjem in nabojem. Janez ni imel dovoljenja za orožje.

PRIJAVI ŠOLNIKOV - 6. novembra je bil tat na delovnem obisku v novomeškem Zavodu za šolstvo in tam Marjeti B. zmaknil denarnico s 4.500 tolarji, 630 markami, osebnimi dokumenti in čeki. Štiri dni kasneje pa je tat iz gimnazijske garderobe odnesel 32.000 tolarjev, last razredne skupnosti 4. f.

VNELA SE JE OMARA - 2. novembra je 4-letna hči Edvarda K. iz Črnomlja v stanovanju, ko je bila sama, z vžgalnikom prižigala svečo, pri tem pa se je vnela omara. Na srečo so ogenj pravi čas opazili sosedje in ga pogasili, še predno so prišli gasilci.

OSUMLJEN ČRNE SEČNJE - 31-letni Jože B. z Zilj je utemeljeno osumljen, da je v septembru v gozdu pod domačo vasio na črno posekal in odpeljal preko 4 kubike jelševga lesa in tako GG Črnomelj škodoval za 12.000 tolarjev. Ni pa znan sekač, ki je minule dni v gozdu pri Dolenjih Ponikvah podril in odpeljal tri hrastova drevesa ter tako Stanceta R. iz Martinje vasi škodoval za 15 tisočakov.

NA BANKO S PONAREJENIM NALOGOM

NOVO MESTO - 7. novembra je neznanec pristopil k okencu Ljubljanske banke v Kettejevem drevoredu in skušal s ponarejenim virmanskim nalogom brez kritja dvigniti 2.300.000 tolarjev. Bančni uslužbenec je ponaredek še pravi čas prepoznal, o tem takoj obvestil policijo, možje postavili pa so neznanca prijel na metliškem mejnem prehodu. Ugotovili so, da gre za 26-letnega Hamdijo Đ. iz Cazina, ki se je že spoznal z novomeškim preiskovalnim sodnikom.

OSTAL BREZ GOLFA

BREŽICE - Tatvine osebnih avtomobilov po Posavju se nadaljujejo. 8. novembra med eno uro ponoči in osmo zjutraj je bil na parkirišču v Prežihovi ulici v Brežicah ukraden osebni avto golf JX z registrsko oznako NM 176-277. Golf, čigar lastnik je Brežičan Adrijana Delja, je sirovrne kovinske barve, vreden pa vsaj 1.400.000 tolarjev.

ZGORELO OSTREŠJE

VELIKI TRN - 7. novembra okoli 16. ure je prišlo na gospodarskem poslopiju Krčana Janeza Čerovška pri Velikem Trnu do požara, za katerega vzrok še ugotavljajo. Ogenj je uničil polovico ostrešja in krmo, skupne škode pa je vsaj za 60.000 tolarjev.

ZABODEL BRATA

PIŠECE - 8. novembra popoldne je prišlo blizu Pišec do bratovskega prepira, ki ni bil nič kaj nežen. Sprla sta se Anton in Jože T.; prvi je med besednim obračunavanjem iz žepa potegnil nož in z njim Jožeta zabodel v predel ledvic. Ranjenca so hudo poškodovanega prepeljali v breziško bolnišnico, zoper Antona T. pa bo spisana kazenska ovadba in predana tožilstvu.

KRONIKA NESREČ

Z OSEMNAJSTICO V TOVORNJAK - 3. novembra ob 17.40 se je 60-letni Marjan Recelj iz Novega mesta peljal z osebnim avtomobilom R-18 TL po cesti od Šentjerneja proti domu. V blagem desnem ovinku v Zabi vasi je brez pravega razloga zapeljal na levo polovico ceste, po njej pa je takrat nasproti s tovornjakom pripeljal 37-letni Dušan Povše iz Drganjih sel. Slednji se je sicer umikal, vendar trčenja ni uspel

LIKALNIK ZANETIL POŽAR

METLIKA - 6. novembra je prišlo do požara v stanovanjski hiši Metličanke Ivanke M. Tega dne je Ivanka likala perilo v podstrešni sobi. Prižgan likalnik je pustila na likalni deski in odšla iz sobe. Deska se je kmalu vžgala, z njo pa je zagorelo podstrešje. Skupne škode je kar za 1.800.000 tolarjev.

MAMILO NA MEJNEM PREHODU

METLIKA - 31. oktobra sta se iz Hrvaške na metliški mejni prehod z osebnim avtom pripeljala 33-letni Zeljko K. in 38-letni Bratislava D., oba doma iz Karlovca. Med pregledom vozila so mejni policisti v njem našli 737 gramov marihuane in 6 pivnikov z LSD.

VLOM V HIŠO

BLATNO - Med 22. septembrom in 1. novembrom je nekdo vlomil v stanovanjsko hišo v Blatnem, last Olge Molan iz Bukoške. Molanova je bila ob bojler Tiki, mikser Gorenje in polovico zamrznjenega piščanca. Vse skupaj je ocenjeno na kakih 15 tisoč tolarjev.

TATOV V PRIKOLICAH

ČATEŽ - Med 20. septembrom in 7. novembrom je iz počitniške prikolice v čateških Termah izginil hladilnik in 15 metrov električnega kabla. Lastniki, ljubljanski tiskarji, so ob 30.000 tolarjev, nekaj manjša pa je škoda v prikolicah Zagrebčana Branka Antića, ki je pogrešil le stensko uro.

MINER OBLEŽAL HUDO RANJEN

POTDURN - 4. novembra ob 8.15 se je v Fabrovem križu v gozdu oddelka 12, Podturn, med miniranjem trase gozdne ceste hudo ponorečil 37-letni miner GG Podturn Ivan M. Do nesreče je prišlo, ko je Ivan ostanke vrzvil zažgal in jih metal vstran, pri tem pa je goreča vrstica padla v vrtno, napolnjeno z eksplozivom. Močna eksplozija je Ivana M. vrgla štiri metre daleč od mesta nesreče, kjer je obležal hudo ranjen.

PRESTRELIL SI JE NADLAKET

ČRNO MELI - 51-letni Zdravko T. iz Črnomlja si je v podjetju Belt, kjer je zaposlen, izdelal strelno napravo, sestavljeno iz cevi, vzmeti in udarne igle. 4. novembra okoli 16. ure je doma v cev vtaknil naboj kalibra 7,65 mm in potegnil vzmet udarne igle. Pri tem mu je pištola padla na tla, se sprožila, naboj pa mu je poškodoval nadlaket desne roke. Zdravko je sedaj v novomeški bolnišnici, strelno napravo pa imajo policisti.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• V casinu Kazensko-poboljševalnega doma Dob pri Mirni sta se 3. novembra okoli ene ure zjutraj hudo sporekla 60-letni Svetislav M. iz Crkvenice in 31-letni Stefan L. iz Maribora. Spor je nastal med igranjem pokra za tolčke, možakarja pa nikakor nista mogla ugotoviti, kdo je zmagoval. Pograbila sta vsak svojo berglo in se pričela tolči, dokler niso priskočili na pomoč krupjeji v uniformah paznikov.

• Črmošnjiški gozdarji bodo morali prodati kak meter drv več, da bodo na novo prebelili fasado svoje stavbe, v katero je nekdo v noči na 1. november zmešal nekaj stotov gnilih jabolk in zelja.

• Belokranjski policisti so 6. novembra nekaj pred polnočjo v Metliki ustavili 31-letnega Josipa R. iz sosednje Hrvaške in mu zaradi očitne alkoholiziranosti prepovedali nadaljnjo vožnjo. Možakar je mislil drugače; ko mu policistov ni uspelo prepričati, da je trezen, jim je zagrozil, kako bo podminiral stavbe po Metliki. Rečeno - storjeno. Le kako uro kasneje se je Josip R. na mejni prehod v Metliki pripeljal otovorjen z vojaško puško M 48, 14 naboji, 20 dag eksploziva TNT in detonatorsko vrstico z vžgalnikom. Miner Josip je prespal med metliškimi policisti. Od kod mu veselje do minerskega poklica, pa je zanimalo tudi sodnike za prekrške.

preprečiti. Hudo ranjen je bil v nezgodi voznik Recelj, ki se zdravi v novomeški bolnišnici, materialno škodo pa so ocenili na 300.000 tolarjev.

S TRAKTORJEM POVOZIL MAMO - 7. novembra je 27-letni Silvo Erjavce iz Gorenjega Suhadola med vožnjo s traktorjem povozil svojo 45-letno mamo, ki je sedela na travniku. Hudo poškodovano so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

Nova poglavja kriminalke iz Avtohiše

Kopica kazenskih ovadb zoper odgovorni osebi Pionirjeve Avtohiše Slavka S. in Zdravka V. — Avti po polovičnih cenah — Kje sta petici in denar zanju? — Lažni potni stroški in še kaj

NOVO MESTO — Vse kaže, da je bil pred tedni objavljeni zapis o vsebini kazenskih ovadb zoper odgovorno osebo Pionirjeve Avtohiše v Ločni Marjeto P. le skromen uvod v naslednja poglavja zgodbe, ki postaja obsežnejša, kot je nemara sprva kazalo. Tožilčeva mapa o dogajanjih v družbenem podjetju Avtohiša je postala pred dnevi zajetnejša za nekaj novih kazenskih ovadb, glavni osebi v njih pa sta odgovorni osebi Avtohiše Slavko S. in Zdravko V. Če je soditi po vsebini ovadb in če bo kasnejši celo več ognja kot dima; slednjega so — kot je bržkone že znano — prvi zaznali člani tamkajšnje sindikalne organizacije.

Kar štirih kaznivih dejanj je po rezultatih preiskave, ki so jo opravili uslužbeni gospodarskega oddelka urada kriminalistične službe na novomeški UNZ, utemeljeno osumljen Slavko S. Prvo govori o tem, da naj bi zlorabil položaj ali pravice odgovorne osebe in tako Milanu P., ki je v Avtohiši kupoval osebni avto Renault 21 TL Bicolors, na podlagi po lastni presoji oblikovane cene vozila protipravno pridobil premoženjsko korist v znesku 110.836 tolarjev. Dogajanje naj bi potekalo takole:

ENAINDVAJSETICA PO PRIJATELJSKI CENI

Pionirjeva Avtohiša je 3. junija 1991 plačala Renaultu predračun številka 30050038 v znesku 332.010 tolarjev za nakup osebnega vozila znamke Renault 21 TL Bicolors s številko motorja 0024147 in šasije 07186512. Omenjeno vozilo je bilo Pionirju dostavljeno 19. julija, štiri dni kasneje pa je Renault Avtohiši poslal še fakturo do končne cene avtomobila; slednja je znašala 349.205,70 tolarja. Lani 18. septembra se je v ločenski Avtohiši objavil Milan P. in dal oceniti svoje staro vozilo z namenom, da ga Pionirju proda in kupi novega. Rečeno, storjeno. Na podlagi fakture številka 30—01132—2/NV in na podlagi cenika, ki je veljal med 5. marcem in 26. aprilom, je vplačal razliko med ocenjeno vrednostjo starega avtomobila in nabavno vrednostjo novega. Šlo je za preje navedeni R 21 TL Bicolors s ceno 349.205,70 tolarja; da gre za isto vozilo, potrjujejo tudi obe fakturi in v njih ujemajoče se številke motorja in šasije. Taisti fakturi pa pokazeta še nekaj. Tista, ki jo je prejel Milan P., kaže na to, da je za novo vozilo doplačal 64.780 tolarjev; in če k tej številki prištejemo še znesek 181.388 tolarjev, na kolikor je bilo ocenjeno staro vozilo, pridemo do številke 246.164 SIT. Ker pa druga faktura — tista, ki jo je Pionirju izstavlil Renault — kaže, da je prava cena avtomobila 349.205,70 tolarja, obstaja utemeljen sum, da je Slavko S. s svojim ravnanjem Milanu P. omogočil natanko za 110.836 SIT nižjo ceno, čemur v praviškem žargonu pravijo protipravna premoženjska korist.

LAŽNI POTNI STROŠKI?

Naslednje kaznivo dejanje govori o tem, da naj bi Slavko S. znova zlorabil svoj položaj, tokrat z namenom, da protipravno premoženjsko korist pridobi sodelavki M. P. Odobril naj bi ji izplačilo nepridipadajočih potnih stroškov za čas, ko je bila v bolnišnični staležu. Po podatkih kriminalistov se je administrativna delavka Pionirja M. P. letošnjega januarja poškodovala pri delu in 22. januarja nastopila bolniški stalež, ki je trajal do 7. februarja. Pri pregledu dokumentacije pa so preiskovalci prišli do dokumentov, ki kažejo na to, da naj bi Slavko S. omenjeni sodelavki za obdobje, ko je bila na bolniški, vedoma omogočil izplačilo potnih stroškov v višini 11.231 tolarjev. Šlo naj bi za stroške, ki pripadajo oddaljenjšim delavcem za prihod do službenega mesta, kriminalisti pa razpolagajo s podatkom, da je bila M. P. v času staleža le trikrat videna na delovnem mestu po nekaj ur.

NEOBSTOJEČA SLUŽBENA POTOVANJA

Precej sorodne vsebine je tudi tretje očitano kaznivo dejanje, po katerem naj bi Slavko S. znova zlorabil položaj in pravice odgovorne osebe, tokrat naj bi sebi sestavil več fiktivnih obračunov nalogov za službena potovanja in se temu primerno seveda okoristil. Le nekaj primerov. Slavko S. naj bi lanskega decembra izdal nalog za službeno potovanje finančne referente Stanke P. na seminar v Radence. Slavkova tajnica naj bi po njegovem nalogu sestavila obračun potnih stroškov in ga dala administrativni delavki M. P., ki naj bi v omenjene dokumente po predhodnem dogovoru z osumljenecem vstavila lažne podatke in jih s svojim podpisom potrdila za obračun. Denar v znesku 5.659

tolarjev naj bi na blagajni dvignila M. P. in ga predala Slavku S. Stanka P., na čigar ime je nalog bil, o kakem seminarju v Radencih in potnih stroških zanj bojdani vedela nič. Tudi o denarju ne. Nekaj podobnega se je dogajalo 23. decembra. Na seminarju v Ljubljani naj bi bila Marjeta M., nalog za njeno službeno potovanje je znova po nalogu Slavka S. sestavila njegova tajnica, vse ostalo naj bi po poprejšnjem dogovoru opravila M. P. Potrdila naj bi obračun, na blagajni dvignila denar in ga predala Slavku S. Dokazi kriminalistov kažejo, da je bila Marjeta M. tistega dne na delovnem mestu v Avtohiši, ki je od Ljubljane oddaljena vsaj 70 kilometrov. Ali pa primer, ki sega že v letošnji februar. Na službenem potovanju v Ljubljano, Domžale in Kranj naj bi bil delavec Milan P., potni nalog zanj naj bi ubral enaka pota kot prejšnja dva. Tudi denar naj bi znova pristal v istem žepu: M. P. naj bi ga izročila Slavku S.

PETICA IN KATRCA PO POLOVIČNI CENI

O sklenitvi škodljive pogodbe, ponarejanju poslovnih listin in še čem pa govori četrti kazenska ovadba zoper Slavka S., Pionirjeva Avtohiša naj bi bila s tem oškodovana za lepe kupčke tolarjev. Dva primera v potrdilo temu. Letošnjega 22. aprila je delavec servisa v Pionirjevi Avtohiši Jože V. v svoji delovni organizaciji sklenil kupoprodajno pogodbo št. 0452/92 o nakupu osebnega avtomobila R 5 campus. Na

• Zelo verjetno je, da tudi današnji zapis še ne zaokroži podobne tistega, kar naj bi se nezakonitega zadnje mesece in leta dogajalo v Pionirjevi Avtohiši v Ločni. Kriminalisti mozaik dogajanj še zmeraj sestavljajo, z drugimi besedami je to najava, da število doslej vloženih kazenskih ovadb še ni dokončno.

pogodbi oz. predračunu navedena cena je brez prometnega davka znašala 592.670 tolarjev. Pogled na predračun številka 302030072 kaže, da je Jože V. 30. marca ta znesek poravnal, 7. maja pa sedel za volan nove petice s petimi vrati, ne da bi poravnal prometni davek v višini 118.534 tolarjev. Vozilo mu je bilo dobavljeno na podlagi fakture s številko 30—00293—2, kjer je moč prebrati, da je bil prometni davek za vozilo plačan. Takšno lažno fakturo naj bi podpisal Slavko S., kljub temu da je vedel za resnico. Temu na rob velja dodati še nekaj. Kriminalisti so ob pregledu poslovnih dokumentacije našli pisмено izjavo Jožeta V., s katero se je ta zavezal Slavku S. poravnati dolg (beri: prometni davek) najkasneje do 30. julija. Seveda je tudi neupravičeno kreditiranje mimo poslovnikov Avtohiše in pooblastil kaznivo dejanje. Le mimogrede: bančne obresti na takšno posojilo bi znašale natanko 18.092 tolarjev.

Letošnjega 12. marca pa je delavec Avtohiše Milan P. v svoji firmi kupoval rabljen osebni avto R 4. Predračun zanj je bil izdan istega dne, cena vozila brez prometnega davka pa je znašala 224.400 tolarjev. Očitno so dogovori o nakupu tega vozila tekli že poprej, saj naj bi Milan P. nekaj avansa za katrcu položil že 4. februarja — šlo je za 39.000 tolarjev — nekaj avansa v višini 41.000 tolarjev pa 11. februarja. Skupaj torej 80.000 tolarjev in, ne glede na to, da mu je do polne cene manjkalo še blizu 150.000 tolarjev (brez davka, seveda — op.p.), naj bi Milan P. odšel k Slavku S., rezultat pogovora pa je bil očitno nad vse koristen. Milan naj bi katrcu prejel navzlic neporavnani fakturi, manjkajoči denar pa naj bi prinesel, ko ga bo pač imel. Slavko S. naj bi tako izdal fiktivno fakturo številka 30—00148—2/SV na ime Milana P., vanjo lažno zapisal, da je bil znesek poravnat na blagajni, svoj podpis na tak dokument pa je kasneje pristavil še srečni kupec, ki je do avta prišel ne glede na to, da je Avtohiši dolgoval še 145.620 tolarjev. Resnici na ljubo velja zapisati, da je Milan P. potem, ko ga je

Slavko S. obvestil, da po poslovni dokumentaciji v Avtohiši brskajo kriminalisti, dolg 7. maja letos tudi poravnal. In če bi tudi dogovor med Milanom in Slavkom vzeli zgolj kot brezobrestno kreditiranje — seveda neupravičeno in nezakonito — bi bančne obresti za dolgovani znesek 145.620 tolarjev znašale vsaj 26.944,50 tolarja.

GREŠIL TUDI VODJA PRODAJE?

Toliko torej o očitanih dejanjih Slavku S. Ne dosti krajše je poglavje, v katerem nastopa vodja prodaje v Pionirjevi Avtohiši Zdravko V. Njemu kriminalisti očitajo več kaznivih dejanj zlorabe položaja in pravic odgovorne osebe, zneski, s katerimi naj bi bila oškodovana Avtohiša, pa gredo v sto in stotisoče tolarjev. Poglejmo najprej, kako naj bi Zdravko V. delal za svoj žep.

25. marca letos naj bi Zdravko V. kupil v Pionirjevi Avtohiši rabljeno osebno vozilo R 21 GTS Bicolors, vredno 816.000 tolarjev. Predračun št. 0333/92 je kot rok plačila določal 26. marec letos. Na taistem predračunu pa so se znašli še dodatno napisani pogoji plačila, med drugim tudi o 30-odstotnem pologu in o tem, da se ostali znesek poravnava kasneje, pač po dogovoru. Vse to naj bi bilo v nasprotju z 10. členom poslovnika podjetja, navsezadnje teh dodatnih pogojev plačila ni s podpisom potrdila odgovorna oseba Avtohiše. In na osnovi takega neveljavnega predračuna naj bi osumljeni Zdravko V. 25. marca za omenjeno vozilo vplačal le 150.000 tolarjev, vozilo znamke R 21 GTS Bicolors pa je potem odpeljal iz trgovine. Dokazi pravijo, naj bi lažno fakturo po direktivi osumljenca napisala administratorka v prodajalni Avtohiše. Do 16. aprila letos je nato Zdravko V. plačal dodatnih 495.000 tolarjev kupnine za avtomobil, še zmeraj pa je Avtohiši dolžan 211.800 tolarjev. To je tudi tisti znesek, ki mu ga kot protipravno premoženjsko korist očitajo kriminalisti. Drugi podoben primer sega v 21. maj letos, ko je Zdravko V. v Avtohiši kupil rabljeno osebno vozilo R 5 Ekspres, katerega vrednost je bila 117.000 tolarjev. Zdravko V. naj bi za vozilo vplačal le 83.000 tolarjev avansa, na osnovi fakture številka 30—00767—2, ki jo je podpisal sam Zdravko V. Da gre le za fiktiven kredit, naj bi potrjevala tudi neobstoječa dokumentacija. Skratka: s ponarejenimi fakturami naj bi Zdravko V. premotil skladiščnika Filipa K., da mu je predal neplačano osebno vozilo, s čimer naj bi se osumljeni okoristil z dodatnimi 34.000 tolarji.

TUDI ŽENI OMOGOČIL »UGODEN« NAKUP?

Zdravko V. pa naj bi delal tudi za druge, zbrani podatki kažejo, da naj bi različnim fizičnim in pravnim osebam omogočil, da so se okoristile skupaj kar za 1.369.859 tolarjev. Kako?

Zdravko V. naj bi letošnjega 20. januarja omogočil svoji ženi, da je iz Avtohiše odpeljala osebni avto Clio RT 1,4, ne da bi vozilo v celoti plačala. Zanj je na osnovi predračuna številka 0027/92 vplačala le 101.000 tolarjev avansa, vendar je lahko na podlagi fakture št. 30—00072—2, ki naj bi jo podpisal Zdravko V., avto odpeljala, čeprav je dolgovala še 180.300 tolarjev. Ta znesek po spoznanjih kriminalistov Avtohiši do danes še ni poravnal.

Zasebno podjetje iz Ljubljane se lahko baje le Zdravku V. zahvali, da je prišlo tako poceni do vozila tipa Traffic T2B3. Zanj je na podlagi pogodbe številka 523/91 in fakture številka 30—592—2 plačalo le 228.000 tolarjev, še danes pa Avtohiši dolguje 188.260 tolarjev. Očitno, da je Zdravko V. nekaterim izbrancem nudil neobičajno ugodne prodajne pogoje, pri tem pa baje sploh ni poskrbel, da bi se sporni pogoji plačila primerno zavarovali. Ali z drugimi besedami: na račun Avtohiše naj bi drugim pomagal k znatnim prihrankom.

AVTOM SAMOVOLJNO POSTAVLJAL CENO?

Nakup Renaultovih vozil novomeškega Revoza prek Pionirjeve Avtohiše je potekal tako, da so v Avtohiši priznavali ceno avtomobila, ki je veljala v Revozu, slednji pa jim je v zameno kot za služek priznaval 2 do 15 odst. stroškov maloprodaje, odvisno pač od vrste vozila. Tak način oblikovanja cene je opredeljen tudi v splošnem aktu Avtohiše, očitno pa se je dogajalo, da je Zdravko V. te pristojnosti tu in tam prevzel tudi v svoje roke. Tako naj bi pri prodaji osebnega vozila tipa R 21 GTV Manag letošnjega 7. aprila prekoračil svoja oboblastila in nabavno ceno vozila oblikoval sam. Kupcu, trgovskemu podjetju iz Celja, naj bi zasolil kar za 255.629 tolarjev višjo ceno od tiste, ki je veljala v Revozu. Podobno naj bi se zgodilo pri prodaji dveh, v Revozu nabavljenih vozilih R 19 TXE Chamade, ki so ju v Avtohiši prešli 4. februarja letos po ceni 909.000 tolarjev. Zdravko V. naj bi »oblikoval« kar za 260.335 tolarjev višjo ceno in tako kupca oškodoval skupaj za 520.670 tolarjev. Tudi ceno osebnega avta R 21 GTX Manag, ki je bil 17. januarja letos prodan novomeški pravni osebi, naj bi lastnoročno postavil kar Zdravko V. Od dejanske je bila višja natanko za 225.000 tolarjev. Ali je šlo za dogovor in delitev dobička, ni znano.

KJE JE KUPNINA ZA PETICI?

Če velja, da pride smetana na koncu, se je to v tem zapisu zgodilo povsem naključno. Zdravko V. je namreč med drugim osumljen tudi, da je v času med 28. avgustom in 4. septembrom lani, torej v pičlih sedmih dneh, brezplačno »prodal« nekaj osebnih vozil, njihova takratna vrednost je 458.690 tolarjev.

28. avgusta je Pionirjevo Avtohišo v Ločni obiskal Slobodan M. iz Niša in se z Zdravkom V. zapletel v pogovor o nakupu osebnega vozila R 5. Razgovor je bil očitno ploden, po njem naj bi Zdravko V. , čeprav vozilo ni bilo plačano, enostavno naročil administrativni delavki, da napiše fakturo za R 5 campus s petimi vrati na ime Slobodana M. Cena vozila je znašala 217.000 tolarjev. Fakturo (njena številka je 30—01077—2) naj bi potem Zdravko V. predal skladiščniku ob ustnem zagotovitvi, da je kupnina poravnana, da jo naj torej še sam podpisje in kupcu preda vozilo. Rečeno — storjeno. Slobodan M. se je iz Novega mesta, ne da bi zapravil en sam tolar, odpeljal v novi petici. Pregled poslovne dokumentacije v Avtohiši je pokazal, da je faktura edini dokument o omenjenem vozilu, finančna kartica podjetja nesporno kaže, da vozilo ni plačano. O tem so delavke v računovodstvu Zdravka V. večkrat opozarjale, ta pa jim je baje trdil, da je zadeva urejena. Nemara je denar končal v Zdravkovem žepu, kot nekaj dni kasneje, ko se je v Pionirju pojavil Petar M. iz Gostivarja. Slednji je 4. septembra lani prejel osebno vozilo R 5 campus s petimi vrati, cena avta je takrat znašala 246.960 tolarjev. Zanimivo je to, da naj bi tudi do tega nakupa prišlo po pogovoru med Zdravkom V. in kupcem, narkar je bil postopek enak kot v prejšnjem primeru. Fakturo številka 30—01096—2 je podpisal skladiščnik, čeprav za to seveda ni imel pooblastila, petica pa je odšla iz Avtohiše, ne da bi slednja zanj dobila en sam tolar. Tudi pogled na finančno kartico podjetja kaže, da omenjeno vozilo ni bilo plačano. Vsaj Avtohiši ne.

Približno takšna je podoba tistega, kar naj bi se zadnje mesece dogajalo v Pionirjevi hiši. Že podatek, da naj bi Zdravko V. s svojimi zlorabami položaja odgovorne osebe sebi in drugim pridobil kar za 1.839.308 tolarjev nevalorizirane protipravne premoženjske koristi, je dovolj zgovoren komentar vsemu napisanemu. Nemara bomo lahko na kopico vprašanj, ki se ob vseh teh ugotovitvah bržkone ne postavljajo le avtorju teh vrstic, odgovorili kasneje, ko bodo svoje rekli še tožilec in sodniki, dobro pa bi bilo, ko bi svoj del odgovora poiskali tudi v Pionirju. Navsezadnje gre za njihov ugled, njihovo čast, Avtohiša ni prek noči postala Hiša zlorab, poneverb in ponarejanj.

BOJAN BUDJA

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

Bo tudi Videm zgodba uspeha?

FOTO: M. MARKELJ

Slovenci se s tujo delovno silo ne srečujemo prvič. Vsa povojna leta so prihajali k nam delavci iz južnih republik nekdanje Jugoslavije, predvsem fizični delavci, le tu in tam tudi kakšen izobraženec. Zdaj prihaja iz tujine drugačen kader, tak z lastno vizijo uspešnosti in z zahtevami, da se ji podredimo, če se hočemo uveljaviti. In ni čudno, če v še vedno samoupravno razmišljajočih glavah zbujajo močne pomisleke.

Z gospodom Rolfom Normanom, ki je letos poleti na predlog Ljubljanske banke prevzel krmilo krškega Vidma, se o teh stvareh odkrito pogovarjamo. Prihaja iz Sundsvalla v severni Švedski, dežele, bogate z gozdovi in papirno industrijo. Doma je delal na vodilnih mestih v več podjetjih, nato je bil v osemdesetih letih v ZDA, po vrnitvi v Evropo pa se je preko Ljubljanske banke in papirnice Večce seznanil tudi s Slovenijo. Švedska papirna industrija je ena od največjih in tehnološko najbolj razvitih na svetu, a tudi ta se nenehno bori z rentabilnostjo. Pestijo jo visoke cene lesa, energije in delovne sile. A s presenečenjem gospod Norman ugotavlja, da so vhodne surovine pri nas prav tako drage. Drag je les, draga je energija, na nek način pa tudi delovna sila, saj je je preveč in je nesmotno izkoriščena. Poleg tega je Videm tehnološko na ravni, na kateri se je švedska papirna industrija nahajala leta 1975. Ta je imela dovolj časa, da se je prilagajala vse ostrejšim zahtevam po varovanju okolja. Videm bo moral zdaj marsikaj v kratkem času nadoknaditi. Je imel gospod Norman res pravo predstavlo o tem, v kako težko situacijo se podaja, ko je prevzel vodenje tega krškega giganta?

"Da, to sem imel ves čas," pripoveduje gospod Norman, ki je z Vidmom podpisal triletno pogodbo. "Prvo, kar sem vedel, da bo treba uvesti, je drugačen način vodenja, predvsem v organizacijskem smislu, kot pa ste ga vajeni v Sloveniji in v Vidmu. Drugo pa je seveda pomanjkanje kapitala, zaradi česar Vidma ni moč držati v pogonu na učinkovit način. Proizvodnje brez pravočasnega dostopa do rezervnih delov in surovin ni moč utrditi, pri tem pa je treba vedeti, da je ta industrija zelo občutljiva in da daje prave rezultate le pri polni izkoriščenosti, ne dopušča pa nikakršnih napak, kajti vsaka najmanjša se v nadaljnjih proizvodnih procesih hitro pomnoži. V tem času smo organizacijsko precej napravili. Postavili smo nove kontrolne sisteme za kvaliteto in ekonomičnost, razvijamo nove kvalitete, toda rezultate tega dela ne bo moč videti prej, predno ne bomo dobili dovolj kapitala, da bomo industrijo v polno zagnali."

Rešitev je v skladu za razvoj

Morda so nekateri pričakovali, da bo gospod Norman s svojo ekipo napravil čudež v kratkem času. A čas čudodelnikov je že zdavnaj minil. Cela Evropa je v gospodarski krizi in po mnenju gospoda Normana je dokaz, da je Slovenija v bistvu že integrirana z njo, tudi to, da je v tej krizi polno udeležena. Prejšnje recesije so bile Vidmu pri 15- do 25-odstot-

nem izvozu na zahodni trg prihranjene, pri zdajšnjem 60 do 70 odstotnem izvozu pa mednarodna gospodarska nihanja zelo močno občuti. Gospod Norman je hitro spoznal, kako enostavno je bilo njegovim predhodnikom, ki jim je tako rekoč pred nogami ležal ves sorazmerno zaprt jugoslovanski trg. A ta konj je zdaj žalostno poginil in vpreči bo treba takega, ki bo vlekel voz skozi labirinte tujega trga, kjer je konkurenca neizprosna.

"Če hočemo v tej tekmi sodelovati, se moramo prav organizirati in imeti moramo kapital. Zdaj potekajo razgovori med Vidmom, Ljubljansko banko in republiškim skladom za razvoj. Videm potrebuje homogeno pomoč in moja ocena je, da bi morali tukaj sodelovati obe: država in Ljubljanska banka. Sklad je najboljši način in načelno soglasje je bilo z njim že doseženo, zdaj pa je odprto še vprašanje nadaljnjih korakov, ki jih bo treba v kratkem napraviti. Med drugim se bodo morali zaposleni v Vidmu odločiti o tem, ali so pripravljeni prenesti družbeni kapital v sklad. Moje mnenje je, da je treba to nujno storiti," pripoveduje gospod Norman.

Čas, v katerem se je gospod Norman pojavil za krmilom Vidma, je še posebej občutljiv. Slovensko gospodarstvo se nahaja v vročem stanju predprivatizacije, v katerem se dogaja tudi, da nekateri že prehitevajo in kanalizirajo družbeni kapital v razne firme bolj ali manj privatnega značaja. Nezaupanje zaposlenih do vodilnih v podjetjih je torej še toliko bolj na trilih nogah. A gospod Norman ima kljub temu občutek, da so njega in ekipo, ki jo je pripeljal s sabo iz Švedske, trenutno jih je pet, kmalu pa bodo spet le štirje, zaposleni v veliki večini sprejeli. Seveda ne vsi, so nasprotovanja, o katerih pa tukaj ne govorimo. Zdi se mu povsem normalno, da tudi v vodstvu slovenskega podjetja lahko sedi tujec.

"Na Švedskem je precej podjetij, ki jih vodijo tujci, imamo pa tudi precej internacionalnih družb. Vi tega še niste vajeni, a čas bo prinesel svoje. Ta pobuda Ljubljanske banke je dober in poceni način, da se Slovenci naučijo, kako se vodijo zahodnoevropska podjetja, saj bi vodstvo nekega podjetja sicer rabilo precej več časa za prilagajanje konkurenčnim zahtevam zahodnega trga. To je tudi način za vzgojo domačega menedžmenta na hiter način in z manj napakami. Jaz imam tu dve nalogi: da pomagam Vidmu k rentabilnosti in da lokalni menedžment naučim konkurenčnega razmišljanja. Zelo malo zaenkrat vem o pripravah na privatizacijo, kajti to ni več moje delo. Moja naloga je, da

Videm usposobim za privatiziranje, da bodo kupcu ali partnerju dokazem, da je sposoben doseči dobre rezultate, se pravi, da na nek način pripravljam nevesto na poroko. Nikoli pa nisem bil in ne nameravam postati lastnik kake tovarne. Moje delo je vodenje."

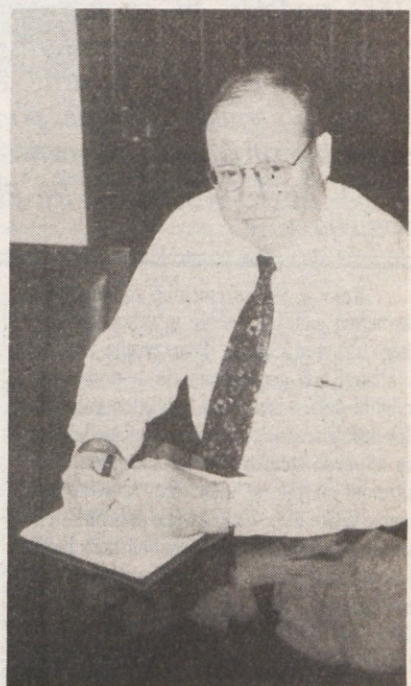
Slovenec manjka zaupanje

Gospod Norman je pripeljal s sabo ekipo strokovnjakov, ki mu pri delu pomagajo. Pravi, da je izrednega pomena medsebojna usklajenost take ekipe, pri čemer pa je predvsem pomembna strokovnost. S tem tudi odgovarja na očitke, češ da sta si dva člana v njegovi ekipi v tesnem sorodstvu, in ugotavlja, da je tudi sicer v Vidmu verjetno precej zaposlenih v sorodstvu, pa se nihče ne zgraža. Kar pri nas precej pogreša, pa je zaupanje med ljudmi. Meni, da je nezaupanja vse preveč, kar je verjetno posledica starih medsebojnih odnosov. A bi morali graditi prav na zaupanju, tako med sabo kot do predpostavljanih. Pozitivno vduhuje je predpogoj za dobro delo. Seveda razume, da so ljudje zaradi negotovosti tudi vznemirjeni, a je prepričan, da se jih večina dobro zaveda usode Vidma, ki mora postati učinkovit, če hoče obstati. Količina denarja, ki jo bo Videm dobil za oživitve in to, koliko strojev bo lahko v pogonu, pa bo odločalo o tem, koliko zaposlenih bo Videm lahko imel. O slovenskih delavcih pa ima dobro mnenje, saj pravi, da so na skandinavskem nivoju, le organizacija dela še marsikje šepa, kar je posledica starega načina razmišljanja, ko planiranje ni bilo dovolj koordinirano, niti sproti kontrolirano.

"Ljudje so že spoznali, da živijo v bolj odprti družbi, zato upajo povedati in kritizirati tudi stvari, ki so jih zapazili prej, pa se takrat niso upali oglašati, zlasti glede neenakosti, krivic in korupcije. Je pa tudi tako, da vzorce, kakršne so si ustvarili nekdaj, radi

prenašajo na sedanje stanje in ljudi. Tako smo verjetno danes deležni nezaupanja in očitkov, ki bi morali biti izraženi že zdavnaj prej. Tudi okoli plač je tako, a bi morali vedeti, da je plačilni razpon še vedno manjši kot v drugih državah. Prepričan sem, da se bo celotna raven osebnih dohodkov v Sloveniji zelo hitro dvignila, seveda pa bomo morali biti bolj učinkoviti," opisuje svoja zapažanja gospod Norman, ki tudi meni, da bi morali imeti v podjetjih močne sindikate, kar bi bilo dobro tako za delavce kot za vodstvo. Ti bi se lahko na Zahodu marsičesa naučili, a bi lahko poiskali boljše rešitve, saj vse evropsko za Slovenijo tudi ni najboljšje.

Varovanje okolja ima na Švedskem že bogato in opazno tradicijo. Gospod Norman nima občutka, da bi bila Slovenija bolj onesnažena, kot so nekatere druge evropske industrijske države, se pa močno zavzema za to, da bi Videm čimprej dosegel evropske standarde. A to ne bo šlo čez noč. "Sami ne moremo v petih letih narediti tistega, kar je švedska industrija z močno državno podporo naredila v petnajstih. Zmanjševanje onesnaževanja bo vzelo čas, ki ga bo dovoljevala ekonomija, da bi pa ta čas skrajšali, si bomo prizadevali odbiti za to namenska sredstva, tudi iz mednarodnih virov. Zavedamo se, da nismo lastniki narave, temveč jo le upravljamo za bodoče rodove," meni gospod Norman, ki je, kot pravi severnjak, tudi pravi ljubitelj narave. Po družinski tradiciji je tudi lovec na lose, ki jih švedski kmetje še danes streljajo predvsem zaradi mesa. Pravi, da lovstvo na Švedskem ni statusni simbol kot v nekaterih drugih evropskih državah, ampak predvsem šport in hobi kmetov in delavcev. Tukaj pa prostega časa skorajda nima, saj dela od jutra do večera. Na lovu je bil vsega trikrat in bi bil zelo vesel, če bi ga kaka lovska družina povabila v svoje vrste, da bi bolje spoznal naše lovske običaje.

Direktor Vidma g. Rolf Norman

Gospod Norman je sicer navdušen nad Slovenijo in pravi, da se mu bo, čim bo mogla, tukaj pridružil tudi žena, ki je sedaj na švedskem učiteljica, njegova strnjena opažanja o Sloveniji pa so takale: "Slovenci morajo spoznati, da je Slovenija danes del evropskih problemov, a se morajo zavedati, da notranji problemi v Sloveniji niso del evropskih problemov, ampak jih morajo Slovenci sami rešiti. Dva problema sta, s katerimi se morajo sedaj spopadati: evropska recesija in lastni problemi. Neki evropski minister je dejal, da Evropa na tleh nekdanje Vzhodne Evrope potrebuje zgodbo uspeha, in mnogi, med njimi tudi jaz, mislijo, da ima Slovenija velike možnosti za to. Mi v Vidmu pa smo tudi prepričani, da taka uspešna zgodba znotraj uspešne Slovenije postane tudi Videm. To pa postavlja pred politike in vodstva podjetij velike zahteve, kajti sprejeti bo potrebno tudi nepopularne ukrepe, da bi sedanje neugodno stanje presegli."

TONE JAKŠE

akupunktura za vsakogar

Domači žepni zdravnik

Na slovenskem trgu je aku stimulator, vrhunski kitajski elektronski izdelek za akupunkturno terapijo. Avtomatično deluje na akupunkturne točke v ušesu ali na podplatu. Dosedanje izkušnje s preprosto napravo, ki je ni težko uporabljati, so odlične.

Naša uradna medicina o akupunkturi kot alternativni medicini dolgo ni hotela nič slišati. Še danes, ko jo priznava tudi svetovna zdravstvena organizacija, na razvitem Zahodu pa jo sistematično proučujejo in s pridom uporabljajo kot dopolnilno metodo zdravljenja, mnogi zdravniki prisegajo le na klasične metode zdravljenja, ne pa vsi. Posebno v naših zdraviliščih je alternativna medicina sprejeta kot normalno dopolnilo zdravljenja s kopelmi, kombinacije klasičnega in alternativnega načina zdravljenja pa se poslužuje vse več zdravnikov. Rezultati so odlični, čeprav smo Evropejci zaradi načina življenja in prehrane manj dojemljivi za akupunkturo od Kitajcev.

Pripomočki za akupunkturno terapijo so različni. Igla, ki se je zaradi bolečine marsikdo boji, ni več edina. Na 38. mednarodni razstavi inovacij Eureka v Bruslju leta 1989 je svetovno priznani kitajski strokovnjak Xiong Xiaowei predstavil vrhunsko serijo elektronskih izdelkov za elektroakupunkturo pod imenom magična igla. Izdelek so v Bruslju poimenovali kar izum 21. stoletja in ga nagradili s štirimi zlatimi, eno srebrno in eno bronasto medaljo, avtorju pa je bilo podeljeno tudi priznanje Marconi, najvišje svetovno priznanje za inovacije na področju radiotehnike. Magično iglo že nekaj let uporablja pri svojem delu specialist fiziater, akupunkturolog dr. Lojze Medved iz Zdravilišča Atomske Toplice, in je z njim nadvse zadovoljen. Pa ne le on, temveč tudi vsi tisti, ki jim je naprava pomagala olajšati zdravstvene težave.

Pod imenom aku stimulator prihaja magična igla sedaj tudi v prosto prodajo na slovenskem trgu. Ekskluzivno zastopništvo v Sloveniji, Avstriji, Italiji in na Hrvaškem si je

pridobilo novomeško podjetje Vitalis, ki ga vodi Stanislava Žabkar. "Vitalis je precej usmerjen v iskanje in posredovanje pripomočkov s področja alternativne medicine. Začelo se je slučajno. Ob prvem obisku na Kitajskem sem iskala izdelke, ki bi bili zanimivi za naše tržiče in najzanimivejši se mi je zdel prav aku stimulator. Upam, da bo še letos priznan kot pomožni zdravilni pripomoček, saj imamo zanj že tudi klinične teste naših zdravnikov," pravi Žabkarjeva.

Aku stimulator je namenjen odkrivanju in zdravljenju najrazličnejših bolezni in lajšanju bolečin. Naprava je malo večja od škatle cigaret, na voljo pa je v zahtevnejši izvedbi za odkrivanje in zdravljenje boleznih ter v

Stanislava Žabkar

"laični" za zdravljenje. Ustvarja električne signale s spremenljivo frekvenco, ki se prek dveh elektrod prenašajo na akupunkturne točke v ušesu ali preko copat na takšne točke na stopalu. Deluje povsem avtomatično, zato poznavanje akupunkture ni potrebno in jo lahko uporabljamo sami. Mnogi jo imenujejo kar "žepni zdravnik".

Ko si namestimo ušesni elektrodi ali obujemo aku copate, aku stimulator povsem samostojno poišče tiste akupunkturne točke, ki so povezane s patofiziološkimi spremembami v telesu in jih tudi stimulira, kar občutimo kot dražljaj. Vse druge akupunkturne točke se na električne dražljaje ne odzivajo. S stimulacijo akupunkturnih točk aku stimulator zagotavlja takojšnje učinke pri lajšanju bolečin in tudi pri zdravljenju posameznih bolezni. Dr. Emil Lučev, novomeški specialist nevrolog in akupunkturolog, potrjuje dobre zdravilne učinke akupunkture pri glavobolu, zobobolu, menstrualnih težavah, vnetju žolčnika itd. Bolečine lahko popustijo že v nekaj minutah, zdravilni učinki pa se pokažejo po nekaj dneh redne uporabe aku stimulatorja. Aku stimulator je po izkušnjah učinkovit pri boleznih, povezanih s prebavo, pri boleznih dihalnih organov, pri nespečnosti, nervozi, visokem krvnem pritisku, pri revmatskih obolenjih, pri išiasu, pri nezmožnosti zadrževanja vode, pri vnetjih in poškodbah sklepov, pri povečevanju energije človeka, pri hujšanju oziroma ohranjanju vitkosti itd. Na temelju kliničnih opazovanj so ugotovili, da je učinkovitost zdravljenja z aku stimulatorjem 90-odstotna lajšanja bolečin pa 92-odstotna. Stranski učinki niso bili opaženi. Z redno uporabo aku stimulatorja pa se tudi ves čas ohranja strezno telesno ravnotežje, ki preprečuje izbruh raznih bolezenskih stanj. Za tiste, ki jim alternativna medicina ni nekaj, čemur se je bolje izogniti, bo aku stimulator, ki ima za povrh dokaj sprejemljivo ceno, gotovo izziv za dopolnitev klasičnega medicinskega zdravljenja, za lajšanje bolečin in preprosto za znosnejše življenje.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Krka in letalo kot drugi dom

Slovensko društvo poslovnih delavcev Manager je za leto 1992 podelilo tri enakovredne nagrade "Menedžer leta" posebej uspešnim slovenskim direktorjem. Dobil jo je tudi direktor novomeške tovarne zdravil Krka Miloš Kovačič, ki slovi po smislu za posle, po hitrem odločanju in po skrbi za razvoj strokovnih in menedžerskih kadrov. V Krki je že 30 let, pred osmimi leti pa prišel na čelo tega uspešnega podjetja.

Krka je vse spremembe zadnjih let z razpadom jugoslovanskega in vzhodnoevropskega trga vred zaenkrat dobro zvozlila. Podjetje z blizu 3.500 zaposlenimi je s preko 120 milijoni dolarji izvoza na leto eden največjih slovenskih izvoznikov. Samo lani je dala na trg 45 novih izdelkov, saj le tako lahko sledi hitremu razvoju te industrije. V Krki ima znanje veliko težo. Vzpostavljen je širok sistem internega izobraževanja, posebna pa je posvečena razvoju strokovnjakov in menedžerjev. Taka ali še boljša naj bi bila Krka tudi v prihodnje. Pogovor o tem je tekkel z mag. Milošem Kovačičem, Krkinim "generalnim".

Ste eden od treh menedžerjev leta 1992. Kaj vam ta naziv pomeni?

"To je priznanje za tridesetletno delo, ki sem ga vsega posvetil Krki, v kateri sem bil veseskozi nek menedžer. Na začetku sem bil menedžer za področje izvoza, potem komercialni, pa eksport-import, marketing in sedaj že deveto leto generalni menedžer. Drugič je to priznanje za Krko. Jasno, da me je nagrada razveselila, posebno, ker je bila konkurenca močna."

V Krki ste trideset let. Če bo sprejet predlagani zakon o lastninjenju, boste dobili kar precej njenih delnic.

"To bo priznanje za minulo delo. Nič se ni rečeno, da bo šlo za kak velik znesek. Jasno je, da bo treba kupiti nekaj delnic še iz lastnega žepa. Mislim, da bi morali imeti predvsem vodilni ljudje večje delničarske zneske, saj bi bili potem še bolj zainteresirani za boljše rezultate. Povsod po svetu lastniki zahtevajo, da njihovi menedžerji kupijo delnice, saj jih s tem osebno zainteresirajo za boljše rezultate. Poleg tega del plače, okrog 30 odstotkov, izplačujejo v obliki delnic. Večji dobiček ustvarijo, več so vredne delnice, ki jih imajo menedžerji vsak mesec več. Mislim, da je tudi pri nas tak cilj, vendar bo v začetku bolj težko, ker ljudje nimajo denarja, da bi kar tako kupovali delnice po normalni tržni vrednosti. Delničarstvo bi se bolj razvijalo, če bi del zaslužka izplačevali v obliki delnic. V enem najuspešnejših kalifornijskih farmacevtskih podjetij je vseh 4.000 zaposlenih delničarjev. Kdor delnic noče kupiti, ga niti ne zaposlijo. V realizmu smo si obetali, da se bomo kot samoupravljalci obnašali kot lastniki, pa ni šlo."

Krka je bila dobra že takrat. Ste se vendarle čutili lastnike?

"To je bila privrženost podjetju. Naše konkurenčne firme v večjih mestih, na primer

Pliva, Lek, takšne niso poznale. Čeprav smo bili slabo nagrajevani, Krkini ljudje iz menedžmenta nismo nikoli delali le 8 ur, ampak najmanj 12 ur in čez vikende. Krka je naš drugi dom."

V bistvu je imela Krka srečo z menedžerji tudi v časih, ko se o njih ni smelo govoriti?

"Mislim, da smo imeli dober izbor menedžmenta, vse pa se je začelo z Borisom Andrianičem, ki je bil rojen menedžer. Bil je pravi vodja, hitro se je odločal, dobro je znal organizirati in stimulativno vplivati na okolico za delo. Okrog sebe je zbiral dobre menedžerje, za to je imel pač nos. Mislim, da je skrivnost Krkine hitre rasti in napredka v tem, da vodenje ni bilo razbito po tozidih in samoupravnih birokracijah kot drugje."

Tudi vi zbirate okrog sebe dobre menedžerje?

"Da. Oblast v Krki sem zelo decentraliziral, menedžerji, ki delajo pod mojim vodstvom, imajo veliko samostojnosti pri odločanju, zahtevam pa čim boljše rezultate. To je prispevalo, da smo v zadnjih šestih letih naredili izjemen korak naprej: iz srednje uspešnega slovenskega podjetja smo prišli v sam vrh. V njem smo zadnja tri leta po dohodku, po izvozu, po devizni bilanci, po razvoju. So pa tudi težave. Zadnje dve leti smo 'spremljali' 150 mlajših ljudi, ki so prišli v Krko. Vsi so izobraženi, strokovnjaki na svojih področjih, govorijo po štiri, pet jezikov, a menedžerjev bo od teh manj kot desetina. Ali nimajo za to žilice ali pa niso pripravljeni za posel toliko žrtvovati, kot je pravemu menedžerju treba."

V vrh najboljših podjetij ste se prebili v drugačnih časih, v razmerah 22-milijonskega domačega trga, ki je bilo manj kruto

od tujih. Kako Krka ostaja uspešna?

"Krka je bilo vedno maksimalno usmerjena v izvoz, kar nas rešuje tudi v zdajšnjih razmerah. V začetku smo bili uspešnejši v državah v razvoju. Ta izvoz je država v določenem obdobju tudi močno stimulirala in takrat je bila Krka izredno aktivna v Afriki in Aziji. Aktivni pa smo bili tudi v Vzhodni Evropi, čeprav ta izvoz devizno ni bil zanimiv. Z izvozom v države bivšega SEV smo zaslužili toliko, da smo zgradili celo Ločno in še marsikaj za dobro naših delavcev. Novega mesta in Dolenjske. Še sedaj smo na teh trgih tako močni, da z njimi računamo kot z nadomestilom za izgubljene trge nekdanje Jugoslavije. Na Zahodu je finalne izdelke težko prodajati, v poštev pa pridejo kakovostne surovine. Krka jih dela, zato je prisotna tudi na ameriškem, japonskem, zahodnoevropskem trgu."

V Vzhodno Evropo prihajajo tudi firme iz razvitega sveta, ki lahko ponudijo denar, kredite. Vi tega ne morete. Se vam to pozna?

"Ja, res je, konkurentni lahko ponudijo razne finančne aranžmaje. To je naša šibka točka, zato pa iščemo druge poti, ki zahodnjakov ne zanimajo, na primer možnosti blagovne izmenjave. V novih državah nekdanjega SEV poiščemo kakovostne proizvode (aluminij, goveje kože, naftne derivate, žveplo, premožila itd.), ki jih plačujemo z zdravili, vitamini, kozmetiko, veterino in otroško hrano, našim novim programom mlečnih izdelkov, narejenim v sodelovanju z ABC Pomurke. Zaradi tega pa je treba imeti več ljudi, ki poznajo tržišča in cene, ki se znajo hitro odločati, ki so zelo mobilni, ki veliko potujejo."

Sami pravite, da je avion vaš dom...

"Ljudi, ki bi prosili, da bi še kam šli, v Krki ni veliko. Treba jih je motivirati in stimulirati. Menedžer ne more več sedeti doma. S faksi in telefoni se ne da nič narediti, ljudi je treba srečevati. Samo osebni kontakti zagotavljajo uspešen biznis."

Pravzaprav vi odpirate vrata slovenski državi v svet in ne obratno.

"Ne moremo čakati. Nobena vlada nam ni nikoli kaj dosti pomagala v biznisu. Sedaj še nobenih izvoznih stimulacij ni, pri čemer niti ne govorim o tečaju. Imeti bi morali vzvode, ki nas bodo stimulirali k izvozu. Ne zavedajo se, da bo zelo težko priti nazaj na zunanje trge, če izvoz pade. Druga zadeva so državni aranžmaji. Lažje je delati, če so okviri gospodarskega sodelovanja s posameznimi državami dogovorjeni na vladni ravni. Tako odprtih vrat za nas je še bolj malo."

Kako je s slovensko konkurenco, doma in na teh novih trgih?

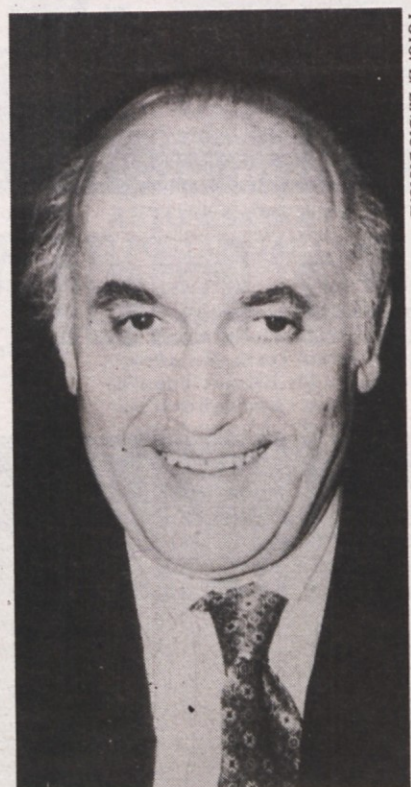
"Na tem malem slovenskem prostoru delujeta dva zelo močna, uspešna in agresivna farmacevtska proizvajalca. Ta konkurenca verjetno prispeva k boljšim rezultatom, čeprav bi bilo mogoče bolje, da bi sodelovali, saj bi porabili manj denarja za razvoj, marketing ipd. Mislim, da bo privatizacija pripeljala do tega, da bo tudi branžno sodelovanje v Sloveniji uspešno. Premajhna država smo, da bi bili med sabo vsi skregani. V farmacevtski industriji po svetu so nekdanji največji konkurenti povezani med sabo, ker jih je finančni račun prisilil v to. Zakaj bi metali stran denar za enake programe? Danes govorimo o komarкетинgu, o skupnih nastopih na trgu, o kopromociji, kar je pri nas še neznanca."

Od lastninjenja očitno ogromno pričakujete?

"Pričakujemo večji angažma pri nas, večji dodatni kapital, večje povezovanje s partnerji. Ne nazadnje bomo potem lahko pritisnili na poslance v parlamentu, naj se resneje pogovarjajo, ker se bodo za naš denar. Zdaj mislijo, da se za ne vem čigavega."

Krka je z lastninjenjem pravzaprav že začela. Imate tri samostojne družbe, od katerih je ena večinsko že prodana tujcem. Ali to drobljenje Krke ne bo oslabilo?

"Ne gre za drobljenje. Vse je še zmeraj v Krkini lasti, le vodenje je decentralizirano. To je na Zahodu normalen proces. Ne more

Mag. Miloš Kovačič

biti na enem računu zmešano vse od turizma do steklarne, veterine, kemije in kozmetike. Morali bomo iti še dlje, da bodo Šmarješke Toplice svoje podjetje, prav tako Dolenjske Toplice itd. Neomejene solidarnostne odgovornosti ne more biti več. Če je naša komercialna naredila super posel v Rusiji, so imeli naslednji mesec vsi v Krki boljšo plačo, tudi natakari na Otočcu in maser v Strunjanu, ki s tem nista imela čisto nič. Tako ne more biti. Vsakemu naj gre tako, kakor dela. Kar se tiče prodaje, mislim, da je bila prodaja večinskega deleža steklarne nemškemu partnerju ena najuspešnejših ekonomskih potez. S tem smo dobili svež kapital, ki ga bomo vložili v farmacevtsko-kemijske programe, ki so veliko bolj profitabilni in hitreje obračajo denar. Petinski delež nam še vedno zagotavlja toliko prisotnosti, da ne bomo imeli manjšega profita. Partner zagotavlja tehnološki razvoj, povečanje kapacitet, ekologijo, delo, še boljše plače, evropski trg. Za Slovenijo so zanimivi takšni partnerji, ne pa tujci, ki bi radi izkoristili naše tržišče za povečanje svoje prodaje."

Imate tudi z drugimi družbami in Krko takšne načrte?

"Tudi na drugih področjih se bomo pripravljali pogovarjati o sovlaganju tujcev, vendar moramo najprej videti zakonske pogoje in to, kje je tuj kapital potreben. Tujcem ne bomo šli prodajati Ljutomeru, saj ta vitaminska tovarna dela zelo donosno. Tudi Kozmetike verjetno ne bomo prodajali, ker je majhna in bogata. V kemiji, ki veliko stane in potrebuje ogromne vložke, pa bi se bili pripravljali pogovarjati s tujimi partnerji na podoben način kot v Izolacijah. Tudi v turizmu bi bil zanimiv kakšen partner, ki bi bil pripravljen pomagati razvijati naš zdraviliški turizem, saj sam nima in ne bo imel dovolj akumulacije, da bi to lahko še uspešneje počel sam."

Ob proglasitvi za menedžerja leta vam je javno čestitala Demokratska stranka. Zdj se ve, da ste strankarsko opredeljeni. Vam to ne bi utegnilo oslabilo neodvisnega menedžerskega položaja?

"Te nevarnosti ne vidim. Posebej nisem angažiran, sem se pa vpisal v stranko. Zdelo se mi je prav, da se opredelim, v vsej tej družini pa mi je bila Demokratska stranka najbolj simpatična. Po sporazumu z vodstvom stranke sem se tudi odločil kandidirati za svetnika v državnem svetu za dolenjsko regijo, na katero sem tesno vezan 30 let. Mislim, da je to v redu. Tudi moji kolegi po svetu so podobno dodatno angažirani. Če bom izbran, pa bo treba malo izpreči predvsem s potovanji. Tega je bilo sedaj preveč, a bilo je tako obdobje, da je bilo treba po razpadu jugoslovanskega trga vse na novo organizirati."

Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je nedavno dejal, da vas je spoznal v Moskvi, kjer je bil očaran od vašega suverena obvladovanja poslovanja v ministrov in sušljalo se je o vaši diplomatski karieri. Vam je predlog dal misliti?

"Diplomacija vsekakor je izziv, vendar se za to nisem odločil. Po 30 letih Krke ni tako enostavno pustiti. Zdelo se mi je najbolje, da do penzije, ki tudi ni več tako daleč, ostanem, kar sem in tu še kaj naredim."

ZDENKA LINDIČ-DRAGAŠ

naše korenine

Tako lepo ni bilo še nikoli

Večerna zarja že barva nebo nad Golobinjkom in Mirna Peč je tiha in mirna, prava podoba svojega imena, vsaj njegovega prvega dela. Le na sredi trga trije fantje preko ulice obešajo ogromen transparent, na katerem krajevna skupnost oznanja, da se 6. novembra pričenja v tem kraju gradnja kanalizacije in čistilne naprave. Velik dogodek je to za Mirno Peč, prestop v novo ero razmišljanja in delovanja: spreobrnitev človeka iz onesnaževalca v človeka očistitelja. Kratka je bila doba, komaj nekaj desetletij dolga, ko se je iztrgal iz zamozadostnosti in sožitja z naravo, prestopil mejo in pričel proizvajati in trošiti prekomerno, v škodo narave in samega sebe. In za vsak njegov prehitri korak k napredku je morala narava plačevati hude davke.

Fantje, ki obešajo transparent, se tega verjetno niti prav ne zavedajo. Mladi so še, rojeni v tej potrošniški družbi in le slutijo lahko, da je včasih bilo drugače. A slab lučaj od kraja, kjer imajo prislono leste, stoji hišica, v kateri živi ženička, ki je videla iti mimo kar nekaj rodov in imela priložnost spoznati, kaj so počeli z zemljo, ki so jo podedovali od svojih prednikov. Tiho in mirno preživlja zdaj Slakova Francka starost v tej hišici. Triindevetdeset jih je dopolnila poleti in verjetno je najstarejša prebivalka kraja. Sama skrbi zase, sama si skuha in opravi najnujnejše opravke v hiši in zunaj nje, le pri večjih opravilih, ko je treba napraviti in nasekati drva ali kaj podobnega, ji priskočijo na pomoč sorodniki in sosede.

V Franckini izbi je prijetno toplo. Ogenj plapolja v štedilniku in električna svetilka z rumeno svetlobo zariše mehak krog na stene, ko gospodinja zastre okenca in sede za mizo, obloženo s časopisi. Tudi Dolenjec je med njimi. "Se vedno rada berem," pravi Francka, "a zadnje čase bolj slabo vidim. Naslove in kar je napisano z velikimi črkami, še preberem, drugo pa gre bolj s težavo." Pa zato še ne misli odpovedati časopisa, ki je že dolga leta reden gost pri hiši. "Pregledam ga, potem ga dam pa še sorodnikom, da ga preberejo," pripoveduje, medtem ko ji časopisni papir šelesti med koščeni rokami, katerim se vidi, da jih je vse življenje negovalo le delo.

Kako lepo se s temi rokami sklada napis na stenskem prtu poleg štedilnika: "Delo pridnih rok blagoslovi bog!"

Ali pa je imelo delo Franckinih rok res blagoslov? No, v teh devetdesetih letih življenja si res ni prigarala bogastva, prisluzila pa si je polovičko te hišice. Presenečen sem, ko nič ne jadicuje za dobrimi starimi časi, ampak pravi: "Mladi ne vedo, koliko revščine je bilo včasih, koliko lakote in bolezni. Jaz, ki sem vse to videla, pravim, da še nikoli ni bilo ljudem tako lepo, kot je sedaj, da imamo toliko hrane in denarja za preživetje. Če bi le bil še mir, pa bo vse dobro."

Francka se je rodila na Golobinju, hribu nad Mirno Pečjo. Čisto na koncu prejšnjega stoletja je bilo to. Kako oddaljeni se nam zdijo tisti časi, saj je tačas samo v naših krajih propadlo in se rodilo kar nekaj državnih tvorbo. Ko se je Francka rodila, je bila tu še stara Avstrija. Deset otrok je bilo pri hiši in na začetku pravzaprav ni bilo tako hudo, saj je dajalo posestvo v vinogradi kruha za vse. A se je kmalu hudo obrnilo. Oče Janez je bil dober po srcu, imel je veliko prijateljev in znancev. Prav to pa ga je drago stalo. Šel je, dobričina, za pričo, ko so se znanzi zadolževali. Posojilniške družbe so dajale kmetom posojila, a pogoji so bili taki, da so z leti potegnili v propad lepe in močne grunte. In ko so šli grunti na boben in izkupiček ni zadostoval za poravnavo dolgov, so se upniki lotili še porokov. In nekaj takih tragedij je potegnilo na dno tudi Slakovo posestvo na Golobinju. Družina z desetimi otroki se je znašla brez strehe. Le dobrim sorodnikom se imajo zahvaliti, da so bili rešeni beraške palice. Čim so toliko odrasli, da so si lahko

sami pomagali, pa so se otroci raztepli po svetu drug za drugim. S petnajstimi je odšla tudi Francka. Prva njena služba je bila v mirmopeškem farovžu, kamor je šla za dekle. Medtem se je razsplatela tudi prva svetovna vojna, ki je vzela najstarejšega Franckinega brata Janeza. Obležal je na soški fronti.

Polovico hiše, v kateri stanuje, si je Francka prisluzila z desetletnim delom v mirmopeškem Konzumu, kjer je bila prodajalka in šivilja. Ko je po desetih letih službovanja odhajala, so ji ponudili hišo ali denar. Odločila se je za hišo in še danes ji ni žal. "Denar hitro skopni, hiša pa ostane," modruje Francka, ki so jo je življenje naučilo marsikaj. Iz Mirne Peči se je potem za nekaj desetletij preselila na Rako, kjer je bila pri župniku za gospodinjstvo. To ni bilo lahko delo, saj je bilo treba skrbeti za gospodinjstvo, za kmetijo in vinograde. Vse to je Francka zmagovala z lastnimi rokami. Med drugo svetovno vojno, ko so Nemci župnika izgnali v Slavonijo, večino faranov pa v Nemčijo, je Francka zbežala domov, a se je po vojni spet vrnila v staro službo, kjer je ostala, dokler stari župnik ni umrl. Takrat se je upokojila tudi ona in se naselila v svoji hišici. Tistih poveljnih časov se Francka nerada spominja. Marsikatero grenko preizkušnjo je morala prestati, marsikatero krivico pretrpeti. Delati pa težko bolj kot kdajkoli prej. A je vse minilo. Časi so se spremenili in zdaj, ko je že krepko presešla devetdeset let, Francka pravi, da ji tako lepo ni bilo še nikoli. Če bo le mir in če ji bo zdrave služilo. Za čisto okolje naj pa skrbijo tisti, ki ga onesnažujejo. Francka ga s svojim skromnim življenjem ni nikoli.

TONE JAKŠE

Francka Slak iz Mirne Peči

NAGRADA V ŠENTJERNEJ IN ČRNOMELJ

Žreb je izmed reševalcev 43. nagradne križanke izbral ALOJZA KRANJČICA iz Hmeljčiča in FRANCA PENCO iz Dol. Mokrega Polja. Kranjčiču je pripadla denarna nagrada 2.000 tolarjev, Penca pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo. Dobitnika denarne nagrade prosimo, naj nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMŠO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da mu bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 23. novembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 45! Ovojnico brez poštne znamke lahko osebno oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo, kjer ima uredništvo svoje prostore.

REŠITEV 43. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 43. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: NOGOMET, IG, PRDULJICA, LAVRA, NIL, ANO, BANKA, STUDIO D, AN, KAL, ORAN, SARI, ORNAMENT, TRIREMA, CIVIL, ROBOT, FRITEZA, IME, ALKAJ, RAK, GAZ, TROLA, AMA.

prgišče misli

Umetnost ne more biti, ne da bi bila družbi nevarna.

T. KERMAUNER
Najstarejši stari in najmlajši mladi s smrtjo neko malo izgubita; zakaj samo pričujoči trenutek je, ki jima uide, ker pač samo njega v resnici imata, a česar kdo nima, tega ne more izgubiti.

M. AVRELIJ
Boljša je modra gibkost kot negibna modrost.

SOLON
Celo najboljši človek vedno nekaj skriva pred drugim in zmaolčuje.

F.M. DOSTOJEVSKI

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda:

Hoja za zdravje

Hoja pa nas opremi s kondicijo, ne da bi tvegali poškodbe. Kajti poškodbe pri hoji so redkost, niso pa neznane. Pri hoji je ena noga ves čas v opori na tleh, včasih sta celo obe. Zato še zdaleč ni tako nevarna za padce kot tek, pri katerem je človek v določenem trenutku ves v zraku. Redna vadba lahko starejšim celo pomaga, da se zavarujejo pred poškodbami. Živčno-mišične starostne spremembe namreč slabšajo občutek za ravnotežje in s tem zvečajo tveganje padcev in poškodb. Redna hoja pa izboljšuje ravnotežje in tako starejše štiti pred padci.

Telesne spremembe ki spremljajo staranje, lahko človeka potrejo. Pešajo mišice in kosti, da sklepi otdijo, že ob najmanjšem naporu se starejši močno upelajo. Možno je, da so mnoge od teh sprememb posledica nedejavnosti, v katero starejši radi zabredejo. Vendar pa tisti, ki redno vadijo, dajejo videz in se počutijo mnogo mlajše, kot sicer so! Redna aerobna vadba (hoja!) tudi zavre usihanje vzdržljivosti starejših, pomaga krepiti kosti in štiti pred značilno zgrbljeno držo, ki je povezana s starostjo. Raziskave so tudi potrdile, da zmerna aktivnost zmanjšuje smrtnost. Redna hoja pa ne doda le nekaj let življenja, ampak stori več.

Duševne dobrobiti

Gibalna zmogljivost in aktivno zdravje nista edino plačilo za razumno odločitev, da

FOTO: M. MARKIČ

nagradna križanka 45

DOLENJSKI LIST	AKT JUG. VLADE O PREPOVEDI KPJ LETA 1920	ZBORNICA	SKELET	PIHANJE VETRA	AVTOR: JOŽE UDIR	IME TREH PERGAM-SKIH VLADARJEV	OBDOBJE NOVE VERE	HERETIK	REKA V ITALIJ (FIRENCE)
VRSTA VOJAŠKE UTRDIBE					DOMAČE ZENSKO IME				
DEL TELESNA RIMSKE ENA					MERSKA ENOTA ZA MAJHNE TLAKE GLAS				
DEL OBRABA NAJDAJŠA TEKAŠKA DISCIPLINA					RUDARSKO MESTO V SREDNJI BOSNI MALIK				PRESTOLNICA TURČIJE
DOLENJSKI LIST	ZENSKA, KI LOVI	STRUP	IND. PISA-TELJ (MULK RADŽ)		SETEV	POSUŠENA KOKOSOVINA			
NAJDAJŠA FRANCOSKA REKA				JOKANJE NASLOV S. AFR. PLE-MENSKIH POGLAVAR.		EDEN NAJ-POMEMB-NEJSIH EVROPSKIH VELETOKOV			
DIVJA RACA				ŽIVALSKA MAŠČOBA SUKANEC		SARILJAJ LATINSKO ZRAK			
PODBOJ					IND. MESTO OB GANGESU BENO ZUPANČIČ				
KLEJASTA SNOV				LATINSKI MOLITVE-NIK KATOL-DUHOVNI-KOV					
GLASILO ITALJANSKE SOCIALISTI-ČNE PARTIJE				SPORAZUM O NAMERAVA-NI SKLENITI-ZAKON-SKE ZVEZE					

zanimivosti iz sveta

Manj strupa

Vsako leto nastane pri delovanju jedrskih elektrarn po vsem svetu okrog 9 tisoč ton visoko radioaktivnih odpadkov. Drobec v tej ogromni količini prispeva tudi naša nuklearna v Krškem, ki ima seveda z nevarnimi odpadki enako velike težave kot drugi. Nikjer v svetu niso problema zaenkrat rešili na zadovoljiv način. Količine visoko strupenih odpadkov so preprosto prevelike.

Z univerze A&M v Teksasu in iz Nacionalnega laboratorija Sandia v Novi Mehiki prihajajo v tem pogledu zelo dobre novice. Tamkajšnje skupine raziskovalcev sporočajo, da so odkrili način, kako količino nevarnih visoko radioaktivnih odpadkov zmanjšati za tisočkrat(!). K odkritju jih je vodil preprost premislek: v strupenih odpadkih je nevarnih snovi dejansko malo, treba jih je le izločiti od ostalih neškodljivih, podobno, kot je morje slano, a je soli v njem v primerjavi z ostalimi snovmi le malo. Izdelali so kompozit iz silicija, titana in kisika, ki pritegne radioaktivni cesij iz jedrskih odpadkov. Po nekajkratni obdelavi radioaktivnih odpadkov s to snovjo izločijo ves cesij. Podobno izločijo še stroncij in druge radioaktivne elemente iz odpadkov. Na koncu ostane od tone samo kilogram strupa. Za toliko manjše odpadke bo lažje poskrbeti, da bodo varno spravljene za naslednja tisočletja.

Proti ponarejanju

Barvni kopirni stroji so dandanes že tako tehnično izpopolnjeni, da je z njimi mogoče zvesto preslikati tudi barvno najzahtevnejše stvari, tako ni nobenih težav za ponarejevalce denarja, ki si z njimi pomagajo pri svojem nečednem poslu in veselo tiskajo ponarejen denar. Bankirji so seveda na to nevarnost opozarjali od samega začetka, vendar niso mogli zavreti tehnološkega razvoja kopirnih strojev. A ker je zadeva prišla že tako daleč, da nova tehnologija resno ogroža varnost nacionalnih valut, so se zganili tudi strokovnjaki za kopiranje stroje. Sklenili so, da bodo onemogočili zlorabo izvrstnih elektronskih naprav za ponarejanje denarja.

Novi barvni kopirni stroji, ki zdaj prihajajo na trg, imajo vgrajene varnostne prepreke zoper ponarejanje. V Canonovih kopirnih strojih je, denimo, vgrajen poseben čip, ki prepozna večino svetovnih valut. Če kdo poskuša kopirati katero od njih, naprava namerno skazi kopijo tako, da ni uporabna za goljufijo. Poleg tega je v napravah vgrajen še poseben sistem označevanje kopij. Vsaka kopija je ne glede na to, kaj je na nji, tajno označena z nevidno oznako, ki jo kriminalisti lahko preberejo in iz nje je razvidno, na katerem kopirnem stroju je bila narejena. Potem je seveda treba še najti lastnika kopirnega stroja in zlorab je konec. Za varstvo našega tolarja zaenkrat še ni poskrbljeno na ta način, ima pa naš denar dovolj

Preveč jih pojedo

Atlantska tuna ne spada samo med največje prave ribe na svetu, velja tudi za eno najbolj slastnih rib, vsaj za Japonce to drži kot pribito. Tunino pripravljajo na različne načine, še najraje pa jo jedo v surovem stanju, pripravljeno na način sašimi in suši, se pravi začinjeno in narezano na tanke lističe. Vsako leto izgine v japonskih želodcih kakih 20 tisoč ton tunine, kar je zares veličastna številka. Japonci pospravijo kar polovico svetovnega ulova tune.

Posledice so že opazne. Kot zatrjujejo strokovnjaki posebnega združenja za ohranitev atlantske tune, se je število odraslih rib v zahodnem Atlantiku, kjer lovijo tako japonski kot ameriški in kanadski ribiči, v zadnjih dvajsetih letih zmanjšalo za 90 odstotkov. Že lani so zato predlagali omejitev ulova te ribe za najmanj 10 odstotkov. Japonci in Američani se s tem strinjajo, Kanadčani pa opozarjajo, da je to premalo, če naj ohranimo atlantsko tuno v zadostnih količinah.

"Če lov ne bo bolj omejen," pravi Carl Safina, direktor kanadskega združenja Audubon, "bomo zahtevali začasno prepoved mednarodnega lova na tuno v Atlantiku. Kar se zdaj dogaja, je podobno lovu na zadnje bizone. Ne dopuščamo, da bi mlade živali odrasle in se razmnožile."

Starodavne slike

Lani so bili francoski potapljači, ki so raziskovali jamo v obalnem skalovju rta Morgiou blizu Marsella, krepko presenečeni. Na stenah jame, do katere se da priti le pod vodo, in to po izredno težkem dostopu, so odkrili preproste slikarje in gravure. Seveda so se za odkritje začeli zanimati tudi strokovnjaki za prazgodovino, saj je vse kazalo, da gre za slikarje iz kamene dobe.

Letos so strokovnjaki opravili natančna merjenja starosti slik s pomočjo radioaktivnega ogljika. Presenečenje je bilo še večje, saj se je izkazalo, da so slikarje iz te skoraj nedostopne jame starejše celo od slavnih kamenodobnih jamskih slik iz Lascauxa. Najstarejše med njimi so nastale pred več kot 15 tisoč leti.

Zgodovinarji menijo, da je jama, katere vhod je bil tiste čase nad morsk gladino in tako dostopen, služila za kulturne obrede. V ta namen so nastale tudi slikarje in bili vrezani liki živali. To so prve kamenodobne upodobitve morskih živali. Med njimi je posebno pozornost zbudil lik velike njorke. Pingvinu podobna ptica je živel v Sredozemlju med ledeno dobo, nato pa se je naselila v severnejših morjih. Danes je izumrla, iztrebili pa so jo kitolovci v 19. stoletju.

KRIŽANKA 45

Krzneni dodatki

Hit letošnje modne sezone jesen-zima je tudi krzno. Katera poskuša vsaj malo slediti modnim smernicam, se mu ne bo mogla izogniti. Pri tem ni treba takoj pomisliti na dolge plašče iz prekrasga krzna raznih živalic. Modni je vseeno, ali je krzno pravo ali umetno, glavno je, da je mehko, toplo in da lepo. Prav tako ne zahteva, da ste odete v krzno od glave do pet. Dovolj bo že prijazna krznena kapa, ki je letos ukrojena s ščitnikom, ali nova krznena obroba na rokavih starega plašča ali krznen ovratnik. Vrača se tudi "muf", včasih nepogrešljiv kos garderobe uglednih dam. Koliko se bo "prijel", je vprašanje, saj se naše dame redko sprehajajo po svetu praznih rok. Vsekakor pa boste z njim ujele marsikakšen pogled, posebno če bo "muf" ukrojen iz tigrastega krzna in pritrjen na udoben širok šal iz istega materiala.

Vodovodne pipe

Čiščenje vodovodnih pip nam nemalokrat povzroča precej težav. Pri čiščenju nerodno obklovanjih pip in težko dosegljivih mest na koritu si pomagajte s ščetko za pomivanje posode, ki je pritrjena na zaviti ročaj. Vodnega kamna se lotite s staro zobno ščetko, na katero ste dali malo kremastega čistila. Lahko pa se odločite tudi za ekološko manj oporečno odstranjevanje vodnega kamna na vodovodni pipi. Lahko ga zdrgnete s kisom ali s pol limone. Polovico limone položite na madož ter jo pritisnete in obračate sem in tja. Debelih oblog kotlova pri izhodu iz pipe pa se znebite tako, da majhno plastično vrečko napolnite z razredčenim mešalcem vode in jo privežete na pipo. Tam jo pustite približno dve uri. Po potrebi postopek ponovite.

Piščanje prsi s sirom

Potrebujemo 400 g kisle smetane, 200 g šampinjonov, 20 g margarine ali masla, sol, poper, 500 g belega piščančjega mesa brez kosti, masčobo za pekač, 150 g nastrganega ementalca. Pečico segrejemo na 250 stopinj. V kozico nalijemo kisló smetano, kuhamo toliko časa, da povre in se zgosti. V drugi kozici segrejemo maslo ali margarino. Na masčobo damo narezane sveže gobe. Pražimo toliko časa, da povre tekočina, ki jo izpustijo gobe, solimo in popramo. Piščančje prsa natreemo s soljo in poprom. Popečemo jih v ponvi, da svetlo zarumenijo z obeh strani. Zložimo jih v namaščeno, nepregorno posodo. Potresemo jih z gobami. V kisló smetano zamešamo dve tretjini nastrganega sira, prelijemo čez piščančje meso in gobe. Potresemo s preostalim sirom. Pečemo v pečici 10 - 15 minut, da se na vrhu zapeče rjava skorjica. Ponudimo z zeleno solato.

Poskrbimo za vrtnice!

Ker se bližajo mrzli časi, je prav, da zdaj poskrbimo tudi za naše okrasne rastline na prostem. Tem rastlinam so nevarne predvsem mrzle zime brez snega. V takih zimah trpe predvsem zimzelene rastline ter gomoljnice in čebulnice, ki ostanejo čez zimo zunaj, še zlasti pa vrtnice. Ravno te moramo še posebej zaščititi. Najbolje je, če tla prekrijemo s preperlim hlevskim gnojem ali suho šoto, za silo pa je dobro tudi listje. Na to zastirko pride še odeja iz smrečja. Vrtnice predtem še osipljemo s kompostno zemljo in to približno 10 cm zlahtnega dela. Previsoke vrtnice jeseni le malo prikrajšamo, nikakor pa jih ne smemo obrezati pregloboko, ker bi ob morebitni veliki pozebi spomladi od njih ne ostalo nič.

Čas za pripravo

Mokri in temačni oktobrski dnevi so nas bolj kot vsak druga opozorila o varni vožnji morali spomniti na to, da je poletne lagodnosti konec. Prilagoditi se moramo novim razmeram na cestišču. Mrak in megla terjata od nas, da so vsa svetila in svetlobna telesa na vozilu brazhibna, terjata pa od nas tudi njihovo pravilno uporabo, saj moramo paziti, da bodo vsa posebna svetila, na primer dodatne meglenke, prižgane le takrat, ko jih zares rabimo. Da se moramo še enkrat prepričati, če imamo s sabo vse potrebne rezervne žarnice, pač ni potrebno posebej opozarjati. Prvi mraz in vlaga sta nas opozorila tudi na to, da je zdaj čas za obisk pri avtoelektrikarju, snežne kape na vrhovih gora pa na to, da je čas pobrskati za zimskimi gumami in snežnimi verigami.

BESEDA VINOPIVCEM - Čas okrog martinovega je in iz mošta se je naredilo vino, ki ga ljudje v tem delu naše domovine zelo cenijo. A z vinom je treba znati, zato ne bo odveč ponoviti staro vinsko modrost, ki jo je zapisal dr. Josip Vošnjak v knjigi Umno kletarstvo, ki je izšla v Celovcu leta 1873. "Vino je božji dar. Kdor ga o pravem času, v pravi smeri vžije, čutil se bo po njem krepkejšega, veselejšega. Alkohol ima posebno moč do čutnic in možganov; po njem postane domišljija živahnejša, pamet bistrejša, volja jakejša. Če je človek spehan in truden, po vinu na novo oživi in okrepan je za trud in delo. Vse to pa le, dokler se vino zmerno zavžije. Le tedaj je vino krepčalo za mlade in stare, je zdravilo za slabe in bolehe. Strup pa je za človeka, kdor ga nezmerno v sebe vliva, da omoten od lakohola - pijan - zgubi svojo zavest, zgubi, če se vda strašni slabosti pijančevanja, svoje duševne in telesno zdravje in navadno žalosten konec stori." (Priprava: kustosinja Belokranjskega muzeja Andreja Brancelj)

Iz Trdinovih zapiskov

Gnus življenja, dobrotljivost smrti - Sitost življenja javlja se v vseh stanovitih, zato ne boje se cvetoči fantje vojske! Ko se je bližala nalezljiva bolezen proti mestu, niso se ljudje kar nič tresli, govore, če umrjemo bo saj trpljenja konec. Iz ust meščanov, ki veljajo za veseljake, slišijo se dostikrat besede, da jih nič več ne veseli, na življenje da jih nobena reč več ne veže. Tudi otroci in žena smatrajo se sploh za nesrečo in naj hujo nadlego. Bogatini, ki imajo vsega dosti, razodevajo na isti način gnjus življenja in dobrotljivost smrti. In kaj še le ubogi uradniki! Ko bi se mogli osvoboditi strašne birokratske butare, prestopili bi gotovo precej k izlazu in noben usmiljen človek ne bi jim mogel tega zameriti.

Bahačev kar mrgoli - Bahačev vsake baže, "kjunštovih ljudi, modrijanov, ki zaničljivo presojaajo vse kar dela sosed in le sebi pripisujejo pravi razum, tudi po Dolenjskem vse mrgoli. Naj smešnejše je, kedar se snidejo taki možje med sabo in začno eden drugega pikati in se iz domišljene modrosti norce delati. Včasih se uname tudi tak grd prepir, kakor da se koljejo hrovaški prešiči. Ti kunjstovi kmetje so večidel lenuhi in postopači in glede praktičnosti in prave pameti naj več bedaki v vasi, v npravnosti pa naj zadnji.

Tako je možno govoriti o Slovencih ob koncu 19. stoletja kot o že izoblikovanem narodu oziroma naciji v modernem smislu. Čeprav slovenski narod ni imel svoje države, so ustaljeni rezultati volitev pomenili najširši izraz naše narodne zavesti, ki je še toliko pomembnejši, ker je nastal v politični nesvobodi in brez državnih ali podobnih političnih aktivnosti, v veliki meri celo v naraščajočem uporu proti tujerodni politični oblasti.

Pohlep severnih in zahodnih sosedov

Slovenski narodni obstoj po letu 1870 je kar nekaj desetletij zapored ogrožala huda gospodarska in populacijska kriza z izseljevanjem večjega dela naravnega prirastka prebivalstva v Evropo in Ameriko. Že od srede 19. stoletja pa se je uveljavljala naraščajoči germanizacijski pritisk s severa, ki je začel kruniti robove dolgo ustaljenega slovenskega ozemlja. Pravzaprav se je začel dvojni imperialistični pritisk na slovensko ozemlje: s severa uveljavljanje načrta o nemškem mostu do Trsta, z zahoda aktivnost italijanskega iredentističnega gibanja z zahtevami po zahodnem delu slovenskega ozemlja. Napredovanje "vsemenskega" političnega gibanja v Avstro-Ogrski, povezanega z načrti o obnovitvi velike Nemške zveze in njenem prodiranju proti jugovzhodu Evrope in v prednjo Azijo, je ustvarjalo za slovensko politično voljo nove politične ovire oziroma omejitve. V takšnih razmerah se je pred Slovenci pojavila ena sama možnost: izločitev iz obstoječega državnega okvira in njihovo vsestransko povezovanje z drugimi južnoslovanskimi narodi. To povezovanje se je v okvirih meja dvojne monarhije začelo

Vinko Blatnik: Rojstvo in vzpon samostojne Slovenije

uresničevati že v 19. stoletju, čeprav je prišlo do odločilnega dejanja šele med prvo svetovno vojno z odločno in množično zahtevo po pravici do samoodločbe o prihodnjem slovenskem življenju in zunanjem povezovanju. Majniško deklaracijo v letu 1917 in začetku 1918 je podpisalo 200.000 Slovencev.

Združitev z južnimi Slovani

Po mednarodnem priznanju načela samoodločbe narodov, ki ga je po Wilsonovi zahtevi 27. oktobra 1918 morala priznati tudi habsburška monarhija, je Avstro-Ogrska razpadla na narodnostne enote. Južnoslovanski narodi v njej so se uprli in združili v Državo Slovencev, Hrvatov in Srbov (29.10.1918) brez sleherne povezave s kraljevino Srbijo, že nekaj dni preden je napredovanje srbske vojske doseglo Beograd. V tej državi SHS smo Slovenci imeli svojo narodno vladno. Ko se je zaradi pritiska Italije na podlagi pravic, ki jim jih je do slovenskih in hrvaških zahodnih pokrajin zagotavljal londonski pakt, država SHS brez priložnosti za pravo pogajanje o prihodnjih razmerjih 1. decembra 1918 združila s Srbijo in Črno goro v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, je Slovence doletela nepričakovana katastrofa. Z določitvijo meja leta 1920 smo izgubili porazno

velik del svojega etničnega ozemlja, na zahodu na podlagi londonskega pakta, na severu pa kot končni rezultat politike srbskega predsednika vlade Nikole Pašića, ki je še med prvo svetovno vojno vztrajal pri ugotovitvi (načelu), da Srbija "osvobaja" druge jugoslovanske narode brez priznanja njihove pravice do samoodločbe (zgodovina se ponavlja!), in tako preprečil zavezništvo priznanje njihove mednarodnopravne subjektivitete, ki ob določanju pogojev premirja zato ni bila upoštevana. Po centralistični ustavi SHS (1921), ki je bila sprejeta v odsotnosti večine slovenskih poslancev in ni priznavala obstoja slovenskega naroda in njegovega samostojnega jezika, je (p)ostal izid boja za obstanek slovenskega naroda znova negotov.

Prej so bili Slovenci skoraj v celoti vključeni v Avstrijo, zdaj pa so bili razdeljeni med štiri države. Skoraj tretjina jih je bila zunaj jugoslovanske države izpostavljena nasilnemu potujčevanju. Pa tudi znotraj nove države je bilo slovensko ozemlje razdeljeno med dve veliki županiji. Dežela Slovenija je bila kot zametek Zedinjene Slovenije ukinjena; slovenski narod je bil načelno priznan le kot jugoslovansko pleme. Po vpeljavi diktature kralja Aleksandra Karadjordjevića 6. januarja 1929 je

D.F.:

Ah, ta šola!

Z razbeljenega tlaka stopim v knjigarno na konec vrste čakajočih. Po šolske knjige sem prišla za svoji vnukinji. Komaj se je šola končala, je že spet pred vrati. Ah, šola, ta naša večna nadloga in blagoslov!

Po polžje gre naprej. Zagledam svojo dobro znanko, zgovorno in vedro. Skočim k njej, spet sem na repu, ampak dober pogovor je kot zdravilo. Stakneva glavi in prita-jeno gostoliva, obe babici, iz srca v srce. Čakanje postane uživanje blaženega brezdelja. Pogovor steče in že se moja sogovornica prestavi daleč nazaj, ko se je na Bloški planoti še držala mame za krilo.

"Ob pripravah na šolo me spomin kar zanese domov. Med vojno je nismo imeli, vseeno sem se hitro toliko priučila, da me je mama, vdova po vojni, poslala k svoji sestri v Ljubljano. Punca je odprte glave, pomaga naj ji v šolo in do bojšega kruha, si je mislila. In teta, tudi vdova, me je vpisala v gimnazijo. Pri sprejemnem izpitu sem imela več sreče kot pameti. Pri naševanju glavnih mest Jugoslavije sem dodala še Grosuplje. Komisija se je spogledala, skomignila z rameni, in če bi me takrat vprašali, kje leži ta kraj, bi tudi jaz skomignila. O stavčnih členih, ki so jih hoteli zvedeti od mene, nisem imela pojma. Spet so se spogledali, se nekaj pomenili in eden me je vprašal, če bi rada hodila v gimnazijo. 'Oooo, pa še kakuuu!' sem zapela po bloško in jokala kot dež. Po tisti ceremoniji me je glavni poklical predse in mi dopovedoval, da ne znam dovolj, a me bodo vseeno sprejeli, le učiti se bom morala veliko več kot drugi.

Bom zdržala in uspela? Strahoma sem ga gledala."

Rep se krajša, že imava v dosegu celo kopo knjig iz vsega zložila. Ampak midve baveva naprej iz knjige spominov.

"Prave težave so se začele v razredu, med gosposkimi sošolci," nadaljuje znanka. "Oponašali so mojo govorico; nisem zamerila. Ko pa me je profesorica zemljepisa zmerjala s kmečko butaro in mi očitala če mislim, da sem na gmajni pri kravah, na koncu pa me še nagnala v kot, ker sem na vprašanje odgovorila v svojem narečju, sem začutila neodpustljivo krivico. Najraje bi pri prič odšla domov k mami. Tudi telovadba se mi je priskutila. Prve ure nisem imela predpisanih črnih klotastih hlačk. Učiteljica me ni pustila telovaditi v krilu in morala sem sleči obleko. Še danes se vidim v rumenih slanelastih hlačkah do kolen. Najraje bi se pogreznila v tla. Součenci niso razumeli moje stiske, privošljivo so se mi posmihali. Še danes se mi milo stori, če pomislim na tiste začetne težave daleč od doma. Počitnice sem pričakovala kot odrešitev. Čudim se, kako sem zmogla dolgo pot od vlaka do doma, po samotnih kolovozih, v vsakem vremenu in času. Stiske tistega začetka so mi pomagale, da sem uresničila mamino željo in iz Krpanove dežele srečno priločila sem, v Trdinovo."

Že sva ob prodajnem pultu. Ona naloži zavoj na kolo, jaz tovorim peš. Vročina tišči, mesto je kot izumrlo. Sonce pohlepno pije upadlo Krko.

Darja:

Mama

Kadar izgovorim besedo mama, me prevzame posebno počutje, občutim nekaj mehkega, božajočega, toplega, še več, nekaj bleščečega, da mi kar samo privabi solze v oči. Vem, da vse mame niso take, da bi ob njih človek začutil tolikšno dragocenost počutij, prav gotovo pa je taka mama Pepca, tašča moje sestre.

Velikokrat sem se pogovarjala z njo o tegobah, o družini, o vsem pač, kar prinaša življenje. Vedno je našla besede, ki so me potolažile in me dvignile, da sem se lahko spoprijela s težavami. Ima že blizu

sedemdeset let, a se zdi, kakor da njen duh raste z mladimi. Njeni otroci so tako pridni, vnučki jo imajo neizmerno radi. Človek se vpraša, od kod tak uspeh? Odgovor je eden: v dobroti. Še tisto malega svoje kmečke pokojnine porazdeli, največ med vnuke, nekaj v kuhinjo, pa tudi meni je že veliko pomagala. Kadar se ji zahvaljujem, pravi: "Saj boš lahko porabila pri tolikšni družini."

Njene oči vedno žarijo od veselja, njeno srce pa je zlato. Mnogokrat si želim, da bi imeli vsi otroci tako zlate mame.

Atlas Slovenije

pred osmimi leti sta Mladinska knjiga in Geodetski zavod Slovenije pripravila prvo izdajo ATLASA SLOVENIJE, ki je prinesel v različne namene uporaben kartografski pregled naše domovine. Izdaja je doživela kar nekaj ponatisev in se je s skupno naklado prek 100 tisoč izvodov uvrstila med prave knjižne uspešnice. A čas gre neusmiljeno dalje in številni podatki v atlasu so zastareli, pokazalo pa se je tudi, da je imela izdaja nekaj napak, skratka, razmere so dozorele za izdajo novega Atlasa Slovenije. Te dni je atlas izšel.

V zasnovi je novi atlas enak prejšnjemu, se pravi, da podaja kartografsko podobo celotnega ozemlja Republike Slovenije v 109 dvostranskih kartah, risanih v merilu 1:50.000. Vendar so med starim in novim atlasom tudi očitne razlike. Takoj je opazen nov videz kart, ki so preglednejše in bolj berljive, kar gre na račun tega, da so kartografi opustili senčenje reliefov. Manj opazne, zato pa pomembne so spremembe mnogih podatkov, od komunikacijskega omrežja, ki je zdaj z barvami označeno tako, da bo atlas s pridom uporabil tudi voznik motornega vozila, do kartografskih popravkov, ki so jih naredili na osnovi 4500 novih letalskih posnetkov. Veliko dela so imeli tudi pri spremembah imenoslovja; številni toponimi so se spremenili (pomislimo samo na preimenovanja ulic in krajev). Popravkov je bilo potrebno tudi besedilo, ki spremlja kartografski del, zdaj je obogateno še s statističnimi podatki. Svež veter je dahnil tudi v slikovni del, ki je precej boljši, Novo mesto, denimo, je šele zdaj fotografsko primerno predstavljeno. Dragocena novost so karte 12 slovenskih mest in ob popravljem imenskem kazalu krajev dodano imensko kazalo ulic.

Nedvomno smo z novim Atlasom Slovenije dobili eno temeljnih del, s kakršnim se lahko pohvalijo le redki narodi v svetu.

MILAN MARKELJ

Pred usodnimi odločitvami

Politiki pišejo svoje spomine v glavnem zato, da z njimi popravljajo svojo vlogo v zgodovini, pravi Milan Kučan. Ali to velja tudi za Jožeta Smoleta, nekdanjega novinarja, diplomata in zadnjega predsednika SZDL Slovenije, je težko reči, saj v svoji knjigi z malce obrabljenim naslovom PRED USODNIMI ODLOČITVAMI, ki jo je založila ČZP Enotnost, presenetljivo odkritosrčno in resnično izpoveda svoje napake. Že zavoljo te značajne poteze, predvsem pa zaradi avtentičnega pričevanja človeka, ki je bil nekaj let v središču političnega dogajanja, je knjigo vredno vzeti v roke,

pa četudi pisec, kot je dejal na predstavitvi, z njo ni imel velikih ambicij niti ni želel s komerkoli polemizirati ali celo obračunavati.

Jože Smole skuša predvsem dokazati, da večstrankarski politični sistem ni prišel kot strela z jasnega, ampak se je uveljavil tudi zaradi za pluralnost odprte SZDL v času, ko jo je vodil. Spominimo se samo izboljšanja odnosov z verskimi skupnostmi in s tem v zvezi vzdevka Božiček, ki si ga je prislužil, nadalje prvih neposrednih volitev, ki jih je SZDL uveljavila že aprila 1989. leta, seveda pa tudi neposrečenega "dežnika", pod katerim je zmotno (to prizna) želel združiti nove politične zveze in nastajajoče stranke. Ko ni šlo, je demokratično odnehal.

Druga najpomembnejša tema, ki jo pisec obravnava v svoji knjigi, je prizadevanje za popolno suverenost Slovenije, pri čemer navaja nekatere v javnosti še neznane podrobnosti. Dejstvo je, da je bil Smole zaradi svojega odkritega in nepopustljivega nasprotovanja agresivnemu srbskemu nacionalizmu tarča napadov insceniranih "mitingov resnice" in da je na mnogih transparentih pisalo "Smole dole!" Lahko rečemo, da je s svojo pokončno držo ne le v Beogradu, temveč tudi proti omahljivcem doma, v odločilnem času pomembno prispeval k propadu poskusov, da bi Jugoslavijo spremenili v centralistično in unitarno državo. Zgodovina mu bo to priznala.

MARJAN LEGAN

Devet stopnic

Človekova duša stopa v procesus reinkarnacije skozi vrata smrti in se vrača skozi vrata rojstva nazaj v tostransko življenje; vrata rojstva in smrti pa so ista, pravi stara okultna modrost. V zadnjih letih smo dobili nekaj knjig, ki govore o prestopu teh vrat po smrti, nobene pa še o prestopu pri rojstvu. Knjiga DEVET STOPNIC francoskih avtorjev Anne in Daniela Meurois-Givaudana, ki jo je v prevodu Vere Črtalič izdala revija Aura, govori prav o tem, o utelešanju duše in njenem vračanju iz drugih realnosti v našo. Avtorja sta znana pisca in medija, ki svoje knjige pišeata, kot zatrjujeta, iz spoznanj in izkušenj popotovanj v astralnih svetovih, to je v realnostih, ki bi jih lahko označili kot vmesne med tozemeljsko in višjimi resničnostmi. Devet stopnic sta napisala po "pripovedi" duše, ki se je ponovno utelešala v telesu neke matere.

Nobena dvoma ni, da gre za knjigo z mejnih področij vedenja, zato njenemu osnovnemu sporočilu bralec verjame ali pa ne, dejstvo pa je, da je ob tem knjiga polna počutij in misli, ki delujejo in vplivajo na bralca ne glede na to, v prvi vrsti seveda to velja za etični naboj knjige, ki mu dajeta moč ljubezen in razumevanje ter spoštovanje življenja. Tudi če bralec v knjigi ne bo našel upoštevanja vrednih temeljnih spoznanj, se bo ob besedilu gotovo zamislil, morda bo po branju tudi moralno bogatejši. In če bo na svetu zaradi te knjige "malo več ljubezni, nežnosti in radosti, bo najino delo doseglo svoj namen," praviata avtorja.

MILAN MARKELJ

do propada Kraljevine Jugoslavije slovenski narod izgubil celo pravico do svojega političnega povezovanja v lastne narodne stranke. Srbski koncept unitaristične države je bil ob napadu fašističnih sil kot glavni vzvod narodnostnih nasprotij poglavitni vzrok za katastrofo leta 1941.

Vsestranski slovenski kulturni razvoj, ki ga je nova država le omogočila, političnih razmer ni izboljšal. Nasprotno: samo še zaostрил je družbena nasprotja in poglobil spoznanja o neusklajenosti pojmovanj državne ureditve in etničnih struktur v državi. Nasprotja so se zaostrovala tudi v gospodarskem življenju, pomembnem za široke plasti slovenskega naroda, zlasti zaradi neusklajenosti razmerij med davčnimi obremenitvami, ki so bile v Sloveniji bistveno večje kot v vzhodnih delih države.

Namesto samostojnosti nova bremena

Glede na vse to je bil razpad prve Jugoslavije možno pričakovati, in to predvsem kot pot (možnost) za vzpostavitev nove, drugačne države. Izkušnje z Avstro-Ogrsko, slovo od nje v letu 1918, so torej omogočile tudi vseslovenski upor zoper okupacijo, boj zoper fašistično razdelitev Evrope in tudi slovenskega ozemlja in s tem boj za ustvaritev svobodne Zedinjene Slovenije (1941). Osvobodilna fronta, zašnovana kot koalicijska organizacija, je zato pomenila zgled širokega evropskega odporiškega gibanja, ki so ga priznavali in podpirali tudi veliki zavezniki, kar priča o zrelosti slovenskega naroda za samostojno življenje.

nogomet

I. LIGA, 14. KOLO: STUDIO D—ŽELEZNIKAR 2:0 (1:0)
Strelca: Oblak v 29. in Bracovič v 60. minuti.

STUDIO D: Mohor 7, Pavlin 7, Kobe 6, Mesojedec 7, Prelogar 7, Mila-novič 7, Vrhovac 6, Prezelj 6 (A. Primc 6), Martinovič 5 (Juršič 7).
ŽELEZNIKAR: 1. SCT Olimpija, 21, 2. Ljubljana 20, 3. Mura 20, 4. Maribor Branik 19, 5. Studio D 18, 6. Kompas Holidays 16, 7. Rudar (V) 15, 8. Živila Naklo 15 itd.

II. LIGA, 12. KOLO: DRAVINJA—AVTOBUM 1:3 (0:2)
Strelci za Kočevce: Struna v 29., Perica v 44. (11 m) in Komočar v 86. minuti.

AVTOBUM: Magič, Rautar, Buzuk, Majerle, Perica, Rajšel, Murn, Stojanovič, Struna, Merdanovič, Komočar.
LESTVICA: 1. Oria Rudar 19, 2. Primorje 19, 3. Jelen Triglav 19, 4. Istragras Jadran 18, 5. Avtobum 15, 6. Domžale 13 itd.

V 6. kolu igra Avtobum doma z Orio Rudarjem.

odbojka

POKAL CEV, moški, I. KOLO, 1. tekma: WUPPERTAL—PIONIR 3:0 (4, 7, 6)
Povratna tekma bo v nedeljo ob 20. uri.

I. LIGA, moški, 4. KOLO: PIONIR—POMURJE VIGROS 3:0 (4, 10, 9)
Pionir: Urnaut, Babnik, Goleš, Travižan, Gotenc, Mestnik, Černač, Smrke, Brulec, Kalibarda, Dolyja.

LESTVICA: 1. Pionir in Salonit po 8 točk, 3. Kamnik 8 itd.
Srečanje 5. kola s Kamnikom so Novomeščani odigrali že včeraj.

I. LIGA, ženske, 4. KOLO: ABES TRADE—LIK TILIA 3:2 (4, 11, -15, -12, 6)
LIK Tilia: Kotnik, Turk, Vidmar, Klun, Briški, Hočevar, Drobnič, Akrap.

LESTVICA: 1. Cimos 8, 2. HIT Casino 8... 6. LIK Tilia 2 itd.
V soboto igrajo Kočevke z Branikom Rogozo.

II. LIGA, moški, 6. KOLO: PIONIR II—LJUTOMER 1:3

LESTVICA: 1. Ljutomer 10... 10. Pionir II 4 itd.

V naslednjem kolu igrajo Novomeščani v gosteh s Topoliščo.

II. LIGA, ženske, 6. KOLO: ŠOK VITAL—PIONIR 0:3 (-8, -6, -9)

LESTVICA: 1. Mislinja STEEL 12, 2. Pionir 10, 3. Prevalje 8 itd.

Novomeščanke igrajo v 7. kolu doma z Mežico.

III. LIGA, ženske, 6. KOLO: JESSENICE—LIK TILIA 3:1 (8, 11, -8, 7)

LESTVICA: 1. Bohinj 8... 8. LIK Tilia 0.

Kočevke so v naslednjem kolu proste.

rokomet

I. LIGA, moški, 5. KOLO: KVM RIBNICA—OMNIKOM RUDAR 20:17 (11:10)

KVM Ribnica: Gelze, Deržek 3, Kahrman 1, Marolt, Ilc 6, S. Mihelič 3, P. Lesar 6, A. Mihelič, S. Lesar, Fajdiga 1, Jurč, Sinanovič.
ITALCO DOBOVA—PIVOVARNA LAŠKO 15:35 (6:18)
Italco Dobova: Marcola, Voglar 1, Avsec, Starc 3, I. Deržek 1, Glaser 9, Kranjc, Pavkovič, Kopinč, Rak, Zibert 1, Kuhar.

LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 10, 2. Presad Litija 7... 7. KVM Ribnica 7, 12. Italco Dobova 1.
Pari prihodnjega kola: Presad Litija—KVM Ribnica, Andor Jadran—Italco Dobova itd.

I. LIGA, ženske, bela skupina, 6. KOLO: OPREMA KOČEVJE—BRANIK MARIBOR 23:23 (10:0)
Oprema: Jesenko, M. Dragičević 5, Lindič, Guštin 3, Vuk 2, L. Dragičević, Klančar, Bejtović 2, Končič 6, Kersnič, Jovičič, Vinčič 5.

NOVO MESTO—BURJA 21:19 (12:9)
Novo mesto: Novak, Popadič, Zupan, Knafelec, Hvala 1, Derčar 6, Veselič 6, Bračič, Turk 1, Tomas 5, Pate 2, Dermaž.

LESTVICA: 1. Oprema Kočevje 10, 2. Žalec 8, 3. Burja 7, 4. Branik 5, 5. Novo mesto 4, 6. Izola 2.

Pari prihodnjega kola: Novo mesto—Oprema Kočevje, Burja—Žalec, Izola—Branik.

II. LIGA, moški, zahod, 5. KOLO: RADGONA—KRŠKO 23:21 (11:10)
LESTVICA: 1. Velika Nedelja in Krško po 8 itd.

II. LIGA, moški, zahod, 5. KOLO: NOVOLINE—KAMNIK 29:20, IZOLA—AKRIPOL TREBNJE 15:21, GPG GROSUPLJE—ŠEŠIR 22:21

LESTVICA: 1. Kodeljevo 10... 4. Akripol in Grosuplje po 6, 7. Novine 4 itd.

košarka

I. LIGA, moški, rdeča skupina, 12. KOLO: IDRIJA—PODBOČJE 97:87 (81:81, 38:33)

Podbočje: Gramc 5, Popovič 15, Krajcar 36, leskovar 7, Bordelius 4, Krivokapič 2, Kroselj 16, Vavpotič 2.

LESTVICA: 1. Maricom Miklavž (tekma manj) 22 točk... 8. Podbočje 13.

V naslednjem kolu igrajo Podbočjani doma z mladinci Smelt Olimpije.

II. LIGA, moški, zahod, 6. KOLO: DIDAKTA RADOVLJICA—ZADOM ČRNOMELJ 81:71 (37:29)

LESTVICA: 1. Kraški zidar 12... 8. Zadom Črnomelj 8 itd.

II. LIGA, ženske, 5. KOLO: NOVO MESTO—COMET 63:69 (31:34)
Novo mesto: Zupančič 16, D. Verstovšek 10, Žagar 12, Cavič 15, J. Verstovšek 9, Birska 1.

LESTVICA: 1. Kovina (tekma manj) 6... 6. Novotehna 2, 7. Ilirija 2, 8. Melamin 0.

I. LIGA, 4. KOLO: POTROŠNIK—NOVOTEHNA 6:1
Unger—Horvat 2:0, Oeri—Vertuš 2:0, Benkovič—Hribar 2:0, Unger, Oeri—Hribar, Horvat 1:2, Unger—Kralj 2:0, Kus—Hribar 2:0, Benkovič—Horvat 2:1.

MELAMIN—MERKUR 1:6
A. Smrekar, Špelčič 2:0, Kuntner—Murn 2:1, Jeraša—Lesar 2:0, A. Smrekar, Kuntner—Murn, Lesar 0:2, A. Smrekar—Murn 2:1, Jeraša—Špelčič 2:1, Kuntner—Lesar 2:0.

LESTVICA: 1. Kovina (tekma manj) 6... 6. Novotehna 2, 7. Ilirija 2, 8. Melamin 0.

Finiš bo krojil podobo lestvice

Pričakovana zmaga Studia D nad Železničarjem — V nedeljo v Rogaško po točko ali dve? — Prebujeni avtobumovci vnovič zmagali

Dolenjski ljubitelji nogometa ne bi prav nič nasprotovali, če bi se serija nepremagljivosti novomeškega Studia D zavlekla kar tja do konca jesenskega dela prvoligaškega prvenstva, do katerega nas ločijo še vsega tri kola. Novomeščani so imenitno jesensko bero rezultatov, ki traja že od 6. septembra, nadaljevali tudi minulo sredo in potem še v nedeljo. V sredo, ko so v Izoli odigralo pokalno tekmo s tamkajšnjim Belvedurjem, in v nedeljo, ko so proti Železničarju vknjižili novi prvenstveni točki.

Očitno so radiji za uspeh v Izoli, ki je prišel šele po streljanju enajstmetrov, krepko izpraznili svoje akumulatorje. Vedeti je treba tudi, da so igrali brez najboljšega moža ekipe Dušana Kosiča, navzlic temu pa so že v regularnem delu tekme napravili dve imenitni priložnosti za dosego zadetka, zastreljal ju je Robert Oblak. Novomeščani so se tako uvrstili v osmino finala pokalnega tekmovanja, za katero bo žreb opravljen še ta mesec, odigrana pa bo spomladi. Vsa pozornost je tako usmerjena k prvenstvenim obračunom, težka pokalna tekma med tednom pa je pustila sledove v igri novomeškega prvoligaša v nedeljo. Resda so radiji zanesljivo in zasluženo ugnali Železničarja z 2:0, vendar s poprečno igro, igrali so pač toliko, da so osvojili načrtovani točki. Veliko več od zgolj poprečne igre pa bo potrebno — če Novomeščani seveda hočejo ostati v boju za vrh lestvice — pokazati v finišu prvenstva, nasprotniki namreč ne popuščajo, Ljubljana in Mura sta, denimo, v minulem kolu zmagala v gosteh.

V nedeljo čaka Studio D težka tekma v Rogaški Slatini proti Steklarju. Spodbudna novica je, da je Kosič odslužil kazen prepovedi igranja na treh tednih; v nedeljo bo tako znova v zelenem dresu. Edini, na katerega Gugolj v tekmi s Steklarjem

V GIMNAZIJI FITNESS CENTER

NOVO MESTO - Slavko Malnar, višji trener, je pred dnevi v prostorih novomeške gimnazije odprl Fitness center "Helena", katerega vrata so med delavniki odprta od 15. do 22. ure, ob vikendih in praznikih pa med 10. in 22. uro.

ŠAHOVSKI KOTIČEK

Na mednarodnem mladinskem šahovskem tekmovanju Alpe-Adria pred dnevi v Celovcu sta nastopili tudi kombinirani ekipe Starega trga in Ravne Gore. Med ekipami z udeleženci do 16. leta starosti so v konkurenci 52 ekip zasedli deveto mesto, vrsta do 20. leta pa je bila med triinšestdesetimi ekipami iz šestih držav imenitna, druga. Za starotško šahovsko šolo so igrali Uroš in Tadej Kobe, Andrej Janša in Mark Vesel.

Na tradicionalnih turnirjih v Delnicah so mladi šahisti iz Starega trga zabeležili nekaj lepih uvrstitev. Med mlajšimi kadeti je zmagal T. Kobe, Kapševa je bila najboljša med mlajšimi kadetinjami, Miheličeva pa druga. Pri starejših kadetinjah je Vukeličeva zasedla tretje mesto, med mladinci pa je bil Uroš Kobe drugi.

Minuli vikend je bilo odigrano drugo kolo prvenstva v vzhodni skupini II. državne lige. Sevnici so gostovali v Šempetru in zmagali s 3,5:2,5, medtem ko je Krško v Framu visoko premagalo istoimensko ekipo s 5,5:0,5. S po štirimi točkami so na vrhu lestvice Krško, Fužinar in Sevnica. V tretjem kolu, ki bo na sporedu v nedeljo, 15. novembra, potujejo Krčani k ekipi Rudarja v Trbovlje, Sevnici pa se bodo doma pomerili z ravnimskim Fužinarjem. (jb)

NA SVETOVNO PRVENSTVO TUDI TRIJE SEVNČANI

SEVNICA - Na 1. svetovno prvenstvo v karateju za pionirje in kadete, ki bo od 4. do 7. decembra v Miškolcu na Madžarskem, pojejo tudi trije sevnški karateisti. Reprezentanco Slovenije bo v kategoriji pipirjev od 9 do 10 let v katah in športnih borbah zastopal Denis Orač, v kategoriji od 11 do 12 let (kate in borbe) Marko Štopar in pri kadetih v kategoriji od 11 do 12 let (borbe) Smiljan Hribaršek. Ker Karate zveza Slovenije nima dovolj denarja, morajo klubi sami poskrbeti za potne stroške reprezentantov iz svojega kluba. V vodstvu UKJ Sevnica pri TVD Partizanu upajo, da bodo pravočasno dobili ustrezno podporo sponzorjev, saj je izbor treh sevnških karateistov za 1. SP zelo veliko priznanje za dosedanje uspešno delo v sevnškem karateju.

GALA NOGOMETNI SPEKTAKEL

RIBNICA - Društvo za pomoč duševno prizadetim iz Ribnice, priredi v nedeljo, 15. novembra, s pričetkom ob 18. uri, Gala nogometni spektakel. V športnem centru v Ribnici se bosta najprej pomerili ekipe zabavnoglasbene skupine Pop design in ribniških rekreativ, potem pa se bodo člani Pop designa spoprijeli še z ekipo članov Stranke demokratične prenoje. Društvo še vedno išče sponzorje tako med društvi, strankami, podjetji in zasebniki, izkupiček pa bodo namenili duševno prizadetim otrokom.

jem. Le zmaga bi potrdila takšne napovedi, vedeti pa je treba, da v nedeljo zavoljo izključitve v kočevskem dresu ne bo Perice, stebra obrambe.

B. B.

PRED VRATI SO ODLOČILNE TEKME — Koliko sprememb bo doživela prvoligaška lestvica v preostalih treh kolenih, kolikor jih je še do konca jesenskega dela prvoligaškega prvenstva? Na to vprašanje bodo pomagali odgovoriti tudi Novomeščani, ki na veliko veselje dolenjskih ljubiteljev nogometa krojijo podobo vrha tabele. Bržkone jim je vsaj peto mesto že zagotovljeno, za kaj več pa bo potrebno prinesiti točke tako iz Rogaške Slatine kot iz Velenja, vmes pa seveda doma premagati tudi Muro. So Bracovič (na posnetku), Kosič, Oblak, Mohor, Prelogar, Primc in ostali tega sposobni? (Foto: B. B.)

Vrh in dno rezervirana

Košarkarji Podbočja so si enajsti poraz priigrali v podaljšku

Košarkarji Podbočja ostajajo pri vsega eni prvenstveni zmagi v dosedanjih dvanajstih kolenih tekmovanja v rdeči skupini I. državne lige. Povsem blizu drugemu paru točk so bili na sobotni tekmi v Idriji, vendar so v podaljšku povsem popustili.

Podbočjani so Idričanom tradicionalno neugoden nasprotnik in to so potrdili tudi tokrat. Vseskozi so bili gostitelji na petami, Idričani nikakor niso prišli do odločilne prednosti, ki bi jim zagotavljala zmago. Najbližje temu so bili v zadnji minuti, ko so imeli štiri točke naskoka, a so jih gostje, pri katerih je tokrat prevladoval Krajcar, ujeli in izsilili podaljšek. Psihološka prednost je bila s tem vsekakor na strani Podbočja, vendar ekipa tega ni znala izkoristiti.

Prvo možnost, da vendarle še popravijo katastrofalno bero, o kateri nihče pred pričetkom prvenstva niti sanjal ni — navsezadnje je bil cilj Podbočjanov zasedi eno od prvih dveh mest — so imeli včeraj, ko jim je v goste prišla ekipa mladincev Smelta Olimpije. Sicer pa je prvenstvo bolj ali manj že odločeno, napredovanje v zeleno skupino sta si zagotovili mariborski ekipe Maricom Miklavž in Satex Maribor, dno pa ostaja slej ko prej rezervirano za Podbočje in mladince Smelta Olimpije.

Še pogled v drugoligaško družino, kjer

MERCATOR-KRŠKO 5:3

KRŠKO - V uvodnem kolu vzhodne skupine medregijske kegljaške lige so igralke trebanjskega Mercatorja, presenetljivo, s 5:3 (2228:2218) ugnale ekipo Krškega. Pri zmagovalkah sta bili najboljši Vebrova s 415 in Zupančičeva s 381 podrtimi keglji, pri Krčankah pa Škobernetova, ki jih je podrla 411.

imamo Dolenjci v obeh skupinah le dva predstavnika, Snežnik Kočevska Reka in Črnomaljski Zadom. Slednji je po šestih odigranih kolenih ostal pri izkupičku dveh zmag, radovoljska Didakta je bila zanje v soboto premočan zalogaj, čeprav so Črnomalci do 10. minute celo vodili, medtem ko so Kočevci šele po podaljških zlo-mili odpor borovniškega Ellesa.

Nova visoka poraza Melamina in Novotehne

Po krajšem premoru se je v soboto nadaljevalo prvenstvo v prvi državni namiznoteniški ligi; do konca so preostala še tri kola. Novomeščani in Kočevci so vnovič ostali prazen rok, oboji so visoko izgubili in na dlani je, da jih čaka ogorčen boj za obstanek. V slabšem položaju je zagotovo Melamin, ki je v derbiju dveh ekip, ki še nista okusili slasti zmage, v soboto še četrtič ostal prazen rok. Resnici na ljubo pa velja zapisati, da je Merkur do dveh točk prišel s precej športne sreče, čeprav njegova zmaga s 6:1 tega ne kaže. Kar tri dvoboje je odločil tretji set, vse so dobili Kranjčani, kar je tudi odločilo končnega zmagovalca.

Z enakim izidom, a veliko prepričljiveje so se izgnali Novomeščani. Edino točko so si priigrali v dvojicah, najzaslužnejši za zmago Šobočanov pa je Oeri, ki je še lani igral v dresu Novotehne, letos pa jim ni oddal niti enega samega niza. Ob odsotnosti nesojenega člana NTK Novotehna, Roberta Smrekarja, sta ključna moža ekipe nenadoma postala Hribar in Horvat, jasno pa je, da s sedanjo formo in igri-mi temu bremenu še zdaleč nista kos.

Gelze in gledalci odločili tekmo

Dragocena zmaga Ribničanov nad Omnikom Rudarjem — Presenetljiv uspeh Novomeščank — V soboto v Novem mestu dolenjski derbi

Rokomet je v Ribnici nesporno prvi šport, to je potrdila tudi sobotna tekma petega prvoligaškega kola, ki je na tribune športnega centra privabila kar 700 gledalcev. Ti so videli drugo zmago domače ekipe, dober pa je bil tudi dolenjski izkupiček v ženskih prvoligaških obračunih.

Z zmago nad Omnikom Rudarjem so se Ribničani utrdili v sredini prvenstvene lestvice, kar je bržkone tudi njihov domot. Sobotno tekmo je odločila dobra obramba ekipe KVM, njihov osmi igralec pa so

KRŠKI SREDNJEŠOLCI DRŽAVNI PRVAKI

PTUJ, CELJE - V dvorani Srednješolskega centra v Ptujju je bil pred dnevi zaključni turnir letošnjega srednješolskega rokometnega prvenstva, na katerem je nastopilo kar dvanajst ekip. Velik uspeh so dosegli Krčani, njihova Srednja šola se je namreč prebila do finala, v tekmi za prvo mesto pa ugnala ekipo SKPS Koper s 17:14, medtem ko je ekipa Srednje tehniške in zdravstvene šole Novo mesto ob koncu delila peto mesto. Imeniten posavski uspeh pa so na podobnem turnirju, ki je potekal v Celju, dopolnile igralke novomeške Gimnazije. Kazalo je že na njihovo končno zmago, v prvi tekmi finalnega turnirja so namreč ugnale celjsko Gimnazijo kar z 22:12, nato pa v odločilni tekmi nenadejano izgubile s celjsko STS z 11:12 in se morale na koncu zadovoljiti z drugim mestom. Novomeščanka Tina Popadič je bila s 27 zadetki druga strelka tega turnirja.

bili gledalci, ki jim gre prav tako lep delež zasluga za drugi prvenstveni par točk. Očitno so Ribničani v dobri formi, koliko jim ta lahko pomaga k temu, da v soboto morebiti presenetijo drugouvrščeno ekipo prvenstva Presad iz Litije, je drugo vprašanje. Nemara jim lahko gre na roko dejstvo, da so letos prvoligaške ekipe z izjemo Pivovarne Laško na vrhu in Dobovčanov na dnu dokaj izenačene. Prav sobotni dvoboj omenjenih dveh moštev in rezultat 15:35 je pokazal, kolikšen je razkorak med njima. Temu na rob naj dodamo, da Dobovčanov tokrat ni vodil dotedanji trener Franc Špan, ker vodstvo kluba ni sprejelo njegovega programa dela.

Kot je rečeno, je bilo sobotno kolo uspešno tudi za dolenjska dekleta. Novomeščanke so prekosile same sebe ter z imenitno igro, eno najboljših v zadnjem času, presenetile favorizirano Burjo in drugič zmagale. S tem so potrdile, da njihovi tenisi poraz v prvem krogu v Kočevju nikakor ni bil naključje, to pa dviga temperaturo pred povratnim dolenjskim derbijem Novomeščank in Kočevk to soboto v Novem mestu do vreljšča. Kočevke so seveda favoritinje. Da niso neranjlive, je pokazala sobotna tekma med Opremo in Branikom. Kočevke so vodile še dve minuti pred koncem tekme s 23:21, na koncu pa so se morale zadovoljiti z delitvijo točk. Bo enako razburljivo tudi v soboto zvečer v športni dvorani pod Marofom?

V drugi državni ligi je bilo najbolj zanimivo v Gornji Radgoni, kjer je vodilna ekipa Krškega doživela prvi poraz. Že v naslednjem kolu pa bo v Krškem nov derbi med vodilnima ekipa gostiteljev in Velelike Nedelje.

Dvesto mladih kolesarjev na prvenstvu OŠ

Med mlajšimi pionirji Murin, pri starejših pa Pedišič

NOVO MESTO — Prek dvesto novomeških osnovnošolcev iz vseh šol v občini se je pred dnevi udeležilo letošnjega kolesarskega osnovnošolskega prvenstva, ki je potekalo na krožni stezi pri bršlinski osnovni šoli.

Nastopajoči so bili razdeljeni v dve kategoriji, med mlajšimi pionirji letnik 1980, 81 in 82 je na 5.000 m dolgi progi zmagal Andrej Muren (OŠ Stopiče) pred Matevžem Šuštarčem (OŠ Šmilhe) in Juretom Smrekarjem (OŠ Otočec), med starejšimi pionirji, ki so morali prevoziti kilometer več, pa Ivan Pedišič (OŠ Center), drugi je bil Goran Galamič (Grm), tretji pa Miha Radičević (Otočec). Dodajmo še, da so se pionirji po končanem prvenstvu pomerili še v nasledovalni vožnji na 1.000 metrov, zmagal pa je Pedišič pred Radičevićem in Galamičem. Prvenstvo so doprli Adriatic, Fructal in Kraš Zagreb.

Je poraza kriva športna zveza?

Novomeški odbojkarji tarnajo, da so jim prepolovili število terminov za vadbo v športni dvorani — Z Wuppertalom v nedeljo

Novomeški odbojkarji so v nedeljo v nemškem Wuppertalu odigrali prvo tekmo I. kola za Pokal mednarodne odbojkarjske zveze (CEV) in gladko izgubili, pri tem pa so v treh nizih osvojili skromnih sedemnajst točk. Novomeški odbojkarji pravijo, da so takšen razplet pričakovali. Le zakaj, ko pa vendar Wuppertal ni ekipa, ki je današnja postava Pionirja ne bi mogla ugnati?

Glavni krivci so tisti, ki so nas pregnali iz športne dvorane pod Marofom, »je v ponedeljek razbur-

jeno pripovedoval Lojze Babnik. »Zadnje tri tedne so nam onemogočili dopoldanske treninge, pred prvenstveno tekmo z ljubljansko Olimpijo smo lahko imeli vsega dva treninga v tednu. Sestanki na športni zvezi ne zaležejo, po pomoč se bomo obrnili na občino. Nič čudnega potemtakem, da je ekipa močno padla v formi, da so v Nemčiji pokazali eno najslabših iger. Vedeti je pač treba, da imamo osem profesionalcev, še zlasti novinci Urnaut, Dolyja in Kalibarda so vajeni trenirati dvakrat dnevno, ob rekreacijskih terminih treningov, kot jih imamo sedaj, je njihova forma padla. Še zlasti to velja za Urnauta. Vedeti je potrebno še nekaj. V novomeško odbojko je bilo letos vloženega ogromno denarja, temu primerno smo si zastavili tudi cilje, ki segajo do osvojitve naslova državnih prvakov. Imamo strokovnjaka, ki je željan dela in rezultatov, imamo ekipo, ki je sposobna zmagovati, nenadoma pa smo ostali brez pogojev. Ali res lahko zgolj ovek krog ljudi odloča o tem, ali bo Novo mesto dobilo kakšnega državnega prvaka ali ne?«

Babniku gre v mnogočem pritegniti, še zlasti, če držijo njegove trditve, da so jim v športni zvezi ne-

napovedano in neupravičeno odvzeli dopoldanske termine za vadbo, nekaj popoldanskih pa raje zapolnili s raznimi tekami kadetskimi selekcij. Jasno je namreč, da brez trdega dela, kamor seveda na prvem mestu sodijo redni treningi, tudi rezultatov ni moč pričakovati. Pa najsi so v ekipi sami Urnauti.

Upati je seveda, da bo Pionirju le uspelo najti skupen jezik z upravljalcem dvorane, novomeško športno zvezo, kajti pred vrati so odločilna prvenstvena srečanja. Evropa je bržkone izgubljena, da veljajo več, kot so pokazali v Nemčiji, pa bodo, ne glede na vse, pionirjevci skušali pokazati v povratni tekmi v nedeljo ob 20. uri. Celotaki so, ki trdijo, da lahko Pionir Wuppertal vrne milo za drago. Prav zaradi te tekme so Novomeščani prvenstveno srečanje v Kamniku odigrali že včeraj, dvoboj dveh je nepopravičen ekip bi ob normalnem razpletu morali dobiti pionirjevci.

Za konec še bežen pogled v žensko prvo ligo, kjer igralke LIK Tilia tudi po štirih kolenih ostajajo pri vsega eni zmagi. Ne bi bilo nezasluženo, če bi imele kakšno več, na pragu podviga so bile tudi v soboto v Celju, a je bila športna sreča v odločilnem petem nizu na strani gostiteljic.

B. B.

Sporočila, izjave

BILA SVA OSUPLA

Rad bi potožil slovenskim bralkam in bralcem, da nekateri stvari ne razumem. V petek, 6. novembra, so zaradi megle na Brniku vsa letala pristajala v Mariboru. Zato sem se tam srečal s svojima gostoma, dr. Anatolijem Čubajsonom, predsednikom ruske vlade, in grofom Ottom von Lambsdorffom, predsednikom Liberalne internacionale in nemških liberalcev. V Ljubljano smo se peljali v istem avtomobilu, kar je prišlo prav tudi z vidika slovenskega posredovanja med evropskim zahodom in vzhodom. Vso pot smo se živahno pogovarjali in oba gosta sta se mi zahvalila, da sem ju seznanil. V Ljubljano smo se pripeljali pred vilo Podrožnik in dr. Čubajson je od nas poslaljal, ker se je moral zaradi službenih dolžnosti vrniti v Moskvo. Nekdo je opozoril slovenskega zunanjega ministra dr. Rupla, da je pred hišo visoki ruski gost. Toda njemu se ni zdelo potrebno, da bi ga pozdravil in se z njim seznanil. Grof Lambsdorff in jaz sva bila enako presenečena, da ne rečem osupla.

dr. LJUBO SIRČ

VOJNA ODŠKODNINA — TOKRAT MORDA ZARES

Na zadnjem zasedanju skupščine Republike Slovenije smo nekateri poslanci ob glasovanju o zakonu o lastniškem preoblikovanju podjetij predlagali, naj zagotovimo ustanovitve posebnega odškodninskega sklada, iz katerega naj bi se črpala sredstva za vojno odškodnino. Utemeljeval tega predloga je logična, kajti Nemčija je nakazala določena sredstva za odškodnino, ki pa niso bila uporabljena za ta namen, temveč so bila vložena v »družbeno lastnino«. Danes je ob likvidaciji te lastnine potrebno poskrbeti, da se ta sredstva vrnejo v poseben sklad za vojno odškodnino. V družbenopolitičnem zboru je bil predlog sprejet, zato pričakujem, da bodo tudi poslanci ostalih dveh zborov izglasovali takšno dopolnilo k predlogu zakona in tako omogočili uresničitev zahtevkov vojnih oškodovancev. Čas je, da odpravimo krivico.

IVAN TOMŠE
poslanec Zelenih
Slovenije

SKS se predstavi

Za kaj se zavzemamo
krščanski socialisti

V tem kratkem pismu se Vam želim predstaviti, saj nameravam v kratkem ustanoviti občinske podružnice tudi na vašem območju. Stranka krščanskih socialistov (SKS) izhaja idejno iz krščansko socialnega gibanja, ki ga je na Slovenskem začel Janez Evangelist Krek. To gibanje je odločilno prispevalo h gospodarski in politični okrepitvi slovenskega naroda pred prvo svetovno vojno in po njej. SKS je nastala po volitvah 1990 iz spoznanja, da nobena od novih strank v novi državi ni postajala v ospredje svojega delovanja skrbi za tiste ljudi, ki živimo od tega, da prodajamo svoje delo in znanje, in za socialno ogrožene ljudi. V prizadevanjih za politično osamosvojitve Slovenije, čemur je bilo v začetku gotovo potrebno nameniti več naporov, so preveč zanemarile gospodarska in socialna vprašanja. Zaradi prestižnih strankarskih interesov so dopustile, da se nam je gospodarstvo že skoraj sesulo, da je veliko preveč ljudi ostalo brez dela, da naši mladi strokovnjaki ne najdejo dela doma in, kar je, dolgoročno gledano, nemara najhujše, da naše nacionalno premoženje nekontrolirano in nezakonito prehaja v roke domačih špekulantov in tujcev.

SKS se zavzema za takšno lastninske, da se bo ohranila in v bodoče okrepila gospodarska moč našega naroda, za socialno tržno gospodarstvo, v katerem bosta delo in kapital enakovredna gospodarska dejavnika in v katerem država na osnovi široke solidarnosti vseh državljanov prevzela odločilni del skrbi za socialno ogrožene (za socialno državo torej) za polno in učinkovito zaposlenost, za razvoj zlasti domačega podjetništva in združništva, za usklajen razvoj podeželja in mest. Poudarjamo dostojanstvo vsakega človeka in na tej osnovi pravico do dela in samoupravljanja, brezplačno temeljno izobraževanje, odločilno vlogo družine za zdrav razvoj družbe, odločilen pomen lastnega znanja ter kulture in narodne identitete.

ANA KOŠIR
Stranka krščanskih socialistov,
Ljubljana
Tomšičeva 5

POJASNILO

Ob nedavnem obisku poslanke Spomenke Hribar na Vinici smo se res pogovarjali o prebivalcih Bojancev in ne o Vlahih, kot je bilo zapisano v intervjuju v Dolenjskem listu. Zato odklanjam vsakršne pretnje, ki se nanašajo na poimenovanje prebivalcev te vasi.

JOŽE STEGNE

Še: Zastava na Vrhju sv. Franje

Nadaljevanje polemike o meji in drugem — Odprto pismo novinarju A. Bartlju

Star pregovor pravi: »Najtežje je s svojimi očmi videti tisto, kar se pred njimi nahaja«. In tudi Vi ne vidite, ali nečete videti, tistega kar vidite, zato lahko desetkrat preberete svoj in vse druge zapise o minulih slovensko-hrvaških zdrahah okoli meje, pa ne boste videli, da je Vaš prispevek k temu bil najbolj zgrešen, nespregledljiv in nepotreben ter da ste se uvrstili v sam vrh nabrušenih in nestrpnih novinarjev. Res mi je žal, da je tako.

Očitati mi, da ob številnih lažnivih, ponižujočih in sramotilnih člankih v hrvaških časopisih nisem napisal niti stavka, jaz pa jih pregledujem in prebiram še enkrat in nič takega ne najdem v njih. Še podvomim, da ste Vi vse te »senzacionalne« zapise sploh prebrali? Če pa ste kaj takega ugotovili, potem ste po svoji profesionalni dolžnosti morali reagirati, kot sem jaz državljansko in človeško reagiral na Vaš zapis. Vaša pavšalna ocena o hrvaškem tisku je zelo vprašljiva in nekorektna, saj niste nič konkretno dokazali, bralce »Dolenjca« pa navajali, da mislijo, da ne nekaj strašnega dogaja in piše. Ni pa bilo nič tako hudega, le hrvaški novinarji so na svoj način branili svojo mejo. Kakor veste, je vprašanje meja načelno rešeno v skupni izjavi predsednikov obeh držav, gospodov Kučanu in Tudjmanu, na nedavnem sestanku državnih delegacij na Brdu pri Kranju. Potrjeno je, da so veljavne meje tiste v času osamosvojitve obeh republik, da ni ozemeljskih zahtev ne z ene ne z druge strani, da bo meja označena v naravi in da je vse bilo preveč spolitizirano, to pa je škodovalo celotnim meddržavnim odnosom.

V zvezi s tem je predsednik hrvaške komisije za meje, dr. Davorin Rudolf, izjavil: »Na pogovorih v Sloveniji je slovenska stran izrecno povedala, da je vojaški objekt na Sveti Geri na območju Republike Hrvaške in v skladu s tem se bo spor uredil. Jaz verjamem, da v najkrajšem času«. Enako je povedal slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel v svojem intervjuju za senzacionalistični, lažnivi, venar najbolj brani hrvaški tednik Globus, samo da je bil malo bolj diplomatski; zakaj, si lahko sami mislimo. Torej: »Prvič, celo mejo bo treba natančno označiti in ko pride mo do Sv. Gere oz. Trdinovega vrha, bomo rekli, tukaj je zemljevid, tukaj je meja! Če bo meja šla tako, da bo ta objekt Teritorialne obrambe Slovenije na hrvaškem strani meje, se bodo absolutno umaknili (teritorialci, p.p.).«

Priporočam Vam, da se enkrat pogledate na zemljevid na str. 172. v Atlasu Slovenije.

Presenečeni boste, kaj je dr. Rupel odgovoril na vprašanje hrvaškega novinarja: »Kje so po vašem glavni problemi in zakaj je do takšne napetosti sploh prišlo?« Odgovor je bil: »Zato, ker vi novinarji pretiravate!« Sledilo je vprašanje: »Kaj smo mi edini krivci?« Odgovor: »Seveda, ha, ha, ha!« Je to smešno tudi Vam, g. Bartelj? Meni je. Potem je dr. Rupel še lepo opravičil svojo in svojih kolegov politiko, si ob vsem umil roke, za vse okrilj svoje politične nasprotnike in spet bo mirna meja na Gorjancih.

Vam pa ostane le, da se sprašujete: zakaj smo se pa »cufali«? Zdej, ko je vse tako lepo dogovorjeno, res nima smisla, da še naprej pišete zgodbe iz prejšnjih stoletij, ko ljudi zanima, kaj je danes in kaj bo jutri, pa še malo, kako je bilo včeraj. Pa tisto o preimenovanju Trdinovega vrha. Ko boste prvič ali šestič pisali o tem, povejte še, ali je takrat dekret podpisal sam kralj ali pa predsednik vlade in če so o tem kaj vprašali Zagreb ali samo Beograd? Kdo Vam

prepečuje Vaša imena, le spoštujte tudi hrvaška.

Mojo kritiko Vašega članka naj bi odtehtalo vaše poročanje in fotografiranje o urejanju vrha Gorjancev, razvalin cerkvic, o shodih in drugem. Pa še na dveh mašah ste bili, vendar ni nič pomagalo, da ne bi napisali tistega grdega uvodnika. Veste, g. Bartelj, katoliška vera nas uči: ljubi svojega bližnjega in ne sovraži (sosedu Hrvačo), ne kradi (od sosedu Hrvačo) in ne laži (o sosedu Hrvačo). Seveda velja isto za odnos Hrvatov do Slovencev in za vse ostale sosedu. Vam pa je skoraj roko odtrgalo, ko se Vam je zapisalo »in sosednji Hrvatje«. Zdej pa go vsi grškokatolički in rimokatolički v Zumberku postali Srbi po Vašem demografskem znanju in metodi »rekla, kazala«. Narodnostni podatki iz jugoslovanskega popisa leta 1991 niso nič vredni in Vi jih sploh nečete videti ali komentirati, čeprav so se nahajali pred Vašimi očmi. Še enkrat, na oni strani Gorjancev je kar 95 odstotkov Hrvatov in okoli 1 odstotek Srbov. Kolikor vem, se Srbi ne bojijo opredeliti, da so Srbi, torej gre statistiki verjeti. V občini Ozalj je po popisu 146 Srbov, v Jastrebarskem pa 386, in če bi bili vsi Zumberčani in bi jih Vi vse poznali, kar je zelo malo verjetno, bi to število bilo še premajhno za proglasitev vseh Zumberčanov za Srbe.

Na to temo je v senzacionalističnem (in tako naprej) dnevniku, Večernjem listu, pisalo:

»To so neumnosti, ker so takšno trditev neresnične in jih je lahko pobiti. To je naredilo Kulturno prosvetno društvo Zumberak (iz Zagreba, p.p.), ko je pregledalo podatke iz zadnjega popisa prebivalstva: v naseljih Zumberka živi 6.748 prebivalcev, izključno rimokatoliškega ali grškokatoliškega obreda.

Kdo bo plačal Lorencijev dolg?

Ugovor na poročilo o občnega zbora KZ Trebnje (Dolenjski list 29. oktobra)

Prosim, da v skladu z Zakonom o javnem obveščanju objavite moj odgovor na članek »Kdo bo plačal Lorencijev dolg?«, ki je bil objavljen v vašem časopisu št. 44 z dne 29. 10. 1992.

Informacija o kooperantskem odnosu KZ s kooperantom Lorencijem, podana na občnem zboru članov zdruge, ni popolna.

KZ ne omenja vzrokov, zakaj je do navedenega »dolga« prišlo in kdo je zanj odgovoren. Nihče namreč ni pojasnil, da je bila s KZ že v začetku leta 1990 dogovorjena investicija, in sicer dozidava in adaptacija obstoječega objekta v Jezeru, nabava nove proizvodne opreme z namenom bistvenega pove-

Nekateri grškokatolički iz Radatovičev so se vpisali kot Srbi, skupaj pa se je v 22 naseljih Zumberka za Srbe vpisalo s številkami in črkami 63 (tridesetdeset prebivalcev Zumberka, kar ni niti en odstotek prebivalcev. »Kakorkoli obrneš«, je tu en odstotek Srbov, to Vi vidite ali pa ne, bralci »Dolenjca« pa tudi vedo, kaj je ena in kaj je sto!

Gospod Živko Kustić, duhovnik in znani katoliški novinar, Hrvat in Zumberčan, je v senzacionalističnem (in tako naprej) Globusu v začetku novembra objavil članek, od katerega je dovolj citirati samo naslov in podnaslov, pa nam bo še kaj bolj jasno. Glasi se: »Tko želi prodati Zumberak Srbima? — Kako šaka prospekti orijentiranih zumberačkih ateista i »Jugoslovena«, odričući Zumberčanima hrvaško podrijetlo, želi Zumberak prebaciti u Sloveniju, kad već ne može u Srbiju.«

V tem kontekstu je Vaša trditev, da nekakšni konvertiti hočejo pohrvatiti in pohadezjiti 95 procentov Hrvatov, mnogo več kot smešna, v kakšni funkciji pa je Vaše pisanje, naj presodijo sami bralci, Slovenci, Hrvatje, Srbi in vsi Zumberčani. Meni je bilo vse jasno že prvi dan.

Pa še nekaj, Zumberčani imajo dve društvi, v Zagrebu in Novem mestu, izdajajo dva glasnika ter imajo ljudi, ki bi znali nekaj napisati o tej problematiki. Upam, da se oglasijo tudi Vaši dobri prijatelji in znanci, mnogoštevilni prebivalci Zumberka, z imenom in priimkom, z mestom bivanja, kakor sva se predstavila tudi midva.

Z velikim zanimanjem pričakujem nove prispevke k najini polemiki.

Pa brez zamere, gospod Bartelj, in dobro odprite oči!

IGOR JUGOVIČ
Zagreb — MetlikaSlovinci
popravljali
hrvaško cestoMeja ne ločuje stoletja
povezanih ljudi

Dežela ob Kolpi. Iz Novega kota se peljem proti Prezidu. Kdor pozna te kraje in ceste, ve, da je treba prečkati državno mejo in to na neregistriranem mejnem prehodu. Ob napisu: Pozor, državna meja, ki stoji približno 2 km pred Prezidom, zagledam traktor in nekaj osebnih vozil, vendar nikjer ni ljudi. Tudi policijske patrole ni, katero sem v strahu pričakoval. Na cesti je veliko sveže nametane peska pa tudi odvodni jarki so čisti. Ob cesti vidim še nekaj vozil in kupe naplavljene peska. Malo predtem, ko se ta cesta priključi na asfaltno cesto, ki pelje do Prezida, zagledam večje število ljudi, približno 20 jih je. Ustavim se in opazim, da te oblike poznam, saj to so krajanje Novega in Starega Kota. Približno polovico med njimi je »Prezidancev«. Takoj spoznam, da s skupnimi močmi popravljajo to cesto.

Delovna vna je zelo velika, tako da me skoraj ne opazijo. Popravšam enega, kdo je pobudnik te akcije. Pošlje me do Antona Cimprica, doma iz Novega Kota, ki je hkrati poslanec KS Draga v kočevskem parlamentu. Počasi mi začne pojasnjevati: »Deževje je uničilo to cesto tako, da ni bila več prevozna. Druga nam ni ostalo, kot da sami poprimo za delo, saj občina Kočevje in še bolj Slovenija ne vsta ali pa ne želita vedeti za nas in naše težave. To se dogaja že vrsto let. Se sreča, da se prebivalci teh krajev zelo dobro razumemo med seboj. Mi se ne ločimo po narodnosti in kraju bivanja, ločiti nas hoče meja. Ta nam povzroča velike probleme, saj nimamo javnega prehoda na tej cesti, čeprav smo domačini in življenjsko vezani v to smer.«

Res zanimivo! Krajani slovenskih krajev popravljajo cesto, ki pelje po ozemlju Hrvaške. To je res edinstvena akcija, nenavadna za tiste, ki te kraje in ljudi ne poznajo. Tu so bili ljudje že stoletja povezani in so si vedno pomagali med seboj. Prepričan sem, da bo tako ostalo tudi naprej, ne glede na to, da sedaj tu poteka navidezna črta, ki ji rečemo meja. Dobro bi bilo, ko bi tako mislila tudi vodstva obeh novonastalih držav.

FRANC CIMRIČ

Moje ravnanje
in premoženje
je odprta knjigaOdprto pismo Ivu Cvirnu
iz Arnovega sela

Spoštovani gospod Cvirn, tako ste se namreč predstavili dežurnemu novinarju Dolenjskega lista, kot prevzemam iz 44. številke DL, in povedali svoje mnenje o tovarni Videm in njenih bivših direktorjih. Tudi jaz delim z vami zaskrbljenost o usodi tovarne in njenih pridnih ter sposobnih delavcih. Še vedno sem prepričan, da je moč ob ustrezni aktivnosti naše vlade in njenih organov ter predvsem sposobnega vodstva tovarne ustaviti pretečo katastrofo in ustvariti pogoje za normalno poslovanje, vključno z zagotavljanjem socialne varnosti zaposlenih.

Toda ker ste si v svoji sicer upravičeni jezi privoščili tudi mene, vas moram spomniti, da sem vodil tovarno od leta 1981 do polovice leta 1990, torej v časih, ki so bili vsled naglo naraščajoče gospodarske krize zelo težki. Te čase vi imenujete »rdeče« in pravite, da so bili »dobri« za zaposlene delavce in njihov življenjski standard. Imate prav, čeravno je to blagostanje že nosilo v sebi klice silovite krize, povzročene z nesrečno Markovičevim gospodarsko politiko, razpadom jugoslovanskega tržišča in sočasno veliko krizo na svetovnem tržišču celuloze in papirja. Pa tudi notranje slabosti v podjetju (prezaposlenost, majhna produktivnost, tehnološka zaostlost in drugo) so prispevale svoje v času, ko smo se odločali o popolni vključitvi v tokove svetovnega tržišča. Vzrokov za krizo je torej veliko in jih ni mogoče po domače zmetati v en koš. S tem seveda še zdaleč ne trdim, da se strinjam z vsemi poslovnimi odločitvami, storjenimi po mojem odhodu iz tovarne.

Seveda imate prav in soglašam z vami, da je potrebno odkriti in kaznovati vse tiste, ki so si, izkoriščajoč svoj položaj, nezakonito prisvajali premoženjske koristi v preteklosti in sedanjosti. Samo mene med njimi ne boste našli niti vi niti ministrstvo za notranje zadeve, katerega kličete na pomoč. Moje ravnanje in moje premoženje je odprta knjiga za vse pristojne organe in nič ne dvomim o njihovi objektivnosti.

Ostanite zdravi in želim vam več uspeha pri iskanju pravih krivcev in falotov.

SILVO GORENC
KrškoZa začetek
»Prva klasa«V Krškem se je začel novi
prireditveni abonma

KRŠKO — Minuli petek so v tukajšnjem kulturnem domu še vpisovali abonente, že naslednji dan oziroma v soboto zvečer pa je bila na njegovem odru prva od petih gledaliških predstav novega abonmaja, ki obsega še eno plesno prireditev in dve operi. Gostovala je ljubljanska Drama s svojo uspešnico, imenitno komedijo Prva klasa italijanskega avtorja Alda Nicolaja. Delo je režiral Jože Babič, vloge pa so izvrstno igrali Jurij Souček, Iva Zupančič in Danilo Benedičič.

Jesenska abonmajska sezona se je v Krškem začela res spodbudno in upajo, da bo tako tudi v nadaljevanju. To bo že prihodnji teden, napovedana predstava pa bo razveselila predvsem ljubitelje glasbenega gledališča. V goste namreč prihaja ljubljanska Opera z opereto Netopir, priljubljenim delom Johanna Straussa, kralja valčkov. Predstava bo v petek, 20. novembra, ob 19. uri. Vstopnice bodo tudi v prosti prodaji, in sicer po 600 tolarjev.

Decembra bo prišlo do prve spremembe v objavljenem abonmajskem programu. Za 19. decembra načrtovane predstave Pirandellove komedije Kaj je resnica, s katero naj bi gostovalo Mestno gledališče ljubljansko, ne bo, pač pa bo isto gledališče že v soboto, 5. decembra, zvečer na krškem odru izvedlo angleško komedijo Hrup za odrom, uspešnico Michaela Frayna. V predstavi, ki jo je režiral Boris Kobal, nastopa tudi igralec Slavko Cerjak, krški rojak.

I. Z.

• Zmota o novinarstvu je, da lahko karkoli predpišete. Nič ne morete predpisati. (Splichal)

• Odličnost ni nič drugega kot staro bogastvo. (Gay)

• Skromnost je vrtilna tistih, ki drugih nimajo.

• Strankarsko novinarstvo pomeni konec novinarstva. (Splichal)

• Posmeh je izraz duhovne revščine. (La Bruyère)

Prednost naj imajo izgnanci

Odporno pismo dr. C. Građarju in poslancem

Če pogledaš nazaj in naprej, boš lahko ugotovil, da samo strpnost in vztrajnost pri iskanju moralnega in gnetnega nadomestila za nekdanje izgnance v letih 1941—1945 ne zadošča več, če nasprotna skupina pridobi na svojo stran vlado Republike Slovenije.

Rad bi Te spomnil na Tvoje javno izrečene besede na ustanovnem zboru krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije v Boštanj. Tvoja pomirjajoča drža, ki si jo pokazal na tem zboru, ne velja nič, kar lahko tudi sam ugotoviš, če druga stran očito zapostavlja izgnance. Naj bom konkretni v svojih trditvah. Dokaz omalovaževanja izgnanstva se kaže tudi v tem, ko vlada na druga poslanska vprašanja takoj odgovori, na »izgnanske« pobude pa pozablja.

V Poročevalcu skupščine Republike Slovenije št. 22 z dne 15. oktobra 1992 na primer slovenska vlada na več kot eni strani odgovorja na pobudo poslanca Franceta Tomšiča, Ivana Vivoda in Andreja Murna v zvezi s položajem mobilizirancev v redno nemško vojsko v času 1941—1945. Ti poslanci so 23.9.1992 dali pobudo, v kateri navajajo, naj bi bilo med 2. svetovno vojno v redno nemško vojsko mobiliziranih 80.000 Slovencev, od katerih jih živi še okoli 15.000, med njimi je okoli 2.000 invalidov. V odgovoru, ki ga je za obravnavo v vladi pripravilo Ministrstvo za borce in vojaške invalide v sodelovanju z Ministrstvom za delo in Ministrstvom za zdravstvo, družino in socialno varstvo, je v nadaljevanju zapisano, da »glede na to, da so bili mobiliziranci vse do prvih demokratičnih volitev prikrajšani za svoje pravice, bi bil že čas, da se jim prizna status žrtev vojne...« Vlada je v skladu s sprejetimi sklepi oblikovala medresorsko komisijo, sestavljeno iz pristojnih ministrstev ter zainteresiranih organizacij in se zapisa: »...zato bodo morali pri delu komisije dobiti prednost...« Tudi sestav medresorske komisije (2.10.1992) že daje misliti tako, ker so predstavniki Društva izgnancev zapisani predzadnji.

JANKO BLAS
Sevnica, NHM 15

BEGUNCI NISO V ŠOLSKEM CENTRU

NOVO MESTO — Marija J. iz Šmihela se je v rubriki »Halo, tukaj je bralec Dolenjca« minuli četrtek hudovala nad neurejenostjo v šolskem šolskem centru, kjer si osnovnošolci in begunci delijo iste prostore. Pri nas se je oglašil ravnatelj Centra srednjih šol in povedal, da pri njih ni nikakršnih beguncev, temveč so le srednješolci. Najbrž je Marija mislila na Dom za učence, kjer je ta čas eno od begunskih zatočišč.

Budganja vas na koncu ceste

Malo zapoznel odgovor na komentar s tem naslovom, objavljen v Dolenjskem listu 17. septembra

Zelo pozno mi je prišel v roke članek Andreja Bartlja pod naslovom »Budganja vas na koncu ceste«, kjer na koncu zahteva linč spodaj podpisanega. Naj nanj odgovorim.

Vsa odgovora s ceste se je pričela že v letu 1984, in sicer z grobim izsiljevanjem nekaterih ljudi v takratnem svetu KS, ki so pogojevali priklop telefona, za katerega sem delal in plačal, s podpisom soglasja za modernizacijo ceste, brez pravice do odškodnine. Očitno že takrat niso vedeli, kdo je pravi lastnik. Zanimivo je tudi vedeti, da so bili takrat in tudi sedaj isti ljudje v svetu KS, tako da to ni povsem nedolžna zadeva. Problem je razrešila republiška komisija za vloge in pritožbe v Ljubljani, ki je v celoti ugodila mojim zahtevam.

Ponovno se je zahteva za podpis soglasja pojavila leta 1991. Lastnika takrat nista pristala na podpis, ker sta v letu 1990 brata Rojca na črno zgradila podporni zid ob isti cesti, pri tem sta odstranila tri mejnike in razširila svoje zemljišče po celotni dolžini svojih parcel v širini cca 2 m na škodo ceste. S tem sta si neupravičeno prilastila zemljišče, ki ni bilo nikoli njuna last.

Kot poslanec sem v tej zvezi sprožil delegatsko vprašanje in zahteval rešitev te zadeve, kjer je bila storjena očitna škoda na račun uporabnikov ceste. To je po mnenju novinarja Bartlja zasebni interes in sorodstveni interes. Potrebno se mi zdi poudariti, da je občinska uprava to črno gradnjo legalizirala na račun davkoplačevalcev. Vse se naredi, če si član prave stranke, in to je LDS. Tudi javni tožilec zavrže ovadbo, čeprav gre za ponarjanje podpisov na uradni dokument, z obrazložitvijo, da gre za so-

Pomoč je prišla v prave roke

Uspela akcija Mestne Karitas Novo mesto

V torek, 27. oktobra, je bila sklenjena akcija pomoči za obkoljeno mesto Jajce in Podmilajce v BiH, kjer frančiškanski patri, tudi »strici« imenovani, delijo z ubogimi, kar pač dobijo iz krščanskega sveta.

Že septembra ob obisku p. Pera Jurišiča iz Podmilajca je bila izgovorjena prošnja: »Če morate, nam preskrbite vsaj moko, drugo bo že kakol!« Stekla je akcija na dekanij-ski ravni: Mestna Karitas, župnije v dekaniji Novo mesto, Hrvatski kulturni dom, frančiškanski samostan Sv. Trojica v Slovenskih gorah. Rezultat zbiranja je bil: 16 ton živil. V glavnem moka, zraven še konzerve, tudi 80 kg plastične folije za nadomestek stekla na oknih. Darovi so pritekali v župnišča: moka, pšenica, denar. Žito so mlinarji zamenjali za moko, za zbrani denar, 175.164 SIT, je bila kupljena moka.

Ob polnjenju vlačilca z oznako JC so mnogi spraševali, ali bo tovor dosegel lačno Bosno. Vlačilec je krenil na pot do morja, v Split in naprej do Tomislavgrada. Vse do ponedeljka je bil odhod humanitarne pošiljke odhod v negotovost. V ponedeljek zvečer (9. nov.) pa je spremljevalec Mijo poklical po mobitelu: »Lepa hvala, Slovenci, pošiljka je dospela do Tomislavgrada. Kaj več bo pisa p. Pero«. Spročilo je tudi, da je hrana dospela v Tomislavgrad ravno ob padcu Jajca in je bila tako razdeljena reki beguncev, ki so se zatekli v mesto.

Krščanska dobrotelost se ne more zadovoljiti z »dobrotinami« z bogatinove mize »saj temelji na Jezusovi spodbudi: »Kadar pa ti daješ miloščino, naj tvoja levica ne ve, kaj dela tvoja desnica, da bo tvoja miloščina skrivnena; in tvoj Oče, ki vidi v skrivno, ti bo povrnil.«

S to akcijo dobrotelosti ne bomo mogli odvrniti lakote trpečega ljudstva v Bosni, morda pa bo pomagala lajšati morje potreb vojnim sirotam. Zahvalna nedelja in Martinova nedelja ne dajeta slutiti, da smo ubogi tudi mi sami. Zato Mestna Karitas že sedaj ponovno trka na krščansko solidarnost. Nova zbiralna akcija živil bo kmalu stekla, zima je pred vrati, vojna brez znakov pojemanja.

Vsem darovalcem, župnijam in posameznikom, iskren Bog plačaj v imenu tistih, ki te zahvale ne bodo mogli nikdar izgovoriti.

p. PETER LAVRIH

• *Predsedki so najbolj trdovratna stvar v človeku. (J. Lokar)*

• *Verovanje je zaupanje, ne hotelje po vrednosti. (Hesse)*

Bo Šentjur na Polju odnesla Sava?

Odgovorni vodja projekta inž. Janez Nučič obrazlaga stanje in ureditev levo-obrežne zaščite pod naseljem Šentjur na Polju (Dolenjski list 5. novembra)

1. Po preusmeritvi reke Save iz stare struge na prelivna polja hidroelektrarne v avgustu 1992 so ob višjih pretokih Save vsi objekti hidroelektrarne in njene možnega vpliva pod stalnim nadzorom strokovnih delavcev, odgovornih za izgradnjo tega energetskega projekta. Nadzorna služba investitorja izvaja koordinacijo vseh izvajalcev na gradbišču. Za navedeno nizvodno levoobrežno zavarovanje pod vasjo Šentjur sta zadolžena izvajalec NIVO — PUV Celje in upravitelj tega dela porečja MVOUP — Območna vodna skupnost Novo mesto z VGP Novo mesto. Tako smo 18. oktobra ob višji vodi (Q10) ugotovili, da gre »matica« reke pod hidroelektrarno takoj v staro strugo in da glede na veliko sipino v levem delu struge ne obstaja še nevarnost kakršnekoli erozije levega brega pod vasjo Šentjur. Nekoliko višje vode so nastopile ponovno v dneh od 29. do 31. oktobra. Upravitelj je po mojem naročilu zato v tem času večkrat pregledal stanje na terenu in me telefonično obveščal, da ni vpliva na levem bregu. Znano je, da

je visoka voda Save prekinila že začetno izvajanje levoobrežnega zavarovanja na navedenem območju reke Save, saj so bili predstavniki izvajalca in upravitelja redno v stiku z vaščani in ste bili o izvajanju zavarovanja od nas tudi pisno obveščeni z dopisom 03/HE 190/92-FP/nk dne 24. avgusta. Opravičujem se vam, če smo vas še vedno premalo informirali, kljub našim ocenam, da zadeve niso problematične.

2. Levoobrežnega nizvodnega zavarovanja nismo izvedli pred preusmeritvijo Save, zaradi pomanjkanja finančnih sredstev pri gradnji. Za letno preusmeritev Save smo se skupno odločili zaradi največje varnosti pri preusmerjanju in najmanjših stroškov. Glede na izredno nizke letne vode je bila odločitev prava.

3. Navedena pomanjkljivost je bila s strani MVOUP — Direkcije za urejanje voda ugotovljena na tehničnem pregledu HE Vrhova 18. avgusta in pod pripono navedena v zapisniku pod IV./5.

4. Po sprejemu zakona o garanciji za HE Vrhovo in pridobitvi kreditnih finančnih sredstev smo takoj razpisali navedeno delo z najkrajšimi možnimi roki za izbiro izvajalca in smo že 1. oktobra sklenili pogodbo za izvedbo teh del z minimalnim rokom izvedbe. Izbrani izvajalec NIVO — PUV Celje je takoj začel z deli, vendar so ga visoke vode v oktobru prekinile pri realizaciji. Zato je bila uvedena posebna pozornost nadzora za to področje vpliva. Po projektu je predvideno, da postopoma od naša obsežno sipino v levem delu struge pod vasjo. Ko bo voda še bolj upadla bomo natančno in strokovno ugotovili morebitne posledice visokih voda in vas bomo tudi obvestili.

Če vas zanima način izvedbe zavarovanja, vam to lahko predstavimo. Projekt za izvedbo je izdelal IBE Ljubljana in z njim soglašata tudi pooblaščenici predstavnik MVOUP — Direkcija za urejanje voda. Projekt bo realiziran takoj, ko bo možno nadaljevati z deli.

Inž. JANEZ NUČIČ

Dileme levice in leve sredine

Sindikati zahtevajo res več, kot ponuja zakon, a manj, kot so delavci ustvarili — V lastni vladni koaliciji v manjšini — Boljša prva zamera kot zadnja

Slovenski parlament je poln uspešnih lobijev. V njem so uveljavljali svoje interese bivši lastniki, veliki kmetje, Cerkev, zdravniki, deloma celo upokojenci in ženske, nikoli pa ni uspelo uveljaviti lobija, ki bi varoval interese otrok in interese zaposlenih, ki živijo samo od svoje redne plače. Naj vas spomnim na zakon o denacionalizaciji, na zakon o zadruharstvu in gozdovih, na zakon o zdravstvenem in pokojninskem zavarovanju, na 55. člen slovenske ustave (pravica do splava). Enako dobro veste, kaj se je dogajalo s študentskimi, s pravico do soupravljanja, z zakonom o družinskih dajatvah, v katerem vlada predlaga uveljavitev otroškega dodatka šele z letom 1995, z zakoni, ki varujejo pravice brezposelnih, s sodišči, ki naj bi štutili delavce in uslužbenke... Lobija otrok in zaposlenih v skupščini ni, ker so stranke, ki bi ga mogle vzpostaviti, za to preprosto prešibke. Tistim, ki smo skušali te interese zastopati, tako ostaja le grenka zavest, da smo imeli prav, in trdna odločnost, da se okrepimo na prihajajočih volitvah. Vse to sem razlagala zato, ker gre tokrat za najpomembnejšega od vseh zakonov, ki varujejo lastnino, pravice brezposelnih, zaposlenih in upokojujencev — za olastninjenje podjetij.

Prevladujoča sredinska in liberalizem sedanje vlade, ki je pristala na popravični kompromisni predlog tega zakona, se dokazuje s tem, da zakon, kot je predložen, pomeni dajanje prednosti bogatejšim slojem prebivalstva, državljanom kar tako pred brezposelnimi, zaposlenimi in upokojujenci (s parolo: Vsem enako), všteto pa je tudi previdno popuščanje lobiju bogatih kmetov — v določbah o poddržavljenju zemlje družbenih posestev. Tako stranke levega centra ostajamo v lastni vladni koaliciji v strašni manjšini in v hudi dilemi: oceniti moramo, s čim bomo povzročili manjšo škodo družbenemu razvoju in socialnemu ravnotežju v

družbi: ali s tem, da ta zakon zrušimo in lastninstvo podjetij z znanimi zopirnimi posledicami odložimo za čas po volitvah, ali pa da podpremo kompromis, ki je s stališča delavcev in drugih zaposlenih videti kot rop stoletja. V tej težki dilemi, ki je očitno tudi dilema Svobodnih in drugih sindikatov, sem se sama in upam, da se bo tudi poslanski klub SDP, odločila podpreti vse sindikalne amandmaje, če to ne bi uspelo, uveljavljati svoje, ki so jim precej sorodni, le še nekoliko bolj kompromisni, in če tudi s tem ne bi uspeli, glasovati proti zakonu.

VABILO ZA OBČNI ZBOR DRUŠTVA ZA SRCE

V poldrugem letu obstoja je društvo Za srce ustanovilo po Sloveniji 12 podružnic. Preko njih širi misel o slogu življenja, ki varuje srce in ožile pred srčnim infarktom, možgansko kapjo in boleznimi perifernih žil. Bolezni srca in ožilja so pri nas na prvem mestu med vzroki smrti. Njihovo število ne upada. Da je uspelo v razvitem svetu, npr. ZDA, Švedski in Finski, znižati smrtnost teh bolezni za polovico, je poleg državnih ukrepov zaslug tudi prostovoljnih organizacij, podobnih, kot je pri nas društvo Za srce. Te dni je izšla prva številka revije Za srce, ki je glasilo društva. Izdelali so tudi program podeljevanja Znaka varovalnega živila. Podeljujejo ga živilom in pijacem, ki varujejo ožile pred prezgodnjim poapevanjem. O vsem tem bo govor na letnem občnem zboru društva v četrtek, 12. novembra, ob 17. uri v dvorani Smelta na Dunajski cesti št. 160 — ob obvoznici. Program bo popestren z nastopom pevskega zbora Slovenski kantorji in Boutiqueom Moped show: »Za zdravo življenje«, ki ga vodi g. Tone Fornezzi-Tof. Priložnost bo tudi za degustacijo izdelkov, ki so prejeli znak varovalnega živila. Vsi so prisrčno vabljeni. Z udeležbo pokažimo, da so cilji skupni!

Osebnih nikoli ne bi mogla podpreti zakona, ki bi podprl odplačno pridobljeno zemljo in s tem ogrozil 13.000 zaposlenih in več kot pol tržne proizvodnje hrane. Ne mogla bi podpreti zakona, ki bi zaposlenim mirno pobral objekte družbenega standarda; ki delavcem, kateri živijo z nemogočimi nizkimi plačami, ker tako rešujejo obstoj svojega podjetja, ne bi priznal zadolžnic za neizplačani del plač kot sredstva za nakup delavskih delnic; ki bi izenačil pravice tistih, ki so delali 30 in 40 let, s pravicami tistih, ki niso nikoli delali z družbeno lastnino; ki bi opeharil mladoletne delavce; ki bi otroke proglasil za nedržavljanke zato, ker še nimajo 18 let; ki bi bolj varoval interese razlaščenec, države, njenih agencij in skladov in bogatih kmetov kot pa interese tistih, ki so skoraj vse, kar se danes lastnini, ustvarili s svojim delom in velikim odrekanjem.

Zdi se mi, da tudi v tem primeru velja stara ljudska modrost: »Boljša je prva zamera kot zadnja!«

SONJA LOKAR

OPRAVIČUJEMO SE

V Dolenjskem listu, št. 45 z dne 5. 11. 1992, je bil pod naslovom »OZVOČENJE« v rubriki Novomeška kronika objavljen članek o slabi kvaliteti ozvočenja, ki je bilo v uporabi med komemoracijo na pokopališču v Ločni v nedeljo, 1. 11. 1992.

V letošnjem letu smo se v JP Komunala odločili, da bomo tudi mi nekaj prispevali k svečanosti komemoracij ob dnevu mrtvih na pokopališčih v Ločni, Šmihelu in Prečni. V ta namen smo si izposodili potrebno število ozvočenj in jih, resnično z dobrim namenom, namenili na omenjena pokopališča. Prepričani smo bili, da so sposojena in nameščena ozvočenja kvalitetna. Žal pa se je pokazalo, da smo z namestitvijo slabega ozvočenja na pokopališču v Ločni dosegli nasprotni učinek, kot smo ga želeli doseči. Za storjeno napako nam je resnično žal in prosimo vse udeležence komemoracije, da nam nebulji dogodek oprostijo.

Direktor:
ADOLF ZUPAN, dipl. iur., I.r.

Franc Cvetan

V Ljubljani je v 69. letu umrl Franc Cvetan, nosilec partizanske spomenice 1941 in številnih odličij in priznanj.

Rodil se je 1923 v vasi Gorenje Kamence, pri Novem mestu v številni kmečki družini. Leta 1941 se je opredelil za sodelovanje v OF. Zavedal se je, kakšna usoda čaka slovenski narod zaradi italijanskih in nemških okupatorjev. Odločil se je braniti slovenski narod. Zelo mlad in neizkušen se je bojeval za svobodo v Dolenjskem odredu, Gubčevi brigadi in 1. slovenski artiljerijski brigadi. Okusil je vse grozote štiriletnih vojn. Bil je priljubljen in pogumen bорец in poveljnik. Soborci ga bomo ohranili v spominu kot izredno dobrega tovariša.

Vojno je končal kot politični komisar brigade. Po vojni je služboval v JLA, pozneje pa je bil premeščen v UNZ Slovenije. Po upokojitvi je napravil lep vinograd in zidnico na Trški gori. Zelo rad je vabil prijatelje in znance na pokušno vina in na klepet.

Prijatelji in znanci ga bomo pogrešali. Ne bo ga več na Trško goro, ki jo je tako ljubil, ne bo več veselih družin. Odel je France, ki je imel v sebi veliko srčne kulture, vedno pripravljen za prijazno pomoč vsakemu, ki jo je potreboval. Vsem, ki smo ga poznali, bo ostal v lepem spominu.

I. SOMRAK

PRIMOSTEK IMA ASFALT

Primostek je bil zadnja vas v metliški občini, ki ni imela asfalta. Vaska nesoglasja in tudi nezainteresiranost nekaterih so pripomogli, da vas ni napredovala kot ostale v občini. Vendar nam je letos le uspelo, da smo dobili dobrih 7 tisoč kv. metrov asfalta. Krajani smo v akciji, ki je bila letos ena večjih v občini nasploh, opravili 2.000 delovnih ur. Ob tem bi se v imenu gradbenega odbora in vaščanov rad zahvalil za vsestransko podporo, nasvete in pomoč predsedniku občinskega izvršnega sveta Jožetu Matekoviču, podpredsedniku IS Marjanu Končarju in predsedniku krajevne skupnosti Podzemelj Božu Kobetu.

ANTON BAJUK
Primostek

DOPOLNILO

Zaradi krajšanja prispevka »Z majhnimi koraki«, objavljenega v prejšnji številki DL, dne 5. novembra, na 3. strani, so bralci in prizadeji, ki so nas poklicali, upravičeno dobili vtis, da sevnška občinska skupščina ni sprejela odloka o agromelioracijah na območju Škocjan-Smarješke Toplice, ki zadeva tudi 13,65 ha zemljišč v k.o. Telčice in Krsinji Vrh, last štirih višinskih kmetij. V prvotnem besedilu avtorja pa je bilo jasno zapisano: »Sevnški poslanci občinske skupščine so sprejeli odlok, ki omogoča uvedbo postopka za to melioracijo. Sprejeli pa so le osnutek odloka (ker še ni mnenja Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine) za melioracije 54,68 ha površin v k.o. Tržišče, Vrh, Kal, Krsinji Vrh, Podbošt, Studence, Podvrh, Trnovec, Zabukovje in Kladje. Zemljišča so last 22 kmetij.«

UREDNIŠTVO

Smreke ob Hadlovi vili so padle

7. novembra so v meglenem jesenskem jutru, kakršno se za pogreb spodobijo, padle smreke na vrtu nekdanje Hadlove vile v Novem mestu. Padla je zadnja protiutež asfaltu in z vilo neuglašeni betonski, jekleni in plastični arhitekturi Renaullovega prodajnega središča. Zdaj je na tem kraju novomeški razvojniški domišljiji napoti samo še lipa na jugozahodnem vogalu zgradbe.

Pa ne bi bilo treba, če bi graditelji škarje, ki tik pod smrekami teče ob Zagrebški cesti, videli vsaj za pečen čez lastni nos. Ko so kopali v globino h koreninam dreves, jih je mimoidoči strokovnjak opozoril, da smreke, ki so enkrat že morale usmeriti korenine drugam, vdrugič nasilja ne bodo prenesle. Pionirjevi izvajalci so ga prijazno pomirili, »da bodo to povedali naprej.« In so, tako kot pri kostanjih drevoreda ob Partizanski cesti, ki s koreninami v zraku umirajo kar tako,

sami od sebe.

Praznine ob Hadlovi vili se bomo hitro navadili. Na praznino v glavah tistih, ki so jo ukazali narediti, smo se že zdavnaj. Revoz bo gotovo poskrbel za kozmetični popravek in bo ob cesti posadil novo rastlinje. Ne bo pa vrnil 50 let življenja dreves, ki so, ne da bi zanje kdo posebej skrbel, vendarle bila tudi eno od znamenj Novega mesta.

Za mesto je žalostno, da mu s trdo roko vsiljujejo merila vrednotenja okolja, nad katerimi se drugje po svetu in tudi po Sloveniji samo še križajo. Sodeč po neznatnem številu meščanov, ki zoper ta pravila ali bolje rečeno brezpravje povzdigujejo glas, pa je zastrašujoča lahkotnost, s katero se ljudje na tak primitivizem množično navajajo in ga tiho uzakojajo.

Podreti staro drevo v evropskih in severnoameriških mestih je draga zadeva. V Helsinkih, glavnem mestu

najbolj gozdnate evropske države, graditelji na sekanje starih dreves niti ne pomislijo, ker je njihova cena tako visoka, da je investitor ne bi prenesel.

Novomeški bledozeleni odnos do mestnega drevja, ki so nam ga pred mnogimi desetletji posadili od današnjih veliko bolj polnokrvni zeleni, bi se moral popraviti vsaj tako, da se vsa stara drevesa zaščitijo in se jim pusti, da umrejo kolikor toliko naravne smrti. Da bi jih zdravili? Ne, to je za novomeško ekološko obzorje previsoko letča misel! Ker dreves ne moremo saditi starih, bi morali pri njih negovati in spoštovati to, kar imajo od časa, nad katerim hvala bogu še ne znamo delati nasilja. Spoštovati bi morali njihovo starost in veličino.

Morda pa glavni novomeški iztrebljevalci kostonjev in smrek zadnjih let poznajo kakšen izvir, inovativen, pionirski odgovor tudi na to vprašanje?

JANEZ PENCA

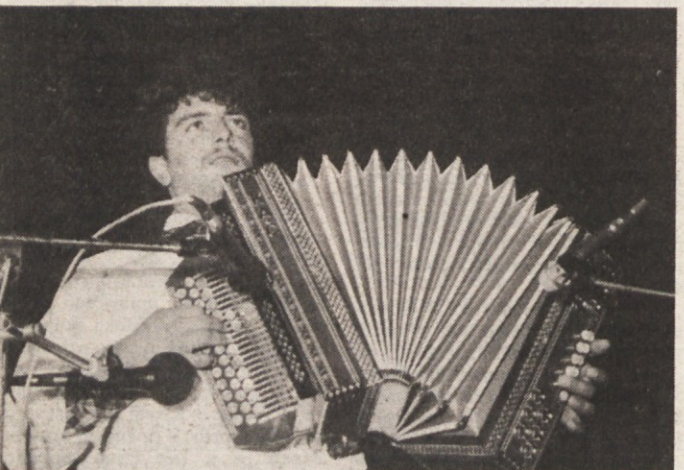
Dogodki v sliki in besedi

VAS Z NOVO PODOBO — Te dni je tudi vaška ulica na Škrjančah pri Novem mestu dobila asfalt. Vaščani so sami pripravili tampon in plačali dve tretjini asfalta, eno tretjino pa bo iz zbranega samoprisknega dodala krajevna skupnost Šmihel. Predsednik krajevne skupnosti Stane Zalar je povedal, da je šla tudi letos večina izdatkov te krajevne skupnosti za dograditev kanalizacije, del pa za obnovo javne razsvetljave, asfaltiranje prečne ulice do gasilnega doma, odstranitev nevarne prometne točke na glavni ulici in še nekaj manjših del, vse v Šmihelu. (Foto: T. Jakše)

NOVA TRGOVINA — Družina Staniša s Težke Vode postaja prava trgovska družina. Žena Jožica ima že nekaj časa trgovino Emonko na Prešernovem trgu v Novem mestu in prodaja vse vrste kave in peciva, mož Slavko pa je od minulega petka naprej sklenil pričeti na svoje. Trgovino Elvod z elektromaterialom je odprl v novonastajajočem trgovskem centru BTC v Bršljinu. Otvoritev je bila dobro »založena« in če bo s trgovino tako tudi kasneje, se mu ni bati, da bi bilo njemu in njegovim trgovcem dolgčas za pulom. Otvoritveno slovesnost je popestril glasbenik Alojz Pungartnik iz Ljubljane. (Foto: J. Pavlin)

HARMONIKARIJI — Pred časom je bilo v Mokronogu glasbeno tekmovanje izvajalcev na diatonični harmoniki. Program na prireditvi je povezoval Lojze Podboj, vodja Modre kronike. Srečanje »fraitonarjev« je bilo v tem kraju tokrat prvič in organizatorji upajo, da bo postalo tradicionalno. Na fotografiji: Marko Kolenc s Čateža pri Trebnjem med nastopom, ki mu je prinesel prvo mesto na tem tekmovanju. Kaže, da bo o harmonikarju še slišati, saj se pripravlja s svojim triom »Mi trije« na snemanje lastnih skladb. Organizatorji mokronoškega tekmovanja se zahvaljujejo glavnim sponzorjem Tili, Barlogu in Mesarstvu Cvetan ter drugim.

ČRNOMALJSKA REPA ZA ŠTAJERCE — Kooperanti črnomaljske kmetijske zadruge so letos prvič pridelali repo za celjsko podjetje Suvila. Pretekli teden je za zadruga odkupila okrog 15 ton, načrtujejo pa, da je bodo vsaj še toliko. Kmetje so morali repo olupiti, zato pa je bila odkupna cena višja, 15 tolarjev za kilogram. Žal bodo denar dobili šele poldrugi mesec potem, ko so jo prodali. Sicer pa v zadrugi napovedujejo, da bodo s pridelavo zelenjave v kooperaciji nadaljevali tudi prihodnje leto. Kumaricam, kitajskemu zelju in repi, ki so jih kmetje sadili letos, pa se bo pridružila še kakšna povrtnina. (Foto: M.B.-J.)

SIMBOLIČNA OTVORITEV — Brane Štublar (desno) je presekla srobot čez prenovljeno cesto na Goro miru, medtem ko je vodja revirja Planina Franc Janež prvim, ki so stopili po novi cesti, povedal nekaj spodbudnih besed. (Foto: M.B.-J.)

Obnovljena cesta na Mirno goro Velika pridobitev

PLANINA — Pred tednom dni je vodja črnomaljskega tozda novomeškega Gozdnega gospodarstva Brane Štublar, potem ko je z vejnikom presekla srobot, simbolično odprl 3.900 metrov posodobljene gozdne ceste od Planine do Mirne gore. Ta pridobitev ni velikega pomena le za gozdarje, ki so doslej vozili po poti, ki si je komaj zaslužila to ime, pač pa tudi za izletnike, saj postaja Gora miru, kakor so jo nekdaj imenovali v okoliških vaseh živeči Kočevarji, vse bolj priljubljena planinska izletniška točka.

Obnova ceste — dela je opravil tozdr Transport in gradnje pri GG Novo mesto — je bila v načrtu že pred dvema letoma, a je zaradi pomanjkanja denarja prišla na vrsto šele letos. Kot je povedal vodja tozda Vinko Vidrih, je cesto v sedmih mesecih obnovilo šest ljudi. Del materiala so dobili na cesti, dodatno pa so pripeljali še okrog 3.000 prost. metrov peska. Ureditev kilometra makadamske ceste je veljala okrog 5 milijonov tolarjev. Črnomaljska občina je prispevala milijon tolarjev, prav toliko obljublja planinci, podjetje PTT pa 500 tisočakov. Za ureditev obračališča pri planinskem domu na Mirni gori pa je črnomaljsko planinsko društvo prispevalo 200 tisoč tolarjev.

Vinko Vidrih je ob tem za gozdarje pomembnem dogodku optimistično povedal, da vse kaže, da se bo znova začela obnova in gradnja gozdnih cest, ki je bila v zadnjih letih precej pičila. Medtem ko so nekdaj na območju GG Novo mesto zgradili po 15 kilometrov gozdnih cest na leto, so jih leta 1990 le 800 metrov, lani 1.200 metrov, letos pa že 5.400 metrov. Predsednik črnomaljske občinske skupščine Martin Janžekovič pa je izrazil upanje, da se dela na Mirni gori ne bodo ustavila, saj mora dobiti ta gora podobno, kot jo je imela nekdaj, kar bo v zadovoljstvo vseh občanov. Semiški župnik je ob tem že napovedal, da bo začel s pomočjo prebivalcev na mestu, kjer je nekdaj že bila, graditi cerkev, za kar ima zbran že ves potreben material.

M.B.-J.

OTROKOM IZ BIH

LJUBLJANA - Profit, M Zin in podjetje Sidarta organizirajo humanitarno - mirovniško akcijo. Ta teden je Unicef posvetil otrokom, ki jih je vojna v BiH neposredno prizadela. Tudi mi želimo ob sodelovanju propagandnih agencij in nekaterih drugih podjetij storiti nekaj konkretnega zanje, hkrati pa tudi v najširši javnosti izraziti nezadovoljstvo z vojno. Stiskali bomo visoko naklado razglednic z risbami begunskih otrok. Nekaj jih bomo poslali na naslov mednarodnih organizacij kot protest proti jalove mu reševanju vojne v Bosni. Večji del razglednic pa bo ostal v prosti prodaji. Za izkupiček nameravamo kupiti tiste stvari za otroke, ki jih v centrih najbolj potrebujemo. Sredstva zbiramo na žiro računu založniškega podjetja Sidarta, Cerkova 9, Ljubljana: 50100-601-71895, s pripisom Za otroke iz BiH.

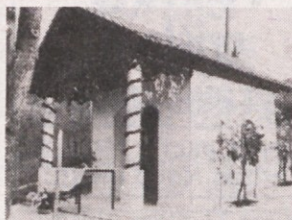
NA SOBOTNI POHOD Z VLAKOM

Udeleženci 6. množičnega pohoda po Levstikovi poti od Litije do Čateža, ki bo v soboto, 14. novembra, s startom v Litiji med 7. in 9. uro, imajo za pot z vlakom 30 odst. popusta za enosmerno in povratno potovanje. Popust velja na vseh rednih potniških vlakih, ki prispejo v Litijo do 10. ure, in na posebnem vlakcu, ki odpelje iz Ljubljane ob 7.30. Ob vrnitvi s pohoda velja popust na vseh vlakih iz Litije in Velike Loke pri Trebnjem.

Kapelica je zdaj kot nova

V nedeljo blagoslovili hiško s svetimi podobami

GABRJE — V Gabrju, v Gabrski gori, je starodavna kapelica spet lepa, kot je bila nekdaj, če ne še lepša. Prenovili so jo in jo v nedeljo, 8. novembra, blagoslovili. Sosedje Ančke, ki je nekoč leta in leta pridno krasila tukajšnji oltarček in okolico, letos ni več med živimi, zato pa so mali sveti hramček za slovesnost okrasili drugi. Dobro so opravili to delo. Tako je kapelica v sončni nedelji imela pročelje ozaljšano z zelenjem in vinskih trtama, ki sta bili obloženi z grozdem, čeprav samo za to priložnost. Na mizi je bil kruh, v peharju na tleh ob svečano pogrnjeni mizi so se ponujali svetu črna redkev, koleraba, orehi, kostanj in drugi plodovi narave iz rok tukajšnjih domačinov, zaobljubljenih častilcev vsega zdravega kmečkega. Kapelico, ki stoji »v Markotu«, kot vedo povedati Gabrčani, je vprico številnih domačinov in drugih, ki so prisostvovali dogodku, blagoslovil Janez Jesenovec, župnik iz Brusnic.

Kapelica v Gabrski gori

Kapelico so obnovili na pobudo vinogradnikov, ki se tako radi zatečejo iz novomeškega vrveža med zidanice in v mir in skrivnostni svet Gabrske gore, torej hote ali nehoti v bližino kapelice. Pri temeljiti prenovi je sodelovala tudi krajevna skupnost Gabrje. Tako so z združenimi močmi naredili v kapelici spet zgledno lep prostor za vrnitev Marije, sv. Ane in Joahima, torej kipevce, ki jih je že davno pred to nedeljo obnovil pater Wolfgang v svoji delavnici v Pletterjah.

M. LUZAR

UPOKOJENCI O ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU

Na sestanku predstavnikov društev upokojencev v Trebnjem 27. oktobra so obravnavali celotno problematiko obveznega in prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja, ki jo ureja nova zdravstvena zakonodaja. Ugotovili so, da je pri upokojencih za to zakonodajo veliko zanimanje, dilem, skrb in še vrsto nerazčiščenih vprašanj. Udeleženci sestanka so sprejeli naslednja priporočila in zaključke: v mesecu novembru naj organizirajo vsa društva upokojencev informativne sestanke, priporočajo, da pristopijo vsi upokojenci k prostovoljnemu zdravstvenemu zavarovanju, tako da se skupinsko zavarujejo za polno zdravstveno zavarovanje, pokojninski zavod naj bi vsem upokojencem poslal posebno izjavo z namenom, da bomo, če se odločimo za prostovoljno zdravstveno zavarovanje, dali soglasje, da ta zavod odtrguje mesečno premijo od pokojnine za to zavarovanje in jo nakazuje zdravstvenemu zavodu, zavod za pokojninsko zavarovanje pa naj v imenu upokojencev sklene skupinsko pogodbo z zavodom za zdravstveno zavarovanje in v njej zagotovi vse predvidene ugodnosti za upokojence, vključno znižano premijo za 20 odst.

Organizatorji so se že dogovorili, da bodo spomladi organizirali revijo pevskih zborov upokojencev, ki bo v Novem mestu.

RUDI HRVATIN

ODLIKOVANJE KOČEVSKI REKI

KOČEVSKA REKA — Predsedstvo Republike Slovenije je za izjemne zasluge pri obrambi svobode in uveljavljanju suverenosti Republike Slovenije podelilo odlikovanje »častni znak svobode Republike Slovenije« krajevni skupnosti Kočevska Reka.

V. D.

MARKO POLENSKEK
Novo mesto

Leopoldovih 90 jeseni

V novembru bo 90 let zaokrožil Leopold Jovan. Tiho in skromno, kakršn je bil tudi tok njegovega življenja od izvira dalje. Čeprav rojen ljubljancin, je največ svojih ustvarjalnih moči kot učitelj posvetil dolenjskim šolarjem. Na Dolenjskem je stekla zibelka vsem štirim njegovim otrokom. Tja se rad vrača s svojim izvrstnim spominom, pa tudi njega se gotovo še marsikdo spominja.

Luč sveta je ugledal še v času Avstro-Ogrske. Njegovo otroštvo je teklo po ozkih ulicah, ki vijugajo k ljubljanskemu gradu. Odraščal je kot edinec brez očeta, ob grenkem vonju tobaka, ki je materi dajal dolge ure dela v Tobadni tovarni. Zato je bil čez dan v varstvu dveh tet, ki sta zanj dobro skrbeli, hkrati pa ga vzgajali v poštenega, vernega fanta. Z materjo sta stanovala v eni od grajskih soban, kjer pa ni bilo niti sledu po čem kraljevskemu. Po končanem učiteljskem študiju so mu dodelili prvo službeno mesto v Dolenjski, zasanjani gorenjski vasi pod Jamnikom. To so bili časi, ko so bili učitelji še idealisti, čeprav se Polde ni nikoli izgubljal v romantiko.

Da bi ostal čim bliže materi, ki je bila že bolehnja, je bil oproščen vojaščine. Po njeni smrti se je preselil na Dolenjsko in v Karteljevem srečal življenjsko spremljevalko. Po poročni zaobljubi sta se s čedno, romantično učiteljico Sandro najprej za nekaj let ustavila v Zameškem. Tik pred vojno je skupna službena pot pripeljala v Sempetru (Otočec), kjer je Polde postal upravitelj šole nad zeleno Krko. Trem sinovom se je dva tedna pred izbruhom vojne pridružil še najmlajša članica družine. K njenemu prihodu na svet je pripomogel sam otoški grof Margheri, ki se je s svojim motornim čudom-avtom odpeljal v Novo mesto po zdravnika. Nasploh je grof veljal za častivrednega človeka, ki je bil v dobrih odnosih z vaščani.

Vojna vihra ni opustošila le gradu, ampak prizadejala globoke rane ljudem ob Krki. Tudi šole ni zaobšla. S polno mero razumnosti in sreče je Jovanovim uspelo obdržati družino skupaj. Sandra je kot pravi diplomat z odličnim znanjem nemščine in italijanščine pogosto »pogasila ogenj« v razgretih vojaških glavah.

Iskrenost na prvih povojnih volitvah jih je primorala k selitvi v Krmelj. Njihovo domovanje je imelo spet »grajski pečat«. Polde se je potrudil, da so šolske prostore iz Jakilovega gradu premestili v primernejšo stavbo ob cesti proti Šentjanžu. Mali učiteljski zbor je moral obvladati bogato zakladnico znanja za pisano družinsko učencev nižje gimnazije. A kljub preproščini in siromaštvu so bili tedanji otroci povsem drugačni, polni hvaležnosti in spoštovanja.

Družina z odrasčajočimi otroci se je kasneje preselila v Ljubljano, v hišo Sandrininih najbližjih. Zrasla je namreč v ugledni meščanski družini kot druga izmed šestih otrok.

Polde se je od Dolenjske poslovil s službovanjem v Šentlovrencu. Kot vzgojitelj (perfekt) v ljubljanski vajenski šoli je sklenil svoje zanimivo, a naporno 40-letno učiteljevanje. V pokopju je ponovno našel čas za vrtanje, a nikoli se ni ločil od svojih zvestih prijateljev knjig. Otroci so si medtem že spletli svoja gnezda, vsi štirje uspešno doštudirali in tako kar

Kamera odkriva

»GLEJ, TAKŠNO SEM UJEL!« — Tako se je pohvalil Branko Jarc iz Sardinje vasi, ki zdaj že dolga leta živi v Kranju. V petek je, kakor to počne večkrat v zadnjih 25 letih, lovil platnice v Krki pri Srebrničah. Ker ribolov ni bil preveč uspešen, se je odločil vreči vabo še za ščuko. Kaj kmalu je za njegovo silikonsko ribo ugriznila 93 centimetrska ščuka, ki je tehtala 7,2 kg. Požrešnica je svojo prenegljenost plačala z življenjem. Kdo ve, v katerem gorenjskem loncu se bo kuhala? (Foto: B. D.-G.)

KOREN REKORDER — Letos jo je narava po svoje zagodla. Po presušnem poletju in preveč deževni jeseni človek res ne bi pričakoval rekordnih pridelkov. A Terzija Grm iz Deče vasi pri Trebnjem ga zagotovo drži v rokah. Šestdeset centimetrov dolg, mogočen koren ji je iz domačega semena zrasel na čisto navadni, s hlevskim gnojem pognojeni njivi. Sama ga je prinesla v uredništvo in ga pridržala pred fotoaparatom, zato res ne more biti dvoma. (Foto: T. Jakše)

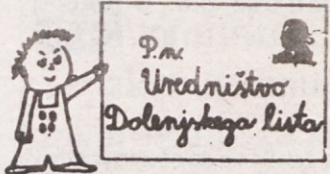
CVETOČA ČEŠNJA — Nemalo začuden je bil Novomeščan Vid Bauer iz Vrhovčeve ulice v ponedeljek, ko se je pripeljal do svoje zidanice pri Starem gradu pokušat letošnji vinski pridelek. Z njim je vse v najlepšem redu, češnja na sadnem vrtnu pa se za ta čas kaj čudno obnaša. Kaj pomeni njeno cvetenje ta čas, lahko le ugibamo. Morda to, da se hude zime ni bati. (Foto: J. P.)

najbolje dokazali, da kovačeva kobila ni vedno bosa. Najstarejši sin, danes znani zdravnik na Gorenjskem, je celo vpisan v »zlato knjigo« novomeških odličnjakov. Hči, prav tako zdravnica, je starša vzela s seboj v novo hišo. A prijetno sozvočje njune zveze, obsijano z zlatim jubilejem, je pretrgala Sandrina bolezen. Že tri leta je primorana na nego v domu za ostarele, a ne mine dan brez pozornosti njune družine. Misel nanjo v Poldetu ne bo nikoli ugasil, a z usodo se je pač treba sprijazniti in ji stopiti naproti.

Ker je vedno živel v globoki veri, ni nikoli zapadal v depresije, iz katerih ni videti izhoda. Le majhen del, ki je potreben za življenje, je ohranjal zase, vse drugo je razdal drugim, »bolj potrebnim«. Morda je prav zaradi skromnosti in nesebične dobrote ohranil tako čilost. Za oster in bister um pa gre zaslugi tudi knjigam, ki jih prebira in študira. Kot živ dokaz za rek, da je človek star šele takrat, ko nima več želje, da bi se česa naučil. In zdi se, da se (pra)deditelj 9 vnukov in 4 pravnukov ne bo nikoli zares postaral.

S. J.

NA TEKMOVANJU IZ LOGIKE

V soboto, 24. oktobra, se je v Ljubljani odvijalo republiško tekmovanje iz logike. Iz naše šole sva se tega udeležili samo dve učenki, obe sva na šolskem tekmovanju dosegli najboljši uspeh. Najmlajši logiki smo se zbrali pred Fakulteto za elektrotehniko in računalništvo, kjer so nas najprej seznanili, kako bomo preživeli sobotni dan. Sledilo je preverjanje znanja, kar seveda za nas učenje ni bilo lahko delo. Naši mentorji medtem niso počivali, ampak so poslušali predavanje Z logiko v leto 1993. Sledila je malica, potem pa smo se odpravili v kino. Ob štirih popoldne smo se zopet zbrali in nestrpno čakali na rezultate. Seveda me ni bilo med najboljšimi. Na republiško tekmovanje se je od 5.000 učencev, srednješolcev in študentov uspelo prebiti le 500 tekmovalcev, zato je bil zame že velik uspeh, da sem lahko tekmovala v Ljubljani.

VESNA MIRTEJ
8. r., OŠ Boštanj

OBISKALI SMO VRSTNIKE V AVSTRIJI

Že nekaj časa se dopisujemo z vrstniki iz Avstrije. Naslove nam je dala gospa Dragica Gornik, ki je vse skupaj tudi organizirala. V maju so nas najprej obiskali oni, v oktobru pa smo jim obisk vrnili. Na železniški postaji v Podrožici nas je pričakala njihova profesorica, ki poučuje slovenski jezik, s svojimi dopisovalci pa smo se srečali v glavni šoli v Vetrinju. Vrstniki so nas peljali v Celovec, kjer smo si ogledali znamenitosti mesta. Prvo noč smo prespali pri svojih vrstnikih, naslednje jutro pa smo odšli z njimi v šolo, kjer smo se seznanili z njihovim načinom pouka. Nato smo se odpeljali do vasice Kopanji, od tam naprej pa smo imeli še približno eno uro hoda do koče na Blešči planini, ki je edina koča v lasti Slovenskega planinskega društva Celovec. Tam je zapadlo že 25 cm snega, tako smo se lahko kepali. Imeli smo se lepo. S svojimi dopisovalci smo preživeli mnogo lepih trenutkov, ki pa se bodo, upam, še kdaj ponovili.

NINA BIZJAK
7. b, OŠ Ob Rinži

PRED VPISOM NA GIMNAZIJO

O poklicnem usmerjanju smo imeli na naši šoli tri okrogle mize za starše. Ena od njih je bila gimnazijska, ki jo je vodila profesorica Zalokarjeva. Zvedeli smo, da je gimnazijski program namenjen zlasti pridnim učencem, ki znajo trdo delati. Novomeška gimnazija je med najbolj zahtevnimi že pri sprejemu. Lani je bilo minimalno število točk za sprejem 126, kar jo je po strogosti uvrščalo na četrto mesto v Sloveniji, med srednjimi šolami v dolenjski regiji pa kar na 1. mesto. Na okrogli mizi je bila dana pobuda, da bi imeli zaradi velikega zanimanja učencev za nekatere gimnazijske smeri več oddelkov in če je potrebno, pouk v dveh izmenah. In še zanimivost. Zaključni izpit na osnovni šoli letos ne bo obvezen. Vendar, pozor! Gimnazija in večina srednjih šol bo ob vpisu zahtevala rezultate zaključnega izpita.

JERNEJ TOMŠIČ
8. b, OŠ Grm
Novo mesto

ZBIRANJE STAREGA PAPIRJA

Že v začetku šolskega leta smo sklenili, da se bomo vključili v akcijo zbiranja starega papirja. Vsako jutro smo ga pred poukom prevzemali, tehtali in shranjevali v zaklonišču. Vzdušje je bilo zelo napeto, saj smo vsi radovedno pričakovali končne rezultate. Izkazalo se je, da je bil najbolj zagnan 8. a razred, ki je zbral 1,7 tona papirja. Vsi skupaj smo ga zbrali približno 5,5 tona. Denar, ki ga bomo dobili, bomo namenili osmošolcem, za nakup papirja za fotokopiranje, nekaj denarja pa bo dobila tudi razredna stopnja.

SIMONA SMREKAR
novin. krožek
OŠ Škocjan

USTVARJALNI UČITELJI — Starši otrok, ki so se minuli četrtek udeležili rednega roditeljskega sestanka v bršljinjski osnovni šoli, so bili nemalo presenečeni, ko so si pred vstopom v učilnice v avli ogledali množico raznovrstnih pripomočkov, ki jih učitelji na razredni stopnji sami že leta in leta pripravljajo zato, da bi bili pri pouku uspešnejši. Učila, ki jih na slovenskem trgu ni mogoče kupiti, učence prek igre spodbujajo k temu, da se nekaj naučijo ali spoznajo nekaj novega. (Foto: J. Pavlin)

Dolenjci spet zbrali največ

Za begunske otroke so zbrali in napolnili 300 šolskih torb

NOVO MESTO — Akcija Unicefa, teden miru, s katero so želele evropske države pomagati ogroženim prebivalcem Bosne in Hercegovine, se, tako kot mnoge pobude za mir do sedaj, ni uresničila. Akcija »Medvedek in barvice za otroke brez doma«, ki si jo je zamislila Zveza prijateljev mladine Slovenije, je bila uspešnejša. Dolenjci so se, kot že mnogokrat doslej, spet izkazali. Po osnovnih šolah novomeške občine so učenci in njihovi starši darovali celo več, kot potrebujejo šolobvezni otroci, nastanjeni v begunskih centrih in pri sorodnikih v novomeški občini. V Domu za učence v Šmihelu se je ob zaključku akcije zbralo skoraj 300 šolskih torb, ob njih pa 1130 velikih in malih zvezkov, na tisoče flomastrov, svinčnikov in kuličev, ravnil in trikotnikov ter ostalega šolskega pribora. Begunski otroci na Dolenjskem potrebujejo le 142 torb, zato bodo druge reči poslali v ostale begunske centre po Sloveniji, kjer so bile podobne akcije manj uspešne. Poleg torb so Dolenjci tej akciji, v kateri so poleg zveze prijateljev mladine sodelovali še Karitas župnije Kapitelj, Sekretariat za družbene dejavnosti občine Novo mesto, OO RKS in Center za socialno delo, nabrali precej oblačil in za manjši tovarnjak igračk, ki jih bodo razdelili med predšolske begunske otroke. Slovesna izročitev torb in igračk bo danes, 12. novembra, ob 12. uri na dvorišču Doma za učence v Šmihelu.

J. P.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 18. do 31. oktobra so v novomeški porodnišnici rodile: Mojca Beg iz Otočca — Uroša, Jožica Blažič iz Vrbovca — Mateja, Pepca Juršinič s Hrasta pri Vinici — Zdravka, Zvonka Golob iz Stranske vasi — Jolando, Mojca Adlešič iz Črnomlja — Matica, Tanja Matkovič iz Črnomlja — Matica, Jožica Žarn iz Malega Mraševega — Matjaža, Martina Kremesec iz Črešnjevca — Klemenca, Alenka Čeranič iz Metlike — Roka, Ivanka Hudorovac iz Križevske vasi — Sabino, Majda Smrekar iz Češenj — Petro, Mojca Tomc-Jurman iz Črnomlja — Majo, Irena Pirnar iz Sentjurja — Špelo, Nevenka Rozman iz Dol. Karteljevega — Sašo, Zalka Vrbanc iz Daljnjih Njiv — Heleno, Mateja Kos iz Sentjerneja — Matica, Andreja Brezovar iz Mirne Peči — Tadeja, Magda Rutar iz Spodnjih Vodal — Majo, Zdenka Kajin iz Sečje-ga sela — Jožeta, Bernarda Fink-Spehar iz Podhoste — Anžeta, Brigita Ivančič iz Žužemberka — Danijela, Nataša Babor iz Zorenčev — Matica, Marija Starešinič iz Zilj — Barbaro, Anica Kočjaž iz Vrhovega — Urško, Ana Žunič s Kala pri Semiču — Majo, Jožica Lesar iz Jurne vasi — Klemenca, Vida Rahija iz Mošencev — Danijela, Fanika Lindič iz Klenovika — Mitjata, Marijeta Zupančič iz Raven — Kristijana, Jožefa Progar iz Mirne Peči — Mirno, Nataša Moravec Jakofčič iz Malega Nerajca — dečka, Marijeta Jesih iz Tanče Gore — dečka, Antonija Mohar s Krke — deklico in dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Petra Hribar z Mestnih njiv 12 — Ano, Liljana Dular s Ceste herojev 64 — Karin, Ramiza Kuletič z Zupančičevega sprehajališča 2 — Jasmino. Čestitamo!

Volaričeva 5
66230 POSTOJNA
tel. 067/23-651
fax: 067/21-515

**vzdrževanje strojev in naprav
franco prodaja na drobno in dostava**

REKLAMNA AKCIJSKA PRODAJA LESNO OBDELOVALNIH STROJEV

Novi stroji na zalogi:

- debelinka
- tračna žaga
- vzdolžna krožna žaga s predrezilom 3000 mm
- kombinirka 350 mm 6 operacij
- 4 stranski obdelovalni stroji ROTOMAT
- nadmizni rezkar s pomično mizo
- debelinka 520 mm

Rabljeni stroji na zalogi:

- kontaktna brusilka dvovoljna 1100 mm
- vzdolžna krožna žaga s predrezilom 3000 mm
- 3 stranski stroj 400 mm
- debelinka 500 mm
- brusilka za brušenje 150 mm
- brusilka za brušenje tračnih žag
- kombinirka 5 operacij 400 mm
- rezkar 1000 x 1000 mm
- robna fornirka mala
- kombinirka 3 operacije 400 mm
- namenska moznikarka 900 mm

Delovni čas: od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure

PO KONKURENČNIH CENAH VAM NUDIMO TUDI:

- REZILNO ORODJE
- DROBNO MIZARSKO ORODJE

turistična agencija
Partizanska 7
Novo mesto
(068) 28-136

Vpis v plesne tečaje, v petek, 20. novembra, v hotelu Metropol

- * predšolski otroci — začetni tečaj — ob 16. uri
- * predšolski otroci — nadaljevalni — ob 17. uri
- * odrasli — začetni tečaj — ob 18. uri
- * odrasli — nadaljevalni — ob 20. uri

Informacije in vpis: tel.: 28-136

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 12. XI.

SLOVENIJA 1

9.45 - 12.10 in 15.25 - 0.40 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 PROGRAM ZA OTROKE
JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
KAPA NEVIDNICA
NORČIJE V ŽIVALSKEM VRTU
10.50 ŠOLSKA TV:
ANALITIČNA MEHANIKA (6/52)
UČENJE ANGLEŠČINE S POMOČJO VIDEA
MUZZY, ANGLEŠČINA ZA NJ-MLAJŠE (6/20)

12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
15.40 VIDEO STRANI
15.50 NAPOVEDNIK
14.55 ŠPORTNA SREDA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
EBBA IN DIDRIK, švedska nadalj. (6/9)
ŽIV ŽAV
18.30 ŽE VESTE..., svetovalno izobraževalna oddaja
19.05 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 VOLITVE 92
21.40 TVARIETE
22.40 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.05 POSLOVNA BORZA
23.20 SOVA
23.20 DRAGI JOHN, amer. naniz., 30. epizoda
23.44 BEVERLY HILLS, 90210, amer. naniz. (6/22)

0.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.35 Video strani - 16.45 Sova (ponovitev) - 18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni programi - Koper - 19.00 Video lestvica - 19.30 Dnevnik KP - 20.00 TV igrica - 20.30 Gozdarska hiša Falkenau (34. epizoda nemške naniz.) - 21.00 Večer avstralske TV: Esperance, upanje za prihodnost (dok. film); Imam te! (kratki film); Mestne sanje (dok. oddaja o domorodcih); Avstralska visoka planota (dok. reportaža) - 23.00 Video strani

PETEK, 13. XI.

SLOVENIJA 1

10.05 - 12.10 in 15.50 - 2.40 TELETEKST
10.20 VIDEO STRANI
10.30 PROGRAM ZA OTROKE
MOJA DRUŽINA IN OSTALE ŽIVAJI, angl. nadalj. (7/10)
STOL POD POTICO, 1. del lutkovne igrice
11.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, ponovitev
11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
16.05 VIDEO STRANI
16.15 NAPOVEDNIK
16.20 GOSPODARSKA ODDAJA: 10000 obratov, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK, TOK, oddaja za mladostnike
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, FORUM
20.30 VOLITVE 92
22.05 ODLOŽENI RAJ, angl. nadalj. (12/12)
23.00 DNEVNIK 3, VREME ŠPORT
23.30 SOVA
BAGDAD CAFE, amer. naniz. (5/15)
23.55 BEVERLY HILLS, amer. naniz. (7/22)
0.40 VSI SO ZMAGOVALCI, angl. film
2.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.35 Video strani - 16.45 Sova (ponovitev) - 18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni programi - Maribor - 19.00 Jazz in blues - 19.30 Dnevnik RAI - 20.00 Koncert simfonikov RTV Slovenija (prenos 1. dela) - 20.45 Gozdarska hiša Falkenau (35. epizoda) - 21.10 Večerni gost: Dr. Joško Savli - 22.00 Studio City

SOBOTA, 14. XI.

SLOVENIJA 1

7.35 - 12.10 in 14.00 - 2.10 TELETEKST
7.50 VIDEO STRANI
8.00 IZBOR
8.00 RADOVEDNI TAČEK
8.15 LONČEK, KUHAJ!
8.30 OSCAR JUNIOR (4/11)
8.40 UTONILO JE SONCE
9.15 KLUB KLOBUK
11.10 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
12.00 POROČILA
14.15 VIDEO STRANI
14.25 NAPOVEDNIK
14.30 VEČERNI GOST: DR. JOŽKO ŠAVLI, ponovitev
15.20 OŠTRŽKOVE PRIGODE, italij. nadalj. (2/6)
16.10 SREČANJE Z JUTROVIM NA PTUJSKEM GRADU, ponovitev 4. oddaje
16.20 MARIJANA, franc. risanka (2/13)
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTOKI LJUBEZNI, ponovitev nemške poljudnoznan. oddaje
18.00 PRISLUHNIMO TIŠINI
18.30 DOBER TEK! - KUHAJSKI NASVETI PAULA BOČUSEJA (10/22)
18.55 RISANKA
19.10 NAPOVEDNIK
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, UTRIP
20.45 KRIŽKRAŽ
21.50 HILTON, BANGKOK, avstral. nadalj. (2/6)
22.40 TV DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

23.05 NAPOVEDNIK

23.10 SOVA:
POPOLNA TUJCA, amer. naniz. (4/28)
BEVERLY HILLS, amer. naniz. (8/22)
CHERRY 2000, amer. film
2.00 VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
14.30 Tok, tok (ponovitev) - 16.25 Sova (ponovitev) - 17.40 Poglej in zadeni - 18.25 Video meh - 18.55 Kitajski cirkus (1. del) - 19.30 Dnevnik ORF - 20.00 Čarobnost plesa in glasbe - 20.25 Jezni mož (franc.-kanadski film) - 22.00 Tračarije

NEDELJA, 15. XI.

SLOVENIJA 1

8.45 - 14.00 in 14.45 - 0.30 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 PROGRAM ZA OTROKE
ŽIV ŽAV, ponovitev
EBBA IN DIDRIK, šved. nadalj. (6/9)
10.30 FOLKLORNI ANSAMBEL IZ BRATISLAVE
11.00 SPREHODI PO STARI LJUBLJANI, ponovitev 4. oddaje
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 POROČILA
12.05 SLOVENSKI MAGAZIN
12.35 VIDEO MEH, ponovitev
13.05 BEGUNCI, TU Z NAMI
13.20 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
15.10 NAPOVEDNIK
15.15 Maksim Gorki: ŽIVLJENJE KLIMA SAMGINA, ruska nadalj. (7/14)
16.40 NOVOSTI ZALOŽB, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 POŠTAR ZVONI ZMEROM DVAKRAT, amer. film
18.55 TV MERNIK
19.10 RISANKA
19.15 NAPOVEDNIK
19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ZRCALO TEDNA
20.30 ZDRAVO
21.35 ŽIVLJENJSKE PREIZKUŠNJE, angl. poljudnoznan. serija (5/13)
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 NAPOVEDNIK
23.00 SOVA:
AMERIŠKE VIDEO SMEŠNICE, zadnja epizoda
BEVERLY HILLS, 90210, amer. naniz. (9/22)

0.20 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

14.00 Video strani - 14.10 Sova (ponovitev) - 15.30 Športna nedelja - 19.30 Dnevnik - 20.00 Druga godba 92 - 20.35 Na obisk k bogu (dok. oddaja) - 21.25 Dirigenti in muzikanti (nadalj. HTV, 6/7) - 22.20 Mali koncert - 22.30 Športni pregled - 23.00 Video strani

PONEDELJEK, 16. XI.

SLOVENIJA 1

8.45 - 12.10 in 15.20 - 0.50 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 PROGRAM ZA OTROKE
9.50 ODLOŽENI RAJ, ponovitev angl. nadalj. (12/12)
10.35 MERNIK, FORUM, UTRIP, ZRCALO TEDNA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
15.35 VIDEO STRANI
15.45 NAPOVEDNIK
15.50 SLOVENSKI MAGAZIN, ponovitev
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
RADOVEDNI TAČEK
UTONILO JE SONCE (3/6)
OSCAR JUNIOR, naniz. (7/11)
18.15 OBZORJA DUHA, ponovitev
18.50 MOJA KNJIGA O DŽUNGLI, nemška poljudnoznan. serija (11/27)
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 PREDSEDNIŠKI KANDIDATI SE PREDSTAVIJO
21.40 SVET NA ZASLONU
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 NAPOVEDNIK
23.00 SOVA:
BROOKLYNSKI MOST, amer. naniz. (10/12)
BEVERLY HILLS, 90210, amer. naniz. (10/22)
AMERIŠKA KRONIKA, amer. dok. serija (11/13)
0.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.05 Video strani - 16.15 Sova (ponovitev) - 17.30 Športni pregled (ponovitev) - 18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni programi - Ljubljana - 19.00 Videošpon - 19.30 Dnevnik RAI - 20.00 16 črk (TV igrica) - 20.30 Gozdarska hiša Falkenau (nemška naniz., 36/53) - 21.00 Gospodarska oddaja: Evropa 2000 - 21.30 Sedma steza - 22.00 Zgodovina Slovencev v filmskih freskah (6. oddaja) - 22.45 Ciklus filmov znanih režiserjev: Roger Corman: Ligejin grob (angl. film) - 0.05 Moda - 0.35 Video strani

TOREK, 17. XI.

SLOVENIJA 1

8.35 - 12.10 in 14.15 - 0.45 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 PROGRAM ZA OTROKE
ZGODBE IZ ŠKOLJKE
9.50 ŠOLSKA TV, ponovitev
11.00 SEDMA STEZA, ponovitev
11.30 PRISLUHNIMO TIŠINI, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
14.30 VIDEO STRANI
14.40 NAPOVEDNIK
14.45 ZGODOVINA SLOVENCEV V FILMSKIH FRESKAH, ponovitev 6. oddaje
15.30 LIGEJNI GROB, ponovitev angl. filma
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
LONČEK, KUHAJ!
PRVI USPEHI
DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER, amer. naniz. (8/20)
PO BELIH IN ČRNIH TIPKAH (6/8)
18.40 MOSTOVI
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 MARIBORSKA REGIJA V PRIČAKOVANJU VOLITEV
21.40 PRAVA CHARLOTTE, angl. nadalj. (3/4)
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 POSLOVNA BORZA
23.10 NAPOVEDNIK
23.20 SOVA:

SLOVENIJA 2

14.45 Video strani - 14.55 Svet na zaslonu (ponovitev) - 15.35 Sova (ponovitev) - 17.20 Svet poroča - 18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni programi - Koper - 19.00 Orion - 19.30 Dnevnik ORF - 20.00 16 črk (TV igrica) - 20.30 Gozdarska hiša Falkenau (nemška naniz., 37/53) - 21.00 Glasba, show in cirkus - 22.00 Osmi dan - 22.50 Novosti založb - 23.00 Svet poroča (ponovitev) - 23.40 Video strani

SREDA, 18. XI.

SLOVENIJA 1

9.25 - 12.10 in 16.20 - 0.20 TELETEKST
9.40 VIDEO STRANI
9.50 PROGRAM ZA OTROKE
DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER (3/20)
PO BELIH IN ČRNIH TIPKAH, ponovitev 6. oddaje
11.00 PRAVA CHARLOTTE, ponovitev angl. nadalj. (3/4)
11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
16.45 NAPOVEDNIK
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
KLUB KLOBUK
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FILM TEDNA
FLAMBRANA ŽENSKA, nemški film
21.50 SPREHODI PO STARI LJUBLJANI (6/9)
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 NAPOVEDNIK
22.55 SOVA:
RADIO FM, amer. naniz. (8/13)
BEVERLY HILLS 90210, amer. naniz. (12/22)

0.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.45 Video strani - 15.55 Osmi dan (ponovitev) - 16.45 Sova (ponovitev) - 18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni programi - Maribor - 19.00 Psiho - 19.30 Dnevnik HTV - 20.00 Športna sredi - 21.30 Kvartet pozavn Slokar (3. oddaja) - 21.50 Video strani

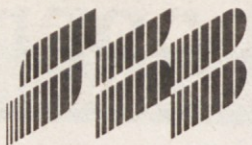
VELEMA
trgovina in storitve, d.o.o.
68000 Novo mesto

C. komandanta Staneta 10
tel. (068) 24-780, 24-781

Grosisti, trgovine, butiki — POZOR!

Na zalogi imamo večje količine tekstilnih izdelkov iz **LASTNE PROIZVODNJE** in iz uvoza:

- dolge spodnje hlače
- otroške, ženske in moške pižame
- sobne copate
- bunde
- flanela srajce
- prevleke za vzglavnike
- otroške dokolenke
- otroške, ženske in moške trenirke
- mečkanke za odrasle

SKB BANKA D.D.

SKB — Podjetje za promet z nepremičninami, d.o.o.
SKB — Real estate broking Firm L.t.d.

AKCIJSKA PRODAJA STANOVANJ »PAVLIHOV HRIB — TREBNJE«

Na Palinovem hribu v Trebnjem prodajamo stanovanja po izredno nizkih cenah.
Cena kvadratnega metra stanovanjske površine znaša 980 DEM.
Stanovanja so razporejena v dveh objektih, na izjemno lepi legi v Trebnjem.
Stanovanja se nahajajo v pritličju, I., II., III., in IV. nadstropju.

Na razpolago so še naslednja stanovanja:

23,00 m² — garsonjera
36,35 m² — 1 sobna
49,35 m² — 1 1/2 sobna
51,50 m² — 2 sobna
52,30 m² — 2 sobna
56,80 m² — 1 1/2 sobna
68,95 m² — 2 1/2 sobna

Način plačila:

— plačilo celotne kupnine v roku 8 dni po podpisu pogodbe
— kupcem nudimo možnost obročnega odplačevanja na 36 mesecev ob 30% začetnem pologu

Vse informacije v zvezi z nakupom daje:

SKB Podjetje za promet z nepremičninami d.o.o.,
Slovenska 56, 61000 Ljubljana
osebno ali po telefonu 061/301-632, 313-468.

SLOVENSKI ŠPORTNI ČASOPIS

EKIPA

PROLES d.o.o. Novo mesto

• prodajamo hrastov »lam« parket po 880 SIT/m²
in
• odkupujemo hrastovo hlodovino
(068) 21-814, zvečer

inter shop

c.k.ž. 10 KRŠKO

TEL.: 0608/32-139

UGODNA JESENSKA PRODAJA:

	SIT
1.) BARVNI TV GOLD STAR 53 cm.	42.612,00
2.) BARVNI TV GOLD STAR 51 cm	39.546,00
3.) C.D. PLAYER GOLD STAR	83.718,00
4.) VIDEO REKORDER UNIVERZUM	31.270,00
5.) GLASBENI STOLP NOVA 10 W	19.890,00
6.) PRENOSNI DVOJNI KASETNIK TOSHIBA	10.914,00
7.) PRENOSNI DVOJNI KASETNIK SONY	10.170,00
8.) ELEKTRIČNI PISALNI STROJ CANON	35.640,00
9.) REGISTRSKA BLAGAJNA SIGMA	37.200,00
10.) PRENOSNI TELEFON	11.940,00
11.) TELEFON NAMIZNI	8.418,00
12.) AMIGA 500 + PAL. MODULATOR	55.840,00
13.) COMMODORE 64 + IGR. PALKI IN KASETNIK	24.212,00
14.) TISKALNIK ZA PC A4 — 9 IGLIC	19.990,00

PLAČILO GOTOVINA ALI 2 ČEKA

trgovsko podjetje

NOVO MESTO d.o.o. — Ljubljanska 27 — 88000 Novo mesto

trgovini elvod in emonka

ELVOD

• tel. (068) 26-071
• elektroinstalacijski material
• bela tehnika
• rezervni deli za pralne stroje in štedilnike

• svetila SIJAJ HRASTNIK
— 15% popust

EMONKA

• kava
• čokolade MILKA
• peciva in čaji iz uvoza
• buteljčna vina
• ekspres aparati za kuhanje kave

Se priporočamo!

UGODNE CENE — PESTRA IZBIRA

»PLANINA«, čevljarsko podjetje, p.o., Črnomelj

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih, zakonsko določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo najmanj srednjo strokovno izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri,
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj v stroki, od tega vsaj 2 leti na vodilnem delovnem mestu,
- da so pri dosedanjem delu pokazali ustrezne organizacijske sposobnosti.

Direktor se imenuje za obdobje 4 let.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Planina, čevljarsko podjetje, p.o., Črnomelj, Na utrdbah 18 (s pripisom: »za razpis«).

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

JUGOTANIN

kemična industrija, p.o. sevnica

ODKUPUJE

LES PRAVEGA
KOSTANJA

Les odkupujemo preko:

- območnih gozdnih gospodarstev
- območnih kmetijskih zadrug

Za vse informacije se obrnite na našo komercialno službo, telefon 0608-81-349, oziroma na naslov: Jugotanim, Hermanova 1, 68290 Sevnica.

Plačilo je dobro in zagotovljeno!

VSAK ČETRTEK

S A L O M O N O V OGLASNIK

Dolenjci, Belokranjci, Posavci...

Novi salon pohištva

K2 JNC

in

NOVA
OPREMA

vam v novem salonu pohištva na Regerških košenicah 65a v Novem mestu nudita po

tovarniških cenah in pod ugodnimi pogoji

vse vrste oblazinjenega pohištva (sedežne garniture, vzmetnice itd.)

Pri nas lahko kupite tudi najnovejše modele zaves modnih barv, karnise in ostalo notranjo dekoracijo podjetja VOAL, d.o.o., Novo mesto.

Tel: (068) 22-802 in 28-135
Delovni čas: od 9. do 12. ure in od 14. do 18. ure
sobota: od 9. do 12. ure

Džirlo

Tel.: (061) 40 787

Čang - Šlang
shujševalni čaj

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem

Vsi dosedanja preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietetski preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je Čang - Šlang, čaj za reduciranje telesne teže po kitajski recepturi. Je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa, povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih maščob in spodbuja izgubo teka. Z rednim pitjem čaja Čang - Šlang bodo izgorele odvečne telesne maščobe, vaše telo pa bo postalo gladko in gibčno. Čaj Čang - Šlang je sestavljen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti.

Čang - Šlang so nekoč pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutili kot en sam požirek.

Škatlica Čang - Šlanga vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za doseg želene telesne teže. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže, niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa Čang - Šlang, čaj s tradicijo več kot 1.700 let.

Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja in vsi problemi bodo rešeni. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno, ohranili boste dobro razpoloženje. Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici Čang - Šlanga pred spanjem. Čaj Čang - Šlang lahko naročite po pošti na naslov: Džirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana in po telefonu: (061) 40 787.

Čang - Šlang prodaja na slovenskem tržišču ekskluzivno podjetje Džirlo, d.o.o., Ljubljana.

Cena Čang - Šlanga je 599 SIT + poštni stroški. Plačate po povzetju.

NAROČILNICA

ime in priimek

ulica in št.

poštna št. in kraj

število zavitkov

Naročilnico pošljite na naslov:
Džirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana

Zahvaljujemo se vsem, ki ste se tako množično odzvali in zahtevali podrobne informacije o Adriaticovem prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju.

Za izkazano zaupanje pa se še posebej zahvaljujemo Vam, ki ste zavarovanje že sklenili. Zagotavljamo Vam, da Vam bo po 1. januarju 1993 ob strani stala dobra zavarovalnica.

Varujte Svoje Zdravje.

Adriatic
zavarovalna družba d.d.
assicurazioni s.p.a.

O Adriaticovem prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju želim izvedeti več, zato mi pošljite podrobne informacije:

Ime in priimek _____
Naslov _____
Poštna št. in kraj _____
Izrežite in v pismu ali na dopisnici pošljite na naslov:
Adriatic, Ljubljanska 3a, 66000 Koper DL

PODJETJE »ŽAGA«, d.o.o., SEVNICA,
Savska 24, 68290 SEVNICA

razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA

Pogoji:
inženir lesne ali gozdarske smeri,
5 let delovnih izkušenj,
organizacijske sposobnosti.
Rok prijave: 8 dni.

PLANINA — ČEVLJARSKO PODJETJE
ČRNOMELJ
Na utrdbah 18, telefon 51-083

Cenjene stranke obveščamo, da smo v prostorih podjetja odprli

— **INDUSTRIJSKO PRODAJALNO in**
— **POPRAVLJALNICO OBUTVE**

Pri nas boste po konkurenčnih cenah kupili izdelke iz našega proizvodnega programa in popravili vso poškodovano obutev. Na vašo željo pa vam bomo čevlje izdelali tudi po naročilu. Prodajalna in popravilnica sta odprti vsak delovni dan med 6. in 14. uro. Priporočamo se za obisk.

indov

MALOPRODAJNA
TRGOVINA

61000 LJUBLJANA
Poljanska 95
Tel.: (0)61/316-143

VSE ZA KOLINE

CREVA, OVITKI, DISAVE,
MESARSKI PRIBOR,
STROKOVNI NASVETI...

HVALA ZA OBISK.

EKI
Proizvodnja elektromehanskih komponent,
d.o.o., Črnomelj
Heroja Starihe 24

objavlja prosti delovni mesti:

1. PROIZVODNI TEHNOLOG

POGOJI:

— najmanj srednja izobrazba strojne smeri
— najmanj 3 leta delovnih izkušenj v proizvodnji
— aktivno znanje enega tujega jezika

2. VODJA KONTROLE KAKOVOSTI

POGOJI:

— najmanj višja izobrazba elektro smeri, strojne smeri ali druge ustrezne smeri
— najmanj 3 leta delovnih izkušenj v proizvodnji, zaželeno na področju kontrole kakovosti
— aktivno znanje enega tujega jezika

Prijave pošljite na zgornji naslov v 8 dneh po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po prijavi. V primeru večjega števila prijav bomo kandidate preverjali s testiranjem. Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom. Dodatne informacije lahko dobijo kandidati na sedežu firme ali po telefonu 51-400.

PCN TRGOVINA
Vse za gradnjo

NOVO MESTO, Srebrnice 1, tel. 068/21-604, fax. 21-611

vam poleg gradbenega in instalacijskega materiala odslej nudi tudi **kmetijske stroje SIP** in umetna gnojila KAN in NPK 8/26/26

Traktorska kosilnica BRITEV DISK 165 diskasti	228.293,00 SIT
Traktorska kosilnica ROTO 165	163.616,00 SIT
FAVORIT 200 obračalnik	75.180,00 SIT
FAVORIT 220 obračalnik	80.987,00 SIT
Pajek SPIDER 230 obračalnik	87.010,00 SIT
Pajek SPIDER 350 obračalnik	127.000,00 SIT
NOVI PIONIR 17 samonakladalka	375.394,00 SIT

Vabljeni v **PCN**, Srebrnice!

OBJAVA IZIDA JAVNEGA, ANONIMNEGA, ENOSTOPENJSKEGA, IDEJNOPROJEKTNEGA NATEČAJA ZA PRIDOBITEV URBANISTIČNO-ARHITEKTONSKE REŠITVE ZA OSNOVNO ŠOLO IN VRTEC MRZLA DOLINA V NOvem MESTU

Natečaj je razpisal:

— Izvršni svet skupščine občine Novo mesto

1. Prva nagrada se ne podeli
2. Povišano enakovredno nagrado v višini 800.000,00 SIT prejme elaborat pod šifro MOZAIK

Avtor:

— Jurij Kobe, d.i.a., Ljubljana

Sodelavci:

— Mira Stantič, d.i.a.

— Milena Todorič, d.i.a.

2. Povišano enakovredno nagrado v višini 800.000,00 SIT prejme elaborat pod šifro 11 111

Avtor:

— Borut Simič, d.i.a.

Sodelavec:

— Janez Žerjav, d.i.a.

NEAPOLIS, d.o.o.

3. Nagrado v višini 400.000,00 SIT prejme elaborat pod šifro SONCE

Avtor:

— Aleš Vodopivec, d.i.a., Ljubljana

Zvišan odkup v višini 200.000,00 SIT prejme elaborat pod šifro MAKI

Avtorji:

— Tadej Glažar, d.i.a., Ljubljana

— Polona Šušteršič, d.i.a., Vrhnika

— Arne Vehovar, d.i.a., Ljubljana

Zvišan odkup v višini 200.000,00 SIT prejme elaborat pod šifro ECOLE

Avtor:

— Tatjana Capuder, d.i.a., Ljubljana

Soavtorici:

— Petra Paškulin, d.i.a., Ljubljana

— Ina Šuklje-Erjavec, d.i.kr., Ljubljana

Odkup v višini 100.000,00 SIT prejme elaborat pod šifro EXLIBRIS

Avtor:

— Stojan Lipolt, d.i.a., Divača

— Interprojekt, d.o.o., Sežana

Odškodnino v višini 60.000,00 SIT prejmejo vsi elaborati razen elaborata pod šifro POD HRIBOM, ki prejme odškodnino v višini 40.000,00 SIT.

Datum OTVORITVE razstave natečajnih elaboratov bomo vsem sodelujočim sporočili kasneje.

ZARJA d.d. Novo mesto
Prešernov trg 8
NOVO MESTO

stanovanjsko podjetje d.d., Novo mesto
Prešernov trg 8, 68000 Novo mesto

ZBIRAMO INTERESENE ZA NAJEM POSLOVNIH PROSTOROV

I. V NOvem MESTU

Detelova 4: pritličje, 54,10 m²

namembnost: prodajalna glasbil, krznarstvo, menjalnica oz. slične mirne dejavnosti

ostali pogoji: pripravljenost sofinanciranja pri obnovi lokala

Jerebova 18: pritličje, 103,30 m²

namembnost: pisarniška, servisna oz. slična mirna dejavnost

Prešernov trg 8: klet, 37,30 m²

namembnost: pisarniška dejavnost

II. ZUNANJI KRAJI

Otočec

Šentpeter 5: I. nadstropje, 56,90 m²

namembnost: pisarniška dejavnost

Od interesentov pričakujemo, da do 18. 11. 1992 oddajo pisne prijave z opisom dejavnosti in ustreznim potrdilom za opravljanje te dejavnosti.

Za vse informacije in ogled lokalov se oglasite na naslov: **Stanovanjsko podjetje ZARJA, d.d., Novo mesto, Prešernov trg 8, Novo mesto, tel. št. 23-928, 23-940 in 22-071.**

• Slava je samo senca dejanja, to da če nič ne stoji v sončni luči, tudi sence ni. (Hebbel)

• Bosna je zadnji otok nedolžnosti zahodne civilizacije. (Kreševljakovič)

• Človek, ki bi mogel živeti sam, je ali bog ali žival. (Aristotel)

• Najboljša in najsložnejša je tista država, katere izvoljeni vladarji imajo najmanj veselja z vladanjem, in narobe. (Platon)

• Na Slovenskem smo mi gospodar, le gospodari nam tuji denar. (F. Šali)

Mercator - Kmetijska zadruga Črnomelj

68340 Črnomelj, Kolodvorska 39
telefon: n.c. (068) 51 020, 51 026
komercialna: (068) 51 063
računovodstvo: (068) 51 023
52 680

Investitor vabi k sodelovanju izvajalce za agromelioracijska dela

— **bagerje s hidravličnim kladivom**
— **nakladalnike**

Ponudbe z opisom storitve in ceno sprejemamo 8 dni po objavi ponudbe. Ponudniki bodo o izboru obveščeni v 8 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

ILIJE
JANKOVIČA

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom za nesebično pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala zdravniškemu osebju visceralne kirurgije, ki so mu lajšali trpljenje.

Vsi njegovi

V SPOMIN

*V naša srca si se vpisala,
čas ne bo te več izbrisal,
in čeprav spokojno spiš,
z nami kakor prej živiš.*

(Vojan T. Arhar)

10. novembra sta minili dve leti, odkar nas je zapustila naša ljuba mamica, hčerka in sestra

MAJDA
KOVAČIČ
iz Zbur

Iskrena hvala vsem, ki se je kakorkoli spominjate.

Vsi njeni

ZAHVALA

V četrtek, 29. oktobra 1992, smo se na pokopališču v Loški vasi poslovili od

STANETA
ZUPANČIČA

dipl. pravnika iz Ljubljane

Vlahovičeva 40

Hvala lepa vsem, ki ste mu darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala pevcem, govorniku za poslovilne besede in gospodu župniku za opravljen obred. Stane, naj ti bo lahka domača zemlja.

Žalujoči: vsi njegovi

Meniška vas, 3. november 1992

VI NAM — MI VAM

TLAKOVCI
in
ROBNIKI

V ZIMSKI SEZONI PO UGODNI CENI IN NA DVA OBROKA (ČEKI) VAM NUDIJO:

CEMENTNI
IZDELKI
GOREC JOŽE

ŠENTLOVRENC 21,
68212 VELIKA LOKA,
TEL: 48-350
FAX: 48-610

IZDELUJEMO TUDI BETONSKE BLOKE, OPEČNE IN BETONSKE VOGALNIKE

tedenski koledar

Četrtek, 12. novembra - Emil Petek, 13. novembra - Stanislav Sobota, 14. novembra - Nikolaj Nedelja, 15. novembra - Leopold Ponedeljek, 16. novembra - Otmir Torek, 17. novembra - Elizabeta Sreda, 18. novembra - Romann

LUNINE MENE
17. novembra ob 12.39 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: Od 11. do 13.11. (ob 20. uri) ter 14. in 15.11. (ob 18. in 20. uri) ameriški avanturistični film Bat-

man se vrača.

ČRNOMELJ: 13.11. (ob 19. uri) ameriški film Doktor. 14. in 15.11. (ob 16. uri) ameriška risanka Peter Pan. 14.11. (ob 19. uri) in 15.11. (ob 18. in 20. uri) ameriški film Visoke pete.

KRŠKO: 13. in 14.11. (ob 20. uri) in 15.11. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Obračun v Malem Tokiu. 17.11. (ob 20. uri) ameriška kriminalna Pošast iz računalnika.

METLIKA: 12. in 13.11. (ob 20. uri) ameriški film Visoke pete. 15.11. (ob 20. uri) ameriški film Doktor.

NOVO MESTO: Od 12. do 16.11. (ob 18. in 20.15) ameriška melodrama Ocvrti zeleni paradiznik. Od 13. do 15.11. (ob 16. uri) ameriška akcijska komedija Policaj v otroškem vrtcu.

prodam

POCENI prodam šivalni stroj na nožni in električni pogon. 21-784. 4700 INDUSTRIJSKI šivalni stroj PFAFF prodam za 450 DEM. 51-396.

NOVO trajno žarečo peč za centralno kurjavo (kombinirano plin-olje), Ferro-term FF 32, ugodno prodam. (061) 264-598. 4703

TELICO SIMENTALKO, brejo 5 mesecev, in žrebico, staro 7 mesecev, prodam. Gole, Stari trg 42, Trebnje. 4711

JUNCA, starega dve leti in pol, prodam. Mrvič, Koroška vas 19, Novo mesto. 4717

ZAMRZOVALNO skrinjo, 210 l, prodam. 42-613. 4718

OTROŠKI ŠPORTNI VOZIČEK, dva avtosedeža, nahrbtnik in kengurjčka za nošenje dojenčka prodam. (068) 23-529. 4720

35 brejih koz, 6 nepripuščenih mladice in 2 leti starega kozla brez rogov prodam. (0608) 75-571, (068) 42-755, po 18. uri. 4722

ENOFAZNI MLIN za rušenje koruze in mletje žita prodam. Murn, Podgora 6, Straža. 4729

KOTEL za ŽGANJEKUHO, pralni stroj, barvni televizor in kopalno kad prodam. 25-195. 4732

SEMSKI KROMPIR sort sante, jerla in desire ugodno prodam. (068) 44-388. 4733

SEMSKI KROMPIR sorte desire prodam. Gorenc, Dobrava 7, Kostanjevica. 4735

SEMSKI IN JEDILNI KROMPIR jerla, sante in romana (belomesnat), pridelek iz lanskega uvoza, prodam. Cena ugodna. Anton Krašovec, Šentvid pri Stični 64, (061) 785-097. 4736

SUHE bukove plohe, debeline 65 mm, prodam. 22-384. 4745

10 M mešanih drv ugodno prodam. Dragovan, Svržaki 9, Metlika. 4761

UGODNO PRODAM zamrzovalno omaro, malo rabljeno. 27-777. 4765

SEMSKI KROMPIR sante in desire prodam. Dostava na dom. Eržen, Zg. Bitnje 41, Kranj, (064) 312-056. 4768

KONTEJNER od tovornega avtomobila prodam. (068) 84-613. 4773

BELO POSTELJO z jogijem ugodno prodam. 51-238, od 13. do 15. ure. 4781

kmetijski stroji

TRAKTOR URSUS C 360, star eno leto, 140 delovnih ur, prodam. Kuhar, Zaboršt 4, Kostanjevica. 4704

TRAKTOR ZETOR 6911, dobro ohranjen, prodajamo. Kartuzija Pletenje, 42-025. 4728

TRAKTOR IMT 42, star 4 leta, prodam. Zdravko Gregorčič, Družinska vas 28, Šmarješke Toplice. 4731

VEČJO FREZO Honda, bencinsko, z aluminijasto prikolicco, tudi za avto, plugi do 21 cm, s kosilnico in železnimi kolesi, vse novo, nujno prodam po polovični ceni. Ogled Dol. Prekopa 27 a, Kostanjevica na Krki, nasproti gostilne Majolka, (0608) 60-224 ali (068) 24-161, popoldne. 4766

MALO RABLJEN traktor DEUTZ, 55 KS, prodam. Ivan Selak, Dobrava 56, Škocjan. 4788

KMETOVALCI, POZOR! UGODNA nabava traktorjev Zetor UNIVERZAL, SAME, TOMO VINKOVIČ 826, URSUS, LINDNER, vseh tipov z vsemi priključki, po naročilu ter rabljeni traktorji vseh vrst in tipov, po dogovoru s priključki - sadilec krompirja HMEZAD avtomatski, rabljeni IMT 542, na zalogi. Kredit do 5 let. Informacije pri AGROAVTU Kranj, Gorenjesvka 17, ali (064) 221-192, od 8. do 16. ure, sobota od 8. do 12. ure. 4794

motorna vozila

MERCEDES 12/13, registriran do 8.8.1993, prodam. 86-150. 4702

R 4, letnik 1990, prodam. Medle, Mali Slatnik 31, Novo mesto. 4714

ŠKODA FAVORIT 135 L prodam. (068) 23-734. 4723

Z 750 ugodno prodam. Ucmam, Črmošnjice 48, Stopiče. 4724

GOLF, letnik 1981, registriran do 6.11.1993, prodam. 26-193. 4725

R 4 GTL, letnik 1984, prodam. 73-282, popoldan. 4726

JETTO 1.6 D, 1/90, prodam. (0608) 64-639, dopoldne. 4727

Z 101, letnik 1986, garazirano, prodam. Cena po dogovoru. 84-790. 4734

Z 750 prodam. Jurčičeva 13, Novo mesto. 4738

Z 850, letnik 1981, prodam. Terezija Bratkovič, Gor. Vrhpolje 50, Šentjernej. 4740

CITROEN BX 16 TRS, letnik 1989, sivo metalik barve, prodam. 20-340. 4741

R 18, letnik 1986-87, kupim. 20-340. 4742

VISO 11 SUPER, letnik 1982, prodam. Gorazd Gregorčič, Šmarjeta 31. 4744

MERCEDES 200 D, letnik 1987, prodam. 50-133. 4748

R 18 TLJ, letnik 1987, registriran do 8/93, prodam. Ogled po 15. uri, v petek dopoldan. Gordan Dragičič, Drska 46, Novo mesto. 4751

Z 101, dobro ohranjena, 11/87, prodam. Franci Kodrič, Krška vas 61, Krška vas. 4754

PRODAM JUGO, letnik 86, reg. do 6/93. 068/65-767. 4755

KARAMBOLIRANO lado 1200 S prodam. (0608) 32-930. 4758

BMW 318 i, letnik 1984, in golf D, letnik 1987, prodam. 52-508. 4759

SUBARU 700 SDX, letnik 1986, prevoženih 70.000 km, prodam. Registracija ni podaljšana. Dušan Kopina, Volčičeva 2 a, Novo mesto. 4767

GOLF, letnik 1986, registriran do 5/93, pet vrat, prodam. 76-380. 4770

FIAT 127 ugodno prodam. 25-235, dopoldne. 4772

Z 101, Skala 55, letnik 1990, prodam. Vidmar, Stopiče 64, Novo mesto. 4774

R 4 GTL, letnik 1983 in jugo, letnik 1987, ter kompresor, CO2 in avto-geno varilni aparat prodam. 25-895. 4785

JUGO, letnik 1984, prodam. Butalin, Cesta herojev 26. 4787

GOLF JGL, letnik 1981, in fiat 126 P, letnik 1988, prodam. 76-571. 4791

obvestila

ŽALUZIJE - ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. (068) 44-662.

EURO 2000 d.o.o.

SAMSUNG

TV-AUDIO-VIDEO

CX 5312 W (55 cm, raven ekran, teletext, AV, stereo) 850 DEM

CX 6813 W (70 cm, raven ekran, teletext, AV, stereo) 1295 DEM

CX 5913 D (63 cm, raven ekran, teletext, AV, stereo) 1250 DEM

Na zalogi imamo bogato ponudbo Hi-Fi stolpov, videorekorderjev, CD playerjev in kombiniranih mikrovalovnih pečic od 171 do 341.

Posebna ponudba: SAMSUNG MIKROVALOVNE PEČICE 17 litrov 800 W 340 DEM

MIKROVALOVNE PEČICE — kombinirane 28 litrov 800 W 400 DEM

MIKROVALOVNE PEČICE 34 litrov 1200 W 880 DEM

Plačljivo v protivrednosti SIT.

Vse inf. SAMSUNG EURO 2000. Brežice

Tel. (0608) 61-936

B. Milavec 73

Delovni čas od 9. do 12. ure in od 13.30 do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.

UGODNO
RAČKA, d.o.o.
68000 Novo mesto
tel/fax: (068) 21-058

računalniški sistem

PC RAČUNALNIK 386sx/25MHz

- MAINBORD 386sx/25 MHz
- SVGA CARD (1024x768)
- AT I/O CARD (2s/1p/1g)
- AT (IDE) BUS CONTROLLER
- FLOPY DISK 5 1/4", 1,2 MB
- HDD CONNER 80 MB
- AT BABY CASE +200 W
- SAMSUNG TIPKOVNICA
- VGA P/W MONITOR
- 2 MB RAM MEMORY

samo 96.591 sit
(s prometnim davkom)

EMAJLIRANJE kopalniških kadi z uvoženim materialom. Garancija 2 leti. (064) 66-052. 4537

BETONAL
d.o.o.

TREBNJE, Kolodvorska 1, tel.: 068-45-650 45-651 fax: 068-45-652

Najceneje na Dolenjskem:

- proizvodnja betona
- prevozi in strojno vgrajevanje betona
- talne plošče, škarpniki, vinogradniški stebri

Za predplačila 5% popusta

SE PRIPOROČAMO!

najcenejši

Castrol

S M O L E

SERVIS IN REZERVNI DELI KOLES

Jože Smole

Žabja vas 27

telefon: 068/ 21 952

Trgovina in servis ELEKTRONIK

vam od sedaj naprej nudi vse vrste bele tehnike na 25 obkrokov: barvne sprejemnike, hladilnike, zamrzovalnike, pralne in sušilne stroje, pomivalne stroje, električne, plinske in kombinirane štedilnike GORENJE.

Oglasite se v naši trgovini in servisu ELEKTRONIK, Kettejev drevored 5, Novo mesto, tel. (068) 22-409, vsak dan od 9. do 16. ure!

Skrb, delo in trpljenje tvoje bilo življenje. Ljubil si nas vse,

V 63. letu starosti nas je po dolgotrajni bolezni za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ALOJZ GRANDLIČ

pečar v pokoju

POSTAJA 44, MIRNA PEČ

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanec za pomoč, darovano cvetje in sveče in izrečeno sožalje. Zahvaljujemo se Keramiki Novo mesto, Novoteksu - Apeturi, Domu starejših občanov Smihel, Beti Mirna Peč, vaščanom Postaje in Marofa, LD Mirna Peč in Novo mesto za podarjeno cvetje, denarno pomoč in organizacijo pogreba. Zahvala govornikom Vidi Progar in Tonetu Volku za poslovalne besede, DU Mirna Peč in DI Novo mesto za spremstvo na njegovi zadnji poti, godbi in pevcem za zapete žalostinke. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Kranjcu in patronažni sestri Slavki Kastelic za dolgoletno zdravljenje in lajšanje bolečin na domu. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Anica, hčerki Zdenka, Andreja in sin Jože z družinami, sestra Milka in brat Slavko ter ostalo sorodstvo

Podjetje za grafični marketing in posredovanje
Novo mesto, d.o.o., Kristanova 60, ☎ 068/28-535; 28-694

OBRTNIKI, PODJETNIKI!!

Nudimo vam široko izbiro več vrst stenskih, namiznih in žepnih koledarjev, rokovnikov, planerjev, obeskov, kemične svinčnike, vžigalnike in še veliko ostalih drobnih poslovnih novoletnih daril. Na vašo željo vam na vse artikole lahko odtisnemo znak vaše firme.

Po izredno konkurenčnih cenah vam nudimo tudi celoten izbor računalniškega papirja (tudi tiskovin) in vse SDK obrazce.

YURENA — ŠOLA TUJIH JEZIKOV

Ulica Marjana Kozine 49 a
Novo mesto

vpisuje mladino in odrasle v začetne, nadaljevalne, osvežitvene in konverzijske tečaje angleškega, nemškega, francoskega, italijanskega in španskega jezika.

Inf. in vpis po tel. (068) 23-434 v pon., četrtek, petek od 16. do 18. ure, v torek in sredo pa od 8. do 10. ure!

Električne omarice, zunanje ter notranje, kompletno opremljene ali prazne, ugodno prodam. Dostava do Novega mesta. Izvajamo tudi električne inštalacije. Tel. (061) 752-979.

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

AGRO d.o.o.

Prodajalna SEJALEC

Cesta kom. Staneta 3

Novo mesto

Tel. (068) 24-132

vam nudi:

- veliko izbiro motornih žag STIHL, ALPINA, posebna ugodnost TOMOS — HUSQVARNA 61 F že za 43.998,60 SIT
- verige, meči, zobniki
- kotli za žganjekuho 60, 80, 100, 120 l rostfrei
- cisterne za vino od 25 do 300 l
- vrtno orodje GARDENA
- jesenski čebulček, česen, vrtnice
- organsko humusno gnojilo BIOPOST
- organsko mineralno gnojilo ORGANO

KOP LONGAR d.o.o. vam nudi

- SNEGOLOVE — enostavna montaža
- KOMPRESORJE — 50, 500 l

Vse po ugodnih konkurenčnih cenah!

Tel.: (068) 84-647

VITA, marketing, trgovina in šport, d.o.o.

Rožna 7,
68210 Trebnje

išče

1. organizatorja športnih aktivnosti

2. komercialista

Pogoji:

- poznavanje športa in športne opreme
- samoiniciativnost in znanje

Informacije: pisno ali tel.: 068-44-232

Vse za poroko ali božične in noveletne praznike:

orehove in rozinove potice z domačo smetano, drobno pecivo, biskviti, rolade. Naročila na tel. (068) 73-083

»KLOBUČARSTVO«

Sevšek Jožica
Obrtna cona Leskovec

Tel.: (0608) 33-130

Sporoča podjetjem, obrtnikom, trgovinam in občanom, da izdeluje delovne obleke, halje in kape.

Mlajšim in starejšim nudi modne klobuke, kape ter trenirke, lovce pa lovske klobuke.

KOMPAS HERTZ

izposojevalnica vozil in menjalnic obvešča cenjene stranke, da se je preselil v nove prostore na avtobusni postaji, tel. (068) 23-937

NOVA PONUDBA: zimske počitnice, organizacija izletov, obiski sejmov, hotelske rezervacije, letalske vozovnice naše agencije COME 2 US.

posest

NJIVE in gozd v Meniški vasi prodam. Kličite na (068) 24-797. 4706

ZIDAN VIKEND blizu Rake pri Krškem, 4 x 5, z 27 a zemlje in sadovnjakom, brez elektrike in vode, prodam za 9.000 DEM. Dušana Gorenc, Novi log 19 d, Hrastnik. 4707

V SMOLENI VASI prodam hišo, dvojček, s skupnim vhomom in vrtom. 27-841. 4737

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Ivan Zoran.

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 70 tolarjev; naročnina za 4. trimesečje 830 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 1.660 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.200 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 2.400 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.400 tolarjev. Mali oglas do deset besed 800 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 80 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; telefaks 24-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvajalce informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Iščemo prostor za trgovino z obutvijo v Krškem — 35 m². Ponudbe Inteko,d.o.o., Stegne 21, Ljubljana.

ZIDANICO z vinogradom, 0,5 km iz Semiča, ugodno prodam ali menjam za stanovanje v Ljubljani. ☎ (061)225-218. 4743

ZIDANICO - VINOGRAD na Trški gori prodam. ☎ 22-602. 4746

BRUNARICO in 20 a zemlje na Trški gori nad Krškim prodam. ☎ (0608)32-483. 4747

ŽAZIDLJIVO PARCELO, 900 m2, voda, v bližini Trebnjega, prodam. ☎ 44-330, zvečer. 4755

HIŠO z gospodarskim poslojem med Mokronogom in Šentrupertom prodam. Hiši pripada zemlja, v izmeri 84 a. Vse informacije na ☎ (061)773-496. 4763

PARCELO v Beli krajini, v izmeri 2 ha, prodam. Cena za m2 je 2 DEM. ☎ 23-241, od 10. do 17. ure. 4786

NA LEPI LOKACIJI v Žužemberku, v bližini šole, prodam 1.100 m2 stavbnega zemljišča, predvidenega za gradnjo, po 9 DEM za m2. ☎ (068)22-282. 4789

stanovanja

GARSONJERO v Novem mestu iščem. ☎ 40-304. 4739

PROFESORICA najame garsonjero ali sobo v Novem mestu. ☎ (061)453-143. 4750

DVOSOBNO STANOVANJE (prvo nadstropje, 60 m2, in enosobno stanovanje, 39 m2, v Novem mestu, prodam. Cena za m² 1200 DEM. ☎ (068) 25-288 dopoldan. 4753

STANOVANJE 60 m² prodam ali odam. Dvor pri Žužemberku. ☎ 26-288 po 20. uri.

MANJŠE STANOVANJE v Novem mestu vzamem v najem. ☎ 78-098, zvečer. 4775

MLADA DRUŽINA išče trisobno stanovanje ali del hiše v Novem mestu. ☎ (064)725-369. 4778

ženitne ponudbe

AGENCIJA ALBATROS, ženitna posredovalnica. ☎ (063)411-648, od 16. do 19. ure vsak dan. 4523

SEM FANT, star 23 let, doma iz prelepe Dolenjske. Rad bi spoznal dekle ali mamico, staro do trideset let, ki bi me v življenju razumela. Priloži sliko, ki ti jo na željo vrnem. Šifra: POT V DVOJE JE LEPSA☎ 4779

razno

HORTING NOVO MESTO svetuje in urejuje vaše vrtove. ☎ (068) 24-433. 4639

UČIM klavir in glasbeno teorijo. ☎ (068)78-180. 4708

STE V STISKI S ČASOM? Nudim vam čiščenje stanovanja in likanje perila. Pridem na vaš dom. ☎ (0608)82-387. 4713

V OKOLICI BREŽIC ali Krškega vzamem v najem manjšo delavnico za mehanična opravila v popoldanskem času. ☎ (0608)69-328. 4715

SAT ANTENE, individualne ali skupinske, že od 660 DEM. Obročno odplačevanje, brezplačna montaža. ☎ (068) 47-623. 4756

POSLOVNI PROSTOR (trgovina), z opremo, v centru Novega mesta in v Ljubljani, oddam v najem. ☎ (068)21-246. 4762

IZGUBIL se je črn pes, pasma koder, na območju Mokronoga in sliši na ime Bobi. Vse, ki bi karkoli vedeli o njem prosimo, naj pokličejo ☎ 49-307 ali 49-164, Lojzka Lamovšek, Gorenje Laknice 31, Mokronog. Najditelja čaka nagrada! 4769

MIKO

MIKO saloni vas obveščajo, da imajo na zalogi večje količine »KERAMIX« in ITALIJANSKE keramične ploščice po zelo ugodni ceni in takojšnji dobavi, v poslovalnicah: SEVNICI, BOŠTANJU, KRŠKEM, BREŽICAH in v NOVEM MESTU.

V SPOMIN

Nihče ne ve za bolečino, ki v naših srcih zdaj leži, spomin pa nate, Jani, vedno bolj in bolj živi...

8. novembra sta minili dve žalostni leti, odkar nas je tragično zapustil naš dragi sin, brat in vnuk

JANI STANIŠA
z Dolnje Težke Vode

Hvala vsem, ki ga hranite v srcu in lepem spominu, mu na grob prinašate cvetje in prižigate svečke.

Vsi njegovi

PAMPERS PLENICE — grosistična prodaja od 1.150 SIT dalje, z dostavo! Tel. (061) 191-642.

GROB v Ločni oddam. Informacije: Kalčič, Kastelčeva 1, zvečer. 4771

službo dobi

RAZLIČNE vrste del na domu. Dober zaslužek. Glede vseh informacij in navodil pišite na naslov: Gerec, pošto ležeče, 61261 Ljubljana-Dobrunje. 4637

PRESIVALKO zgornjih delov obutve in čevljarja za klasično in strojno izdelavo spodnjih delov obutve zaposlimo. Boutique Vodeb, modno čevljarstvo, ☎ (061)22-44-76. 4710

ZASTOPSTVO inozemske firme išče tri komercialiste na terenu za področje Dolenjske in dva za področje Bele krajine. Šifra: »PIMA INTER« 4712

RAD DELAŠ? Želiš dodaten zaslužek - prijetno akvizitersko delo? Pokliči Natašo, ☎ (066)25-514, od 17. do 19. ure. 4716

KOMUNIKATIVNO DEKLE za tajništvo dobi službo. ☎ 25-658. 4721

ČE IMATE CILJ in voljo veliko zaslužiti v prostem času in če želite delati v prijetni družbi, pokličite med 17. in 22. uro na ☎ 51-916. 4730

HONORARNO zaposlimo komunikativnega moškega za delo prodajalca v trgovini s stavbnim pohištvo. Pogoji: srednješolska izobrazba. Pisne ponudbe pošljite na naslov: Racionalles, Cegelnica 12, Novo mesto. 4749

PRIKUPNO DEKLE za delo v strežbi in pomoč v kuhinji zaposlimo. ☎ 41-089. 4752

S POŠTENIM DELOM do dobrega zaslužka. Potrebujete osebni avto, proste vikende in dobro voljo. ☎ 28-561, popoldne. 4757

V OKREPČEVALNICI zaposlimo dekle. ☎ 85-150, interna 23. 4760

SIMPATIČNA DEKLETA za delo za šankom iščemo. ☎ 22-366. 4764

MLAJŠE, pridno dekle za pomoč v gospodinjstvu iščemo. Možna redna zaposlitev. Nudimo tudi hrano in stanovanje. Možen je vsak dogovor. Šifra: »DELO« 4776

SIMPATIČNA DEKLETA, lahko so dijakinje, študentke, zaposlene ali nezaposlene, iščemo za družabnice ali spremljevalke nekajkrat mesečno. Diskretnost je popolna. Šifra: »ODLIČEN ZASLUŽEK« 4777

RAZLIČNE VRSTE DEL na vašem domu. Pošljite kratek življenjepis in kuverto z vašim naslovom in znamko, nato boste dobili potrebna navodila. Šifra: »PLAČILO V DEM« 4780

DELO NA VAŠEM DOMU. Delovne izkušnje niso potrebne. Pošljite kratek življenjepis in kuverto z vašim naslovom in znamko, nato boste dobili potrebna navodila. Pišite na naslov: Anton Lojk, K Roku 44, Novo mesto. 4782

ODLIČEN ZASLUŽEK vam nudimo s prodajo tekstila na terenu. Pogoji: osebni avto. ☎ 23-977, po 15. uri. 4783

AKVIZITERJE za prodajo tekstila na terenu iščemo in posredujemo naslove ameriških firm, ki nudijo delo na domu. Informacije četrtek in petek, od 8. do 12. ure. ☎ (068)24-577. 4784

VEČ KANDIDATOV za delo na terenu iščemo. ☎ (068)28-019. 4790

BIFE AMZ OTOČEC zaposli prijazno dekle za delo v strežbi. ☎ (068)21-830, interna 27. 4792

PREDSTAVNIŠTVO SLOVENSKE KNJIGE v Novem mestu redno ali honorarno zaposli več zastopnikov za delo na terenu. Pisne prijave sprejemamo na naslov: Slovenska knjiga, Litijška 38, Ljubljana, predstavništvo Novo mesto. 4793

ZAHVALA

Srce je Tvoje dalo vse, kar je imelo, nobene bilke zase ni poželo, spomini nate, DRAGA MAMA, pa še živijo in solze naše zdaj Tvoj grob rosijo.

Tiho in skromno, kot je živela, nas je v 82. letu zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, teta in prababica

MARIJA MOLEK
roj. Vraničar
iz Slamne vasi 19 pri Metliki

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so kakorkoli pomagali, nam stali ob strani, darovali cvetje in pospremili pokojno mamo na njeni zadnji poti. Posebna hvala sosedu Anici Vraničar za poslovilne besede in njeno dolgoletno skrb v bolnici. Hvala tudi pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ne bomo jokali, ampak smo ji za vse, prav za vse prisrčno hvaležni in smo veseli, ko smo jo toliko let imeli.

V 94. letu starosti je prenehalo biti srce naših nadvse dobri mami, stari mami, sestri, teti in botri

FRANČIŠKI DRAGAN
iz Šmarjeških Toplic

Prisrčna hvala sorodnikom, vaščanom, sosedom, posebno Cugeljnovim, prijateljem, znancem in vsem, ki ste jo imeli radi, ji podarili cvetje ali sveče, darovali za sv. maše, nam pa izrazili sožalje in pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala velja cerkvenim pevcem iz Bele Cerkve in Šmarjete, duhovnikom za obiske na domu in za lepo opravljen obred. Še enkrat hvala vsem.

Vsi njeni

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje tvoje je bilo življenje. Ljubil si polja, vinske gore, smrt ločila te je od nje.

V njegovem 80. letu starosti smo se morali nepričakovano posloviti od našega dragega moža, brata, strica, svaka in soseda

MARJANA FURLANIČA
REGRČA VAS 60

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, vaščanom, posebno sosedu Stanetu Zupančiču in ženi Lojki, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče. Zahvala velja šmihelskim pevcem, gasilcem, lovcem, Elektru Novo mesto, krajevni skupnosti Regrča vas in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Utihnil je smeh, obstal je korak...

naše mamicе, žene, babice in sestre

ALBINCE HUDOKLIN

Iskrena hvala vsem, ki ste jo v času njene bolezni negovali ter obiskovali v bolnišnici. Hvala za darovano cvetje, sveče ter izrečena pisna in ustna sožalja ter spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala bolniškemu kuratu p. Luki za obiske in opravljeno pogrebno svečanost. Vsem, ki ste jo v življenju spoštovali in imeli radi, iskrena hvala.

Vsi njeni

ZAHVALA

Kako bi dihala rada, poslušala, gledala, sedela med vami in še katero vmes povedala, pa me tišči teptan, nad mano grob preran.

Kljub izredni volji do življenja nas je v 69. letu starosti zapustila naša predraga mama, stara mama, sestra in teta

NEŽA STOJNIČ
iz Grabrovca 20

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje ter vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih. Posebna zahvala sosedom Dragovan, Pezdirc, Vukšinič in Stublar in Družbeni prehrani Revoz za podarjeno cvetje. Še posebna zahvala Angelci Bučar za poslovilne besede, pevskima zboroma ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: sin Tone, hčerke Nežka, Marija in Silva z dužinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

A dan je črni moral priiti, bridkosti dan, o j dan solzan, težko je bilo se ločiti, a vse solze, ves jok zamen. (Gregorčič)

V 46. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš zlati mož, oči, stari ata, tast, brat, sin in stric

DUŠAN ŠKOFLJANEC
Srebrniče 13 pri Novem mestu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za pomoč, tolažbo, darovane vence in cvetje ter pisne in ustne izraze sožalja. Zahvala velja celotnemu kolektivu ISKRA EE Novo mesto, še posebno zahvalo smo dolžni ožjim sodelavcem oddelka vzdrževanja ISKRA EE, podjetju Gorjanci Straža ter kooperantom DO Gorjanci, kolektivu Darja d.o.o. Krško, PE Novo mesto, prodajalni Vrelec Dolenjske Toplice ter 2. a razredu SŠTU Metlika. Posebna zahvala velja tudi g. Barbiču za besede slovesa, godbi na pihala Novo mesto in pevskeму zboru Šmihel. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi tvoji najdražji

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje tvoje je bilo življenje.

V 81. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, teta in prababica

FRANCKA ZUPAN
iz Dola pri Šmarjeti

Iz srca se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, sodelavcem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo gospodu župniku za izrečene poslovilne besede in opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V njegovem 80. letu starosti smo se morali nepričakovano posloviti od našega dragega moža, očeta in strica

JANEZA DRGANCA
iz Gabra pri Semiču 19

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, delavcem TOE Petrol Brežice, UNZ Krško in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, nudili pomoč pri organizaciji pogreba in pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Za vso pomoč se še posebej zahvaljujemo sosedom, zahvaljujemo pa se tudi pevcem, govorniku in g. župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

Simona Jakš

Po naključju sem bil prvi, ki je naš portretiranki povedal, da so na ravno kar končani seji sevniskega parlamenta poslanci soglasno sklenili, da ji podelijo občinsko priznanje Dušana Kvedra-Tomaža. Simona Jakš ni hlinila presenečenja, ker v njeniaturi preprosto ni prostora za pretvarjanje, čeravno bi ji lahko prisodili, da vendarle zna uspešno brzdati čustva, ki bi povzročila nepredvidljive rane na duši sobesednika. Zatorej ne preseneča, da je našla posrečeno dopolnilo svojega življenjskega vsakdana, predvsem v raznih, na prvi pogled drobnih, a sočloveku nadvse pomembnih človekoljubnih dejanjih. Njene funkcije niso kake častne zadolžitve. Gospa Simona je kot tajnica krajevne organizacije Rdečega križa in društva diabetikov v Sevnici človek konkretnih dejanj, rekli bi akcije. Dobro ve, da ljudem že preseda prazno besedičenje in da so zvečine hvaležni že za drobno pozornost ali pomoč. Navsezadnje je tudi sama postala sladkorna bolnica.

Jakševa ima v zadnjih mesecih največ dela ravno kot tajnica sevniske krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije. Zdaj, ko so mimo dežurstva v sevniskem begunskem centru s prek 300 begunci iz BiH, ima nekaj več časa zase in svoje sotrpine, ki so morali

na trnovo pot izgnanstva. In znovala se je odvrtili njenega uničnega otroštva. Iz Birne vasi pri Šentjanžu na Dolenjskem so namreč novembra 1941 Nemci izselili tudi njihovo družino, se pravi Kosovo, najprej v Neresheim, potem v Sissen... Oče je bil mizar in je šel delat v tovarno pohištva, mama pa je šivala v šivalnici. »Samo, dokler smo bili v lagerju smo bili velikokrat lačni in zeblo nas je. V zadnjem lagerju so nam vzeli 4-letnega brata Tonija in pol leta nismo vedeli, kje je. Ko so ukradenega otroka vrnili, ni več znal slovensko. Od jeseni 1944, ko so očeta odpeljali, da je šel kopal strelske jarko, pa do avgusta 1945, ko smo se iz Nemčije vrnili na sevniško železniško postajo, nismo vedeli, kaj je z očetom. Že v Nemčiji pa smo zvedeli, da so nam Nemci požgali hišo,« se spominja Simona, prvorojenka v družini Kosovih, ki so ji sledili še trije bratje. Njena mati Elizabeta je o najtežjih trenutkih izgnanstva pisala verze. Ti porumeneli in od zoba časa načeti papirji, izpisani z lepo pisavo Beti Kos, so svojevredni dokument časa, trdne vere in upanja Slovencev.

Simona Jakš je bila dva mandata predsednica sveta potrošnikov v Sevnici in v delegaciji sevniske krajeve skupnosti. Meni, da smo pri nas šele na začetku prave zaščite potrošnikov, da pa odkar so zasebne trgovine, svet potrošnikov izgublja pomen, ker je večja konkurenca najboljše zagotovilo za kakovost. Krajevna skupnost je po njenem nujna, to »je duša v občini in v kraju.« Pa še tega ne pozabi pristaviti, da ji vse to njeno delo blagajničarke pri odboru za telefonijo, za kabelsko televizijo itd., kljub temu da je zdaj že v pokoju (najdlje je delala v krški M—Preskrbi kot referent za finance), omogoča njen razumevajoči soprog Lojze, ki tudi skuha, če je treba.

PAVEL PERC

Nagrade za pravočasne plačnike

Walkman v Mokronog

NOVO MESTO — V torek zjutraj je izmed plačanih položnic naših naročnikov žrebala Belokranjka Olga Mihelčič in walkman dodelila Antonu Čošu, Slepšek 22, Mokronog. Tolažilni nagradi, žepna kalkulatorja, pa je poslala v Belo krajino. Prvega Janezu Govedniku, Sodni vrh 10, p. Semič, in drugega Emi Stariha, Movrena vas 5, p. Semič. Nagradjenci lahko nagrade dvignejo v našem naročniškem oddelku. Ob zadnji letošnji izterjavi naročnine za Dolenjski list bomo naročnike, ki so hkrati tudi redni plačniki, žrebali še enkrat. Nagrado, namizni računalnik ter dve tolažilni nagradi (žepna kalkulatorja) je prispeval Technoshop, d.o.o., Suhor pri Metliki, ki ima na zalogi bogato izbiro televizorjev, video in Hi-fi aparatov znamke Samsung. Vse, ki se bodo pri njih odločili za nakup in prinesli s seboj zadnji izvod Dolenjskega lista, bodo nagradili še z lepim darilom. Za žrebanje naslednje nagrade - walkmana bodo prišli v poštev vsi, ki so ali pa bodo po pošti ali v našem naročniškem oddelku plačali položnice do torka, 17. novembra.

WALKMAN V MOKRONOG — Še dobro, da je nagrada tega tedna šla v Mokronog, če ne bi kdo mislil, da je Semičanka Olga Mihelčič pri žrebu zamižala na eno oko in vse nagrade poslala v domači kraj. Tako bo walkman poslušal Anton Čoš iz Mokronoga, na žepna računalnika pa bosta računala Semičana Janez Govednik in Ema Stariha.

Strah jih je igel in onesnaženja

Tudi Višnjegorci nasprotujejo ustanovitvi sanatorija za zdravljenje narkomanov v gradu Podsmreka, kakršne vodi v Italiji Don Pierino — Predsodki močnejši

VIŠNJA GORA — Napovedana nedeljska javna tribuna v Višnji Gori o lokalni samoupravi in o možnosti ustanovitve sanatorija za narkomane v gra-

kal don Pierino.

Ljudje v gasilskem domu so dali vedeti, da jim je že dovolj dekliskega vzgajališča in beguncev, in če bi v Višnjo

V VIŠNJO GORO PRIDE VSE NAJSLABŠE — Tako so v nedeljo na javni tribuni demokratske stranke, ki je morala postati zbor krajanov, razburjeni negali Višnjani zaradi predvidenega sanatorija za zdravljenje narkomanov v Podsmreki. Še preden se je zbor začel, je bilo čuti, da tudi v Višnji Gori odvisnikom, ki se želijo ozdraviti, niso pripravljeni ponuditi bivališča v gradu, četudi si želijo samo tega, da so sami, proč od vseh. (Foto: J. Dornič)

du Podsmreka, ki jo je nameravala organizirati Demokratska stranka, je na pritisk ljudi postala zbor občanov, in to z eno samo točko: sanatorij Podsmreka. Krajani so zamenjali plakate, ker so menili, da bi morali na to temo pripraviti zbor krajanov, in ne politično tribuno, na kateri bi Demokratska stranka nabirala predvolilne točke. Čeprav je bil zbor ali tribuna zamišljen kot pogovor in razprava o zdravljenju narkomanov in predvidenem sanatoriju v bližini Višnje Gore, je zbor izvenel kot oster protest in nasprotovanje prihodu narkomanov. Na tribuno sta bila povabljena tudi strokovnjaka dr. Dušan Keber in dr. Jože Lokar, ki pa ju razburejni Višnjegorci skorajda niso pustili do besed.

Vendar to ni bil prvi dogodek, ki se je v Višnji Gori zgodil okrog sanatorija. Še predtem je zaradi njega odstopil predsednik sveta krajeve skupnosti Ciril Šajn, ki je na zboru krajanov razložil svoj odstop. Kot predsednik sveta KS se je zavzemal za referendum o tem problemu, vendar v tej zahtevi ni uspel, prav tako ni bil povabljen na ogled komunne don Pierina v Italijo in tudi ne na ogled gradu Podsmreka, ko ga je obis-

OBČNI ZBOR KOŠARKARJEV

Košarkarski klub Novo mesto 92 sklucuje izredni občni zbor v petek, 13. 11. 1992, ob 19. uri v sejni sobi zavarovalnice Tilia.

MARTINOVANJE

OTOČEC - V soboto prirejajo v motelski restavraciji na Otočcu martinovanje od 20. ure dalje. Za ples bo poskrbel ansambel Metro, večer bo popestril harmonikar. Krčkarji bodo vino in na voljo bodo razne specialitete.

O AKUPUNKTURI

NOVO MESTO - V ponedeljek, 16. novembra, bo od 10.30 do 12. ure gost Studia D dr. Lojze Medved iz Zdravilišča Atomske Toplice. V oddaji, v katero se bodo lahko z vprašanji vključili tudi poslušalci, bo med drugim govor o akupunkturi o novem akupunkturnem pripomočku - akustimulatorju, ki ga posreduje na slovenski trg novomeško podjetje Vitalis.

KLIC V SILI

NOVO MESTO — Danes, v četrtek, 12. novembra, bo med 18. in 20. uro na vaš klic pri telefonu 23-304 čakala pedagoginja Marija Gabrijelčič.

PRIJAZNI LJUDJE V PRIJAZNI ŠOLI

Naša šola je prijazna, od snažilke do ravnatelja. Tudi šofer našega šolskega kombija je prijazen. Ko se zjutraj peljemo v šolo, se deremo kot srake, šofer pa se nam prijazno smeje. Na pragu nas prikaže snažilka Vera. Namesto da bi nas nadrla, ker smo pustili prejšnji dan šolo kot svinjak, se nam prijazno smeje. Prijazna je tudi kuharica Francka. Prav nič se ne jezi, če prilepimo z marmelado namazan kos kruha na steno v jedilnici, nasprotno, od srca se nam nasmeje.

O hišniku ne bi izgubljala besed, ker je nadvse prijazen. Včeraj je Benzo snel stranišna vrata s tečajev, hišnik Lojze pa se je samo smejal. Fanta je celo pogladil po laseh. Mama pravi,

da je tršica Ančka prijazna samo zato, ker tako od nje zahtevajo. "Kdo jo sili k prijaznosti?" sem jo vprašala. "Solske oblasti," je odvrnila mama, ki je baje hodila v neprijazno šolo. Mami sem zabrusila, da je tršica Ančka prijazna ženska po značaju in da bi dal cel razred za to mojo trditvev roko v ogenj. "Domov si jo pripelji, če je res tako," je bila cinična mama, ki ne mara šol in učitelje verjetno zato, ker je bila slaba in zabita učenka.

Pa naš ravnatelj, njega bi morali šele videti! Dal si je popraviti zobe, da se nam lahko prijazno smeji. Sama prijaznost in smeh sta ga. Osmarji mu pravijo Pavliha, mi šestarji pa Kljukec. Zaradi tega se prav nič ne jezi, nasprotno, na sestanku

Goro dobili še narkomane, bi njihova krajevna skupnost postala tako rekoč socialna ustanova. Slišati je bilo tudi polno predsodkov: ljudje se bojijo, da bodo po bližnjih travnikih odmetavali rabljene igle, bojijo pa se tudi, da bi jim zastrupili v bližini izvirajočo vodo. Sicer pa je nekdanji predsednik krajeve skupnosti Ciril Šajn povedal, da se je tako in tako že oglasil dedič gradu in vložil zahtevo za vrnitev gradu, kar pomeni, da ga občina ne more odprodati, zato tudi referendum ne bo niti sedaj niti po petih letih.

Prof. dr. Jože Lokar je skušal krajanom razložiti, da Slovenija potrebuje tudi takšne ustanove, vendar kje bo takšen sanatorij stal, je stvar pogovorov in dogovorov. Predlagal je celo več kot referendum, da naj bi se vsak krajan pismeno izrazil za sanatorij za narkomane ali proti. Poudaril pa je še, da se spoznamo ljudi lahko tudi v stvarih, kjer imajo različna mnenja, nekako sporazumejo. Kljub želji demokratov, da bi problematiko prikazali s strokovne plati, so jih Višnjegorci zavrnili, zavrnili so pogovor o tem in povedali, da v svoji sredini ne želijo imeti uvažalcev mamil.

J. DORNIČ

Nagradna igra

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR — Denarno nagrado bo tokrat zadnjič, ker že v kratkem pripravljamo novo nagradno igro, dobila Ana Mesojedec, Češča vas 6, Novo mesto, ki je povedala, da je na sliki streha cerkve v Mirni Peči. Telefonskih klicev je bilo tudi tokrat veliko, večina bralcev pa je streho pripisovala prečinski in ne mirnoperški cerkvi. Nagrade v prihodnji nagradni igri bodo prav tako vabljive, odgovorov na zastavljeno vprašanje pa ne bomo več zbiral po telefonu, temveč po pošti in izmed vseh pravilnih odgovorov izžrebali dobitnika nagrade.

SAMSUNG

NOVI TV MODELI

CX—5013 T — 51 cm, teletext, euro AV... **660 DEM**

CX—5325 W — 55 cm, teletext, raven ekran, top tekst... **880 DEM**

CX—5913 W(T) — 63 cm, teletext, top text, raven ekran, super VHS priključek... **1290 DEM**

Vsi artikli so atestirani v EEGS in posebej v SLO. Enoletna garancija in zagotovljen servis 7 let.

Vse inf. **SAMSUNG EURO 2000**

Brežice
B. Milavec 73
tel. (0608) 61-936

Ljubljana
Zaloška 34
tel. (061) 443-342

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado SILVI SAJE iz Velike Loke. Nagradjenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (1) Nate smo ponosni - ANS. PETRA FINKA
- 2 (3) V maju - KARLI GRADIŠNIK
- 3 (2) Tiho teče reka - ANS. TONIJA VERDERBERJA
- 4 (5) Pika poka - ANS. BRATOV POLJANŠEK
- 5 (9) Praznujmo skupaj - ALFI NIPIC
- 6 (-) Na Trško goro - FANTJE Z VSEH VETROV
- 7 (4) Pesem nikoli ne umre - BRATJE IZ OPLOTNICE
- 8 (6) Naše malo kraljestvo - MARELA INTERNATIONAL
- 9 (7) Samo da sem doma - ANS. VRTNICA
- 10 (8) Bog hišo vašo naj živi - FANTJE Z VSEH VETROV

Predlog za prihodnji teden: Špilaj, stari - PETER MOVRIN

KUPON št. 46

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Nezadovoljstvo z nagradno igro — Radi bi nazaj zdravnico — Za koga šolska malica zastoni — Kaj bo na prostoru sedanjega kioska na Trdinovi v Novem mestu

Več bralcev je takoj v začetku telefoniralo na četrtkov dežurni telefon zaradi nagradne igre »Ugani, kaj je na sliki«, žal so se oglasili prepozno, saj je pravilen odgovor prišel že takoj zjutraj ob 8. uri. Omenimo pa posebej klic J.Š. iz Drašičev, ki podobno kot drugi opozarja, da igra ni poštena do vseh naročnikov in bralcev Dolenjskega lista, saj mnogi nimajo telefona ali pa dobijo naš tedenik šele v petek, včasih celo v ponedeljek. Na uredništvu je razmišljamo, da bi nagradno igro nekoliko spremenili in omogočili sodelovanje vsem naročnikom.

Ljudje se vse bolj zavedajo, da so davkoplačevalci in da država živi od njihovih prispevkov, zato tudi na ravnanju politikov gledajo drugače. G.N. iz Novega mesta meni, da ni vredno predsednika slovenskega predsedstva, da hodi na manjše slovesnosti, ki je bila nedavna otvoritev telefonske centrale v Zasavju. »Najbrž ima več drugega, bolj resnega dela, otvoritev pa bi lahko opravil kar predsednik občine,« je dejal naš bralec in dodal, da predsednik Kučan hodi preveč po terenu, kar ni zastoj in gre v breme davkoplačevalcev.

M. Ž. iz Novega mesta moti zapis v zadnjem Dolenjcu, ki posredno govori o nekdanjem direktorju Jutranjke g. Vehovarju. Z njim je sodelovala in ga pozna kot dobrega gospodarstvenika in trgovca, ki je Jutranjko spravil pokonci

in jo popeljal v svet. Dušo in srce je pustil v tej firmi, zato mu ni vseeno, kaj se v tovarni zdaj počne. Meni, da za krmilo podjetja niso prišli pravi ljudje, ampak bančniki in politiki, ki se le drenjajo ob koritu za svoje koristi.

Bralko iz Novega mesta je razrezilo mnenje J.H. iz Šmarjete, ki je v tej rubriki očitil 10.000 mesečne podpore sokrajanki, ženi srbskega oficirja. »Ob tem me grabi srbsa jeza in sprašujem P.H., kako bi on živel z desetimi jurji. Mar ljudje uživajo, ker ženska z dvema otrokoma trpi? Sama ni nič kriva in otroci tudi ne. Dandanes je vse premalo sočutja do drugih.«

Občanka z Dvora je prepričana, da deli mnenje z mnogimi drugimi iz Suhe krajine, ko želi, da v žužemberški zdravstveni dom ob torkih in četrtkih ponovno pride delat zdravnica, ki je delala zadnje mesece. »Komaj smo ubogi Kranjčani dobili zdravnico, ki nas je razumela, bila prijazna in dobra, že smo jo izgubili,« je potožila in povedala, da zdaj delo opravlja drug zdravnik, ki pa je že starejši človek in za penzijo. »Našo zdravnico hočemo nazaj!« je pribila.

Krajanka iz Bršljina v Novem mestu je zvedela, da nekateri otroci v tamkajšnji osnovni šoli dobivajo malico zastoni, med njimi tudi taki, ki prejemajo otroški dodatek. Ona ima manjšo kmetijo in tri otroke, ki nimajo nobenega dodatka niti malice zastoni. Zato jo zanima, po kakšnem ključu določajo, kdo bo prejel zastonsko malico. Odgovor na vprašanje smo poiskali v bršljinški šoli in pomočnica ravnatelja Martina Picek je povedala, kako je s tem:

discoteka kosov hram
Gornje Vrhopolje

Delovni čas:
sreda, četrtek, petek, sobota,
nedelja
od 20.00 — 03.00

v petek, 13. 11. 1992 ob 21. uri

MAGAZIN

Halo, tukaj je bralec Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristihnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Dežurni novinar vam bo rad pristihnil.